

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Doroteja Mesarič

Socialno delo v šoli in skupnosti kot varovalni
dejavnik za družine

Magistrsko delo

Ljubljana, 2018

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Doroteja Mesarič

Socialno delo v šoli in skupnosti kot varovalni
dejavnik za družine

Magistrsko delo

Študijski program: Socialno delo z družino

Mentorica: doc. dr. Nina Mešl

Ljubljana, 2018

ZAHVALA

Najprej hvala vsem družinam, ki ste sodelovale pri projektu, za ganljive zgodbe, ki ste jih bile pripravljene podeliti z mano.

Posebej se želim zahvaliti družini, s katero sem pri projektu sama sodelovala. Hvala vam za izkazano gostoljubnost ter hvaležnost in ker ste me z odprtimi rokami sprejeli v svoj dom. Predvsem pa hvala, ker sem imela priložnost v sodelovanju z vami tudi sama osebnostno in strokovno zrasti.

Nadalje se želim zahvaliti mentoricama, ki sta sodelovali pri projektu, in sicer tako mag. Damjani Govekar z Osnovne šole Polje kot tudi dr. Tadeji Kodele s Fakultete za socialno delo. Hvala za vso zgledno strokovno oporo, ki sta mi jo med sodelovanjem z družino v skupnosti brezpogojno nudili.

Dr. Tadeji Kodele hvala tudi za vso podporo in pomoč pri nastajanju tega magistrskega dela. Hvala za vsako spodbudno besedo in nasvete, ki sem jih bila deležna, ter za vašo hitro odzivnost, požrtvovalnost, natančnost in potrpežljivost.

Zahvala gre tudi mentorici, doc. dr. Nini Mešl, za sprejetje mentorstva ter za strokoven pregled magistrskega dela.

Srčna hvala tudi moji družini, prijateljem in atletski ekipi na čelu s trenerjem za vso moralno podporo in razumevanje, ki sem ga deležna. Prav tako hvala za vse lepe trenutke, ki sem jih preživela z vami.

Najlepša hvala vsem, ki verjamete vame!

PODATKI O MAGISTRSKEM DELU

Ime in priimek: Doroteja Mesarič

Naslov dela: Socialno delo v šoli in skupnosti kot varovalni dejavnik za družine

Kraj: Ljubljana

Leto: 2018

Št. strani: 238 **Št. slik:** 1 **Št. preglednic:** 1 **Št. prilog:** 4 **Št. virov:** 87

Mentorica: doc. dr. Nina Mešl

Ključne besede: socialno delo z družino, družine s številnimi izzivi, socialno delo v šolah, učenci z učnimi težavami.

Povzetek: V magistrskem delu prikažem pomembnost in učinkovitost pilotnega projekta *Šolsko svetovalno delo širi meje v skupnost*. Pilotni projekt je imel dve glavni nalogi: najprej je nastal kot podpora in pomoč družinam v skupnosti, obenem pa je študentkam socialnega dela ponudil izkušnjo samostojnega dela z družinami na njihovem domu ob intenzivni mentorski podpori. V raziskavi sem evalvirala proces dela z družinami, ključne premike, ki so se zgodili v sodelovanju z družinami, ter doprinos pilotnega projekta za prepoznavnost stroke socialnega dela znotraj šolskega okvira. Rezultati raziskave so pokazali, da je sodelovanje v pilotnem projektu družinskim članom pomagalo krepiti odpornost, saj so se družine v vsakdanjem življenju srečevale z raznovrstnimi izzivi (revščina, brezposelnost, izkušnja nasilja v družini, pogosta odsotnost očetov v družinah ipd.), skupen izziv pa je bila učna neuspešnost otrok. Prav pomoč otrokom za šolsko delo je predstavljala tisto vstopno točko, pri kateri so se študenti socialnega dela najprej pridružili družinam. Na domu sodelujočih družin so tako študenti vzpostavili in vzdrževali izvirne delovne projekte pomoči za otroke z učnimi težavami, kjer so k sodelovanju povabili tudi starše, sorojence ter po potrebi tudi druge šolske strokovne delavce in skupaj z njimi ustvarjali želene izide. Rezultati raziskave so kot ključne premike za otroke pokazali izboljšanje šolskih ocen in učnega uspeha, boljšo organizacijo učenja ter spremembe v vedenju otrok. Starši so v IDPP zase pridobili pomembnega in zaupanja vrednega sogovornika, učili in krepili so znanje slovenskega jezika, pridobili več časa zase ter se aktivno vključevali v učno pomoč svojim otrokom.

Title: Social work in school and community as a protective factor for families

Keywords: Social work with family, families with many challenges, social work in school, children with learning disabilities.

Abstract: In the master's thesis, I show the importance and effectiveness of a pilot project *School consultancy is expanding boundaries into society*. The pilot project had two main tasks: firstly it was created as a support and help for families in the community, and secondly, it offered the students of social work an experience of working independently with families at their home and with intensive mentoring support. In the research, I evaluated the process of working with families, key changes that occurred in cooperation with families, and the contribution of the pilot project in recognizing the profession of consultancy in schools. The results of the research showed that being part of the pilot project helped family members to strengthen immunity, as the families met many challenges in their day-to-day lives (poverty, unemployment, domestic violence, frequent absence of the father, etc.). The common challenge was that children were not successful in learning. Helping children with their school work was the first reason for social work students to join the families. The homes of participating families were where the students established and maintained original work projects for children with learning difficulties. Parents, siblings and, if necessary, other school professionals were invited to participate as well, and together they reached the desired results. The results of the research showed improvement in school grades and learning success, better organization of learning, and changes in behavior as key changes for the children. Parents acquired an important and trusted interlocutor, learned and improved their Slovene, created more time for themselves and actively participated in their children's learning assistance.

PREDGOVOR

Pilotni projekt *Šolsko svetovalno delo širi meje v skupnost* je s svojim začetkom v šolskem letu 2016/17 v okviru sodelovanja tesno povezal Osnovno šolo Polje in Fakulteto za socialno delo. Projekt je bil nadaljevanje že zaključenega projekta *Pomoč družinam v skupnosti: soustvarjanje zelenih sprememb za zmanjševanje socialne izključenosti in krepitev zdravja*¹, katerega namen je bil omogočiti študentom² izkušnje samostojnega dela z družino na njenem domu ob intenzivni mentorski podpori ter podpreti družine, ki se srečujejo s številnimi izzivi. Nadgradnja in obenem nadaljevanje prvotnega projekta je ravno v tem, da se je v pomoč družinam v skupnosti intenzivno in skrbno vključevala Osnovna šola Polje. Predstavnica projekta na šolski strani je bila šolska socialna delavka, ki je imela vlogo spoštljive in odgovorne zaveznice za otroke in družine. Hkrati pa je bila pri pilotnem projektu v odgovorni vlogi mentorice sodelujočim študentom.

Idejo o raziskavi za namen magistrskega dela sem dobila v okviru študijske prakse na podiplomskem študiju – smer Socialno delo z družino. Prakso sem tudi sama opravljala v zgoraj opisanem pilotnem projektu podpore in pomoči družinam v skupnosti, in sicer sem se v okviru tega v šolskih letih 2016/17 in 2017/18 kontinuirano srečevala z družino na njenem domu. Namen magistrskega dela je evalvirati proces delovnega odnosa v IDPP, ki so ga študenti vzpostavili, razvijali in zaključevali z družinami v skupnosti. Središče mojega zanimanja pa zajemajo predvsem glavni in ključni premiki, ki so se v delovnem odnosu zgodili za družine in družinske člane.

Naj na kratko pojasnim še strukturo magistrskega dela. V teoretičnem delu zajemam tri za to magistrsko delo relevantne teme: socialno delo z družino, osnovna šola kot pomemben prostor vključevanja otrok ter sklepno poglavje širitev socialnega dela iz šole v skupnost. V empiričnem delu pa sem v okviru raziskave osrednjo pozornost namenila pogledu družinskih članov in šolske socialne delavke na pilotni projekt.

¹Akcijsko-raziskovalni projekt, ki je potekal med letoma 2015 in 2016 v okviru Norveškega finančnega mehanizma in v katerem je sodelovala UL skupaj z FSD, FŠ in ZF ter ZPM Moste - Polje in NTNU z Norveške.

²V pričujočem magistrskem delu za socialne delavke in delavce, strokovne delavce in delavke ter študente in študentke izmenično uporabljam moško in žensko slovnično obliko.

VSEBINA

1	TEORETIČNI UVOD	1
1.1	Socialno delo z družino	1
1.1.1	Postmoderna paradigma procesa podpore in pomoči v socialnem delu z družino.....	2
1.1.2	Najpomembnejši koncepti v procesu podpore in pomoči pri socialnem delu z družino.....	5
1.1.2.1	Koncept delovnega odnosa	5
1.1.2.2	Koncept izvirnega delovnega projekta pomoči	7
1.1.2.3	Koncept dela z družino na dveh ravneh	8
1.1.3	Socialno delo z družinami s številnimi izzivi v skupnosti ter koncept odpornosti	9
1.2	Osnovna šola kot pomemben prostor vključevanja otrok	11
1.2.1	Šolsko svetovalno delo v osnovni šoli	13
1.2.2	Učenci z učnimi težavami in socialno delo v šoli.....	15
1.2.2.1	Kontinuum pomoči učencem z učnimi težavami	17
1.2.2.2	Vključujoča šola za učence z učnimi težavami: paradigatski premik	19
1.2.3	Šola kot varovalni dejavnik	21
1.3	Širitev socialnega dela iz šole v skupnost	24
1.3.1	Socialno delo v skupnosti kot varovalni dejavnik za otroke in družine.....	24
2	OPREDELITEV PROBLEMA	27
2.1	Raziskovalna vprašanja s tezami ali hipotezami:	28
3	METODOLOGIJA.....	29
3.1	Vrsta raziskave	29
3.2	Raziskovalni instrumenti	29
3.3	Populacija in vzorčenje	30
3.4	Zbiranje podatkov.....	30
3.5	Obdelava podatkov.....	32
4	REZULTATI.....	33
4.1	Vzpostavljanje, razvijanje in zaključevanje delovnega odnosa z družinami v IDPP	33
4.1.1	Vzpostavljanje delovnega odnosa z družinami v procesu podpore in pomoči	33
4.1.2	Razvijanje delovnega odnosa z družinami v procesu podpore in pomoči	37
4.1.3	Zaključevanje delovnega odnosa z družinami v procesu podpore in pomoči.....	39
4.2	Spremembe in premiki, ki jih je nova izkušnja sodelovanja v procesu podpore in pomoči prinesla družinam in njihovim članom.....	43
4.2.1	Spremembe, ki jih je izkušnja sodelovanja v IDPP prinesla družinam.....	43
4.2.2	Spremembe, ki jih je izkušnja sodelovanja v procesu podpore in pomoči prinesla otrokom, za katere se je vzpostavil, razvijal in zaključil IDPP	44

4.2.3	Spremembe, ki jih je izkušnja sodelovanja v procesu podpore in pomoči prinesla staršem otrok, za katere je se vzpostavil, razvijal in zaključil IDPP	45
4.2.4	Spremembe, ki jih je izkušnja sodelovanja v procesu podpore in pomoči prinesla sorojencem otrok, za katere je se vzpostavil, razvijal in zaključil IDPP	47
4.3	Spremembe, ki jih je izkušnja sodelovanja v procesu podpore in pomoči prinesla na področju šolske uspešnosti otrok	47
4.4	Pogled šolske svetovalne delavke v šoli na prispevek celotnega projekta podpore in pomoči za socialno delo v šoli	50
4.5	Prispevek in omejitve raziskave	55
5	RAZPRAVA.....	56
6	SKLEPI	66
7	PREDLOGI	68
8	SEZNAM VIROV	72
9	PRILOGE	81
9.1	Smernice (vodilo) za poglobljen intervju	81
9.2	Prepis intervjujev z določitvijo enot kodiranja.....	84
9.3	Odprto kodiranje.....	125
9.4	Osnovno kodiranje (ureditev pojmov po kategorijah in temah)	221

KAZALO SLIK

Slika 1.1: Model sodelovalnih procesov socialnega dela z družino v skupnosti (Mešl & Kodele, 2016)	4
--	---

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1.1: Spoprijemanje z naučeno nemočjo in krepitev odpornosti: dve ravni dela v socialnem delu (Mešl, 2013)	11
---	----

1 TEORETIČNI UVOD

1.1 SOCIALNO DELO Z DRUŽINO

Namen prvega poglavja je opredeliti socialno delo z družino³, kjer predmet lastnega zanimanja prevesim na postmoderno paradigmo, ki govori o tem, »kako« delati v socialnem delu z družino. Poleg pomembnosti postmoderne paradigme za doktrino socialnega dela me zanimajo še pomembnejši koncepti socialnega dela z družino, saj ti pripomorejo k učinkovitejšemu delu z družinami s številnimi izzivi⁴ in h krepitvi njihove odpornosti.

Socialno delo z družinami v slovenskem prostoru izhaja iz sodobnih konceptov socialnega dela in sledi razvoju znanosti ter stroke socialnega dela. Imamo torej posebno razvito socialnodelovno ravnanje v procesih podpore in pomoči z družinami, pri čemer si pomagamo z veščinami in metodami, ki zagotavljajo prispevek k dobremu in učinkovitemu socialnemu delu. Prav tako posedujemo v socialnem delu jezik, ki drugim strokam sporoča posebnosti socialnega dela (Mešl, 2008, str. 108). Opredelitev socialnega dela z družino že sama po sebi pove, kaj in kako delamo. Gre za izvirni delovni projekt pomoči (v nadaljevanju: IDPP), ki ga soustvarimo na podlagi sporazumevanja, dogovarjanja in skupnega oblikovanja rešitev. V omenjenem procesu pomoči gre za skupno raziskovanje želenih izidov za vse udeležene v problemu, da bi postali udeleženi v rešitvi (Čačinovič Vogrinčič, 2006).

Poleg opredelitve socialnega dela z družino tukaj opredeljujem še predmet socialnega dela z družino, ki ga Čačinovič Vogrinčič (2006, str. 27) navede kot pomoč družini pri reševanju kompleksnih psihosocialnih problemov. Pri tem se v dialogu povežejo družinski člani kot strokovnjaki iz izkušenj ter socialne delavke kot njihove spoštljive in odgovorne zaveznice. Hkrati pa v središče postavimo procese pomoči in paradigmatške spremembe, ki jih ta prinese s sabo (Čačinovič Vogrinčič, 2016, str. 23).

³Za namen tega magistrskega dela pri govoru o socialnem delu z družino poudarjam pluralnost družinskih oblik (Švab, 2001) in raznolikost družinskih potekov, saj doktrina socialnega dela od nas zahteva spoštljivo sprejemanje raznolikosti (Čačinovič Vogrinčič, 2006).

⁴Poimenovanje »družina s številnimi izzivi« (Melo in Alarcão, 2011) za namen pričujočega magistrskega dela uporabljam za ranljive družine (Sharlin in Shamai, 2000) ter za družine, ki se srečujejo s številnimi stresi (Madsen, 2007) in problemi (Walsh, 2006).

1.1.1 Postmoderna paradigma procesa podpore in pomoči v socialnem delu z družino

V tem podpoglavju najprej predstavim kratko zgodovino procesov pomoči v socialnem delu, potem pa se osredotočim na čas v socialnem delu, v katerem smo zdaj, torej na postmoderno in na to, kar ta prinaša s sabo za stroko socialnega dela.

Nastanek in razvoj postmoderne paradigme pomoči ter zgodovino konceptov pomoči in podpore, ki veljajo tudi za socialno delo, najbolje predstavi O' Hanlon, ko pravi: »Prvi val v psihoterapiji je temeljil na patologiji. Drugi val je bil usmerjen v problem in reševanje tega. Tretji val se je usmeril v rešitve in v iskanje rešitev. Četrty val prihaja, vendar nihče še nima imena zanj« (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2011).

O' Hanlon (2018) je k tej prvotni opredelitvi dodal novo opredelitev, znotraj katere v okviru psihoterapije predstavi tri valove koncepta pomoči, ki jih lahko uporabimo tudi v socialnem delu. Prvi in drugi val sta v novi opredelitvi ostala enaka kot pri prejšnji. Tretji val pa je usmerjen iz sedanjosti v prihodnost, v rešitve in ne probleme. V ospredje pa postavi sodelovanje ter sodelovalni odnos med terapevtom in uporabnikom.

Za socialno delo ključen paradigmatski premik se torej pri prvotni opredelitvi O'Hanlona zgodi v prehodu iz tretjega v četrty val, ki v ospredje postavi značilnosti odnosa in procesa med udeleženiimi v procesih pomoči. Gre za postmodernizem, ki v socialnem delu pomeni ravnanje iz etike udeleženiosti in perspektive moči (Čačinovič Vogrinčič, 2006). Avtorja Parton in O' Byrne (2000) pravita, da postmoderna prinaša konstruktivno socialno delo s poudarkom na procesu soustvarjanja novih rešitev. Tako v središče pride nov, redefiniran koncept pogovora, ki socialnega delavca ter uporabnika določa kot partnerja v procesu podpore in pomoči. Pogovor se usmeri v spremembe – skupno iskanje in raziskovanje izjem za ustvarjanje sprememb. Prav tako v ospredje pride iskanje uporabnikovih kompetenc ter njegovih virov moči.

Postmoderna paradigma podpore in pomoči nam torej prinaša redefinicijo procesa pogovora, sporazumevanja in dogovora na ključni točki odnosa, poleg tega pa so postmoderni koncepti prinesli in izostrili tudi pomen govora, jezika, kjer sta socialni delavec in uporabnik sogovornika in soustvarjalca (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in

Možina, 2011). Tudi O'Hanlon (2018) po novi opredelitvi koncepta pomoči umesti sodelovalni odnos med terapevtom in klientom v tretji val.

Za socialno delo pa predstavljata ključni paradigmatški premik tudi pomoč in podpora družinam v skupnosti⁵, torej tam, kjer družina živi. Ta oblika podpore in pomoči družinam je prišla v ospredje z namenom zagotavljanja večje učinkovitosti procesa pomoči družinam (Čaćinovič Vogrinčič, 2006) ter reševanja problema razpršenosti pomoči, na katerega opozarjajo številni avtorji (Walsh 2006; Melo in Alarcão 2011; Bouwkamp in S. Bouwkamp 2014; Kodele in Mešl, 2016).

V socialnem delu z družino vedno zajamemo širšo paleto odnosov – poleg družine kot take ne smemo zanemariti posameznega družinskega člana, ki na svoj način soustvarja življenje družine, zanemarljivo pa ni niti dejstvo, da je družina s svojimi člani vedno del tudi neke skupnosti (Mešl, 2008, str. 110).

Zelo pomembno in potrebno je, da v socialnem delu delamo tako skupaj z družino kot tudi s posamezniki v njej. Ameriška avtorja ter socialna delavca Constable in Lee (2004) opozarjata na kompleksnost socialnega dela z družino v primerjavi z delom s posameznikom. Socialni delavec se mora namreč pomikati od osebnih do odnosnih nalog z družinskimi člani znotraj posameznega pogovora in celotnega procesa znotraj konteksta družine kot mreže odnosov in odnosnih nalog, ki potekajo.

Učinkoviti projekti pomoči v socialnem delu pa sežejo še korak naprej; ven iz družine – v skupnost. To tezo potrdi tudi G. Čaćinovič Vogrinčič (2006), saj navaja, da načrtovanje pomoči družini ni dovolj dobro, če ne prispeva k vključenosti v socialno okolje in večji socialni moči družine. Učinkovita pomoč družini potrebuje v skupnosti sogovornike in sodelavce za oblikovanje IDPP.

Za lažje razumevanje procesa pomoči in podpore družinam v skupnosti tukaj pojasnjujem še model sodelovalnega socialnega dela z družino v skupnosti. Za stroko socialnega dela sta ga razvili socialni delavki Mešl in Kodele (2016, str. 45–46) z namenom krepite moči

⁵Skupnost se na tem mestu razume kot pomoč družinam, ki se izvaja na domovih ljudi, v skupnosti, kjer družina živi.

družinskih članov, da bi lahko v prihodnosti oblikovali svojo pot želenih izidov neodvisno od pomoči strokovnih služb.

V sodelovanju z družino v skupnosti je torej treba vzpostaviti in vzdrževati delovni odnos soustvarjanja in IDPP. Soustvarjalci IDPP pa so strokovnjaki iz izkušenj, strokovnjaki za proces in pomembni drugi v skupnosti (šola, CSD ipd.). Pri tem je glavna skrb strokovnjakov za proces, da so v vlogi spoštljivih in odgovornih zaveznikov, da posameznikom v družini nudijo podporo in krepijo njihov glas ter da se osebno zavzamejo za sodelovanje z družinskimi člani. Tako skupaj z njimi ustvarjajo kontekst zaupanja, upanja in sprejemanja. Razumeti je treba še, da je vsak IDPP posebej zastavljen za vsako družino; ravno to ga dela izvirnega, hkrati pa so vsi usmerjeni k dobrim izidom, ki se soustvarjajo s konkretnimi koraki. Ključna skrb strokovnjakov za proces pa je tudi nudenje podpore pri povezovanju in vzpostavljanju sodelovanja med družino in skupnostjo (Barle, 2016).

Slika 1.1: Model sodelovalnih procesov socialnega dela z družino v skupnosti (Mešl in Kodele, 2016)

Predstavljen model sodelovalnega socialnega dela z družino v skupnosti je predstavljal pomembno strokovno oporo študentom, ki so v IDPP z družinami sodelovali v pilotnem projektu, o katerem bom več zapisala v enem od naslednjih poglavij.

1.1.2 Najpomembnejši koncepti v procesu podpore in pomoči pri socialnem delu z družino

Ključni koncepti, ki zagotavljajo strokovno kompetentno delo v socialnem delu, so koncept soustvarjanja, koncept delovnega odnosa, koncept IDPP in koncept dela z družino na dveh ravneh (Čačinovič Vogrinčič, 2016, str. 23). V nadaljevanju bom na kratko opredelila omenjene koncepte, saj socialnemu delu z družino prinašajo potrebno znanje za ravnanje.

Čačinovič Vogrinčič (2006) pravi, da sta delovni odnos in IDPP koncepta, ki lepo ubesedita posebnost socialnodelovnih ravnanj v procesu sodelovanja. Pogovor v socialnem delu z družino zavzame osrednji prostor, v katerem se dogaja proces pomoči. Na ta način pa hkrati ustvarja tudi delovni odnos, v njem pa se ubesedijo IDPP. Kot sem že zgoraj navedla, so študenti vzpostavili in vzdrževali oba koncepta pomoči pri sodelovanju z družinami v skupnosti, zato ju tukaj podrobneje opisujem.

1.1.2.1 Koncept delovnega odnosa

Za socialno delo je koncept delovnega odnosa razvila Čačinovič Vogrinčič. Odnos med socialno delavko in uporabnico opredelimo kot delovni odnos, ki predstavlja oporo socialni delavki za vzpostavitev pogovora, ki omogoča raziskovanje in sooblikovanje dobrih izidov. Delovni odnos se začne z jasnim in izrečenim dogovorom o sodelovanju, ki vsebuje pristanek na sodelovanje tu in zdaj, o času, ki ga imamo na voljo, ter dogovor o tem, kako bomo delali. Socialna delavka pojasni koncept delovnega odnosa tako, da opiše svojo vlogo ter vlogo vseh udeležениh v problemu (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2011). Naloga socialnega delavca je, da vzpostavi delovni odnos, ki najprej omogoči proces pomoči, nato pa v skladu s tem pomoč raziskuje in soustvarja v varnem delovnem okolju. (Čačinovič Vogrinčič, 2002). Koncept delovnega odnosa tako socialno delavko postavlja v vlogo spoštljive in odgovorne zaveznice (Madsen, 2007), uporabnika pa v vlogo soustvarjalca pomoči, sodelovanja, rešitev (Čačinovič Vogrinčič, 2003).

Dogovor o sodelovanju postavi torej pomemben uvodni socialnodelovni okvir za nadaljnjo instrumentalno definicijo problema ter soustvarjanje rešitev, ki sta temelja delovnega

odnosa. Bistvo tega koncepta pomoči je naloga socialnega delavca, da soustvari proces pomoči, v katerem udeleženi v problemu raziskujejo svoj delež v rešitvi. V delovni odnos vsak udeležen v problemu vstopi s svojim videnjem problema, pri tem svoje videnje prispeva tudi socialni delavec in tako se skozi dialog in sodelovanje začne proces formuliranja delovne opredelitve možnega, uresničljivega (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2011). V središču je koncept soustvarjanja, ki odlično zajame bistvo procesov pomoči socialnega dela. Koncept soustvarjanja se navezuje na procese, ki jih v postmodernih konceptih imenujemo terapije sodelovanja (Anderson in Gehart, 2007; Madsen, 2007), a jih tudi prehitava s tem, da dosledno temelji na etiki udeležенosti (Hoffman, 1994). Koncept soustvarjanja temelji na pomembni paradigmatški postavki, da morajo prav udeleženi v problemu sodelovati pri oblikovanju rešitev (Čačinovič Vogrinčič, 2002).

Osebnostno vodenje je element delovnega odnosa, kjer gre za socialnodelovno vodenje k dogovorjenim ciljem, rešitvam oz. oblikam pomoči. Naloga socialnega delavca je, da raziskuje zgodbe uporabnikov skupaj z njimi na način, da v pogovoru vodi k postopnemu oblikovanju zaželenih izidov. Poleg tega je delovni odnos tudi osebni, saj se socialna delavka osebno odziva, ko podeli svojo izkušnjo ali zgodbo, ki odpira alternativni pogled na možne rešitve (Čačinovič Vogrinčič, Kobal, Mešl in Možina, 2011).

Dogovor o sodelovanju, instrumentalna definicija problema s soustvarjanjem rešitev (Lussi, 1991) ter osebno vodenje (Bouwkamp in Vries, 2002) so trije temeljni elementi delovnega odnosa. Vendar pa za ohranjanje tako opredeljenega delovnega odnosa v praksi potrebujemo še štiri sodobne, teoretske, koncepte, ki socialnodelovno ravnanje umeščajo v postmoderno paradigmo socialnega dela. Etika udeležенosti (Hoffman, 1994) nam prinese sodelovanje, v katerem nihče nima in ne potrebuje zadnje besede, temveč se usmeri v pogovor, ki se lahko nadaljuje. Socialni delavec odstopi od moči, po kateri mu pripada posedovanje resnice, rešitev, ter jo nadomesti s subtilnim skupnim iskanjem, raziskovanjem. Drugi pomembni paradigmatški premik v sodobnem socialnem delu je koncept perspektive moči (Saleebey, 1997). Središče socialnega dela se premakne od problemov in rešitev zanje k novim možnostim v življenju. Koncept perspektive moči nas usmerja, da v družinskih članih spoštljivo odkrivamo in iščemo njihove vire oz. moč. S perspektive moči sprašujemo po želenih izidih, sanjah in upanju, po virih in opori v skupnosti ter dobrih izkušnjah iz preteklosti. Delovni odnos, ki ga ustvarjamo, usmeri

socialnega delavca v sedanost (Andersen, 1994), ki je najdragocenejši delovni čas v projektih pomoči. Sedanost je edini čas, ko so družine in družinski člani dejansko z nami, zato zahteva svoj postanek in pristanek na sodelovanje tukaj in zdaj. Zadnji zelo pomemben sodobni koncept, ki dopolni delovni odnos, je koncept izraelskega profesorja Iona Rosenfelda (1993), imenovan »znanje za ravnanje«. Slednji govori in poudarja pomembnost razvitega znanja v socialnem delu ter nam daje možnost, da znanja, ki jih posedujemo, podelimo s sogovorniki v delovnem odnosu (Čačinovič Vogrinčič, 2002).

Uporabo koncepta delovnega odnosa v praksi je med socialnimi delavkami, zaposlenimi na slovenskih centrih za socialno delo s področja socialnega dela z družino, v svoji doktorski disertaciji raziskovala N. Mešl (2007). Na priložnostnem vzorcu socialnih delavk, ki ga je uporabila v raziskavi, je ugotovila, da so dogovor o sodelovanju, perspektiva moči in znanje za ravnanje najmanj dosledno uporabljeni elementi delovnega odnosa. Kot najdosledneje uporabljen koncept se je pokazal element »osebno vodenje«. Prav tako je avtorica raziskave pogrešala razvidnost dela z družino na t. i. drugi ravni, ko v socialnem delu z družinami obravnavamo družinsko dinamiko (Mešl, 2010).

1.1.2.2 Koncept izvirnega delovnega projekta pomoči

Pomembno dopolnilo konceptu delovnega odnosa predstavlja koncept IDPP. V delovnem odnosu tako skupaj z družinskimi člani ustvarimo IDPP, kjer zaželeno rešitve in razplete prevajamo v akcijo, dejanja in konkretne korake, ki potem udeleženci dogovore (Čačinovič Vogrinčič, 2006). Pri sodelovanju z družinami v skupnosti je te konkretne korake morebiti predstavljala npr. odločitev mame, da gre večkrat na govorilne ure v šolo ali da se večkrat sama aktivno vključi v proces učne pomoči svojim otrokom ipd.

Projekt pomoči je najprej izviren, saj se vedno znova in posebej oblikuje za vsako družino ter se tako ustvari skupaj z njimi in zanje. Sicer pa je tudi vsak na novo zastavljen IDPP delovni, saj poudarja in konkretizira v vsakdanjem jeziku in življenju ljudi dogovorjene spremembe, naloge, delež posameznika pri tem ipd. O projektu govorimo zato, ker teče v času in je usmerjen k dobrim izidom ali zaželenim razpletom (Čačinovič Vogrinčič, 2016, str. 24).

Kratko obrazložitev IDPP ter uporabnost tega pri socialnem delu z družinami v skupnosti je povzel Madsen (2007), ki govori o tem, da ima vzpostavitev IDPP za družine v skupnosti namen razstavitve starih problemov ter vzpostavitve novega življenja, pri tem pa družine za delo na spremembah potrebujejo potrebno podporo in pomoč. Na koncu pa potrebujejo še razvoj skupnosti, ki njihovo novo življenje spoštljivo podpira.

1.1.2.3 Koncept dela z družino na dveh ravneh

Poleg koncepta delovnega odnosa, ki je dopolnjen s konceptom IDPP, je temeljna značilnost procesov podpore in pomoči družini delo z družino na dveh ravneh, ki zahteva svoj postanek, čas za soustvarjanje pogovora z zagotovilom, da se slišijo glasovi vseh udeleženi v procesu podpore in pomoči (Čačinovič Vogrinčič, 2016, str. 25).

Proces pomoči pri socialnem delu z družinami vedno opredelimo tako, da zajame dve ravni dela (Čačinovič Vogrinčič, 2006), dva tira (Matter, 1999) – zunanjo in notranjo pomoč (Constable in Lee 2004). Prva raven predstavlja raven mobilizacije, raven dela in oblikovanje rešitev znotraj instrumentalne definicije problema, medtem ko druga raven nagovarja družinsko dinamiko (Čačinovič Vogrinčič, 2006). Pomen druge ravni razlagata tudi Constable in Lee (2004), ki socialno delo z družino opredelita kot angažiranje družinskih članov, da prestrukturirajo odnose skozi komunikacijske in interakcijske procese.

K temu Čačinovič Vogrinčič dodaja, da je delo z družinami na drugi ravni delo na razvidnosti in ozaveščenosti. Pri razvidnosti gre za poimenovanje, odkrivanje, izpostavljanje značilnosti psihodinamičnih procesov v družini, njene strukture in interakcije. V družini je torej razvidno tisto, s čimer se je mogoče soočiti, spoprijeti, prevzeti odgovornost, torej vse tisto, kar je mogoče komunicirati ali metakomunicirati. Skupaj z družinami v skupnosti smo raziskovali razvidno in kako vsaka družina ravna s svojo resničnostjo. Pojmu *razvidnost* tukaj dodajamo še pojem *osveščenost*, kjer gre za sposobnost družine, da uvidi oz. opravi samoanalizo. Osveščenost družine tako pomeni, da vstopi v obdobje samoizpraševanja, tj. intenzivnega iskanja odgovorov v stiski in mobilizacije za prilagajanje spremembi (Čačinovič Vogrinčič, 1998).

V praksi socialnega dela z družino potrebujemo delo na obeh ravneh, saj nam to prinaša več premikov pri delu z družino in tudi večjo učinkovitost dela. IDPP, ki so ga študenti vzpostavili skupaj z družinami in njihovimi člani, je skrbno zajemal naloge na obeh ravneh dela z družino. Najprej je študent skupaj s sodelujočimi družinami potrpežljivo zbiral instrumentalne definicije vseh članov družine, ki so govorile o morebitnih rešitvah in mobilizaciji zanje ter v nadaljevanju skrbno in skupaj z njimi raziskoval za večjo razvidnost in ubesedenje sprememb, ki jih družina potrebuje na ravni odnosov (Čačinovič Vogrinčič, 2016, str. 25).

1.1.3 Socialno delo z družinami s številnimi izzivi v skupnosti ter koncept odpornosti

O socialnem delu z družino, konceptih pomoči in podpore socialnemu delu z družino ter pomembnem prispevku postmoderne za socialno delo z družino sem že veliko napisala. Zatorej se v tem sklepnem delu prvega poglavja osredotočam še na socialno delo z družinami s številnimi izzivi ter na izzive, s katerimi se družine spoprijemajo.

Družine in družinski člani se srečujejo z izzivi na različnih življenjskih področjih. Tako sta Vries in Bouwkamp (2002) opisala življenjska področja, na katerih se pojavijo izzivi, zaradi katerih se potem obrnejo na institucijo po podporo in pomoč. Ta področja so naslednja:

- socialno področje, ki zajema kontekst, v katerem so ljudje v intimnem (družina, sorodniki, prijatelji) ali poslovnem (šola, delo, zdravstvo) neposrednem odnosu;
- družbeno področje, ki zajema kulturne, politične, verske, socialne, ekonomske skupnosti in gibanja;
- materialno področje zajema stvari, ki so odvisne od našega materialnega stanja;
- somatično področje, enačeno s telesnim svetom;
- psihično področje zajema svet doživljanja, razumevanja in razmišljanja.

Socialno, družbeno in materialno so bila na pilotnem projektu najbolj izpostavljena področja glede števila izzivov, s katerimi so se srečevale družine. Znotraj teh področij so družine bremenili kompleksni psihosocialni problemi – revščina, brezposelnost, predhodno nasilje v družini, pogosta odsotnost očetov v družini zaradi službe ali pa teh sploh ni bilo, dolgotrajna bolezen otroka v družini, učna neuspešnost otrok, s katerimi so se na ravni

vsakodnevnega življenja morale soočati. K temu je prispevalo tudi drugačno socialno-kulturno okolje, iz katerega je večina družin izhajala. Dve tretjini sodelujočih družin sta imeli priseljsko ozadje s pomanjkljivim znanjem slovenskega jezika, kar je posledično pomenilo tudi šibkejšo socialno mrežo družinskih članov ter šibkejše povezovanje posameznikov v družini s skupnostjo.

Po predhodno narejenih raziskavah pa je družinam, ki so v svojem vsakdanu pogosto soočene z različnimi izzivi, skupno predvsem to, da se srečujejo z revščino (Melo in Alarcão, 2011, Mešl in Kodele, 2016, str. 43). O pomembni temi dela z revnimi ljudmi pišejo nekateri tuji avtorji (Boyd Franklin in Hafer Bry, 2000; Wise, 2005) s poglobitnim ciljem krepitve moči družin. Prav k temu stremijo sodobni koncepti socialnega dela, ki temeljijo na spremembi fokusa od primanjkljajev, omejitev in patologije k perspektivi moči (Saleebey 1997), ki temelji na kompetencah in je usmerjena v prepoznavanje ter poudarjanje moči in človekovih virov. Ta pozitiven, v prihodnost usmerjen odnos spreminja poudarke od tega, da človeku ali družini ni uspelo, k temu, da so lahko uspešni (Mešl, 2013).

Walsh (2016) tako odpornost opredeli kot človeško sposobnost zoperstaviti se resnim življenjskim izzivom, s katerimi se posamezniki soočajo in katerim so v svojem vsakdanu podvrženi. Družinam s številnimi izzivi pa prav koncept odpornosti predstavlja tisti vir moči, ki jim zagotavlja okrevanje v težkih življenjskih situacijah in osebno ter družinsko rast skozi te. Omenjena avtorica (2006) je koncept razvijala na področju dela z družinami in kot prednost navedla, da se v nasprotju z idealnimi koncepti družinskega zdravja, ki so opredeljeni brez problemov, ravno ta usmerja na moči, ki so prikrite pod stresom. Predpostavka tega koncepta je, da imajo ne glede na ranljivost družin prav vse potencial za okrevanje in prevzem nadzora nad svojimi življenjskimi izzivi. Pri soočanju družin z različnimi izzivi torej v ospredje prideta teorija o naučeni nemoči družin in koncept odpornosti. Kompleksnost socialnega dela pa pri tem omogoča, da pomembni procesi preprečevanja naučene nemoči in razvijanja odpornosti potekajo na obeh ravneh dela z družino, torej na ravni soustvarjanja rešitev in na ravni odnosov (Mešl, 2013). Slednje sem pregledneje prikazala v Preglednici 1.1.

Preglednica 1.1: Spoprijemanje z naučeno nemočjo in krepitev odpornosti: dve ravni dela v socialnem delu (Mešl, 2013)

Raven dela		Preprečevanje naučene nemoči in krepitev odpornosti
Prva raven	Instrumentalna definicija problema in soustvarjanje rešitev v delovnem odnosu	– izkušnja odnosa: spoštljiv in odgovoren zaveznik in strokovnjak na podlagi osebnih izkušenj – etika udeležnosti – perspektiva moči – soustvarjanje dobrih izidov – izvirni delovni projekt pomoči
Druga raven	Odnosna (družinska) dinamika	– raziskovanje za več razvidnosti (razvidnost posameznika v sistemu, razvidnost družine ali skupine kot celote) – podpora za ohranjanje procesov, ki krepijo odpornost – podpora za spremembe procesov za krepitev odpornosti

Za učinkovito socialno delo z družino v skupnosti potrebujemo znanje za ravnanje, ki sem ga s teoretičnimi opredelitvami, izhodišči, koncepti ter modeli dela predstavila v prvem poglavju. Ključni pomen pri sodelovanju družin na pilotnem projektu pa je imela tudi šola kot institucija v skupnosti, ki je omogočila in podprla to bogato izkušnjo sodelovanja z družinami na njihovem domu. Skozi to tesno sodelovanje študentov in družin s šolo, učitelji in socialno delavko v šoli se je pravzaprav kazala nadgradnja prvotnega projekta Pomoč družinam v skupnosti. V nadaljevanju sledi poglavje o šolskem socialnem delu z namenom boljšega razumevanja kulture šolskega sveta ter socialnega dela v šoli.

1.2 OSNOVNA ŠOLA KOT POMEMBEN PROSTOR VKLJUČEVANJA OTROK

Šola predstavlja eno ključnih družbenih okolij otrok, v katerem ti preživijo zajeten del svojega življenja, vzpostavljajo odnose z učitelji in sošolci, prav tako pa se v njej javno ocenjujejo njihove kompetence in znanje.

Osnovna šola je sistem, ki vključuje vse otroke v državi in v njej ponavadi otroci preživijo devet let svojega življenja. Tako osnovna šola predstavlja ogromen prostor za socializacijo otrok ter razvoj številnih socialnih interakcij, ki se dogajajo v šolskem prostoru (Mikuš Kos, 2017, str. 74). Avtorici Pucelj in Bevc Stankovič (2007) navajata, da predstavlja šola poleg družine okolje, ki odigra eno od ključnih vlog v otrokovem razvoju, saj jim pomaga pri doseganju znanja, razčiščevanju stališč in razvijanju spretnosti, ki jih potrebujejo za dejavno sodelovanje v kasnejšem odraslem obdobju. Kot dopolnilo k temu Mikuš Kos (2018) dodaja, da je šola lahko prostor negativnih ali ogrožajočih vplivov na otrokov duševni razvoj, predvsem tistih otrok, ki niso po meri šole, ne dosegajo pričakovanih uspehov ali pa so s svojim vedenjem moteči. Po drugi strani pa ima ta ista šola številne pozitivne in varovalne učinke na razvoj otrok, ki so zelo pomembni za otroke, obremenjene z negativnimi izkušnjami, prikrajšanostmi, čustvenimi ranami. Tako lahko šola vsem otrokom zagotovi izkušnjo varnosti, pravičnosti in človečnosti.

S tem, da šola predstavlja več kot samo prostor za učenje, se nedvomno strinja Čačinovič Vogrinčič (2008, str. 35), ki pravi, da je šola tudi institucija, ki uči o življenju v dobrem in slabem ter o obvladovanju tega. Posebej poudarja, da mora šola učencu omogočiti dovolj dobrih izkušenj, da bo iz nje stopil opolnomočen, ustvarjalen, z vedenjem o tem, kaj zmore in česa ne, ter z zaupanjem v ljudi. Teh izkušenj pa učenec ne dobi samo iz učenja, ampak ga šola vzgaja in uči o življenju. Tukaj jo podpre Mitchell (2008), ko pravi, da mora šolsko okolje učencem omogočiti kakovostno življenje z občutkom sprejetosti, ravnovesja med samostojnostjo in odvisnostjo ter razvoj znanj in spretnosti.

Uvodni del drugega poglavja nam prikaže, kakšna je vloga šole v življenju odrasčajočega otroka. Poleg vsem zelo znane izobraževalne funkcije mora šola svojim učencem omogočiti tudi ustrezno vzgojno vlogo, ki ne sme ostati zanemarjena.

Pri svojem delu pa se morajo učitelji in ostali pomembni odrasli v šolah oprijeti še enega ključnega teoretičnega izhodišča – spoštovanje otroštva. Otroštvo spoštujemo, če varujemo posebnosti, kompleksnosti tega življenjskega obdobja in ga pri tem ne zakrivamo, zasedamo, kot sami to znamo, razumemo in potrebujemo. Avtor Loreman (2009) spoštovanje otroštva opredeli kot:

- zagotavljanje temeljnih življenjskih potreb za otroke;
- spoštovanje otrokovega časa, posebej sedanjosti;

- spoštovanje otrokovega uživanja otroštva;
- spoštovanja otrokovih odnosov z drugimi;
- spoštovanje otrokovega prispevka družini in družbi;
- spoštovanje otrokove individualnosti in različnosti;
- spoštovanje in sprejemanje otrokovih spretnosti in sposobnosti.

Te ključne smernice naj so resno vodilo in svarilo učiteljem, drugim zaposlenim v šolah, staršem ter pomembnim odraslim osebam v življenju otrok, da otroci potrebujejo svoj čas in prostor, v katerega v sodobnem času (pre)večkrat posegamo.

V življenju posameznega učenca torej sobivajo tri ključne vloge, ki jih ima šola v sodobnem času: najprej otrokom posreduje znanje, potem jih vzgaja ter pri tem skrbno varuje in spoštuje njihov čas otroštva.

1.2.1 Šolsko svetovalno delo v osnovni šoli

V slovenskih šolah je šolsko svetovalno delo organizirano že pet desetletij. Formalne začetke o svetovalnem delu v slovenskih osnovnih šolah zasledimo v koncu petdesetih in začetku šestdesetih let prejšnjega stoletja, podatki o prvem uradno zaposlenem šolskem psihologu so iz leta 1959, o prvem uradno zaposlenem socialnem delavcu v osnovi šoli pa iz leta 1962. Doktrino socialnega dela za slovenski šolski prostor je leta 1967 zasnoval Pediček v svoji doktorski disertaciji; tako se razvoj svetovalnega dela v Sloveniji postavi v drugo polovico šestdesetih let prejšnjega stoletja (Vršnik Perše, Kozina in Rutar Leban 2008, str. 84). Lambie in Williamson (2004) pravita, da se je razvoj šolske svetovalne službe opiral na razvoj pedagogike, socialnega dela, kognitivne psihologije, psihometrije in poklicnega usmerjanja.

Slovenska zakonodaja veleva, da je na mestu šolskega svetovalnega delavca lahko zaposlenih pet različnih poklicnih profilov: psiholog, pedagog, socialni pedagog, specialni ali rehabilitacijski pedagog ter socialni delavec (Pravilnik o izobrazbi učiteljev in drugih strokovnih delavcev v izobraževalnem programu osnovne šole, 2011). Kot zanimivost o zastopanosti različnih poklicnih profilov v slovenskem šolskem svetovalnem delu navajam podatke iz empirične raziskave (Mrvar Gregorič in Mažgon, 2016), ki je bila jeseni 2014

narejena na vzorcu 196 svetovalnih delavcev, zaposlenih v šolstvu (celotna populacija je istega leta zajemala 453 svetovalnih delavcev): največji delež svetovalnih delavcev je pedagogov (40,8 %), skoraj četrtina je psihologov (24,0 %), sledijo socialni delavci (18,9 %) in socialni pedagogi (11,2 %), najmanjši je delež specialnih pedagogov (3,6 %).

Menim, da se je v teh štirih letih ta struktura zastopanosti različnih poklicev na poklicnem mestu šolski svetovalni delavec korenito spremenila. Kljub temu pa tukaj ni prostora za razpravo in primerjavo o tem, kaj različni poklicni profili prinesejo v šolsko svetovalno službo, saj velja za šolski prostor načelo strokovnega sodelovanja in povezovanja različnih poklicev. Šolski svetovalni delavci so ne glede na svojo poklicno usmeritev zavezani, da delujejo v skladu z načeli šolskega svetovalnega dela in upoštevajo doktrino šolskega svetovalnega dela.

Šolsko svetovalno delo v svoji konceptualni obliki ni bilo zastavljeno samo kot svetovanje in pomoč učencem pri osebnotnem razvoju in učenju, ampak tudi kot posredna pomoč v smislu sodelovanja pri oblikovanju ustreznega šolskega prostora, vzgojno-izobraževalnega dela in procesa. To pa zahteva tesno sodelovanje šolskih svetovalnih delavcev s kolektivom šole, oddelki, vodstvom šole, starši pa tudi z zunanjim okoljem. Šolska svetovalna služba se tako v treh svojih osnovnih dejavnostih – dejavnosti pomoči, razvojne in preventivne dejavnosti ter dejavnosti načrtovanja in evalvacije – povezuje in vključuje v reševanje kompleksnih pedagoških, psiholoških in socialnih vprašanj. Njen temeljni cilj pa je optimalni razvoj otroka ne glede na spol, socialno, kulturno poreklo, veroizpoved, narodno pripadnost ter telesno in duševno konstitucijo (Resman, 1999, str. 68; Programske smernice, 2008).

Šolska svetovalna služba prek teh osnovnih vrst dejavnosti pomaga vsem udeležencem v šoli in z njimi sodeluje na naslednjih področjih vsakdanjega življenja in dela v šoli (Programske smernice, 2008):

- učenje in poučevanje;
- šolska kultura, vzgoja, klima in red;
- telesni, osebni in socialni razvoj;
- šolanje in poklicna orientacija;
- področje socialno-ekonomskih stisk.

V skladu s temi tremi osnovnimi dejavnostmi je z družinami s številnimi izzivi začetni stik navezala socialna delavka v šoli. Prvoten namen tega je predstavljala krepitev učenčeve in družinske odpornosti za povečanje otrokove učne uspešnosti. Šolska svetovalna služba je družinam tako omogočila odličen prostor sodelovanja in partnerstva na vseh zgoraj omenjenih področjih dela.

1.2.2 Učenci z učnimi težavami in socialno delo v šoli

Učna neuspešnost otrok je v vseh na pilotnem projektu sodelujočih družinah predstavljala zelo velik izziv in stres tako za otroke kot tudi za njihove starše. V tem podpoglavju najprej opisujem, kdo so učenci z učnimi težavami ter kako so opredeljene učne težave, v nadaljevanju pa razlagam še kontinuum pomoči učencem z učnimi težavami. Bistvo pričujočega podpoglavja pa je razložiti, kakšna mora biti sodobna, vključujoča šola, ki je kreirana po meri učenčevih sposobnosti.

Zakon o osnovni šoli (2006) je najprej skupino učencev z učnimi težavami uvrščal med učence z posebnimi potrebami, kjer je bilo po številčnosti ravno največ otrok z učnimi težavami (specifičnimi in splošnimi) – takih je bilo kar 20 % šolajočih se otrok (Kavkler & Magajna, 2008, str. 23).

Kasnejša novela tega zakona pa v 12.a členu ločuje učence z učnimi težavami od učencev s posebnimi potrebami ter jih opredeli na naslednji način: »Učenci z učnimi težavami so učenci, ki brez prilagoditev metod in oblik dela pri pouku težko dosegajo standarde znanja. Šole tem učencem prilagodijo metode in oblike dela pri pouku ter jim omogočijo vključitev v dopolnilni pouk in druge oblike individualne in skupinske pomoči« (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli, 2011).

Z navedeno opredelitvijo učencev z učnimi težavami se strinja Lerner (2013), ki otroke z učnimi težavami opredeli kot heterogeno skupino otrok z različnimi kognitivnimi, socialnimi, emocionalnimi in drugimi značilnostmi, ki imajo pri učenju pomembno večje težave kot večina otrok njihove starosti (Lerner, 2003).

Sodobno, interakcijsko pojmovanje vzrokov učnih težav deli učne težave učencev v tri skupine (Magajna, 2008, str. 16-17):

- TIP 1: vzroki za nastanek učnih težave so primarno v učenčevem okolju (problemi pri učenju so posledica kulturne in ekonomske prikrajšanosti, pomanjkljivega in neustreznega poučevanja, problemi, povezani z večjezičnostjo in multikulturalnostjo ali prisotnostjo drugih kroničnih vplivov v otrokovem okolju);
- TIP 2: vzroki za nastanek učnih težav so kombinacija dejavnikov med posameznikom in okoljem (vsak otrok ima notranje dejavnike, ki povzročajo večjo ranljivost in nagnjenost k razvoju učnih težav, vendar pa do teh pride samo, če okolje ni načrtovano in usposobljeno za ustrezno ravnanje s temi ranljivostmi, posebnostmi, nagnjenostmi);
- TIP 3: vzroki za nastanek učnih težav so primarno v posamezniku, npr. nevrološka motnja, razvojne ali motivacijske posebnosti, zmerne so težje specifične motnje učenja ipd.).

Poleg teh treh osnovnih tipov vzrokov za nastanek učenih težav učence z učnimi težavami podrobno delimo še v naslednje podskupine: učenci, ki se počasneje učijo zaradi upočasnjene razvoja splošnih kognitivnih sposobnosti; učenci, katerih učne težave so pogojene z večjezičnostjo in večkulturalnostjo; učenci, ki zaradi kulturne in ekonomske prikrajšanosti niso deležni potrebnih spodbud na kognitivnem, socialnem in motivacijsko-emocionalnem področju; učenci, ki so deležni pomanjkljivega ali neustreznega poučevanja; učenci, katerih učne težave so posledica neustreznih vzgojno-izobraževalnih interakcij med učencem in okoljem; učenci s čustveno pogojenimi težavami pri učenju; učenci, katerih učne težave so posledica pomanjkljive motivacije in samoregulacije; učenci, katerih učne težave so posledica blažjih do zmernih specifičnih motenj učenja, motenj pozornosti, govorno-jezikovnih motenj (Kavkler in Magajna, 2008, str. 29–30).

Večina otrok, za katere se je vzpostavil in razvil delovni odnos v IDPP, je imela prvotno učne težave prav zaradi večjezičnosti oz. večkulturalnosti. Izvor teh je v večini primerov tičal prav v pomanjkljivem razumevanju slovenskega jezika ter posledično v slabšem ustnem in pisnem izražanju. Prav tako sta nekaterim otrokom preglavice povzročala branje in bralno razumevanje. Učne težave pri učencih pa so bile povezane tudi s kulturno in ekonomsko prikrajšanostjo ter s pomanjkanjem učne motivacije in samoregulacije. Po prvi

klasifikaciji, kjer sem razdelila učne težave glede na tip, sodijo učne težave v pilotnem projektu sodelujočih otrok v TIP 1.

Dvojezični oz. socialno-kulturno drugačni učenci se težje sporazumevajo z okoljem, saj ne razumejo jezika, ne vedo, kaj morajo storiti, pogosto so osamljeni, imajo drugačne kulturne norme, kažejo občutke negotovosti in strahu, ki lahko preidejo v anksioznost ter vedenjske težave. Razumeti je treba tudi bistveno razliko med socialnim jezikom, ki ga učenec uporablja v komunikaciji z vrstniki, ter učnim jezikom, s katerim se mora izražati pri pouku. Slednji je pogosto abstrakten ter terja zapleteno strukturo povedi, bogato besedišče in daje malo vizualnih opor (Magajna, Kavkler, Čačinovič Vogrinčič, Pečjak in Bregar Golobič, str. 68)

1.2.2.1 Kontinuum pomoči učencem z učnimi težavami

Predstavljam kontinuum podpore in pomoči učencem z učnimi težavami v osnovi šoli, ki ima pet osnovnih stopenj pomoči, ki mu sledijo in si z njim pri svojem delu pomagajo učitelji, svetovalni delavci in drugi pomembni odrasli v šoli:

1. pomoč učitelja pri pouku (skupnem in nivojskem), dopolnilnem pouku ter v okviru podaljšanega bivanja;
2. pomoč šolske svetovalne službe;
3. dodatna individualna in skupinska pomoč;
4. mnenje in pomoč zunanje strokovne ustanove;
5. program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo.

Projekt podpore in pomoči učencu se začne s prvo stopnjo, ki predstavlja pomoč učitelja pri pouku. Učitelj je ponavadi tudi prvi, ki odkrije težave pri učencu. Za lažje oblike učnih težav zadostuje pomoč v obliki dobre poučevalne prakse, medtem ko učenci z zmernimi učnimi težavami potrebujejo več prilagoditev in večjo količino pomoči. Učitelj potem v okviru rednega procesa poučevanja še bolj individualizira in diferencira naloge, načine pridobivanja, utrjevanja in preverjanja znanja, učne pripomočke ipd. Pri tem sta mu lahko v pomoč šolska svetovalna služba in mobilna specialpedagoška služba.

Če pri učencu ni vidnega napredka, se v proces podpore in pomoči na pobudo učitelja ali staršev vključi še svetovalni delavec. Vloga svetovalnega delavca je, da dopolni in poglobi

odkrivanje, raziskovanje in opredelitev ovir pri učencu in v okolju, raziskuje učenčeva močna področja. V odkrivanje in raziskovanje težav ter proces reševanja teh pa vključi poleg učenca in učitelja tudi učenčeve starše; tako z vsemi udeleženi v procesu pomoči vzpostavi delovni odnos za skupno ustvarjanje rešitev.

Tretjo stopnjo kontinuuma pomoči učencem z učnimi težavami predstavlja dodatna individualna in skupinska pomoč, ki se učencu ponudi in organizira na podlagi pisno utemeljene potrebe. Izvajalec individualne in skupinske pomoči delo z učencem skrbno načrtuje, dokumentira in evalvira, saj je zelo pomembno, da se učenčev napredek tudi na tej stopnji pomoči skrbno spremlja in sproti vrednoti.

Za učenca z učnimi težavami, ki kljub vsem oblikam pomoči na prvih treh stopnjah ne napreduje, lahko šola zaprosi ustrezno zunanjo specializirano strokovno ustanovo za dodatno strokovno mnenje. Če ta ugotovi, da šola še ni izkoristila vseh virov pomoči, šoli pri tem svetuje in se po potrebi še sama vključi v neposredno pomoč učencu, učiteljem in staršem.

Zadnjo, peto stopnjo pri kontinuumu pomoči in podpore učencu z učnimi težavami predstavlja program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo. Če je torej na podlagi sklepne evalvacijske ocene pomoči četrte stopnje strokovno mnenje šole, da učenec z izrazitejšimi specifičnimi učnimi težavami potrebuje več prilagoditev in pomoči, potem se staršem predlaga usmerjanje v izobraževalni program s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, ki za učenca pomeni nadaljevanje IDPP s še več prilagoditvami in s še več pomoči (Magajna, L., Kavkler, M., Čacinovič Vogrinčič, G., Pečjak, S. in Bregar Golobič, K., 2008).

K temu kontinuumu pomoči in podpore učencem z učnimi težavami je socialna delavka na Osnovni šoli Polje dodala še eno vmesno, zelo pomembno stopnjo – gre za pomoč in podporo učencem z učnimi težavami in njihovim družinskim članom v skupnosti (več o pilotnem projektu v nadaljevanju). Študente pa je pri vzpostavitvi delovnega odnosa v IDPP z družinami v skupnosti in pri njihovem nadaljnjem delu vodilo šest temeljnih korakov. Na tem mestu jih na kratko povzemam. Prvi korak predstavlja *pridruževanje*, kjer so se pridružili učencu in njegovi družini, da bi vzpostavili delovni odnos ter začeli *odkrivanje*, kjer je bil v ospredju proces samoraziskovanja in odkrivanja edinstvenosti

problema in možnih rešitev. Sledilo je *spreminjanje* v delovnem odnosu, ki govori o upanju za prihodnost. V tem koraku se lahko učencu z učnimi težavami pridruži njegova ožja in širša socialna mreža. *Proslavljanje* je kot naslednji korak opredeljeno s prepoznavanjem in spoštovanjem moči učenca in njegove družine ter njegovih potencialov, talentov, uspehov, napredovanj. Sledi *ločitev*, ki se zgodi v trenutku, ko otrok in družina zmoreta sama, ko se kompetentnost razvije in prepozna kot nova zgodba. Zadnji, šesti korak je *refleksija*, ki je opredeljena kot priložnost za strokovno rast, saj teče skozi ves proces v obliki skrbi za povratno informacijo o procesu pomoči in sodelovanja (Čačinovič Vogrinčič, 2006, str. 23–24).

1.2.2.2 Vključujoča šola za učence z učnimi težavami: paradigmatški premik

Za vodilni strokovni in politični koncept na področju vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami (tudi in predvsem za učence z učnimi težavami) v Sloveniji in po svetu velja t. i. koncept vključevanja. Temeljno izhodišče vključujočega načina dela v šoli je pogled na otroke v učilnici kot na skupnost različnih in izvirnih posameznikov. Ko se o posebnih potrebah učencev in učenk govori v jeziku vključevanja, se jih razume kot posebne zaradi različnosti, posebnosti in izvirnosti. Tak vključujoč pristop ali način posebej izpostavlja potrebo po prilagajanju okolja otroku, torej nekdanjo osredotočenost na posameznika in njegovo notranjo naravo je zamenjala osredotočenost na pouk, učilnico oziroma na šolski kurikulum. Ravno ta različnost, drugačnost oz. izvirnost učencev predstavlja osnovno izhodišče učiteljevega dela v vključujoči šoli, saj odrasli učence spodbujajo, da soustvarjajo vzgojno-izobraževalni proces ter so v njem na svoj edinstven način dejavno soudeleženi. Za učenca z učnimi težavami je zelo pomembna vsakodnevna konkretna izkušnja upoštevanja in vključevanja drugačnosti, izkušnja soudeležnosti in soustvarjanja, strpnosti in solidarnosti (Magajna, L., Kavkler, M., Čačinovič Vogrinčič, G., Pečjak, S. in Bregar Golobič, K., 2008).

Bregar Golobič (2008, str. 48) dodaja, da gre za paradigmatški premik, ki spremeni pogled na učence z učnimi težavami. Tako učenec s svojimi težavami ni obravnavan kot motnja, ki jo je treba iz »normalnega« procesa šolanja izključiti in predstaviti v »poseben« proces, temveč s prstom pokaže tudi na šolo, šolski kontekst, ki na otrokovi posebni, izvirni poti učenja deluje kot ovira oz. motnja.

Za notranjo prenovu šole v smeri dejansko vključujoče šole njuno potrebujemo tudi prenovu obstoječega kurikula v kurikulum, ki je usmerjen k učencu in učenju. Današnji prevladujoči model kurikula je vsebinsko naravnan, organiziran o predmetih, izvaja se po vnaprej pripravljenem urniku ter je usmerjen v poučevanje in učitelja. Za dejanski paradigmatški premik šole v smeri večje učenčeve udeležnosti pri pouku in učenju ter v smeri večje solidarnosti v šolski skupnosti je treba uvesti drugačen odnos med učencem in učiteljem, drugačne strategije poučevanja in učenja (Bregar Golobič, 2008, str. 50). V tako spremenjenem kurikulumu je torej ključno, kako so učenci podprti, kakšno podporo imajo za učenje ter ali so vsi učenci dovolj podprti, spodbujeni k odločanju (Barle Lakota, 2007). Izrazito past prekritega kurikula v šolah predstavlja tudi način poučevanja, ki omogoča premalo interakcij med učencem in učiteljem, kar vodi do pasivnosti učencev v razredu. Avtorici Marentič Požarnik in Plut Pregelj (2009) govorita o pogovorih med učencem in učiteljem, ki poteka v sosledju petih faz: učitelj postavi vprašanje; pokliče učenca; učenec na kratko odgovori na zastavljeno vprašanje; na slišano se učitelj odzove s komentarjem, ali je odgovor pravilen ali napačen; nato sledi novo vprašanje in zgodba se ponovi. Tak šolski sistem ne omogoča prepotrebnega dialoga med učencem in učiteljem, učencem ne daje prepotrebne izkušnje, da so slišani, saj so učitelji usmerjeni na poučevanje nove snovi in preverjanje naučenega kot na soudeležbo otrok pri tem (Akerman, 2011, str. 154).

Raziskava Fakultete za socialno delo, ki je predstavljena v znanstveni monografiji *Učenci z učnimi težavami IDPP*, navaja, da je za uspešen razvoj IDPP ključno, da varujemo osrednji prostor za učenca. Pri tem moramo ostati pridruženi učencu, slišati moramo njegov glas in podpreti njegovo delo (Čačinovič Vogrinčič, 2011, str. 34).

Prilagoditev kurikula je tako osrednja zahteva vključujoče šole, ki hkrati povzroča največji izziv šolskim strokovnim delavcem. Sodobna, vključujoča šola se torej zavzema samo za en kurikulum, in sicer za takega, ki bo dostopen vsem učencem, tudi tistim s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami (Mitchell, 2008).

Odločitev za drugačno šolo je težka, ker zahteva spreminjanje odnosa med otrokom in odraslim človekom, da bi se slišal otrokov glas. Pri tem se morajo učitelji in ostali zaposleni v šoli odpovedati moči, ki jim ne pripada, da so edini lastniki vseh znanj in resnic. Odrasli so namreč v celoti odgovorni za to, da vzpostavijo in varujejo odnos, ki učencu omogoča izkušnjo soustvarjanja v procesu učenja in s tem dragoceno izkušnjo

znanja. To so šole, ki vlagajo v to, da vsak učenec na svoj način napreduje in razvija kompetence za svoje življenje (Čačinovič Vogrinčič, 2013, str. 11–12).

Drugačna, vključujoča šola torej v praksi ne pomeni le reforme specialnega šolstva, ampak bistveno spremembo splošnega šolskega sistema, ki bi omogočala priložnosti in možnosti za uspešno šolanje učencev z učnimi težavami (Kavkler, 2011, str. 15).

1.2.3 Šola kot varovalni dejavnik

Šolska doživetja vplivajo na otrokovo izkušnjo, na podobo sveta, samopodobo in vrednote. Tako so pozitivni psihosocialni procesi in lastnosti šole pomembne za vse šolske otroke, izrazitega pomena pa so za otroke, ki odraščajo v neugodnih družinskih in socialnih okoljih. Avtorica Mikuš Kos (2017, str. 74) med varovalne dejavnike, ki jih poseduje šola, tako prišteva:

- šolski uspeh ali uspeh pri vsaj enem predmetu ali na enem področju;
- dober odnos z vsaj enim učiteljem ali razrednikom;
- dober odnos s sošolcem, skupino sošolcev;
- dobro psihosocialno klimo šole ali etos šole in razreda;
- šolsko svetovalni službo, ki nudi otrokom pomoč v stiski.

Šola ima številne varovalne dejavnike. Izkušnja »biti uspešen v šoli« je gotovo ena od pomembnejših, kar potrjujejo ugotovitve predhodno izvedenega projekta *Pomoč družinam v skupnosti*. Prav šolski uspeh je v družinah s številnimi izzivi osrednja tema, saj si starši želijo, da bi bili njihovi otroci v šoli uspešni, namreč učno uspešnost vidijo kot varovalni dejavnik za otroka in družino (Mešl in Kodele, 2016). Prav uspeh v šoli je tista razsežnost v življenju, ki otroku prinaša največje zadovoljstvo in potrditev (Ščuka, 2007). S tem se strinjata tudi Boyd Franklin in Hafer Bry (2000), ko pravita, da mora šola učencem zagotoviti izkušnjo šolskega uspeha, jih naučiti soočenja z različnimi izzivi v šoli, kar jim bo pomagalo kasneje v življenju. Na drugi strani pa je šolski neuspeh lahko velik dejavnik tveganja za celostni osebnosti razvoj, hkrati pa poveča sprejemljivost za druge škodljive in ogrožajoče vplive (Tomori, 2002, str. 16–18; Magajna, 2008, str. 19).

Izkušnja šolske uspešnosti otrok ima pomembno varovalno vlogo v življenju odraščajočega otroka, saj krepi njihovo odpornost in odpornost cele družine (Mešl in Kodele, 2016a). V nadaljevanju Bernard (1997) govori o odpornem otroku, ki ima naslednje značilnosti:

- Socialna kompetentnost: zajema odzivnost, prožnost, skrb, sposobnost empatije, komunikacijske veščine, oblike prosocialnega vedenja in humor. Taki otroci so aktivni in se v socialnih situacijah z lahkoto pozitivno odzivajo.
- Veščina odpravljanja problemov je opredeljena kot sposobnost, da učenec misli abstraktno, prožno, da reflektira, je sposoben razmišljati o alternativnih rešitvah za spoznavne ali socialne probleme.
- Avtonomija je opredeljena kot močan notranji občutek neodvisnosti, moči, kompetentnosti, nadzora, samospoštovanja in učinkovitosti.
- Ubeseditev prihodnosti pomeni, da ima otrok cilj in da ve, kam želi priti. Avtonomija in občutek lastne vrednosti omogočata otroku, da načrtuje prihodnost, saj zna in zmore načrtovati spremembe v prihodnosti.

Šola je institucija, ki lahko učencu omogoči krepitev odpornosti na vseh zgoraj omenjenih področjih. Avtorica Čačinovič Vogrinčič (2008) pravi, da se učenec v šoli uči odpornosti tako, da se ga posluša, sliši in se mu odgovori v izvirnem projektu učenja, ki ga sam soustvarja.

1.2.4 Vloga socialnega dela v šolski svetovalni službi

Koncept delovnega odnosa je za prakso socialnega dela razvila Čačinovič Vogrinčič (2008), ki navaja, da je uporaben tudi za socialno delo v šoli. To tezo sta kasneje podprli Mešl in Kodele (2011) z rezultati analize dela v projektu *Strokovne podlage za nadaljnji razvoj in uresničevanje koncepta dela, učne težave v osnovni šoli*. Ti so namreč potrdili, da koncept delovnega odnosa soustvarjanja podpore in pomoči učencem z učnimi težavami ni le dobra ideja, temveč gre za koncept, ki je uporaben v vsakdanji šolski praksi.

Spregovoriti o vlogi socialnega dela v šolskem prostoru na tem mestu je nujno potrebno. Najprej torej navajam dve ključni nalogi socialnega dela v šolski svetovalni službi, ki ju za socialno delo v šoli izpostavi G. Čačinovič Vogrinčič.

Prvo nalogo določa intenzivna skrb v projektih reševanja socialnih problemov otrok in družin na način, da v delovnem odnosu in edinstvenih projektih pomoči v šoli dobijo

učinkovito pomoč za uspešno učenje in vključenost v učečo se skupnost (Čačinovič Vogrinčič, 2018). Torej je treba razviti delovni odnos, ki omogoča pogovor, v katerem se vsi udeleženi v problemu poslušajo, slišijo in si odgovorijo. Pri tem je nujna dragocena, nova izkušnja, da se to zgodi skupaj z učencem. Soustvarjanje v šoli pomeni, da ima vsak učenec svoj izvirni delovni projekt učenja, da je projekt pomoči tudi on ubesedil, ga sooblikuje, se ukvarja s svojim projektom, zna govoriti o njem in ni brez besed (Čačinovič Vogrinčič, 2008).

Druga naloga pa je povezana s soustvarjanjem javne šole, saj v Sloveniji potrebujemo šole z vizijo, da je lahko vsak učenec uspešen v šoli. To je vabilo, da se v šoli za vsakega otroka zagotovijo dobri pogoji za uspešno učenje in ustvarjalni razvoj ter se prepreči izključevanje (Čačinovič Vogrinčič, 2018).

O prispevku sodobnega socialnega dela v šolski svetovalni službi govori tudi Mešl (2005), ki navaja, da je poseben prispevek tega v vzpostavitvi in vzdrževanju delovnega odnosa, ki:

- zagotavlja soudeležnost v svetovalnem procesu;
- zagotavlja sodelovanje pri soustvarjanju rešitev;
- temelji na perspektivi moči in etiki udeležnosti in
- vedno znova ustvari prostor za vsakega posameznika v IDPP.

Seveda pa se tudi pri tem odlično zastavljenem konceptu socialnega dela v šolski svetovalni službi porajajo sistemske ovire. Na te so opozorile tudi učiteljice v šoli skozi pomislek o tem, kako zagotoviti način dela, ki ga razvijamo v okviru IDPP učencem z učnimi težavami, čim večjemu številu učencev v obstoječem šolskem sistemu in kako rešiti vprašanja, povezana s časovnimi in organizacijskimi ovirami (Mešl in Kodele, 2011). Pri tem še enkrat trčimo ob dejstvo, da je obstoječi šolski sistem potreben čim hitrejša reforme skupaj z učenci in za učence, saj tudi v šolskem socialnem delu potrebujemo čas za strokovno delo. Menim, da je delček izhodiščne točke za to prepotrebno šolsko reformo zastavil tudi pilotni projekt.

1.3 ŠIRITEV SOCIALNEGA DELA IZ ŠOLE V SKUPNOST

Namen zadnjega, tj. sklepnega poglavja je predstaviti, kako se je socialno delo iz šolske svetovalne službe s pomočjo študentov socialnega dela preselilo na dom družin.

Začetki izvajanja pilotnega projekta *Šolsko svetovalno delo širi meje v skupnost* segajo v študijsko leto 2016/17, ko je Fakulteta za socialno delo skupaj z Osnovno šolo Polje začela nov in inovativen model dela za učence z učnimi težavami in njihove družine. Socialna delavka, zaposlena v šolski svetovalni službi omenjene osnovne šole, je razložila, da dotedanje obstoječe prakse pomoči in podpore učencem v šolskem prostoru (dopolnilni pouk, dodatna strokovna pomoč ipd.) skupaj s sodelovanjem s starši na govorilnih urah in roditeljskih sestankih niso več zadostovale. Na šolski strani se je torej pokazala izrazita potreba po novi obliki sodelovanja z učenci in družinami. Kot odgovor na nastalo potrebo je šolska svetovalna služba Osnovne šole Polje začela z novim načinom sodelovanja uvedla drugačne metode dela z učenci z učnimi težavami in družinami s številnimi izzivi (Govekar, 2018). Bistvo pilotnega projekta je sodelovalno partnerstvo med šolo, družino in skupnostjo, saj v prakso šolskega socialnega dela prinaša prepotrebno novost – svežino.

1.3.1 Socialno delo v skupnosti kot varovalni dejavnik za otroke in družine

Rezultati empirične raziskave (Mrvar Gregorič in Mažgon, 2016) o pogostosti sodelovanja šolskih svetovalnih delavcev z drugimi institucijami v skupnosti pravijo, da ti najpogosteje na tedenski (85,7 %) in mesečni (11,7 %) ravni sodelujejo s starši učencev, svoje sodelovanje s fakultetami pa so največkrat ocenili z opisoma »nekajkrat letno« ali »ob posebni priložnosti«. Podobne podatke o zelo redkem sodelovanju osnovnošolskih svetovalnih delavcev s pristojnimi fakultetami navaja tudi raziskava Janeza Vogrinca in Janeza Kreka iz leta 2012. Pilotni projekt *Šolsko svetovalno delo širi meje v skupnost* torej prinaša še eno ključno spremembo, dodaten vir moči za diplomante socialnega dela, ki se skriva v rednem in kontinuiranem sodelovanju med osnovno šolo ter Fakulteto za socialno delo. Menim, da je tudi to sodelovanje dodana vrednost za končno uspešnost in učinkovitost projekta, zato zagovarjam nadaljnjo krepitev, razvijanje sodelovanja med osnovnimi šolami in pristojnimi fakultetami.

Na tem mestu pa se želim podrobneje osredotočiti na prispevek sodelovalnega partnerstva med šolo in družino s številnimi izzivi. Mešl in Kodele (2016, str. 42) pravita, da je sodelovalno partnerstvo za družine s številnimi izzivi nova izkušnja sodelovanja ter za socialno delo pomeni novo paradigmo sodelovanja (Mešl in Kodele, 2016, str. 63). Zgornji podatek o pogostem sodelovanju šolskih svetovalnih delavcev s starši učencev je potrdila tudi raziskava Kalin in sodelavcev (2009). Ugotovitve raziskave namreč kažejo, da večina svetovalnih delavcev v svoje delo vključuje starše učencev ter ima pri sodelovanju z njimi relativno dobre izkušnje. Načelo partnerskega sodelovanja s starši govori o izrazitem pomenu odnosa med šolo in starši pri učencih z učnimi težavami. Pri tem je treba preseči okvir iskanja krivde drug pri drugem za učenčeve težave in neuspeh ter ga nadomestiti z izvirnim delovnim projektom pomoči za otroka in skupaj z njim. Starše otrok je treba povabiti v delovni odnos, da bi skupaj s šolskimi delavci in otrokom raziskovali možne korake k reševanju nastale situacije (Magajna, L., Kavkler, M., Čačinovič Vogrinčič, G., Pečjak, S. in Bregar Golobič, K., 2008).

Socialno delo v šoli torej spodbuja k aktivnemu sodelovanju šole in zaposlenih v šoli s starši učencev. Da bi se izognili popolnemu umiku staršev s šolskega prostora ter z namenom krepitve učne uspešnosti otrok so študenti vstopili k družinam na dom, v njihov prostor oz. domačo intimo ter tam z njimi vzpostavili delovni odnos. Tako so najprej mobilizirali obstoječe vire moči posameznih družinskih članov in družin, skozi pogosta srečanja z družinami pa tudi krepili njihovo moč in odpornost. Srečanja z družinami so potekala kontinuirano od oktobra do junija, in sicer enkrat na teden, torej praktično skozi celo šolsko leto. Bistvo srečanj je bilo, da so ta potekala kontinuirano na domu v projektu sodelujočih družin. Ob tem pa so bili študenti deležni intenzivne mentorske podpore s strani obeh mentoric – šolske socialne delavke mag. Damjane Govekar in asistentke Fakultete za socialno delo dr. Tadeje Kodele. Omenjena mentorska podpora je bila nudena v obliki rednih mentorskih srečanj, ki so sledila vsakih 14 dni, po potrebi pa tudi v obliki individualnih konzultacij. Namen mentorskih srečanj je bil doseči kratek vpogled v študentovo sodelovanje z družinami ter jim ponuditi podporo in pomoč ob morebitnih ovirah oz. preprekah, s katerimi so se med sodelovanjem z družinami večkrat srečali, in skupaj z njimi poiskati rešitve za nastale situacije. Skupinska mentorska srečanja so bila dragocena ravno v tem, da so lahko o dani situaciji spregovorili tudi ostali študenti, ne samo tisti, ki se jih je situacija neposredno dotikala. Svojo strokovno podporo ter svoj pogled glede dane situacije sta ob tem podali še sodelujoči mentorici. Zelo dobrodošle so

bile tudi informacije s šolskega prostora, saj so določene situacije v domačem in šolskem okolju imele različen epilog.

Uspešnost in učinkovitost te oblike pomoči za družine, sodelujoče na pilotnem projektu, prikazujem v empiričnem delu. Za sklepno misel na tem mestu pa povzemam Mešl in Kodele (2016a), ki govorita o pomoči družinam na njihovem domu kot o možnosti razvoja socialnega dela v prihodnje. Dodajata, da lahko ta način sodelovanja postane vsakodnevna praksa socialnega dela z družino, saj delo na domu pomaga odkrivati družinske vire in krepiti njihovo odpornost.

2 OPREDELITEV PROBLEMA

Idejo o raziskavi za namen magistrskega dela sem dobila v okviru študijske prakse na podiplomskem študiju – smer Socialno delo z družino. Prakso sem opravljala v pilotnem projektu podpore in pomoči družinam v skupnosti, ki je v študijskih letih 2016/17 in 2017/18 potekal v sodelovanju z Osnovno šolo Polje in Fakulteto za socialno delo. Projekt je bil nadaljevanje že zaključenega projekta *Pomoč družinam v skupnosti: soustvarjanje zelenih sprememb za zmanjševanje socialne izključenosti in krepitev zdravja*⁶, katerega namen je bil omogočiti študentom izkušnjo samostojnega dela z družino na njenem domu ob intenzivni mentorski podpori ter podpreti družine, ki se srečujejo s številnimi izzivi (Kodele in Mešl, 2016, str. 16).

V okviru pilotnega projekta sem kot ena izmed šestih sodelujočih študentk na projektu vzpostavila, razvijala in vzdrževala delovni odnos soustvarjanja in IDPP z družino v skupnosti. Pri tem nam je bila v pomoč šolska svetovalna služba, ki je zagotovila prostor sodelovanja in soustvarjanja v skupnosti (Čačinovič Vogrinčič idr., 2013). Poleg ostalih kompleksnih psihosocialnih problemov, s katerimi so se družine srečevale v vsakdanjem življenju (revščina, brezposelnost, dolgotrajna bolezen otroka v družini ipd.) je vstopno točko za sodelovanje študentk z družinami v skupnosti predstavljala šolska neuspešnost otrok.

V okviru magistrskega dela želim raziskati pogled družin (staršev in otrok) na izkušnjo sodelovanja v zgoraj predstavljenem procesu podpore in pomoči ter spremembe, ki jih je to sodelovanje prineslo za družine in njihovo družinsko življenje, družinske člane ter za šolsko uspešnost otrok. Prav tako želim raziskati sam potek vzpostavljanja, razvijanja in zaključevanja delovnega odnosa v IDPP ter ključne premike, ki so se zgodili v procesu dela z družinami. V raziskavi me bosta zanimala tudi pogled šolske socialne delavke na pilotni projekt ter njegov prispevek za socialno delo v šoli.

⁶Akcijsko-raziskovalni projekt, ki je potekal med letoma 2015 in 2016 v okviru Norveškega finančnega mehanizma in v katerem je sodelovala UL skupaj z FSD, FŠ in ZF ter ZPM Moste - Polje in NTNU z Norveške.

2.1 RAZISKOVALNA VPRAŠANJA S TEZAMI ALI HIPOTEZAMI:

V raziskovalnem delu želim odgovoriti na naslednja raziskovalna vprašanja:

RV1: Kako se je vzpostavil, razvijal in zaključil delovni odnos z družinami v procesu podpore in pomoči?

RV2: Kakšne spremembe oz. premike je nova izkušnja sodelovanja v procesu podpore in pomoči prinesla družinam in njihovim članom?

RV3: Kakšne spremembe je sodelovanje v procesu podpore in pomoči prineslo za šolsko uspešnost otrok?

RV4: Kako in v čem šolska svetovalna delavka v šoli vidi prispevek celotnega projekta podpore in pomoči za socialno delo v šoli?

3 METODOLOGIJA

3.1 VRSTA RAZISKAVE

Raziskava, ki sem jo opravila v okviru magistrskega dela, je kvalitativna. Kvalitativna raziskava je tista, pri kateri je osnovno izkustveno gradivo zbrano v raziskovalnem procesu predstavljajo besedni opisi ali pripovedi. Prav tako je zbrano gradivo obdelano in analizirano na beseden način brez uporabe merskih postopkov (Mesec, 2009a, str. 11). Zbirala sem torej besedne opise, pripovedi družinskih članov in šolske svetovalne delavke o izbrani tematiki, ki temeljijo na podatkih, pridobljenih s poglobljenimi intervjuji.

Prav tako je raziskava eksplorativna ali poizvedovalna, saj služi kot uvod v spoznanje novega področja problematike. To so raziskave, ki odkrivajo probleme, jih nato formulirajo in postavijo preverljive hipoteze. Pri teh raziskavah spoznamo nekatere osnovne značilnosti novega pojava ali področja problematike ter se pripravimo za natančnejša in bolj poglobljena raziskovanja, ki sledijo (Mesec, 2009b, str. 80).

3.2 RAZISKOVALNI INSTRUMENTI

Za zbiranje podatkov sem kot merski instrument uporabila delno strukturiran intervju. Na teren sem se odpravila z vnaprej pripravljenimi smernicami za intervju, ki so mi kot raziskovalki služile kot vodilo. Hkrati pa sem v toku samega pogovora postavljala še dodatna vprašanja in podvprašanja z namenom boljšega razumevanja povedanega. Smernice za intervju so bile že vnaprej ločeno zastavljene za starše, otroka, ki je s študentom sodeloval v IDPP, ter za šolsko svetovalno delavko. Respondentom sem počasi in potrpežljivo zastavljala jasna, odprta, jedrnata in čim krajša vprašanja. Po potrebi sem vprašanje tudi večkrat ponovila in ga razložila v uporabnikom razumevajočem jeziku oz. sem pri tem prosila za pomoč študente, ki so se redno srečavali z družinami, ali pa celo otroke iz družin.

3.3 POPULACIJA IN VZORČENJE

V raziskovalni proces je bila vključena celotna populacija, vzorčenja ni bilo. Populacijo za namen pričujočega magistrskega dela je torej predstavljalo vseh šest družin, katerih otroci so učenci Osnovne šole Polje in so v šolskih letih 2016/17 in 2017/18 sodelovale v pilotnem projektu, ter šolska svetovalna delavka kot vodja pilotnega projekta in zaposlena na Osnovni šoli Polje.

Populacija je bila heterogena, saj je bila sestavljena iz oseb različnega spola, starosti in z različno izobrazbeno strukturo.

Stvarni pogoj za opredelitev populacije torej predstavlja vključenost družin in šolske svetovalne delavke v pilotni projekt, časovni pogoj predstavljata šolski leti 2016/17 in 2017/2018, krajevnega pa učenci in šolska svetovalna delavka Osnovne šole Polje.

3.4 ZBIRANJE PODATKOV

Podatke sem zbiral z metodo spraševanja, pri tem sem kot merski instrument uporabila delno standardizirani poglobljeni intervju⁷. Opravila sem šest intervjujev (šest s starši in pet z otroki) z družinami ter enega s šolsko svetovalno delavko OŠ Polje.

Po predhodnem soglasju družinskih članov so bili med opravljanjem intervjujev v petih primerih prisotni študenti, ki so tesneje sodelovali z družinami. Prav tako so bili študenti tisti, ki so mi pomagali navezati stik z družinami in jih seznanili z mojo prošnjo za sodelovanje pri intervjuju. V dveh primerih sta se s predhodnim strinjanjem družinskih članov že kar sami študentki dogovorili z njimi za točen časovni termin opravljanja intervjuja, pri preostalih dveh družinah pa sem se za točen časovni termin dogovorila sama – enkrat po telefonu in enkrat z neposredno in osebno prošnjo družini. Z družinama, ki sta v projektu sodelovali samo eno (prvo) leto, pa mi je stik pomagala navezati šolska svetovalna delavka. Od ene družine mi je posredovala kontaktno številko, da sem se sama z njimi dogovorila glede podrobnosti in natančnega datuma ter ure srečanja. Z drugo pa se je za točen termin opravljanja intervjuja dogovorila kar socialna delavka.

⁷Smernice za opravljanje intervjujev s starši, otroki in šolsko socialno delavko so v prilogi 9.1.

Štiri intervjuje sem opravila z družinami na njihovem domu, enega v kabinetu šolske svetovalne delavke na OŠ Polje, pri enem intervjuju pa je gospa predlagala, da bi se srečali v mirnem okoliškem gostilniškem lokalu. Intervju s šolsko svetovalno delavko pa sem opravila v njeni pisarni na osnovni šoli.

Prvi del zbiranja podatkov je potekal od 11. do 29. junija 2018 – v tem času sem opravila pet intervjujev s starši, štiri intervjuje z otroki in enega s šolsko svetovalno delavko. Naknadno sem intervju z eno družino in otrokom izvedla 24. 10. 2018 v dopoldanskem času na OŠ Polje, ker so okoliščine prej onemogočale izvedbo intervjuja. Intervjuja z enim otrokom nisem uspela opraviti, saj je bil v času, ko sem opravljala intervju s starši, sam nedosegljiv. Z gospo sva se dogovorili, da po vrnitvi domov odgovori na vprašanja in mi jih posreduje po e-pošti, a kljub dodatni prošnji s strani socialne delavke odgovorov na vprašanja nisem prejela.

Pred izvedbo intervjujev sem sogovornikom pojasnila namen raziskave ter jim zagotovila anonimnost. Anonimnost sem zagotovila tako, da nisem nikjer uporabljala njihovih imen in priimkov ter drugih osebnih podatkov; namesto teh sem pri transkripciji intervjujev uporabila veliko začetnico naključnih črk slovenske abecede.

Intervjuvance sem tudi pozvala k temu, da če vprašanja, podvprašanja ali česar koli drugega ne razumejo, naj svobodno brez kakršnihkoli zadržkov vprašajo. Na tem mestu je smiselno še omeniti, da so imele kar štiri sodelujoče družine na pilotnem projektu priseljenko ozadje. To je v okviru moje raziskave pomenilo, da so družinski člani med intervjujem občasno uporabljali tudi srbohrvaške besede. Pri dveh družinah so starši na glavnino vprašanj odgovarjali v srbohrvaščini, saj so se tako lažje izražali. Zelo specifičen je bil tudi intervju z družino, ki se je preselila v Slovenijo iz Albanije, saj gospa delno še razume slovensko, ne zna pa govoriti v slovenskem jeziku. To sem s pomočjo socialne delavke v šoli rešila tako, da je intervjuju prisostvoval sin, ki je prevajal iz slovenščine v albanščino in obratno. Menim, da se je zaradi prevajanja izgubilo precej koristnega in uporabnega materiala za mojo raziskavo.

Intervjuje sem snemala z mobilnim telefonom ter jih kasneje parafrazirano prepisala na računalnik. Nato sem jih prepisala v slovenskem jeziku, in sicer brez uporabe narečnih

besed ter mašil. S snemanjem ni soglašala ena družina, zato sem odgovore (tako staršev kot tudi otroka) sproti zapisovala na list papirja in jih kasneje doma prepisala na računalnik. Časovni obseg intervjujev s starši je bil od 20 do 90 minut, intervjuji z otroki so bili opravljeni v časovnem terminu od 10 do 30 minut, intervju s šolsko svetovalno delavko pa je trajal 60 minut.

3.5 OBDELAVA PODATKOV

Pridobljene podatke sem obdelala s pomočjo kvalitativne analize. Intervjuje sem najprej zapisala v parafrazirani obliki, nato sem določila relevantne enote kodiranja, jih označila s črticami (/) ter jim dopisala črko in številko intervjuja⁸. Sledilo je odprto kodiranje. Najprej sem izdelala razpredelnico, kamor sem vpisovala izjave iz intervjujev ter posameznim delom besedila pripisala pojme. Sledilo je združevanje sorodnih pojmov v kategorije in v širše opredeljene teme raziskovanja.⁹ Nadaljevala sem z osnim (aksialnim) kodiranjem, pri katerem sem izpisala teme in pod njimi kategorije. Vsaki kategoriji sem pripisala pojme, ki jim pripadajo, skupaj s črko in številko intervjuja.¹⁰ Odprto kodiranje sem zaključila z analizo značilnosti pojmov in kategorij.

⁸Prepisi intervjujev v parafrazirani obliki z določitvijo enot kodiranja so v prilogi 9.2.

⁹Postopek odprtega kodiranja je razviden iz priloge 9.3

¹⁰V prilogi 9.4 je priloženo osno (aksialno kodiranje).

4 REZULTATI

V nadaljevanju predstavljam v raziskavi pridobljene ugotovitve. S prvimi tremi raziskovalnimi vprašanji primerjam perspektivo staršev in otrok o vzpostavljanju, razvijanju in zaključevanju delovnega odnosa na pilotnem projektu ter o premikih, ki jih je tovrstno sodelovanje prineslo za družine in družinske člane. Na koncu pa predstavim še pogled šolske socialne delavke na celotni pilotni projekt ter na prispevek projekta za socialno delo v šoli.

O osebni, t. i. »emski« izkušnji sodelovanja v IDPP je bilo vsekakor smiselno povprašati otroke, za katere se je vzpostavil in razvil IDPP. Uporabno in dragoceno je bilo zavarovati čas in prostor za pogovor s sodelujočimi otroki ter jim zagotoviti, da se sliši njihov glas. Prav tako me je zanimalo, kako so izkušnjo sodelovanja v IDPP doživeli njihovi starši, sorojenci ter kaj jim je ta izkušnja sodelovanja prinesla.

4.1 VZPOSTAVLJANJE, RAZVIJANJE IN ZAKLJUČEVANJE DELOVNEGA ODNOSA Z DRUŽINAMI V IDPP

4.1.1 Vzpostavljanje delovnega odnosa z družinami v procesu podpore in pomoči

V večini intervjuvanih družin so povedali, da je bil povod za vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP predlog šolske svetovalne delavke, ki ga je podala na individualnem sestanku oz. govorilnih urah. Starši so se na predlog šolske svetovalne delavke pozitivno odzvali in ga sprejeli zavoljo dobrega lastnih otrok. V enem primeru celo brez privoljenja otroka, saj sta starša menila, da gre tukaj predvsem za otrokovo dobro in ni časa ter prostora, da bi o tem doma razpravljali (*/Nismo si mogli privoščiti, da se bo hčerka sama o tem odločala, saj sva se oba zavedala, da bo to zanje zelo dobro, ker ji je študentka prišla pomagat iz šole./* (T147)). Tako kot v omenjenem primeru so se starši iz še dveh drugih družin zavedali, da rabijo to obliko pomoči na domu ter so pri tem popolnoma zaupali šolski svetovalni delavki, ki je imela pregled nad zahtevnim šolskim stanjem njihovih otrok. Izjemo je predstavljala družina, kjer je mama sama zaprosila za dodatno učno pomoč otrokom v šoli (*/Bila sem v šoli in spraševala po dodatni učni pomoči za sina./*

(E8)). Njeni prošnji je šolska svetovalna delavka ugodila. Ko sem starše vprašala, če so razumeli, kakšna oblika pomoči jim je bila ponujena, so pri treh družinah povedali, da so bile informacije jasno podane, ena družina pa je povedala, da jim na začetku ni bilo jasno, da gre poleg učne pomoči otrokom tudi za pomoč celotni družini (*/Ko sem bila prvič v šoli, sem razumela, da bo imela hčerka samo učno pomoč za branje, mogoče kakšno uro. To je bil prvotni dogovor s šolo./* (T30)), medtem ko so starši pri drugi povedali, da so sami sicer razumeli koncept pomoči celotni družini, so se pa zavedali, da verjetno marsikomu to ni bilo čisto jasno bodisi zaradi jezikovne ovire ali preprosto zaradi lastne interpretacije slišane (*/Vem, da je veliko ljudi to sodelovanje vzelo kot super, končno lahko gremo na kavo, ko bo prišla študentka. Vem, da niso vsi dojemali tega, kako in za kaj tukaj gre, da je to pomoč celi družini, da se vsi znamo spopasti s tem./* (B84)). Respondentka je predlagala, da bi se oblika pomoči staršem razložila na čisto preprost in enostaven način (*/Ja, to bi bilo potrebno bolj po kmečko razložiti. Npr. nismo prišle vam otrok čuvati ali pa vam pomagati, da ste vi lahko uro do dve prosti, ampak da smo prišle vas naučiti delati z vašimi otroki /.../* (B124)). V skladu s pričevanjem staršev so otroci na vprašanje, kako so izvedeli, da bodo deležni pomoči na domu, večinoma odgovarjali, da so jim to doma povedali starši, eden od njih pa mi je zaupal, da je izvedel v šoli od svetovalne delavke. Dva od vprašanih sta navedla, da so jima starši razložili tudi predviden potek srečanj s študentom (*/Z mano niso govorili, samo z mamo, potem pa mi je mami razložila./* (Y19)) oz. so imeli družinski sestanek o tem (*/Pravzaprav smo se kot cela družina pogovarjali o tem, da bo 1 x na teden za uro, dve rezervirana učna pomoč zame. Tako da smo bili vsi seznanjeni s tem./* (P18)). Ob tem sta mi dva otroka zaupala, da sta bila ob novici, da bo na dom prihajal študent, presenečena in celo malo prestrašena.

Za družine je kmalu po pristanku na sodelovanje v IDPP sledilo uvodno srečanje s študentom, ki je v večini družin potekalo na njihovem domu. Izjema je bila ena družina, ki je spoznavno srečanje s študentom imela v pisarni šolske svetovalne delavke ob prisotnosti staršev, študenta, šolske svetovalne delavke, specialne pedagoginje in otrokove razredničarke.

Otroci so prvo srečanje s študentom opisali zelo podrobno, kar kaže na to, da se jim je srečanje zelo dobro vtisnilo v spomin. Svojo začetno zadržanost ob prvem stiku s študentom so otroci povezovali s tem, da študenta niso poznali (*/Nisem vedel, kakšna je, ali je prijazna kakor cvet ali je zlobna kakor mačeha./* (Y20)), kljub temu pa mi je en

sodelujoči v pogovoru zaupal, da je bil zelo hvaležen in vesel za ponujeno pomoč (*/Zelo sem mu hvaležen, da mi je res pri vsakem predmetu ponudil svojo pomoč./* (A34)). Prvo srečanje s študentom je bilo tako po mnenju staršev kot po mnenju otrok namenjeno spoznavanju in pogovoru, in sicer bodisi samo študenta z otrokom bodisi študenta s celotno družino (*/Najprej smo se vsi skupaj malo pogovarjali v kuhinji, bila je prisotna cela družina. Pa potem nas je študentka malo spraševala, kako smo, kako gre meni v šoli /.../* (P20)), kjer je beseda tekla tudi o šolski situaciji otrok. V dveh primerih sta se študent in otrok na začetnem srečanju pogovarjala tudi o hobijih in lastnih zanimanjih (*/Še dinosavre sem ji pokazal pa povedal, da so mi všeč stvari, ki so všeč osemletnikom. Ona pa je odgovorila, da je stara 23 let in se tudi ona še rada igra z lego kockami./* (Y24)), */.../* pa potem sva se midva sama malo pogovarjala – tudi o knjigah, ki sem jih bral./ (A19)), prav tako pa sta v dveh primerih otrok in študent sklenila kratek dogovor o poteku dneva (*/.../ študentka je vprašala, kaj bomo počeli, ali se bomo igrali ali učili./* (S18)). Eden od sodelujočih otrok je dodal, da sta na spoznavnem srečanju s študentko sprehajala psa, medtem ko sta se v enem primeru študent in otrok odločila, da bosta del prvega srečanja namenila učenju, tako da sta se učila matematiko.

Na uvodnih srečanjih so študenti s sodelujočimi družinami v IDPP sklenili tudi začetni dogovor o sodelovanju, ki je v treh družinah vseboval dogovor o točnem terminu srečanj (*/Za naprej smo se dogovorili, kdaj bo študentka prihajala; prvo leto je bilo to ob četrtnih popoldne, drugo pa ob sredah popoldne./* (R15)), pri ostalih treh družinah pa so se s študentom sproti telefonsko dogovarjali za termin srečanj (*/Kasneje pa smo se sproti dogovarjali preko telefona, kdaj bo prišel. Je študent in dela, pa nima stalnega delovnika, zato smo se dogovarjali sproti bodisi preko sporočil ali pa smo se slišali preko telefona./* (I42)). Pri tem je ena družina dodala, da so termin srečanj s študentko prilagodili dodatni strokovni pomoči v šoli, katere je bila hčerka deležna (*/Gledali smo na to, da bi študentka prišla takrat ko hčerka nima predure v šoli že učno pomoč, da bo lažje za hčerko./* (T16)). Dogovor o sodelovanju je poleg termina srečevanj in opredelitve vlog sodelujočih vseboval tudi pristanek na sodelovanje in se je nadaljeval v instrumentalno definicijo problema, ki so jo podali starši otrok. Po pričevanju mame je šlo v eni družini za otrokovo negativno izkušnjo z njegovim očetom, ki je privedla do upada šolske motivacije in padca šolskega uspeha (*/Imamo slabe izkušnje z njegovim očetom in k njemu sin ni več hotel hoditi. Pa mu je malo uspeh padel./* (X17)). V dveh družinah je instrumentalno definicijo problema predstavljalo otrokovo ponavljanje razreda (*/Ne vem, zakaj je tako, ampak odkar*

je ponavljal tretji razred, je izgubil voljo do učenja, sploh domačih nalog ni želel delati./ (I64)), kar je bilo v eni od teh močno povezano tudi s šibkimi interakcijami tako med otroki kot tudi učenci in njihovimi učitelji (/Da bi v šoli več govorili ter da ne bi bili tako sramežljivi./ (R4)). Poglavitni razlogi za sodelovanje v IDPP so še bili, da so otroci bili brez navad samostojnega učenja (/Sin se tudi noče sam učiti, zelo redko se sam uči. Res ni imel navade, da bi se sam učil./ (I13)) in so zavračali ponujeno učno pomoč ožjih družinskih članov (/Ampak ko kaj ni znala, mene ni nikoli vprašala, ne vem, zakaj. Ko sem ji tudi kaj začela razlagati, je začela jokati, kot da je bila užaljena, zato je bilo fajn, da ji je kdo drug pomagal./ (B7)), pa v določenih primerih tudi nekompetentnost staršev pri nudenju učne pomoči (/Če jaz zase ne znam, potem težko pomagam tudi svojemu otroku, to sem povedala tudi v šoli. Boljše, da ne pomagam, kakor pa da ji pomagam in bo na koncu vse narobe./ (T56)). Poleg omenjenih razlogov, ki so povečini povezani s šolo in učenjem, je smiselno omeniti tudi, da je v enem primeru razlog za sodelovanje v IDPP predstavljalo otrokovo izostajanje od pouka zaradi zahtevne in kompleksne zdravstvene situacije, s katero se je bil primoran soočati (/Vsi smo namreč bili zaskrbljeni, kaj bo s hčerkinjo šolo, veliko je manjkala pri pouku in tisto, kar so se učili, pol ni znala. To se je vse poznalo./ (T148)).

Opisani razlogi za vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP so skoraj v celoti povezani s kompleksno šolsko situacijo otrok. Starši so bili željni pozitivnih šolskih ocen, prav tako so si želeli, da bi njihovi otroci zaključili osnovno šolo (/Samo, da konča osnovno šolo, za naprej pa me ne briga več, tudi če bo fizični delavec kot mož./ (I49)). Ob soočanju z možnostjo ponavljanja razreda so bili zaskrbljeni (/Takrat, ko mi je učiteljica povedala, da obstaja velika verjetnost, da bo ponavljal razred, sem bila zelo zaskrbljena./ (R32)), imeli so občutek krivde, poročali so tudi o nespečnosti (/Ko sem s strani šolske svetovalne delavke, zdaj proti koncu šolskega leta, izvedela, da obstaja možnost, da bo sin še 1 x ponavljal razred, sem doživela šok in celo noč nisem mogla spati./ (I105)). V eni družini pa so edino možnost ob ponavljanju razreda videli celo v prešolanju njihovega otroka (/Veste, jaz sem bolj tako gledala na to, da ne bi ponavljal razreda, ker potem bi ga bilo potrebno prešolat, ali kaj jaz vem. Potem ne bi moral biti več tukaj v šoli, ker bi se vsi norca delal iz njega. Ni treba, da je odličnjak, to bi že bil zase, kakor sam hoče. Samo to, da napreduje./ (X64)). Družina z dolgotrajno bolnim otrokom je povedala, da na mesto pred šolo gotovo postavljajo otrokovo zdravje, ampak kljub temu šola zanje ni zanemarljivega pomena. Družinski člani tako ocenjujejo, da bi njihov otrok moral zaključiti šolo z rednim

programom, zato so tudi nasprotovali prešolanju na šolo s prilagojenim programom, čeprav je otrok že enkrat ponavljal razred (*/V šoli smo se velikokrat na sestanku pogovarjali, da bi šla hčerka v šolo s prilagojenim programom, ker jih skrbi, kako bo zdaj v šestem razredu. Ampak se midva z možem nisva strinjala./* (T167)). Pri tej družini se mi zdi smiselno omeniti tudi doživljanje izkušnje ponavljanja razreda, ki so jo v začetku znotraj družinske sfere videli kot negativno, izkazalo pa se je za ravno nasprotno, saj je prinesla pozitivno spremembo otroka v šoli, večjo samostojnost hčerke, več zanimanja za šolske zadeve in druženja s sošolkami.

Pomembno in smotrno se mi je zdelo raziskati pričakovanja otrok in družin sodelujočih na pilotnem projektu, s katerimi so vstopili v IDPP, ter preveriti, kaj se je z njimi zgodilo ob njegovem zaključku. Otroci in njihovi starši so si bili enotni v tem, da so si na začetku želeli predvsem učne pomoči s strani študenta (*/Pri učenju, referatu oz. karkoli sem rabila. Ne samo pri branju kot je bilo na začetku./* (P21)) in s tem povezane boljše šolske ocene (*/... sem si želel, da bi imel dobre ocene ter bi izboljšal učni uspeh./* (F14)) ter napredovanje v višji razred (*/Želel sem si enako kot starši, da bi napredoval razred/* (A25)). Poleg tega so si eni in drugi močno želeli prijaznega, razumevajočega (*/.../ da razume tudi to, da se mi včasih ne da učiti in potem še nekaj malega narediva ter končava.* (P33)) in zaupanja vrednega delovnega odnosa (*/Da ji lahko zaupam kot prijateljici./* (P32)). Starši so izpostavili še, da so si želeli pristanek otroka na sodelovanje v IDPP ter dober odnos med otrokom in študentom, kot začetno pričakovanje pa je bilo omenjeno tudi učenje učenja. Ob zaključevanju delovnega odnosa s študentom pa so tako štiri družine potrdile, da so bila njihova začetna pričakovanja uresničena v celoti, eden od sodelujočih otrok pa je povedal, da mora do konca šolskega leta popraviti še en predmet, da bodo pričakovanja v celoti uresničena.

4.1.2 Razvijanje delovnega odnosa z družinami v procesu podpore in pomoči

Srečanja študentov z družinami so v glavnem temeljila na učenju in učni pomoči, saj so na tem področju otroci potrebovali največ podpore (*/Z angleščino sem imel težave oz. jih imam še vedno. Nazadnje pa sem s študentkino pomočjo uspel dobiti 3./* (Y3)). Učenje je bilo prilagojeno sprotnim obveznostim učencev v šoli (*/Pa tudi študentka je vedno vedela, kaj se morata učiti, saj sta vedno šli po urniku po principu »ta teden pa imava to pa to«./*

(B3)), hkrati pa so otroci povedali tudi, da jim je bila omogočena učna pomoč pri vseh šolskih predmetih, pri delanju domačih nalog, celo pri branju in izdelovanju referata. V skladu z novimi perspektivami sodelovanja z učenci z učnimi težavami so se tudi študenti potrudili, da otrokom ponudijo čim bolj interaktivne ter posameznikom prilagojene metode procesov učenja in poučevanja. Pomoč pri zapisovanju šolske snovi (*/ .../ mi je učiteljica pomagala zapisovati šolsko snov, da sem se potem lahko naučil/* (S9)), učenje z vmesnimi pavzami, počasna razlaga snovi (*/Delala sta počasi, večkrat mu je študent snov obnovil, da je sin to slišal večkrat in si je potem lažje zapomnil snov. Saj si noben ne more takoj zapomnit snovi./* (I7)), učenje skozi igro (*/Tudi k moji sestri prihaja študentka in je v vrečko narezala neke kartice kot kviz za učenje, pa so se otroci potem to zelo radi igrali, še danes se ubijajo s to igro./* (B125)) so bile samo nekatere od danih metod poučevanja, katerih so bili otroci deležni v IDPP. Gotov pa srečanja niso imela zgolj in samo učno noto, saj so vključevala tudi pogovor (*/ .../ na koncu si vzameva pol ure ali več, da greva na sprehod ali v slaščičarno in se malo pogovarjava o različnih stvareh./* (A7)) ter druge oblike sprostitve, kjer so otroci izpostavili sprehode (*/Včasih sva celo kužka peljala na sprehod. Takrat je bilo boljše, ker je to trajalo 20 minut, pa je potem ostalo samo še 40 minut za učenje./* (Y14)), igranje igrice (*/Pa včasih, ko se nisem imel kaj za učiti, smo se tudi igrali kakšno igrico./* (F3)) in drugih športnih iger (*/ .../ pa igrate z žogo. Igrate sva se pravzaprav nogomet v sobi, za gole sva vzeli koticke in sva se potem igrali, katera bo dala več golov. Študentka je vedno izgubila./* (P4)). Starši in otroci so študente, s katerimi so sodelovali v IDPP, predstavili kot prijazne, razumevajoče, spodbujajoče (*/To, da je videla in razumela, da se mi včasih ne da učiti ali sem preveč utrujena. Me je pa kljub temu spodbujala /.../* (P41)), z veliko mero potrpežljivosti (*/Res je imela študentka potrpljenje 100 x isto stvar ponoviti in pokazati./* (B82)) in fleksibilnosti. Vse to so prvine koncepta osebnega vodenja. V okviru tega pa gre za postmoderni premik, kjer socialni delavci za učinkovit delovni odnos potrebujemo sodelovanje, v katerem se soustvarja osebni stik.

Poleg srečanj s študentom pa so bili vsi otroci deležni tudi drugih oblik pomoči. Vsi v pilotnem projektu sodelujoči otroci so bili v šoli vključeni bodisi v individualne bodisi v skupinske ure dodatne strokovne pomoči (*/Specialna pedagoginja ob ponedeljkih in sredah ter razredničarka ob torkih, četrtek in petkih preduro./* (I72)). Izkušnjo sodelovanja s šolo so starši v dveh družinah opredelili kot odlično, saj so v šoli družinskim članom prijazno nudili podporo in pomoč tudi ob zahtevni zdravstveni situaciji otroka, izpostavili pa so tudi dobro organiziranost šole, strokovnost in ažurnost šolske svetovalne delavke. V

nadaljevanju je eden od staršev še omenil, da je bil njegov otrok obravnavan v svetovalnem centru za otroke in mladostnike (*/Tam so preverili učne sposobnosti in zmožnosti sina, kjer je gospod jasno povedal, da sin ni za šolo s prilagojenim programom in da lahko sledi učnemu načrtu osnovne šole, v katero je vpisan./* (I69)), omenjena pa je bila tudi pomoč inštruktorja (*/Zdaj imamo po novem še inštruktorja, ki prihaja ob sredah in torkih./* (X31)), pomoč sorojencev ter prijateljev (*/S prijateljico se je učil geografijo, in sicer samo 45 minut, pa se je naučil za štirico./* (I55)). Zanimivo je tudi izpostaviti dejstvo, da so otroci zaznali razliko med pomočjo v šoli in pomočjo študenta doma, in sicer v tem, kje je potekala učna pomoč, v fleksibilnosti trajanja srečanj (*/Lažje mi je sodelovati z njim, ker on pride za dve, tri ure in mi počasi razloži snov./* (A11)) ter v fleksibilnosti prilagajanja srečanj (*/.../ bila je pripravljena priti tudi 2 x na teden, če je bilo potrebno, pa kakšen dan pred testom, da sva še ponovili./* (P46)). Prednost te oblike pomoči na domu so videli tudi v tem, da ni šlo zgolj in samo za učenje (*/Tudi to, da sva se med učenjem še malo igrale in sva se pogovarjali, v šoli pa se nisem, sem se samo učila/* (P14)), da je pomoč potekala individualno (*/Težje se mi je učiti v razredu, ker me takrat učiteljica manj sprašuje snov zato ker nas je v razredu več./* (S12)) in da so študentko lahko večkrat povprašali po dodatni razlagi (*/Študentko sem lahko večkrat kaj vprašal, če sem rabil dodatno razlago./* (F7)) Z vsem zgoraj predstavljenim so se strinjali njihovi starši, kot prednost pa so omenili tudi to, da je bila ponujena oblika podpore in pomoči na njihovem domu brezplačna (*/Pa tudi to, da je zastonj, je prednost. Jaz sem zelo drago plačala inštrukcije za sina, 25€/h, s tem da ena ura ni dovolj./* (T109)).

Preverila sem tudi, katera vmesna pričakovanja so se pri družinskih članih pojavila tekom razvijanja delovnega odnosa v IDPP. V dveh primerih so si starši želeli izboljšanje šolskih ocen ter s tem povezano napredovanje v višji razred. Pridobivanje navad za samostojno učenje in t. i. učenje učenja so bila vmesna pričakovanja še ene družine, medtem ko so v drugih dveh družinah povedali, da so njihova pričakovanja ostala nespremenjena.

4.1.3 Zaključevanje delovnega odnosa z družinami v procesu podpore in pomoči

Na tem mestu omenjam, da sta od šestih sodelujočih družin v IDPP dve družini enoletno sodelovanje s študentko zaključili že v šolskem letu 2016/17, dve pa sta dvoletno

sodelovanje s študentko zaključili v šolskem letu 2017/18. Preostali dve družini bosta sodelovanje s študentoma nadaljevali v šolskem letu 2018/19.

Procesu vzpostavljanja in razvijanja delovnega odnosa v IDPP sledi njegovo zaključevanje. Tako otroci kot starši so izkušnjo sodelovanja v IDPP v celoti opisali kot pozitivno (*/12. Neskončno dobro. Zato ker je bilo dobro, dobro in res dobro, fajn je bilo res./* (Y32)), predvsem pa kot koristno (*/Zelo uporabno je bilo sodelovanje s študentko – tako za mlajšega kot za starejšega sina./* (R46)). Vse družine so bile s sodelovanjem v IDPP zelo zadovoljne, saj so ga na lestvici od 1 do 10 ocenile z 10 ali celo več.

V nadaljevanju sta potem dva otroka kot pozitivno izpostavila zabavo (*/Da sva se zabavali da sva se smejala /.../* (P47)), en respondent je odločno izpostavil nov hobi (*/Pa pomagala mi je, da sem lahko začel trenirati nogomet in sicer je to plačala šola./* (F5)). Kot pozitivno so izpostavili še učenje (*/.../ da mi je kdaj pripravila tudi kakšen primer testa./* (P48)). Enemu otroku je bilo všeč, da je pomoč potekala na domu (*/.../ to, da je učitelj prišel k meni domov./* (A39)) ter da je poleg učenja vključevala tudi pogovor, ki sta ga s študentom poimenovala »debatni krožek«. En otrok je izpostavil predvsem koristnost inovativnih metod poučevanja ter dosegljivost študentke tudi prek telefonskih aplikacij (*/.../ če česa nisem znala, sem ji poslikala, poslala in mi je tako pomagala./* (P49)). Dva otroka sta poudarila, da bi to obliko pomoči na domu in študenta, s katerim so se srečevali, priporočala svojim sošolcem in prijateljem (*/.../ bi mu ga še priporočil, če bi rabil kakšno pomoč pri šolskih stvareh./* (A3)). Strinjala sta se tudi, da si ne želita zamenjati študenta; eden je celo izpostavil, da ni pripravljen sprejeti novega študenta (*/Ja, tako, da bi prihajala drugo leto ista študentka in bi se učili. Drugega ne bi sprejel, ker sem se navadil na to študentko./* (S34)).

Starši so poleg nudene učne pomoči izrazili hvaležnost študentu za pomoč, pohvalili njegovo fleksibilnost (*/To sem nam je zdelo lepo, da je bil prilagodljiv in dosegljiv tudi čez vikend./* (I12)), odgovornost, spoštovanje, požrtvovalnost (*Tudi študentkina požrtvovalnost, nikoli ni zamuja, res si je to vzela kot en svoj projekt./* (B119)), izkazan interes za sodelovanje ter dobro komunikacija s starši (*/.../ vsako stvar je povedala, vsako stvar je znala tudi prenesti, kar se ji je zdelo pomembno, tudi če se je šlo za kakšno manjšo stvar./* (B118)).

Glede želje po sodelovanju v IDPP za prihodnje leto sta dva sodelujoča otroka v IDPP navedla, da si želita sodelovanje nadaljevati tudi naslednje leto. Eden od preostalih dveh bi si želel nadaljevanja, samo če bi sodelovanje nadaljeval z isto študentko, medtem ko druga respondentka na to vprašanje ni imela jasnega odgovora – po eni strani bi si želela tovrstne pomoči tudi drugo leto (*/Bi hotela, da bi mi šlo v šoli boljše in da se ne bi poslabšala, ker vsi pravijo, da bo zdaj v šestem razredu težje, angleščina bo težka /.../*(P52)), po drugi strani pa se ji zdi, da je preobremenjena s številnimi oblikami učne pomoči ter posledično preutrujena (*/Kdaj pa tudi ne bi ker se mi ne da, bi si želela kdaj iti s prijateljicami ven, pa nisem mogla, ker sem imela ravno takrat učno pomoč. Pa velikokrat sem utrujena in preobremenjena.* (P53)).

Družine so bile enotne v tem, da se sodelovanje mora ohraniti ter se celo razširiti na večjo populacijo (*/Mislim, da je to zelo dobro, če se to ohrani. Še bolj bi se lahko to razširilo, še več bi lahko bilo takšnih ljudi, ki so pripravljeni pomagati otrokom. Tudi v primerih, kjer zanemarjajo in tepejo otroke, tako da je to samo dobro, dobro in čim več tega še naprej./* (X67)). V eni družini so predlagali, da bi bilo več tovrstne pomoči za otroke z izkušnjo nasilja, v drugi pa so celo predlagali profesionalizacijo te oblike pomoči in podpore (*/Vi ste zdaj tukaj bolj neuradno, ampak moglo bi biti to včasih tudi bolj uradno, ker dandanes se po teh naseljih res grozno ravna z otroki, včasih so eni kar zunaj zvečer ob enajstih./* (B131))

Naj na koncu zapišem še izkušnji dveh družin, ki sta sodelovanje s študentko v IDPP zaključili pred dobrim letom. Pri prvi družini je gospa povedala, da so se zavedali, da gre za kratkotrajno pomoč, kljub temu pa so težko shajali brez pomoči študentke, pri tem so rabili tudi pomoč inštruktorice. Po njenem mnenju bi bilo za družino idealno, če bi sodelovanje trajalo dve leti (*/Če bi še eno leto nadaljevali, bi to bilo res top. Mogoče ne ravno celo leto, ampak v začetku leta pa bi sigurno rabili. Verjetno tam prvi semester bi bilo idealno, če bi se še srečevali s študentko./* (B136)). So pa v nadaljevanju izpostavili, da je otrok kljub vsemu ohranil pridobljeno navado, kako se učiti (*/To je študentka hčerki ukoreninila, to res ni bil stran vržen čas. Ni ostalo vse samo v tistem enem letu, res jo je naučila neko rutino./* (B134)), in navado rednega zapisovanja v beležko (*/Tega sem res vesela, da sta to uredili, tudi meni je lažje zdaj, da vem, kam in kaj pogledat. Pa včasih je stvari kar puščala v šoli in potem tudi nisem mogla pogledat, kdaj kaj piše, zdaj pa vsaj lahko pogledam stvari./* (B99)), kar je kljub zaključenemu sodelovanju s študentko

pripomoglo k napredovanju v višji razred. Tako so sodelovanje v IDPP s študentko ohranili v lepem spominu. V drugi družini so se prav tako strinjali, da so pogrešali to obliko pomoči ter da bi si želeli nadaljevanje te oblike pomoči in podpore. Pri obeh otrocih je bilo po maminem pričevanju po tem, ko študentka ni več prihajala v družino, zaznati padec učnega uspeha (*/Ja, otroka sta se takoj poslabšala v šoli, se je takoj poznalo. Takoj, ko študentka ni več prihajala, je bilo opaziti slabšanje učnega uspeha, otroka sta na koncu šolskega leta imela popravne izpite./* (E29)). Te mamine besede je kasneje potrdil tudi eden od sinov (*/Ja, v tem enem letu, ko študentka ne prihaja več, opažam, da bi res rabil še to obliko pomoči. Predvsem, da bi lahko koga kaj vprašal, pa da mi kdo kaj pomaga glede šolskih stvari./* (F23)). Močno osebno stisko je ob prenehanju te oblike pomoči doživljala mama, saj sama zaradi jezikovne ovire ni znala in zmogla priskočiti na pomoč otrokoma (*/Pogrešala sem to obliko pomoči, ker jaz nisem znala otrokoma nikakor pomagati, saj ne znam brati, pisati in govoriti slovensko; edino razumem slovensko, ko mi kdo kaj govori./* (E30)).

V nadaljevanju pišem o spremembah v načinu vedenja in ravnanja družine kot celote in posameznih družinskih članov, prav tako izpostavljam spremembe, za katere se je izkazalo, da imajo vpliv na šolsko uspešnost otrok. Pomembno je poudariti, da je socialno delo procesno in potrpežljivo, zato se tudi spremembe niso pokazale takoj od enega srečanja do drugega, ampak so zahtevale svoj čas in prostor.

4.2 SPREMEMBE IN PREMIKI, KI JIH JE NOVA IZKUŠNJA SODELOVANJA V PROCESU PODPORE IN POMOČI PRINESLA DRUŽINAM IN NJIHOVIM ČLANOM

4.2.1 Spremembe, ki jih je izkušnja sodelovanja v IDPP prinesla družinam

Ko so študenti vsaj enkrat tedensko prihajali v družine, so hote ali nehote vplivali na njihovo družinsko dinamiko in na njihovo družinsko življenje. Starši iz štirih družin, ki so bile vključene v projekt, so povedali, da so študentu zaupali. V skladu s tem je ena respondentka navedla, da so doma študentki zaupali vsi družinski člani, druga pa je omenila, da na srečanjih ni bila vedno prisotna zaradi službe, ampak je kljub temu študentko brez zadržkov pustila samo s svojim sinom (*/.../ sem ji zaupala, zato me ni bilo zraven./* (X36)). Omeniti je vredno še pričevanje respondentke, ki je izpostavila, da se lahko na študentko kadarkoli obrne, jo tudi pokliče, bodisi glede hčerinih učnih težav (*/Ko pride otrok in ti pove, da nekaj ne zna, pa mu sam ne znaš pomagati je lepo, da imaš nekoga na koga se lahko obrneš./* (T83)) bodisi za pogovor o osebnih ali družinskih stvareh (*/Saj pravim, da se mi sploh nismo držali tega, kot je bilo na začetku povedano v šoli, da pride za eno uro in bo takrat pomagala hčerki. Mi smo vse drugače naredili, vse smo jo vprašali, smo se tudi večkrat pogovarjali, tudi ko je bil rojstni dan za moža smo se pogovarjali o darilu./* (T77)).

Z zaupanjem študentu pa sta seveda povezana tudi prijateljstvo in dober odnos s študentom. Starši iz dveh družin so povedali, da so študenta doživeli kot družinskega prijatelja (*/Študentka je bila kot družinska prijateljica./* (T78)) oz. še celo več kot to – sprejeli so ga medse kot družinskega člana (*/Smo pa študenta zelo dobro sprejeli v družino, sprejeli smo ga kot svojega, kot člana naše družine. Smo mu bili na voljo in mu tudi sami pomagali./* (I97)) Dodali so tudi, da so se na srečanjih počutili sproščeno, niso imeli občutka, da bi se študentu rabili kakorkoli prilagajati, saj so se zavedali, da njihov otrok potrebuje pomoč. (*/Zavedali smo se, da sin to potrebuje, zato smo študenta vedno z veseljem pričakali. Nismo si želeli, da bi sin spet ponavljal razred./* (I79))

4.2.2 Spremembe, ki jih je izkušnja sodelovanja v procesu podpore in pomoči prinesla otrokom, za katere se je vzpostavil, razvijal in zaključil IDPP

Poleg šolske uspešnosti otrok¹¹ je kvalitativna analiza odgovorov staršev in otrok pokazala še pojav drugih premikov, ki so se pojavili med sodelovanjem družin v IDPP.

Zaupanja vreden delovni odnos med študentom in otrokom je bil zaznan s strani staršev (*/.../ res ji je vse povedala. Študentka je bila hčerki kot ena beležka, vse ji je povedala na način »zdaj pride študentka in ji moram vse povedati«*.(B37)) kot tudi s strani otrok (*/Potem večkrat kaj povem prijatelju, učitelju ali študentu, boljše se počutim in mi je lažje, če potem komu lahko zaupam./* (A9)). Prav tako so se eni in drugi strinjali, da je otrokom sodelovanje v pilotnem projektu prineslo pomembno odraslo osebo, prijatelja in sogovornika, kar je okrepilo njihovo socialno in podporno mrežo (*/Zelo dobro je vplivala na hčerko, prav eno prijateljico si je v njej našla /.../(B36)*). Velik premik pa je dveletno tesno sodelovanje s študentko prineslo učenki, ki je bila prej veliko bolj navezana na družino in družinske člane, sedaj pa je njena mama kot pozitivno posledico srečanj izpostavila, da hčerka išče in navezuje več stikov s sošolkami, prijateljicami ter se več družijo (*/.../ da kdaj pridejo sošolke k nam, ali gre ona k njim, ali pa se slišijo preko telefona, pa da so ji pripravljene pomagati./* (T137)). Prav tako je enoletno sodelovanje s študentko enemu otroku prineslo nov hobi, saj si je izredno močno želel trenirati nogomet, finančna situacija v družini pa temu žal ni bila naklonjena. Tako je situacijo s pomočjo OŠ uredila študentka in je fant začel trenirati nogomet v klubu, pri čemer vztraja še danes (*/Pa tudi to bi povedal, da mi je pomagala, da zdaj igram nogomet./* (F21)).

Starši so premike v vedenju otrok opazili tudi v tem, da so postali v odnosu do študentke bolj sproščeni (*/Sčasoma, ko je spoznala študentko in je videla, da je študentka prijazna in ji pomaga, se je sprostila in je bilo lažje tako zanje kot tudi za vse nas./* (T90)) ter so bili pripravljeni aktivno sodelovati na srečanjih (*/.../ sem si res želela, da sin sodeluje, ampak res sodeluje, ne tako prisiljeno kot v šoli, ko pač mora sodelovati. S študentko je res lepo sodeloval./* (X46)). Poleg premikov, ki so se pojavili v odnosu med otrokom in študentom, pa so starši opazili tudi spremembe v vedenju otrok. Predvsem izpostavljajo pridobivanje otrok na odgovornosti (*/Pa tudi ob dnevih, ko študentka ni prihajala sta se učila tisto, kar*

¹¹Spremembam, ki so pokazale kot tiste, ki imajo večji vpliv na učno in šolsko uspešnost otrok, namenjam podpoglavje 4.3.

so se dogovorili, ter sta se tega držala./ (E24)), v odnosu do drugih pa večjo sproščenost (*/.../ bistveno pa je napredoval tudi v obnašanju. Letos se je bolj sprostil, ni bil več tako zadržan, kar meni več pomeni kot same ocene./* (X70)). Sodelovanje v pilotnem projektu pa je po poročanju staršev samostojnost otrok krepilo tudi tako, da so se otroci sami s študentom dogovarjali za srečanja (*/Ko je poklical na moj telefon, sem največkrat dala kar sinu telefon, da je prevzel klic in sta se potem sama dogovorila./* (I43)), da so si samoiniciativno pospravili sobo pred srečanjem (*/Ko je študentka prihajala, je imela hčerka navado prej urediti sobo, prinesla je še stolček za študentko, pa sok, čaj in piškote./* (B51)), se učili brez prisotnosti staršev in tako posledično zmanjšali navezanost na roditelje (*/Pa tudi sama vstane, ali me počaka sama, ko grem jaz v trgovino, sama pokliče študentko in se dogovori z njo./* (T129))

Na drugi strani so otroci povedali, da jim je sodelovanje v projektu pomagalo pridobivati samozaupanje in samozavest (*/Lahko bi tudi sošolcu pomagal in mu razložil, kaj sem se jaz naučil./* (S28)). Razvidno pa je bilo tudi, da jih je izkušnja sodelovanja krepila v pridobivanju samoiniciativnosti (*/Ponavadi sem ga na koncu učenja povabil, če ima še kakšno uro ali dve časa, da greva na debatni krožek./* (A30)).

4.2.3 Spremembe, ki jih je izkušnja sodelovanja v procesu podpore in pomoči prinesla staršem otrok, za katere je se vzpostavil, razvijal in zaključil IDPP

Po pripovedovanju staršev srečanja s študentom niso imela pozitivnih premikov samo za njihove otroke, ampak tudi za njih same.

Starši so se v reševanje učne problematike svojih otrok vključili tako posredno, in sicer z opazovanjem učne pomoči (*/Drugače jaz vse slišim, kar se uči, ker sem v kuhinji /.../* (I89)) ter opominjanjem na šolske obveznosti (*Vedno, ko sem ga vprašala, če je naredil domačo nalogo, mi je odgovoril, da je nima ali pa da jo je naredil že v šoli./* (R36)), skrbjo za ustrezne šolske pripomočke (*/Sama ji včasih vzamem tudi kakšne knjige, da lahko bere /.../* (T103)), kot tudi neposredno – s konkretnim nudenjem učne pomoči otrokom (*/Sinu sem tudi sama pomagala, ker je sprejel mojo pomoč, in spomnim se, da sva enkrat pisala nalogo tudi do enih zjutraj./* (R33)). Glede šolske situacije otrok so v dveh primerih matere poročale, da so manj pogosto obiskovale govorilne ure v šoli kakor poprej (*/Manj pogosto*

sem tudi sama hodila v šolo na govorilne ure./ (R41)), prav tako so tri matere poročale o manjši zaskrbljenosti zaradi šolske situacije otrok, saj so vedele, da je otrok v zaupanja vrednih rokah (/Pa tudi nisem bila več toliko zaskrbljena, nisem se sekirala, ko sem videla, da prihaja študent in pomaga sinu. Za ta čas, ko je prihajal študent, sem bila gotovo prepričana, da se uči in sem bila res brez skrbi takrat./ (I81)).

Imeti možnost pogovora s študentom, vzeti si čas zase (/Potem pa sem jaz počakala, da pride študentka in da sta se začeli s hčerko učiti, in sem sama lahko šla v trgovino ali po drugih opravkih./ (T14)) ter prositi za pomoč študenta tudi, če sam kaj rabiš (/Kasneje, ko smo se začeli pogovarjati tudi druge stvari, sem študentko vprašala, če bi mi pomagala napisati tudi kakšno prošnjo za službo, ker že dolgo ne delam in tudi nisem sama nikoli pisala česa podobnega./ (T68)), je bilo še nekaj pomembnih oz. izpostavljenih premikov s strani staršev. Ena respondentka pa je izpostavila, da je bilo sodelovanje v IDPP vzrok za izboljšanje odnosa med njo in njeno hčerko, saj sta se uspeli zaradi tega zblížati (/Mogoče tudi to, da se je hčerka malo bolj odprla meni, da sva se lahko kaj več pomenili. Saj tudi prej je že povedala stvari, ampak zdaj se mi zdi, pa da več sama od sebe pove./ (B101)).

Omembe vredna sprememba je bil tudi odgovor intervjuvanke, ki kaže na to, da se je zaradi sodelovanja s študentko mama sama začela aktivneje vključevati oz. sodelovati na šolskih sestankih (/Ampak zdaj, ko je začela prihajati študentka in ko sem videla spremembo pri hčerki, sem velikokrat na sestanku tudi to povedala./ (T134)) v primerjavi s prej, ko je na sestankih več govoril mož. Intervjuvanka pa je zase pridobila pomembno vizijo za prihodnost, in sicer razmišlja o vključitvi v prostovoljno delo, saj meni, da bi to koristilo njej, ker bi tako lahko razširila svojo socialno mrežo, ter otrokom pri krepitvi samostojnosti in neodvisnosti od staršev (/Pa otroci bi se na ta način naučili malo več samostojnosti, zdaj vedno čakajo, da jaz vse naredim doma, da je vedno skuhano, pospravljeno, potem pa bi se to malo spremenilo./ (T179)). Izrednega pomena je sodelovanje s študentko na pilotnem projektu prineslo gospe iz albanske družine, saj je bila tako v neposrednem stiku s slovenskim jezikom in se ga je na ta način učila (/Pa tudi srečanja so meni koristila, saj sem poslušala otroka, ki se s študentko pogovarjata v slovenskem jeziku, in sem se na ta način učila slovenskega jezika./ (E26)).

4.2.4 Spremembe, ki jih je izkušnja sodelovanja v procesu podpore in pomoči prinesla sorojencem otrok, za katere je se vzpostavil, razvijal in zaključil IDPP

Poleg premikov, ki jih je sodelovanje v IDPP prineslo za starše in otroke, je imelo sodelovanje vpliv tudi na otroke, ki so manj intenzivno sodelovali s študentom v IDPP. Ti so povedali, da so se zaradi tega počutili bolj razbremenjeni, saj so se njihovi bratje in sestre učili s študentom, kar je pomenilo, da jim niso rabili sami toliko pomagati (*/Zato, ker se brat uči s študentom se počutim bolj svobodna in razbremenjena./* (I107)), prav tako pa je po drugi strani sodelovanje v IDPP za njih prineslo tudi možnost, da so bili lahko sami po potrebi deležni učne pomoči (*/Lansko leto je celo študentka tudi njemu razlagala snov, ker je nekaj rabil./* (B38)).

4.3 SPREMEMBE, KI JIH JE IZKUŠNJA SODELOVANJA V PROCESU PODPORE IN POMOČI PRINESLA NA PODROČJU ŠOLSKE USPEŠNOSTI OTROK

Vstopna točka za študente Fakultete za socialno delo v družine s številnimi izzivi je bila šolska in posledično tudi učna neuspešnost otrok, ki je bremenila tako otroke kot tudi njihove starše. Slednja je predstavljalo ogromno stisko za družine, v kateri smo se jim študenti tudi najprej pridružili. Kar štirje od petih vprašanih otrok so povedali, da jim je sodelovanje s študentom pomagalo izboljšati ocene (*/Angleščino sem dobil 2 iz testa, pa zdaj 3 pri spraševanju./* (Y7); */Ocene. Ko sva se kakšen predmet učila, se je prav pri ocenah videl napredek./* (A36)) ter učni uspeh (*/Učni uspeh se mi je izboljšal, če ne, bi imel več negativnih ocen./* (S31)). S tem pa so se strinjali tudi njihovi starši, ki so sodelovanje v IDPP doživeli kot razlog za izboljšanje šolske situacije njihovih otrok (*/Ko je začel prihajati študent, je šlo vse v šoli na pozitivno, več znanja je pokazal v šoli. Meni osebno se je tako zdelo./* (I82)) ter neke vrste preventivo pred možnostjo ponavljanja razreda (*/Oba otroka sta imela boljše ocene, posledično sta napredovala v naslednji razred, brez popravnih izpitov./* (E27)). Materi dveh otrok, sodelujočih v IDPP, sta izpostavili tudi viden napredek pri branju, kar je v nadaljevanju pripomoglo tudi k boljšemu razumevanju prebranega in lažjemu učenju (*/Ja, se je izboljšalo. Prehitro je brala in si ni nič zapomnila, pa sem jo vprašala – »kaj si prebrala«, in je rekla, da ne ve. Zdaj je tudi začela razumeti, kaj bere./* (T97)). Ena respondentka pa je opisala viden premik svojih otrok v sodelovanju

z učitelji, in sicer od tega, da najprej otroka nista želela govoriti z učitelji, do tega, da zdaj veliko več povesta in predvsem aktivno sodelujeta pri pouku.

K opisanemu šolskemu napredku pa sta po pričevanju staršev doprinesli tudi dobra urejenost in organiziranost šolskih stvari, ki smo jim ju skušali študenti približati. Pridobljena in urejena delovna miza (*/Kasneje pa je sin dobil tudi svojo sobo za učenje in mizo, ki jo je soseda zrihtala, kamor sta se s študentom umaknila, da sta imela nek svoj prostor za učenje./* (I76)), pripravljanje šolske torbe po šolskem urniku, skrb za šolske pripomočke in redno pregledovanje ter zapisovanje v beležko (*/Tudi npr. pisanje v beležko je bil proces, ki je trajal. Da si zabeleži, kaj je vprašana, kaj pišejo, ali pa če na tablo kaj učiteljica napiše, da si zabeleži./* (B97)) so temeljne spremembe, ki so ji starši še opazili in izpostavili. Urejen prostor za učenje ter organizirane šolske stvari so pomemben korak k samostojnemu in samoiniciativnemu učenju, na poti do tja pa so otroci mnogokrat potrebovali tudi konkretne nasvete, kako se pravzaprav sploh lotiti učenja, da bo to v prvi vrsti učinkovito. Eden od otrok je tako izpostavil, da mu je bila pomoč študentke pri zapisovanju pomembne učne snovi res v korist (*/Najlažje sem se učil, ko mi je študentka pomagala napisat pomembno snov na list in sem se potem doma sam učil, na ta način sem se največ naučil in dobil dobro oceno./* (S27)), druga respondentka pa je razložila, da sta njena hčerka in študentka veliko časa namenili organizaciji učenja, pogovoru, kako se učiti, učenju delanja zapiskov, označevanju pomembnih stvari (*/.../ pa kako naj si kaj označi v zvezku, učbeniku. Označevanja se še danes drži, saj sem ji takrat kupila one listke za označevanje./* (B54)), interpretaciji navodil za uspešno reševanje nalog (*/Pa kako se naj sploh začne učiti, da naj prebere navodila, naj razmišlja o njih. Prej nikoli ni znala prebrati navodila in jih razumeti./* (B74)) ipd.

Tako otroci kot starši so poročali tudi o zaznavanju rasti šolske in učne motivacije (*/Zaradi tega sem se sama še bolj trudila, pa da tudi učitelji vidijo, da sem pripravljena nekaj tudi sama narediti in da vidijo moj trud. Postala sem bolj motivirana za šolske stvari./* (P43)). Starši pravijo, da so to opazili tudi učitelji v šoli ter temu primerno pohvalili otroke (*/Starejšega sina so ob koncu letošnjega šolskega leta pohvalili v šoli, da opažajo več njegove lastne angažiranosti za šolske stvari./* (R40)). Ta premik vprašani starši enoglasno pripisujejo študentu, ki so mu dodelili vlogo motivatorja (*/To je to, kar vam govorim, da je lepo takrat, ko študentka prihaja, da vsaj te osnovne stvari zrihta. Drugače se res noče*

učiti, ker je obseden z računalnikom pa igricami, zato je bila študentka zelo dobrodošla, drugače sploh sedmega razreda ne bi videl./ (X89)).

Starši in otroci so se strinjali, da je naposled sodelovanje v IDPP slednjim prineslo tudi navade za samostojno učenje, ki so jih uspeli pridobiti ali okrepiti s študentovo pomočjo (*/Povedal bi mu, da sem se več učil sam doma in sem zato dobival boljše ocene./ (S26)*). V okviru tega so starši pri svojih otrocih opazili porast samoiniciativnega učenja (*/Nekajkrat na koncu študentka ni mogla priti, pa me je skrbelo, kako bo zdaj s hčerko, pa je hčerka rekla, da se bo učila sama in je res pokazala, da je znala. Takrat sem ugotovila, da je res dobro za njo, če se več sama uči./ (T166)*).

4.4 POGLED ŠOLSKE SVETOVALNE DELAVKE V ŠOLI NA PRISPEVEK CELOTNEGA PROJEKTA PODPORE IN POMOČI ZA SOCIALNO DELO V ŠOLI

Potreba po dodatni oz. drugačni obliki podpore in pomoči otrokom in njihovim družinam v šolskem okviru je v šolskem letu. 2016/17 pripeljala do vnovičnega sodelovanja med Fakulteto za socialno delo in Osnovno šolo Polje, tokrat v okviru izvajanja projekta *Pomoč družinam v skupnosti*. O tako tesnem in konkretnem sodelovanju sta socialna delavka na šoli mag. Damjana Govekar in zaposlena na Fakulteti za socialno delo dr. Tadeja Kodele začeli razmišljati že v letu poprej, saj sta želeli, da tako strokovno delo pusti konkretne rezultate pri delu šolske svetovalne službe.

Vzrokov za začetek izvajanja pilotnega projekta na šolski strani po pričevanju socialne delavke ni primanjkovalo. Poleg že omenjene ugotovljene potrebe po podpori učencem zunaj šolskega okvira je k temu botrovalo tudi dejstvo, da običajno sodelovanje s starši na roditeljskih sestankih ali govorilnih urah preprosto ni več zadostovalo. Velikokrat so v šoli opazali tudi umik staršev z otrokovega šolskega sveta, ki so ga povezovali s kulturo, jezikom in razumevanjem šolskega sveta, hkrati pa so v otrokovi šolski neuspešnosti starši velikokrat videli tudi svoje pretekle neuspehe. Po drugi strani pa so starši potrebovali konkretno in praktično izkušnjo, kako podpreti otroka pri šolskih zadevah v njegovem svetu in prostoru, kar smo jim študenti skušali pokazati (*/Navodilo staršem s strani šole, učiteljev, da naj vaš otrok dela domače naloge, mnogim staršem še ni dovolj, potrebujejo izkušnjo, kako otroka podpreti, da se bo npr. ob istem času, v istem prostoru lotil domače naloge, da domača naloga vedno je in kakšen je njen namen./* (D15)).

Socialna delavka, ki je zaposlena na šoli, se je pred začetkom izvajanja pilotnega projekta srečevala s številnimi pomisleki in zadržki. Na prvem mestu je šlo za skrb o tem, kako bo pravzaprav projekt sploh stekel, ter odgovornost na strani šole za vzpostavljane delovnega odnosa med študentom in družino (*/Ta oblika pomoči za starše je še vedno prvotno prišla s strani šole in za nas je bila skrb, kako bo študent nastopil, kakšen odnos se bo razvil./* (D27)). Tudi usklajevanje pričakovanj vseh udeležencev v IDPP je zahtevalo svoj napor in odgovornost s strani socialne delavke v šoli. To pa ni bila samo začetna ovira, saj pričakovanja vedno so in jih je treba glede na njihovo različnost vedno usklajevati, saj so

na eni strani pričakovanja študenta, na drugi strani pričakovanja cele družine, obstajajo pa tudi tista s šolske strani. Socialna delavka je povedala, da je njeno začetno pričakovanje bilo začeti eno tako sodelovanje na nov, drugačen način. Pri tem si je sama zase želela osvežitve na delovnem mestu, hkrati pa v dobro otrok in družin poiskati in ponuditi novo možno obliko podpore tistim, ki jo res potrebujejo (*/Moja glavna naloga je tukaj v podpori otrokom, zato znotraj bolj rigidnega sistema iščem možne oblike in poti za še kaj novega, drugačnega./* (D81)). Z vsemi temi pričakovanji je bilo treba skozi celoten proces skrbno in odgovorno ravnati. K temu pa so svoje dodali še dodatna organizacija, koordinacija in dodatno delo, ki jo začetki nekaj tako velikega, kot je ta pilotni projekt, potegnejo za sabo. Vzpostavitev zaupljivega odnosa, odprta in dosledna komunikacija, predhodno srečanje in dogovori s študenti ter tesno sodelovanje s Fakulteto za socialno delo so bili tisti varovalni dejavniki, ki so pripomogli k odpravljanju omenjenih pomislekov in zadržkov (*/Zelo dobra naveza s Fakulteto za socialno delo ter z dr. Tadejo Kodele, asistentko na omenjeni fakulteti. Pa tudi predhodno srečanje s študenti in dogovori, stalno sodelovanje, povratne informacije z vseh strani, odprta komunikacija, vzpostavitev zaupljivega odnosa./* (D34)). Poleg koordiniranja projekta je bila vloga socialne delavke na šoli najprej prežeta s polno pripravljenostjo, odprtostjo in dosegljivostjo za ta način sodelovanja s študenti (*/Študentom pa je zagotovo pomagalo tudi to, da sem v resnici pokazala, da sem v celoti poleg, da sem res dejavno dosegljiva in da so me študenti tudi poklicali takrat, ko je bilo to res potrebno./* (D76)). K temu je doprinesla zavestna odločitev, da si z mladimi želi sodelovati na način obojestranske strokovne kot tudi osebne rasti ter si vzeti čas za delitev znanja in izkušenj iz stroke z njimi.

V odnosu do študentov je imela socialna delavka na šolski strani še eno nalogo – študentu prikazati sliko učne neuspešnosti otroka v šolskem kontekstu, tj. kako zgleda in kako se to odraža v šolski situaciji ter kako na to gledajo učitelji, razredniki. Skrbno mentorsko vodenje projekta pa je zahtevalo tudi čas za prebiranje študentskih poročil o srečanjih z družino, razmislek o njih ter dajanje smiselnih povratnih informacij študentom (*/Tudi redno spremljanje študentskih poročil o srečanjih z družino zahteva svoj čas in razmislek, da daš neko smiselno povratno informacijo, ki bo študentu pomagala pri nadaljnjih srečanjih z družino./* (D66)). Zelo pomembna je tukaj bila strokovno-etična dimenzija socialne delavke v smislu varovanja pridobljenih informacij ter njihove uporabe.

Nič manj pomembno pa ni bilo niti njeno skrbno izbiranje družin za sodelovanje na projektu, kjer je to koristilo otroku, družini, pa tudi študentu. Potrebo po sodelovanju v IDPP so nekatere družine izrazile same, pri drugih so to opazile šolske svetovalne delavke, s katerimi so družine tesneje sodelovale. Merila za izbor sodelujočih družin pa so predstavljali različni izzivi teh: slabši učni uspeh otrok, priseljene družine, enostarševske družine, kompleksna zdravstvena situacija otroka v družini ipd. Po skrbnem izboru družin je potem socialna delavka družinam predstavila možnost sodelovanja na projektu (*/Da začnemo novo obliko pomoči in podpore družinam, kjer sodelujemo s Fakulteto za socialno delo in da so študenti podiplomskega študija omenjene fakultete v okviru študijskega programa in nabiranja izkušenj pripravljeni priti otrokom domov pomagat pri učenju, jim nuditi pomoč pri širši šolski organizacijski podpori ter nuditi podporo tudi staršem, kjer bi ocenili, da to rabijo./* (D53)) ter jih vprašala, ali pristajajo na takšno sodelovanje. Socialna delavka je pri tem opozorila na dejstvo, da so starši pogosto ob takem povabilu najprej slišali samo učno pomoč za svoje otroke, kar nakazuje na to, da je šolska uspešnost otrok družinam pomembna vrednota. V dveh šolskih letih od začetka izvedbe projekta je to obliko sodelovanja zavrnila samo ena družina, ki po sklepanjih socialne delavke ni želela deliti svojega družinskega prostora z drugimi, pri čemer je bil prisoten strah pred nečim tako novim, kot je bilo to sodelovanje.

Pri odgovornem vodenju projekta in skrbi za njegovo izvajanje pa je socialna delavka v sodelovanju z družinami, učitelji ter študenti Fakultete za socialno delo, vestno in strokovno uporabljala znanja iz teorije socialnega dela ter elemente delovnega odnosa. Vzpostavljanje, razvijanje in zaključevanje delovnega odnosa, krepitev sodelovalne kulture, vztrajanja v delovnem odnosu, raziskovanje življenjskega sveta uporabnika, vodenje pogovora ter koncept soustvarjanja so bili poleg štirih sodobnih konceptov socialnega dela (perspektiva moči, znanje za ravnanje, etika udeležенosti, ravnanje s sedanjostjo) njeno glavno vodilo za delovanje v praksi socialnega dela v šoli. To so znanja, ki jih je preprosto vnesla v proces dela ter delovala v skladu z njimi, saj so del njene strokovne identitete in integritete (*/Jaz sem pri svojem delu vendarle prežeta s tem, to je del mene in moje strokovne identitete, tako sem preprosto omenjene kompetence, znanja v ta proces enostavno vnesla, jih živela in delovala v skladu z njimi./* (D119)).

Poleg teoretičnih izhodišč, elementov in konceptov, ki jih je vnašala v proces dela, pa je razvijala in krepila strokovni jezik, mnogokrat se je ustavila in razmišljala o svojem

strokovnem delu skozi prizmo stroke socialnega dela (*/Malo več je bilo pri tem sodelovanju prostora za zavestno razmišljanje o lastnem strokovnem ravnanju in potem to tudi ubesediti s študenti in asistentko dr. Tadejo Kodele, hkrati pa tudi razmisliti, v katero smer pa je moč to razvijati./* (D121)), prav tako je krepila sodelovalno kulturo med vsemi udeleženi v IDPP, komunikacijske veščine in spretnosti ter se urila v mentorskem vodenju pogovora na srečanjih s študenti.

Pri tem sodelovanju pa ni šlo samo za krepitev strokovne poti socialne delavke na šoli, ampak po je šlo po njenih besedah tudi za krepitev šolskega svetovalnega dela in šole kot celote (*/.../ je takšno sodelovanje na eni strani krepitev moje strokovne poti, hkrati pa tudi šole kot celote, saj to vendarle vnaša v šolski in širši skupnostni prostor eno novost, novo kulturo sodelovanja, na dolgi rok pa bi celo lahko rekli možnega sobivanja./* (D104)). Ta projekt je tako pristno, socialnodelovno pomenil delovati tam, kjer sta otrok in družina, tam, kjer otrok in družina to potrebuje, saj šola v običajnih ustaljenih praksah ne vstopa v sodelovanje z družinami na domu in tam ne nudi podpore družinskim članom. Podpora študenta pri učenju in delanju domačih nalog se je skozi stroko socialnega dela razvijala v delovnem odnosu z otrokom in celotno družino. Ni ostalo samo pri tem, da je domača naloga narejena, ampak so družinski člani skupaj s študenti tudi pogledali, kako in na kakšen način je do tega prišlo, ter ubesedili pot do želene spremembe. Ta drugačen način podpore in pogovora se je vzpostavil z vstopom v neposredni življenjski svet družin, v njihov intimen prostor, ki je pokazal tudi nekatere potrebe družin, ki jih v šoli ni vedno moč odkriti. Glede tega je bilo sodelovanje študentov na pilotnem projektu tako dragoceno in vredno. Hkrati pa je bila ta izkušnja zelo blizu bodočemu poklicnemu delu študentov socialnega dela in pa v določenih segmentih še dovolj varna, razbremenjena vseh birokratskih postopkov (*/To je res izkušnja, kjer se občuti žlahtnost strokovnega dela in življenja z ljudmi./* (D136)).

O učinkovitosti samega projekta govori tudi pričevanje socialne delavke na šoli, ki pravi, da so se mnogi starši v tem času tudi sami obrnili nanjo z vprašanjem, če imajo na šoli še kakšnega študenta, ki bi prihajal k njim domov. Veliko ima pri tem opraviti tudi dejstvo, da je ta oblika pomoči za starše popolnoma brezplačna.

Nova izkušnja sodelovanja z družinami je v današnjem šolskem prostoru po mnenju šolske socialne delavke vsekakor dobrodošla in potrebna. Prav tako je treba znotraj šolskega

konteksta krepiti prepoznavnost stroke socialnega dela, in sicer tudi s sodelovanjem osnovnih šol in Fakultete za socialno delo. Ta izkušnja sodelovanja pa s sabo prinaša veliko možnosti za njen nadaljnji razvoj znotraj omenjene osnovne šole, hkrati pa kliče tudi po sistemski spremembi.

Socialna delavka je povedala, da se je pilotni projekt znotraj njihove šole obnesel kot primer zelo dobre prakse, zato ga v šolski svetovalni službi želijo umestiti kot inovativni model dela in stremijo k razširjanju te oblike pomoči v smislu raznolikosti in širine. Kot možnost za njegovo razširitev vidijo v (o)krepitvi sodelovanja med študentom, učitelji in razredniki tudi s kakšnim skupnim sestankom (*/Tudi kakšen skupen sestanek imam v mislih, kjer bi se vsi videli, tako razrednik, učitelj, ki poučuje predmet, kjer je otrok neuspešen, študent, morda tudi starši .../* (D40)), pa tudi s krepitvijo sodelovanja med šolo, Fakulteto za socialno delo in širšo lokalno skupnostjo (*/Ob tem pa ne gre spregledati mreže sodelovanja med fakulteto, šolo in širšo lokalno skupnostjo. V tej mreži sodelovanja je še veliko možnosti za razvoj stroke, šolske razvojne avtonomnosti in novih oblik sobivanja v širšem lokalnem prostoru./* (D155))

Na sistemski ravni pa je to možna oblika podpore in pomoči z možnostjo razvoja na sleherni slovenski osnovni šoli, zato je treba o tej inovativni metodi podpore in pomoči tudi večkrat spregovoriti in ozaveščati javnost. Ni dovolj, da to ostane le primer dobre prakse znotraj ozkega kroga ljudi. Da bi do te spremembe prišlo, bi bilo treba to obliko podpore in pomoči razdelati glede na njen namen (*/V resnici če bi to prišlo do ene večje sistemske oblike, potem tudi res malo razdelati v smislu tega, kje gre res v veliki meri za podporo otrokom pri učnem delu, kje gre za večjo podporo staršem pri krepitvi vzgojne moči, kje je potrebna preventiva zaradi nekih zdravstvenih omejitev. Tako, tukaj se odpira možnost za večjo specializiranost tovrstne oblike podpore in pomoči./* (D148)). Odpira pa se tudi možnost za profesionalizacijo te oblike podpore (*/Delno pa tudi kot opcijo vidim, da bi se ta oblika podpore in pomoči profesionalizirala, da bi bile posamezne družine deležne večje podpore predvsem s časovnega vidika, torej, da bi več ljudi to počelo tudi poklicno./* (D150)).

4.5 PRISPEVEK IN OMEJITVE RAZISKAVE

Vse družine so bile obogatene z novo, zanje dragoceno izkušnjo sodelovanja v IDPP. Zato glavni prispevek raziskave vidim v tem, da so lahko starši in otroci »iz prve roke« povedali, kako so doživeli sodelovanje s študenti, kje so bile prednosti in omejitve tega sodelovanja, kaj je to sodelovanje prineslo njim in kakšen vpliv je imelo na šolsko uspešnost otrok. K pridobivanju tako poglobljenih rezultatov so v veliki meri pripomogli tudi študenti, ki so sodelovali z družinami v IDPP ter so se na prošnjo raziskovalke odpravili z njo na teren, kar je po mnenju raziskovalke prispevalo k večji sproščenosti in zaupljivosti družinskih članov, še posebej otrok v okviru intervjujev.

Prav tako kot pomemben prispevek raziskave navajam dragocen in nujen pogled šolske socialne delavke na začetek in razvijanje pilotnega projekta. S svojim strokovnim pogledom na izvajanje projekta je opozorila na sam prispevek pilotnega projekta tako za otroke in celotno družino kot tudi zanj, ki je bila v vlogi vodje in koordinatorke projekta ter mentorice študentom. Prav tako pa je skrbno pazila, da je bilo sodelovanje na pilotnem projektu koristno tudi za študente.

Omejitev izvedene raziskave vidim najprej v tem, da nisem uspela opraviti intervjuja z enim otrokom, ki je svoje sodelovanje na pilotnem projektu zaključil že v letu 2016/17. Dragoceno bi bilo slišati njegov pogled na sodelovanje pri projektu.

Omejitev raziskave vidim tudi v tem, da je bilo pri treh intervjujih potrebnega veliko prevajanja iz srbščine, hrvaščine ali albanščine v slovenski jezik, kar je posledično pomenilo, da so bili nekateri odgovori skromnejši.

Prav tako v raziskavo nisem vključila študentov, ki so sodelovali v pilotnem projektu, kar vidim tudi kot eno izmed omejitev raziskave. Z vključitvijo študentov v raziskavo bi pridobila še njihov pogled na sodelovanje z otroki in družinami ter na sodelovanje s šolo in šolsko svetovalno službo, kar bi vsekakor pomenilo dodatno vrednost za opravljeno raziskavo.

5 RAZPRAVA

V teoretičnem delu pričujočega magistrskega dela sem najprej pisala o konceptih in teoretičnih izhodiščih socialnega dela z družino, nato sem fokus teoretičnega razmišljanja prenesla v prostor šolskega svetovalnega dela ter opredelila namen in vlogo šolskega socialnega dela. Sklepno poglavje teoretičnega uvoda v tem magistrskem delu pa sem namenila socialnemu delu z družino v skupnosti, ki je posebnost in novost slovenskega prostora socialnega dela z družino, pa hkrati tudi novost v sferi šolskega svetovalnega dela. Namen tega magistrskega dela je torej na socialno delo z družino v skupnosti pogledati kot na eno izmed učinkovitih in sodobnih perspektiv razvoja šolskega socialnega dela.

V razpravi najprej s povzetkom rezultatov odgovarjam na uvodoma zastavljena raziskovalna vprašanja ter jih v nadaljevanju podkrepim z relevantnimi teoretičnimi izhodišči.

Kako se je vzpostavil, razvijal in zaključil delovni odnos z družinami v procesu podpore in pomoči?

Dvoletni tesen proces sodelovanja z družinami v IDPP se je v vseh sodelujočih družinah začel s predlogom šolske socialne delavke o tovrstni možni obliki podpore in pomoči v skupnosti. V nekaterih družinah so starši že sami prepoznali kompleksne učne situacije otrok, zato so ponujeno pomoč s šolske strani takoj sprejeli. Doma so starši o tej obliki pomoči spregovorili tudi s svojimi otroki ter jih seznanili z omenjeno obliko pomoči na domu. Tako je sledilo prvo srečanje s študenti in vzpostavljanje delovnega odnosa, ki je vedno filigransko in potrpežljivo delo (Čačinovič Vogrinčič, 2006, str. 27). Uvodna srečanja so imela spoznavno funkcijo; namenjena so bila povabilu v delovni odnos, nekatera pa so bila namenjena tudi učenju. Začetni dogovor o sodelovanju je v večini družin vseboval dogovor o terminu srečanj, namenjen je bil opredelitvi vlog vseh udeležениh v problemu in rešitvi ter seveda na koncu tudi pristanku na dogovorjeno sodelovanje. Čačinovič Vogrinčič (2006, str. 18) pravi, da je dogovor o sodelovanju pomemben uvodni ritual, ki mora nujno vsebovati dvoje: pristanek na sodelovanje tukaj in zdaj ter dogovor o tem, kako bomo delali, kar vključuje opis vlog vseh udeležениh v

problemu. Instrumentalne definicije problema so temelj za začetek grajenja pomoči (Čačinovič Vogrinčič, 2006), saj se proces pomoči začne z uporabnikovo opredelitvijo izkušnje. V našem primeru so bile instrumentalne definicije sodelujočih družin povezane z učno neuspešnostjo otrok, konkretnije s padcem šolske motivacije ter posledično slabimi šolskimi ocenami, tudi s preteklo izkušnjo ponavljanja razreda, šibkimi interakcijami med učitelji in učenci, z nesprejemanjem učne pomoči od ožjih družinskih članov ali pa se strašijo niso čutili zmožne pomagati. Starši so omenili še, da so bili otroci brez navad samostojnega učenja. V skladu s tem so starši pričakovali razrešitev nastale učne situacije svojih otrok in so si v izogib vnovičnemu ponavljanju razreda želeli izboljšanje njihovih šolskih ocen in šolskega uspeha. Poleg konkretne učne pomoči so si starši za svoje otroke želeli še, da usvojijo tehnike in metode, kako se sploh samostojno učiti. V odnosu do študenta pa so vsi družinski člani v sogovorniku iskali prijazno, razumevajočo in zaupanja vredno osebo. Ravno spretnosti, veščine, lastnosti in odnos pomagajočega so po ugotovitvah iz nekaterih raziskav (Ribner in Knei Paz, 2002; Forrester, 2013; Smith, Wilkinson in Gallagher, 2013; Munford in Sanders, 2015) pomembni dejavniki pri vzpostavljanju delovnega odnosa, saj jih uporabniki opredeljujejo kot spodbudne pri doseganju zelenih sprememb. Trotter (2007, str. 32) to tezo konkretno podpre, saj dodaja, da je pri vzpostavljanju in razvijanju uspešnega delovnega odnosa potrebna tudi uporaba humorja, optimizma, razkrivanja in empatije. Za stroko socialnega dela z družino je spodbudne dejavnike sprememb za učinkovito in uspešno delo na projektu *Pomoč družinam v skupnosti* raziskovala A. Jagrič (2016, str. 87–89) ter ugotovila, da so družinski člani kot pomembne lastnosti socialne delavke navedli prijaznost, razgledanost, poštenost, vztrajnost, potrpežljivost in zanesljivost.

V skladu z začetnimi pričakovanji družinskih članov je učenje predstavljalo velik delež srečanj, hkrati pa so učenje med študentom in otrokom spremljale razne oblike sprostitve, kot so: pogovor, igra, sprehod, igranje igrice. Določene aktivnosti so potekale samo med študentom in otrokom, vedno pa so bili k pogovoru povabljeni tudi ostali družinski člani. Znanja za vodenje in usmerjanje pogovora so študenti pridobili iz teorije in prakse socialnega dela; na začetku je bil pogovor usmerjen v nadaljevanje, kasneje pa bolj v dobre izide in soustvarjanje rešitev (Čačinovič Vogrinčič, 2006, str. 67–68).

Vsi otroci, ki so sodelovali v pilotnem projektu, so bili vključeni v individualno ali skupinsko pomoč na šoli, ki jo za učence z učnimi težavami določa Zakon o spremembah

in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (2011). Nekateri so omenjali, da so bili deležni tudi učne pomoči s strani svojih sorojencev in vrstnikov na šoli. V Sloveniji med vrstniško tutorstvo štejemo različne oblike sodelovalnega učenja v paru, kjer medvrstniško tutorstvo pomeni tutorstvo med različno starima učencema, vrstniško tutorstvo pa poteka med enako starima učencema (Marovič in Sinjur, 2018, str. 80). V enem primeru je družina pomoč poiskala tudi v že obstoječi skupnosti instituciji in se tako vključila v Svetovalni center za otroke in mladostnike. Pomembna vloga socialne delavke je v povezavi s tem tudi ta, da dobro pozna institucije, ki so na voljo v skupnosti (Čačinovič Vogrinčič, 2006, str. 31). Ko sem v nadaljevanju družinske člane spraševala po razlikah med to obliko podpore in pomoči na domu ter ostalimi oblikami pomoči, v katere so bili otroci vključeni, so kot prednosti te oblike podpore in pomoči navajali: fleksibilnost trajanja in prilagajanja srečanj, individualno obliko pomoči, to, da ni šlo zgolj in samo za učenje, brezplačno obliko podpore in pomoči.

Vsak delovni odnos v IDPP se najprej vzpostavi, nato se razvija, na koncu pa se zaključi. Zaključevanje delovnega odnosa v socialnem delu ni nič manj pomemben del celotnega procesa podpore in pomoči. Čačinovič Vogrinčič (2016, str. 25) pravi, da se IDPP zaključi, ko otrok in družina zmoreta sama in razvijeta kompetentnost, ki se prepozna kot nova zgodba.

Zaključek projekta mora biti vedno znova ekspliciran in se tako ubesedi skupaj z udeleženi v problemu in rešitvah. Ko sem družine spraševala po zadovoljstvu glede sodelovanja pri projektu, sem si pomagala z ocenjevalno lestvico od 1 do 10 (1 je pomenilo, da so bili popolnoma nezadovoljni, 10 pa, da so bili popolnoma zadovoljni). Družine so si enotno delile mnenje, da so bile s sodelovanjem več kot zadovoljne, zato so ga na omenjeni ocenjevalni lestvici ocenile z najvišjo oceno. Prav tako so si bile družine enotne v tem, da je treba tovrstno obliko podpore in pomoči nujno ohraniti. Nekateri družinski člani so celo podali vizijo razvijanje tega sodelovanja v prihodnje, ki so jo videli v razširjanju te oblike pomoči in podpore na večjo populacijo, omenili pa so tudi možno profesionalizacijo te oblike podpore in pomoči.

Dve družini sta v IDPP s študentoma sodelovali eno leto ter sta o že zaključenem sodelovanju v IDPP povedali, da sta težko shajali brez te oblike podpore in pomoči. V obeh primerih je bil zaznan padec učnega uspeha – v eni družini so pomoč poiskali pri

inštruktorju, v drugi pa so se celo spopadli s popravnimi izpiti. V eni družini pa so kljub padcu šolskega uspeha poročali o tem, da je hčerka ohranila navado organiziranja in učenja učenja, ki sta jo s študentko počasi, a vztrajno krepili. Šugman Bohinc (2000, str. 96) pravi, da je ključna naloga socialne delavke stabilizacija sprememb, ki so jih z družinskimi člani soustvarjali v procesu podpore in pomoči. Omenim naj še, da je kontinuirano sodelovanje z družinami v časovnem obsegu dveh let omogočilo več priložnosti in možnosti za stabilizacijo teh sprememb, ki so se zgodile skozi IDPP.

Kakšne spremembe oz. premike je nova izkušnja sodelovanja v procesu podpore in pomoči prinesla družinam in njihovim članom?

Vse v pilotnem projektu sodelujoče družine so imele enotno mnenje, da jim je izkušnja sodelovanja pri tej obliki podpore in pomoči prinesla zgolj in samo pozitivne premike, omenile niso niti enega negativnega vidika. Pilotni projekt je tako z novo obliko podpore in pomoči družinam v skupnosti prinesel številne pozitivne spremembe za družine, njihovo sfero družinskega življenja ter seveda za posamezne družinske člane.

Otroci in starši so se strinjali, da je študent predstavljal pomembno odraslo osebo v družinah, bil je v vlogi sogovornika, osebnega in družinskega prijatelja, marsikje celo v vlogi dodatnega člana družine. Lahko bi celo rekli, da so s pomočjo srečanj družinski člani okrepili svojo obstoječo socialno mrežo, družina je v prvi vrsti zase pridobila spoštljivega in odgovornega zaveznika (Madsen, 2007). Prav tako so srečanja pripomogla h krepitvi odnosov med družinskimi člani znotraj posamezne družine in k navezovanju stikov s prijatelji, vrstniki, ki so bili za otroke v družinah s številnimi izzivi izrednega pomena. To lahko povežemo s socialno krepitvijo, o kateri govori Salebeey (1997), in sicer kot o procesu, v katerem podpiramo posameznike, skupine, družine, da odkrijejo in razvijejo svoje vire in orodja v sebi in okoli sebe. Med metodična načela sistemskega socialnega dela Lussija (1991), ki v socialnem delu z družino pomagajo ustvariti dober delovni kontekst, spada tudi *socialnoekološko načelo*. V skladu z omenjenim načelom so študenti aktivirali, mobilizirali in krepili naravne socialne mreže družinskih članov. To so počeli tako, da so sami bili v vlogi prijateljev ali pa so z otroki odprli zanje zelo pomembno temo o prijateljstvu in vrstnikih, posredno pa na način, da so otroku pomagali pridobiti nov hobi in s tem poskrbeli tudi za njegovo včlanjenost v skupnost. Čačinovič Vogrinčič (2006, str.

31) pravi, da proces soustvarjanja rešitev sodi praviloma iz družine v skupnost, torej v socialne mreže.

Na tem mestu se je smotrno spomniti, da med temeljne razvojne naloge obdobja mladostništva sodi ustvarjanje zrelejših odnosov z vrstniki, kjer sta izredno pomembna sprejemanje in potrditev s strani vrstnikov. Prav tako je tukaj vredno omeniti oblikovanje čustvene neodvisnosti od staršev, oblikovanje lastnega sistema vrednot in načel ter želja po opravljanju družbeno odgovorne dejavnosti (Horvat in Magajna, 1987, str. 234–237). Ravno te razvojne naloge v obdobju mladostništva pokažejo na naraščajočo osebnostno zrelost, ki je bila vidna tudi po zaključevanju delovnega odnosa z družinami v IDPP. Otroci so v IDPP zase pridobivali in okrepili pomembne osebnostne lastnosti, veščine, vrednote in načela. Pridobivanje odgovornosti, krepitev samostojnosti in samoiniciativnosti ter povečanje samozaupanja in samozavesti so bili tisti ključni pozitivni premiki, ki jih je sodelovanje v pilotnem projektu prineslo otrokom oz. mladostnikom.

Eden izmed glavnih namenov vzpostavitve delovnega odnosa z družinami s številnimi izzivi v skupnosti je bila tudi krepitev moči staršev, da bodo lahko sami večkrat pomagali svojim otrokom pri učnih stvareh kljub jezikovni oviri, ki je bila v večini družin prisotna. Pogosto so starši manj uspešno učno situacijo otrok vzeli kot lasten neuspeh, se obremenjevali z njo ter bili pretirano zaskrbljeni zaradi nje. O doživljanju otrokovega neuspeha z občutkom lastne krize, o starševski zaskrbljenosti in obremenjenosti zaradi učnega uspeha otrok govori tudi Jakopič (2005), ki pravi, da s tem starši otroka še bolj obremenjujejo in ga postavljajo v še v težji položaj.

Raziskave mnogih tujih avtorjev (Hickman, Greenwood in Miller, 1995; Hoover Dempsey in Sandler, 1997; Hoover Dempsey idr., 2004, kot navedeno v Maholmes, 2014) pokažejo, da imajo otroci, katerih starši so vključeni v njihovo izobraževanje, boljši učni uspeh. To potrdi tudi raziskava v slovenskem prostoru (Puklek Levpušček in Zupančič, 2009), ki pravi, da je vključevanje staršev v izobraževanje otrok – pomoč pri domačih nalogah, udeležba na govorilnih urah, spodbujanje k branju – pozitivno povezano s kakovostjo učenja in učno uspešnostjo otrok. O pomembnosti partnerskega odnosa med šolo in domom spregovori tudi Mikuš Kos (2017, str. 206–207), saj po njenem družina zagotavlja otroku primarno izobraževalno okolje in z vključevanjem staršev v formalno izobraževanje otrok se slednjim poveča izobraževalna uspešnost, kar je bistvenega pomena pri družinah, ki imajo nižje dohodke ali pa imajo starši nižjo stopnjo izobrazbe. Tako je sodelovanje s

študenti prineslo tudi premik v smislu pogostejšega vključevanja staršev pri učenju svojih otrok in aktivnejšega sodelovanja staršev na šolskih sestankih in govorilnih urah.

Starši so se posredno in neposredno vključevali v učno pomoč otrokom doma. Posredno z opazovanjem učne pomoči, opominjanjem otrok na njihove šolske obveznosti, skrbjo za šolske pripomočke, neposredno pa tako, da so kar sami vstopili v akcijo in konkretno pomagali otrokom pri domačih nalogah, učenju in ostalih šolskih obveznostih. Med pglavitne dejavnike za učno uspešnost otrok sodi t. i. starševska skrb za šolsko delo. Pri tem pa se poudarja, da bi moralo biti osnovno vodilo šole neprestano sodelovanje in komuniciranje s starši o načinih in oblikah sodelovanja, pričakovanjih, ciljih, udeležbah pri sodelovanju (Vec, 2009, str. 79).

Poleg omenjenih premikov je staršem sodelovanje s študentom skozi interakcije prineslo tudi neposreden stik s slovenskim jezikom, ki so se ga imeli možnost učiti s poslušanjem. Predvsem vredna in dragocena izkušnja je bila za mame iz priseljskih družin, ki so prej več časa preživljale doma z otroki ter si tako ustvarile manj možnosti, da se priučijo drugega jezika. Pirih Svetina (2005) tako drugi jezik opredeli kot jezik okolja in ga predstavi kot tisti jezik, ki se ga nekdo začne učiti v okolju, kjer se ta uporablja kot primerno sredstvo komunikacije. V našem primeru torej slovenski jezik, ki se je uporabljal tudi v šolstvu. Znanje jezika pa ni samo primarno sredstvo za sporazumevanje, ampak igra pomembno vlogo tudi pri zadovoljevanju socialnih potreb, saj vpliva tudi na interakcije s širšim socialnim okoljem, ustvari občutek pripadnosti in bližine.

Kakšne spremembe je sodelovanje v procesu podpore in pomoči prineslo na področju šolske uspešnosti otrok?

Učna uspešnost otrok je pomembno varovalo za otrokov nadaljnji razvoj. Magajna (2008, str. 18–20) pravi, da daje uspešnost vsaj na enem področju šolskih zahtev in učenja otroku občutek, da vsaj delno obvladuje svoje življenje in vsakodnevne naloge ter krepi njegovo samopodobo. K temu pa Ule (2008) dodaja, da je v današnjem času izobrazba zelo pomembna za socialno uvrščanje in kakovostno življenje otroka v družbi. Otrokom je sodelovanje v pilotnem projektu prineslo veliko premikov v šoli in v učnem procesu, saj so vsi poročali o izboljšanju šolskih ocen, nekateri celo o izboljšanju učnega uspeha.

Učna neuspešnost pa lahko po drugi strani privede do številnih negativnih posledic za otroke na osebnostnem, ekonomskem, zdravstvenem in socialnem področju (Magajna, 2008).

V literaturi je še vedno pogosto možno zaslediti, da se pomanjkljiva in nizka izobrazba povezuje s slabo zaposljivostjo mladih posameznikov, mnogokrat ju celo povežejo s trajno nezaposljivostjo posameznikov (Magajna, 2008 str. 18; Jereb, 2011, str. 54). Ekonomsko depriviligirane družine (kamor sodijo tudi družine s številnimi izzivi, vključene v pilotni projekt) pripisujejo izobrazbi velik pomen, saj starši menijo, da si otroci z boljšo izobrazbo zagotovijo svetlejšo prihodnost ter se tako rešijo iz začaranega kroga revščine (Maholmes, 2014, str. 73). Sama menim, da se trend v sodobni družbi obrača ravno v drugo smer – izobrazba več ni tista, ki narekuje zaposljivost ali nezaposljivost mladih posameznikov v slovenskem prostoru. Ima pa še vedno posebno vrednost v družbi – je cenjena in določa nek status.

Izobraževalna uspešnost pomaga preprečevati socialno izključenost otrok (Košak Babuder, 2006, str. 103) in jih tako pomaga rešiti iz okov revščine. Vpliva pa tudi na kakovost telesnega in duševnega zdravja. Izobrazba vpliva na telesno zdravje s spremembo življenjskega sloga na bolj zdrav način življenja, kar je lažje doseči z višjimi prihodki, ki omogočajo nakup zdrave hrane in boljšo skrb za zdravje (Jereb, 2011, str. 56). Znaten vpliv pa ima šolska neuspešnost na otrokov osebnosti razvoj ter posledično negativno vpliva na njegovo duševno zdravje. Učno manj uspešen otrok namreč sam sebe doživlja kot nesposobnega, odrinjenega, manj vrednega, na splošno slabega, kar vpliva na njegovo samopodobo, vrednost, samospoštovanje. Pri takem otroku je veliko tveganj za razvoj destruktivnega, odklonilnega vedenja, saj so to vedenja, s katerimi želi nadomestiti svoj neuspeh (Tomori, 2002).

Do pomembnih šolskih premikov, izboljšanja šolskih ocen in uspeha pa so vodili tudi dobra organizacija učenja, urejen prostor za učenje, pogovor o tem, kako se učinkovito učiti, učenje delanja zapiskov, pisanja seminarskih nalog, označevanje pomembnih stvari. Poenostavljeno lahko rečemo, da so se otroci in študenti v IDPP učili, *kako se učiti*. »Učenje učenja« je sposobnost učiti se in vztrajati pri učenju, organizirati lastno učenje, vključno z učinkovitim upravljanjem s časom in informacijami, individualno in v skupinah. K tej kompetenci sodijo tudi zavedanje o lastnem učnem procesu in potrebah,

prepoznavanje priložnosti, ki so na voljo, in sposobnost premagovanja ovir za uspešno učenje. Odločilno vlogo pri tej kompetenci igrata motivacija in zaupanje vase (Ažman, Brejc in Koren, 2014, str. 44).

Otroci so s študentovo pomočjo pridobivali pomembne navade za samostojno učenje, poročali pa so tudi o rasti šolske motivacije. Študenti so bili pogosto v t. i. vlogi mentorja, učitelja otrokom. Maholmes (2014, str. 103–115) o mentorstvu govori kot o varovalni moči za otroke in družine. Nudena učna pomoč otrokom je v prvi vrsti zelo pomagala otrokom pri učenju ter prispevala k spreminjanju vzorcev učenja, dodajala pa je upanje in odločnost. Rhodes, Spencer, Keller, Liang in Noam (2006, kot navedeno v Maholmes, 2014, str. 104) k temu dodajo, da mentorstvo pod ustreznimi pogoji lahko prinese številne pozitivne premike za mladostnikov socialni, čustveni, kognitivni razvoj ter za razvoj njegove identitete.

Sodelovanje pri tej obliki podpore in pomoči je torej otrokom predstavljajo preventivo pred ponavljanjem razreda. Številne raziskave so namreč pokazale, da je ponavljanje razreda dokaj razširjena praksa reševanja šolske neuspešnosti v različnih državah (Magajna, 2008, str. 61). Ni pa nujno, da je ponavljanje razreda vedno negativno, saj lahko posameznemu otroku ponudi še eno priložnost, da sliši učno snov, si jo lažje zapomni, ker jo je predhodno že slišal, ter tako dobi pozitivno šolsko oceno.

Kako in v čem šolska svetovalna delavka v šoli vidi prispevek celotnega projekta podpore in pomoči za socialno delo v šoli?

Zelo zgovoren in strokovno podkovan pogled na pilotni projekt sodelovanja z družinami v skupnosti je podala tudi socialna delavka, zaposlena na šoli.

V šoli so zaznali potrebo po novi oz. drugačni obliki podpore in pomoči otrokom ter celotnim družinam zunaj šolskega okvira, saj običajne ustaljene prakse sodelovanja s starši (npr. govorilne ure, roditeljski sestanki) niso več zadostovale. Pogosto namreč ni dovolj, da staršem ob ustaljenih oblikah sodelovanja podamo zgolj ustno navodilo, kako naj se otroci učijo doma, pač pa potrebujejo tudi praktično izkušnjo, kako to narediti. V določenih primerih je bil celo opazen umik staršev s šolskega prostora, saj so starši ob tem podoživeli

lasten učni neuspeh iz preteklosti, ko se sami niso uspeli spoprijeti z učnim neuspehom svojih otrok ali pa preprosto niso razumeli kulture šolskega prostora. Slednje je veljalo predvsem za družine s priseljskim ozadjem. Izzo, Weissberg, Kaspro in Fendrich (1999, str. 835) v drugi longitudinalni študiji ugotavljajo, da je treba starše seznaniti s šolskim sistemom in možnostmi, ki jih ta nudi, ter opredeliti naloge, ki so jih ti zmožni opraviti: spodbujanje izobraževanja, motiviranje za šolsko delo, zagotavljanje pogojev za učenje, preverjanje, ali je domača naloga narejena, prisostvovanje na roditeljskih sestankih, govornih urah ter šolskih prireditvah. V predstavljenem pilotnem projektu je bila to predvsem naloga študentov, ki so z družinami sodelovali v skupnosti.

Pilotni projekt je družinam ponudil novo obliko podpore in pomoči. Najprej se je šolska socialna delavka pridružila družini tam, kjer družina je ter v tem kakršna je (Čačinovič Vogrinčič, 2006, str. 32), potem pa jim je ponudila možnost za drugačno obliko podpore in pomoči na njihovem domu. Izkušnjo pridružiti se družinam so pridobili tudi študenti s kontinuiranimi srečanji na domu družine, kar je bilo bistvenega pomena za nadaljnje razvijanje delovnega odnosa v IDPP. To pa je bilo tisto, v čemer so bili ravno študenti tako pristno socialnodelovni. Že Madsen (1999, str. 36–37) govori o tem, kako zelo pomembno je, da je socialna delavka tista, ki pride k družini, saj tako zavzame vlogo gostje in ni več v vlogi strokovnjakinje, ki nosi rešitve.

Kot vsaka novost je tudi ta projekt za sabo potegnil veliko organizacije, koordinacije, veliko odgovornost s strani šole in šolske svetovalne delavke za izpeljavo projekta. Kot skrbnica pilotnega projekta je bila šolska socialna delavka v vlogi spoštljive in odgovorne zaveznice (Madsen, 2007) najprej družinam, ki jih je povabila k sodelovanju, hkrati pa tudi študentom v svoji aktivni mentorski vlogi. Nič manj pomembna pa ni bila njena vloga v skrbnem izboru družin, katerim bi sodelovanje koristilo, ter v nenehnem usklajevanju pričakovanj med družinskimi člani, študenti in tistimi s šolske strani. Varovalna dejavnika, ki sta bila v pomoč pri spopadanju s temi zadržki, sta bila najprej tesno in intenzivno sodelovanje s Fakulteto za socialno delo ter vzpostavitev zaupljivega odnosa z odprto in dosledno komunikacijo s študenti, asistentko iz Fakulteta za socialno delo ter na projektu sodelujočimi družinami.

Mentorstvo študentom in krepitev sodelovalne kulture med vsemi sodelujočimi v pilotnem projektu sta bili še dve zelo pomembni vlogi šolske socialne delavke. Slednja je k temu

dodala, da se je mnogokrat tudi v vlogi mentorice še bolj zavedla svoje odgovornosti za vodenje pilotnega projekta in da je tudi zavoljo študentov kakšno stvar naredila še z večjim razmislekom. Čačinovič Vogrinčič (2002, str. 92) navaja, da je v konceptu delovnega odnosa pomembno delo refleksija svojega ravnanja. Med projektom pa so šolsko socialna delavko spremljala znanja, veščine, spretnosti iz teorije in prakse socialnega dela, za katere pravi, da so preprosto postale del njene strokovne identitete, tako tudi deluje v skladu z njimi. Torej je pri socialnem delu z družinami vseskozi uporabljala znanje za ravnanje.

Ključna pa je tudi njena vizija o nadaljnjem razvijanju te nove in možne oblike perspektive razvoja šolske svetovalne službe. Zaradi učinkovitosti te oblike pomoči in vidnih premikov za učence na šolskem in zasebnem področju ter za ostale družinske člane šolska socialna delavka sploh ne razmišlja, da bi prekinila to obliko podpore in pomoči družinam v skupnosti. Nasprotno – pilotni projekt se je pokazal kot izredno dober primer prakse, zato socialna delavka razmišlja v smeri večjih možnosti za nadaljnji razvoj tega sodelovanja. Možnost vidi v tem, da bi k sodelovanju aktivneje vključevala tudi učitelje predmetov, pri katerih se pojavijo učne težave učencev, ter seveda njihove razrednike. Poleg okrepitve sodelovanja znotraj šolskega sistema pa se kaže možna oblika razvoja sodelovanja tudi pri vključevanju širše lokalne skupnosti in seveda pri okrepljenem sodelovanju z matično fakulteto. Zaključuje s tem, da obstaja veliko možnosti za razvoj tega sodelovanja v širino.

Ta inovativna metoda dela kaže torej zametke po sistemski spremembi in reorganizaciji obstoječe šolske svetovalne službe ter skrbi za krepitev in večjo prepoznavnost stroke socialnega dela v šolah. Socialna delavka, zaposlena na šoli, namreč pravi, da je to oblika pomoči in podpore, ki jo lahko nudi sleherna osnovna šola v Sloveniji, ne izključuje pa niti možnosti po profesionalizaciji te oblike podpore in pomoči. Kljub temu se zaveda, da je treba o tej obliki podpore in pomoči tudi večkrat javno spregovoriti ter javnost ozaveščati o tej inovativni metodi socialnega dela.

6 SKLEPI

Na tem mestu povzemam temeljne ugotovitve iz empiričnega dela pričujočega magistrskega dela:

- Socialna delavka, zaposlena na šoli, je pri svojem delu v praksi vedno znova ugotavljala, da ustaljene oblike pomoči znotraj šole preprosto niso več zadostovale ter da starši potrebujejo praktično izkušnjo, kako pomagati svojim otrokom pri učenju in usvajanju učnih navad. Ugotovljena potreba po novi, drugačni obliki pomoči učencem in njihovim družinam zunaj šolskih zidov je pripeljala do sodelovanja med Osnovno šolo Polje in Fakulteto za socialno delo.
- Družine s številnimi izzivi so se odzvale povabilu k sodelovanju na pilotnem projektu, ki ga je podala šolska socialna delavka, ki je imela vpogled v njihovo kompleksno družinsko situacijo in v izzive, s katerimi se soočajo. Izzivi, s katerimi se družine soočajo v vsakdanjem življenju (učna neuspešnost otrok, revščina, brezposelnost, pogosta odsotnost očetov v družini, dolgotrajna bolezen otroka v družini ipd.), so bili glavni povod za izbor na projektu sodelujočih družin.
- Sprejetje te oblike pomoči v šoli najprej s strani staršev in kasneje tudi s strani otrok je pripeljala do vzpostavitve delovnega odnosa v IDPP s študentom.
- Delovni odnos se je razvijal skozi celo šolsko leto od oktobra do junija, v dveh družinah pa celo skozi dve šolski leti. To potrjuje, da je socialno delo z družino občutljivo, potrpežljivo in procesno delo, ki zahteva svoj čas.
- Srečanja so na začetku temeljila na učni pomoči otrokom, saj so vsi starši, sodelujoči v pilotnem projektu, vstopili v delovni odnos z željo po večji uspešnosti njihovih otrok. Večina otrok, ki je sodelovala v pilotnem projektu, je enkrat že ponavljala razred.
- Kljub temu da je bil prvotno IDPP zastavljen za otroke, pa srečanja nikakor niso ostala samo pri učni pomoči. Otroci in študenti so šli skupaj na sprehod in sladoled, se igrali kakšne igrice, športno udeleževali in se pogovarjali. V pogovor so študenti vključevali tudi ostale družinske člane, predvsem starše otrok, skupaj z njimi so raziskovali možne rešitve glede nastale situacije ter jih usmerjali v smeri zelenih izidov.
- Ob zaključevanju delovnega odnosa so družinski člani izrazili svojo zadovoljstvo glede sodelovanja pri pilotnem projektu, prav tako so ubesedili mnoge spremembe,

ki jih je sodelovanje prineslo za družine in družinske člane ter za šolsko uspešnost otrok.

- Učenje in krepitev slovenskega jezika, pogostejše vključevanje v učno pomoč otrokom, manjša zaskrbljenost glede nastale učne situacije otrok, pridobitev več časa zase ter pridobitev pomembnega sogovornika in prijatelja¹², ki so mu lahko zaupali, so bili bistveni premiki, ki so se zgodili v IDPP za starše.
- Veliko pozitivnih sprememb je v vedenju otrok in za njihovo učno situacijo prineslo sodelovanje v IDPP. Otrokova socialna mreža se je okrepila na način, da so bili študenti v vlogi prijatelja oz. pomembne odrasle osebe ali pa so pogovor razvijali v smeri navezovanja stikov med vrstniki, tj. sošolci. Otroci so na IDPP pridobivali odgovornost, samostojnost, samoiniciativnost, samozavest in samozaupanje. Njihov šolski napredek pa je bil viden z izboljšanjem šolskih ocen in učnega uspeha, hkrati pa so usvajali veščine in spretnosti za samostojno in samoiniciativno učenje ter se urili v organiziranju učenja, urejanju fizičnega učnega prostora ter se pogovarjali o tem, kako se učinkovito učiti.
- Pilotni projekt je bil izviren v dveh segmentih, najprej v tem, da je ta oblika podpore in pomoči z družinami potekala na njihovem domu. Zelo pomembna nadgradnja že predhodnega in obstoječega projekta *Pomoč družinam v skupnosti: soustvarjanje zelenih sprememb za zmanjševanje socialne izključenosti in krepitev zdravja* je bila v tesnem partnerskem sodelovanju med Osnovno šolo Polje, Fakulteto za socialno delo in družinami s številnimi izzivi v skupnosti.
- Šolska socialna delavka je povedala, da so imeli v šoli zelo odgovorno in skrbno vlogo tako ob začetku kot tudi pozneje skozi razvijanje pilotnega projekta. Svojo vlogo je prepoznavala v vlogi spoštljive in odgovorne zaveznice družinam, ki jih je povabila k sodelovanju, ter študentom v svoji aktivni mentorski in zgledni socialnodelovni vlogi. Pri tem ji je bilo v oporo iz teorije in prakse pridobljeno znanje za ravnanje pri socialnem delu z družino.
- O učinkovitosti samega projekta ter o sprejetju tega znotraj družinskega kroga pa govori tudi pričevanje socialne delavke v šoli o tem, da so se mnogi starši v tem času tudi sami obrnili nanjo z vprašanjem, če imajo v šoli še kakšnega študenta, ki bi prihajal k njim domov.

¹² V intervjujih so starši in otroci študente, ki so sodelovali z njimi v pilotnem projektu, poimenovali kot »prijatelje«; sama to poimenovanje zavoljo njih ohranjam. Na tem mestu pa dodajam, da so študenti delali strokovno kompetentno socialno delo, saj so z družinami vzpostavljali, razvijali in zaključevali IDPP.

7 PREDLOGI

Zaključujem s predlogi, ki so jih za nadaljnje ohranjanje in razvijanje tovrstnega sodelovanja podale v pilotnem projektu sodelujoče družine in šolska socialna delavka. Dodajam tudi lastne predloge.

Predlogi, ki so jih za ohranjanje in razširjanje tovrstnega partnerstva podali vprašani družinski člani:

- Družine so bile enotnega mnenja, da je treba ohraniti tovrstno obliko podpore in pomoči družinam v skupnosti.
- V družinah so celo predlagali, da se mora ta oblika podpore in pomoči razširiti na večjo populacijo družin, saj po njihovem veliko otrok potrebuje to obliko podpore in pomoči.
- Kot konkreten predlog za razširjanje te oblike pomoči so v eni družini predlagali, da bi ta oblika podpore in pomoči morala biti zagotovljena vse otrokom, ki so doma doživljali nasilje.
- Mama iz ene družine pa je predlagala, da bi ta oblika podpore in pomoči lahko postala bolj uradna oz. je nakazala na profesionalizacijo te oblike podpore in pomoči.

Predlogi, ki jih je za ohranjanje in razširjanja tovrstnega partnerstva podala šolska socialna delavka:

- Nova izkušnja sodelovanja z družinami v skupnosti je v današnjem šolskem prostoru po mnenju šolske socialne delavke vsekakor dobrodošla in potrebna, zato šolska socialna delavka meni, da je njeno ohranjanje nujno.
- Socialna delavka je povedala, da se je pilotni projekt znotraj njihove šole obnesel kot primer zelo dobre prakse, zato ga želijo v šolski svetovalni službi umestiti kot

inovativni model dela in stremijo k razširjanju te oblike pomoči v smislu raznolikosti in širine.

- Nadaljnjo možnost za razvijanje tega projekta na šoli vidi šolska socialna delavka v (o)krepitvi sodelovanja med študentom in učitelji oz. razredniki (tudi s kakšnim skupnim šolskim sestankom).
- Šolska socialna delavka predlaga tudi krepitev sodelovanja med šolo, Fakulteto za socialno delo in širšo lokalno skupnostjo. V tej mreži sodelovanja med šolo, Fakulteto za socialno delo in širšo lokalno skupnostjo je še veliko možnosti za razvoj stroke, šolske razvojne avtonomnosti in novih oblik sobivanja v širšem lokalnem prostoru.
- Prav tako je treba znotraj šolskega konteksta krepiti prepoznavnost stroke socialnega dela tudi s sodelovanjem osnovnih šol in Fakultete za socialno delo.
- Socialna delavka v šoli predlaga tudi sistemsko spremembo, saj bi to obliko podpore in pomoči lahko razvijala sleherna slovenska osnovna šola.
- Predlog šolske socialne delavke glede morebitne sistemske spremembe je tudi ta, da se o tej obstoječi obliki podpore in pomoči ozavešča širša javnost, tako da se večkrat javno spregovori tudi v obliki kakšnega zapisa.
- V primeru sistemske spremembe šolska socialna delavka predlaga, da se ta oblika podpore in pomoči razdela glede na namen. Odpira se možnost za večjo specializiranost te oblike pomoči in podpore (kje gre v veliki meri za podporo otrokom pri učnem delu, kje gre za večjo podporo staršem pri krepitvi vzgojne moči, kje je potrebna preventiva zaradi nekih zdravstvenih omejitev itd.).
- Šolska socialna delavka predlaga vsaj delno profesionalizacijo te oblike pomoči in podpore na način, da bi določena skupina ljudi to počela tudi poklicno ter da bi bile družine deležne tega v večjem časovnem obsegu.

Predlogi, ki jih podajam sama kot študentka, ki je intenzivno sodelovala z eno od sodelujočih družin na projektu:

- a.) Predlogi, ki jih podajam z namenom ohranjanja in razširjanja tovrstnega sodelovalnega partnerstva:
- Rezultati zgoraj narejene raziskave so pokazali, da je sodelovalno partnerstvo učinkovita inovativna metoda dela za družine, ki se v vsakdanjem življenju srečujejo z raznoraznimi izzivi, ter jim predstavlja nov in dodaten vir moči. Predlagam torej, da ta oblika podpore in pomoči družinam v skupnosti ne ostane samo izjema, ampak se dela v smeri razvoja tega, da bodo te oblike podpore in pomoči deležne vse družine, ki si tega želijo. Predlagam, da se izkušnja sodelovanja z družinami v skupnosti ohranja in nadaljuje za študente socialnega dela ter da se o njej večkrat tudi javno spregovori.
 - Predlagam, da se ta inovativni primer dobre prakse razširi tudi na druge slovenske osnovne šole. Najprej na način, da se o pilotnem projektu in rezultatih spregovori in ozavešča šolske svetovalne delavce in ravnatelje slovenskih osnovnih šol. Predlagam torej izvedbo seminarja na to temo po slovenskih osnovnih šolah, saj tako skrbimo tudi za prepoznavnost stroke socialnega dela znotraj šolskega svetovalnega dela.
 - Pilotni projekt bi bilo smiselno predstaviti tudi med študenti in zaposlenimi Fakultete za socialno delo ter pedagoških in filozofskih fakultet, saj te izobražujejo profile za bodoče šolske svetovalne delavce. Tako se nam ponuja tudi priložnost za krepitev sodelovalne kulture med omenjenimi fakultetami.
 - V projekt bi bilo vredno vključiti že obstoječe službe v skupnosti, ki bi pomagale tako staršem kot otrokom, da se vključijo v okolje in razširijo svojo socialno mrežo. Sem spadajo društva, klubi, zveze, organizacije, centri za socialno delo ipd., kamor so nekateri družinski člani že vključeni ali pa se lahko vključijo z namenom kakovostnega preživljanja prostega časa, spletanja novih poznanstev in prijateljstev.

b.) Predlogi, povezani s procesom dela v pilotnem projektu:

- Študenti so lahko na mentorskih srečanjih reflektirali svoje delo, ga ubesedili ter skupaj z ostalimi študenti in obema mentoricama ustvarjali pot k želenim ciljem in spremembam. Učinkovitost mentorskih srečanj je bila v tem, da je bila prisotna majhna skupina sodelujočih (do šest) članov, kjer se je razvil varen prostor za pogovor in refleksijo o izkušnji sodelovanja z družino. Za študente, ki z družinami v skupnosti vzpostavljajo, razvijajo in zaključujejo IDPP, predlagam ohranitev dane mentorske podpore.
- Vse socialne delavke moramo z družinami v skupnosti delati strokovno kompetentno socialno delo, ki temelji na delovnem odnosu, IDPP, konceptu soustvarjanja ter konceptu dela z družino na dveh ravneh. Predlagam, da se nadaljuje izobraževanje in pridobivanje pomembnega znanja za ravnanje za strokovnjake, ki so v procesu dela zadolženi za vodenje procesa podpore in pomoči.
- Pomembno je, da socialni delavci med celotnim procesom pomoči in podpore ostanemo v vlogi spoštljivega in odgovornega zaveznika družinam in družinskim članom ter da v proces vključimo vse udeležene v problemu.
- Za prakso in teorijo socialnega dela je potrebna dosledna uporaba jezika socialnega dela.
- Ker sta v evalvacijo pilotnega projekta vključeni samo prvi dve leti izvajanja projekta in se sodelovanje z družinami in študenti v skupnosti nadaljuje, predlagam nadaljnje spremljanje in evalviranje projekta, pri čemer se v prihodnje lahko vključi poleg družin in šolske socialne delavke tudi študente in sodelujoče profesorje s Fakultete za socialno delo.

8 SEZNAM VIROV

Akerman, B. (2011). Od monologa k dialogu, od sprejemanja do soustvarjanja pomoči. V: L. Šugman Bohinc (ur.), *Učenci z učnimi težavami: izvirni delovni projekt pomoči* (str. 152–174). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Anderson, H. (2007). A postmodern umbrella: language and knowledge as relational and generative inherently transforming. V: H. Anderson, & D. Gehart (ur.), *Collaborative therapy. Relationships and conversations that make a difference* (str. 7–19). New York, London: Routledge.

Ažman, T., Brejc, M. & Koren, A. (2014). *Učenje učenja: primeri metod za učitelje in šole* [pdf]. Pridobljeno 8. 11. 2018 s <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:doc-KDPVAQ3C/f8f6c34f-6653-4620-af2d-16a63c644494/PDF>.

Barle, N. (2016). *Pomoč in podpora družini s številnimi izzivi v izvirnem delovnem projektu pomoči: študija primera* (Magistrsko delo). Fakulteta za socialno delo, Ljubljana.

Barle Lakota, A. (2007). *Družba znanja in vseživljenjsko učenja*. Ljubljana: Pedagoški inštitut.

Benard, B. (1997). Fostering resiliency in children and youth: promoting protective factors in the school. V: D. Saleebey (ur.), *The strenghts perspective in social work practice* (str. 167–181). New York: Longman.

Bouwkamp, R., & Bouwkamp, S. (2014). *Blizu doma. Priročnik za delo z družinami*. Ljubljana: Znanstvena založba FF, Pedagoška fakulteta, Inštitut za družinsko terapijo.

Boyd Franklin, N. & Hafer Bry, B. (2000). *Reaching out in family therapy: home-based school and community interventions*. New York: The Guilford Press.

Bregar Golobič, K. (2008). Učne težave z vidika prikrita kurikula V: L. Magajna, S. Pečjak, C. Peklaj, G. Čačinovič Vogrinčič, K. Bregar Golobič, M. Kavkler & S. Tancig, *Učne težave v osnovni šoli: problemi, perspektiva, priporočila* (str. 48–60). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo

Constable, R., & Lee, D. B. (2004). *Socialwork with Families, Content and Process*. Chicago: Lyceum.

Čačinovič Vogrinčič, G. (1998). *Psihologija družine: prispevek k razvidnosti družinske skupine*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.

- (2002). *Koncept delovnega odnosa v socialnem delu*. *Socialno delo* 41(2), 91–96.
- (2003). *Jezik socialnega dela*. *Socialno delo* 42(4/5), 199–203.
- (2006). *Socialno delo z družino*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- (2008). *Soustvarjanje v šoli: učenje kot pogovor*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Čačinovič Vogrinčič, G. (2011). *Soustvarjanje v delovnem odnosu: izvirni delovni projekt pomoči*. V: L. Šugman Bohinc (ur.), *Učenci z učnimi težavami: izvirni delovni projekt pomoči* (str. 15–34). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Čačinovič Vogrinčič, G. (2013). *Spoštovanje otroštva*. V: T. Kodele, & N. Mešl (ur.), *Otrokov glas v procesu učenja in pomoči: priročnik za šole, vrtce in starše* (str. 11–40). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Čačinovič Vogrinčič, G. (2016). *Socialno delo z družino: soustvarjanje procesov podpore in pomoči*. V N. Mešl & T. Kodele (ur.), *Družine s številnimi izzivi: soustvarjanje pomoči v skupnosti* (str. 21–40). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Čačinovič Vogrinčič, G. (2018). *Znanost in stroka socialnega dela kot nosilca procesov soustvarjanja podpore in pomoči v šoli*. V: T. Bezić & T. Malešević (ur.), *Konferenca o šolskem svetovalnem delu. 19. Prispevki strok za svetovalno delo v praksi – zbornik povzetkov* (str. 21–23). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Čačinovič Vogrinčič, G., Bregar Golobič, K., Bečaj, J., Pečjak, S., Resman, M., Bezić, T., Dobnik Žerjav, M., Grgurevič, J., Niklanović, S. & Šmuk, B. (2008). *Programske smernice. Svetovalno delo v osnovnih šolah* [pdf]. Pridobljeno 25. 10. 2018 s <https://goo.gl/prNWHv>.

Čačinovič Vogrinčič, G., Kobal, L., Mešl, N., & Možina, M. (2011). *Vzpostavljanje delovnega odnosa in osebne stika*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Forrester, D. (2013). *What works in helping people and why? Lessons from evidence based practice for effective leadership in social work*. Social Work & Social Sciences Review, 16(2), 88–102.

Govekar, D. (2018). Projekt »Šolsko svetovalno delo širi meje v skupnost«. V: T. Bezić & T. Malešević (ur.), *Konferenca o šolskem svetovalnem delu. 19. Prispevki strok za svetovalno delo v praksi – zbornik povzetkov* (str. 129–130). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Gregorič Mrvar, P. & Mažgon, J. (2016). *Sodelovanje šolske svetovalne službe s posamezniki in institucijami v skupnosti*. Sodobna pedagogika, 1/2016, 38–57.

Hoffman, L. (1994). A Reflexive Stance for Family Therapy. V: Sh. McNamee, & K. J. Gergen (Eds.), *Therapy as Social Construction* (str. 7–24). London: Sage.

Horvat, L. & Magajna, L. (1987). *Razvojna psihologija*. Ljubljana: Državna založba Slovenije.

Izzo, C. V., Weissberg, R. P., Kasprow, W. J. & Fendrich, M. (1999). *A Longitudinal Assessment of Teacher Perceptions of Parent Involvement in Children's Education and School Performance*. American Journal of Community Psychology, 27(6), 817–839.

Jagrič, A. (2016). Družine s številnimi izzivi o spodbudnih ravnanjih socialnih delavk za doseganje zelenih izidov. V N. Mešl & T. Kodele (ur.), *Družine s številnimi izzivi: soustvarjanje pomoči v skupnosti* (str. 78–96). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Jereb, A. (2011). Ekonomske posledice učne neuspešnosti. V: S. Pulec Lah & M. Velikonja, (ur.), *Učenci z učnimi težavami. Izbrane teme* (str. 52–65). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Kalin, J., Resman, M., Šteh, B., Mrvar, P., Govekar Okoliš, M. in Mažgon, J. (2009). *Izzivi in Smernice kakovostnega sodelovanja med šolo in starši*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.

- Kavkler, M. (2011). Konceptualne osnove obravnave učencev z učnimi težavami. V: *Učenci z učnimi težavami: pomoč in podpora* (str. 8–42). Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Košak Babuder, M. (2006). *Kako preprečiti začaran krog revščine v izobraževanju*. Sodobna pedagogika, 57–123 (posebna izdaja), 94–106.
- Lambie, G. W., & Williamson, L. L. (2004). *The challenge to change from guidance counseling to professional school counselling: a historical proposition*. Professional School Counselling, 8(2), str. 124–131.
- Lerner, J. (2003). *Learning disabilities. Theories, diagnosis and teaching startegies*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Loreman, T. (2009). *Respecting Childhood*. London: Continuum.
- Lüssi, P. (1991). *Systemische Sozialarbeit*. Bern: Haupt.
- Madsen, W. C. (1999). *Collaborative therapy with multi-stressed families: from old problems to new futures*. New York: The Guilford Press.
- Madsen, W. C. (2007). *Collaborative therapy with multi-stressed families*. New York, London: Guilford Press.
- Maholmes, V. (2014). *Fostering resillience and well-being in children anad families in poverty: Why hope still matters*. New York: Oxford University Press.
- Magajna, L., Kavkler, M., Čačinovič Vogrinčič, G., Pečjak, S., Bregar Golobič, K. (2008). *Učne težave v osnovni šoli. Koncept dela*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.
- Magajna, L. (2008). Pomembnost, kompleksnost in posledice učnih težav in šolske neuspešnosti. V: Magajna, L., Pečjak, S., Peklaj, C., Čačinovič Vogrinčič, G., Bregar Golobič, K., Kavkler, M. & Tancig, S. *Učne težave v osnovni šoli: problemi, perspektiva, priporočila* (str. 15–22). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Magajna, L. & Kavkler, M. (2008). Opredelitev in zastopanost otrok s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami v populaciji. V: Magajna, L., Pečjak, S., Peklaj, C., Čačinovič Vogrinčič, G., Bregar Golobič, K., Kavkler, M. & Tancig, S. *Učne težave v osnovni šoli: problemi, perspektiva, priporočila* (str. 23–31). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Magajna, L. (2008). Tradicionalni in sodobni pristopi k obvladovanju učne neuspešnosti. V: Magajna, L., Pečjak, S., Peklaj, C., Čačinovič Vogrinčič, G., Bregar Golobič, K., Kavkler, M. & Tancig, S., *Učne težave v osnovni šoli: problemi, perspektiva, priporočila* (str. 61–70). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Marovič, M. & Sinjur, A. (2018). *Večdimenzionalnost socialnopedagoških diskurzov* [pdf]. Pridobljeno 8. 11. 2018 s <http://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-7023-96-1/mobile/index.html#p=6>.

Matter, H. (1999). *Socialarbeit mit Familien*. Bern: Haupt.

Melo, A. T. de, & Alarcão, M. (2011). *Integrated family assessment and intervention model: a collaborative approach to support multi-challenged families*. Contemporary family therapy, 33 (4), 400–416.

Mesec, B. (2009a). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu II: Kvalitativne raziskave – študijsko gradivo za interno uporabo*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Mesec, B. (2009b). *Načrtovanje raziskave–študijsko gradivo za interno uporabo*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Mešl, N. (2005). *Sodobni pristopi v socialnem delu v šoli: delovni odnos in izvirni delovni projekt pomoči*. Šolsko svetovalno delo: revija za svetovalne delavce v vrtcih, šolah in domovih, 10(3–4), 15–20.

– (2007). *Teorije ravnanja in uspešnost procesov pomoči v socialnem delu z družinami* (Doktorska disertacija). Ljubljana, Fakulteta za socialno delo.

– (2008). *Razvijanje in uporaba znanj v socialnem delu z družino: procesi soustvarjanja teoretskega znanja v praksi*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

- (2010). *Socialno delo z družino. Uporaba in soustvarjanje znanja v praksi*. Socialno delo, 49(1), 1-9.
- (2013). Od razumevanja pojava naučene nemoči k razvijanju odpornosti v socialnem delu. Socialno delo, 52(6), 351–360.

Mešl, N. & Kodele, T. (2011). *Soustvarjanje podpore in pomoči učencem z učnimi težavami v izvirnem delovnem projektu pomoči: pogled učiteljic*. Socialno delo, 50(1), 13–25.

- (2016). Sodelovalni procesi socialnega dela z družino v skupnosti: krepitev odpornosti družin s številnimi izzivi. V N. Mešl & T. Kodele (ur.), *Družine s številnimi izzivi: soustvarjanje pomoči v skupnosti* (str. 41–64). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.
- (2016a). *Co-creating desired outcomes and strengthening the resilience of multi-challenges families*. CEPS Journal, 6(4), 51–72.

Mikuš Kos, A. (2017). *Duševno zdravje otrok današnjega časa*. Radovljica: Didakta.

Mikuš Kos, A. (2018). *Dobrota v tekmovalnem svetu ne kotira visoko. A jo vsi potrebujemo*. Pridobljeno 25. 10. 2018 s <https://goo.gl/X7DDgy>.

Mitchell, D. (2008). *What really works in special and inclusive education. Using evidence-based teaching strategies*. London: Routledge.

Munford, R., & Sanders, J. (2015). *Components of Effective Social Work Practice in Mental Health for Young People who are Users of Multiple Services*. Social Work in Mental Health, 13(5), 415–438.

O'Hanlon, B. (2018). The three waves of psychoterapy. Neobjavljeno.

Parton, N.& O' Byrne P. (2000). *Constructive social work: towards a new practise*. New York: Palgrave.

Pirih Svetina, N. (2005). *Slovenščina kot tuji jezik*. Domžale: Izolit.

Pravilnik o izobrazbi učiteljev in drugih strokovnih delavcev v izobraževalnem programu osnovne šole (2011). Uradni list RS 109/2011. Pridobljeno 25. 10. 2018 s <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina?urlurid=20114943>.

Pucelj, V. & Bevc Stankovič, V. (2007). Zadovoljstvo s šolo. V: H. Jeriček, D. Lavtar & T. Pokrajac (ur.), *Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju: HBSC Slovenija 2006* (str. 95–107). Ljubljana: Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije.

Puklek Levpušček, M. & Zupančič, M. (2009). *Osebnostni, motivacijski in socialni dejavniki učne uspešnosti*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

Resman, M. (1999). Pojem in karakteristike šolskega svetovanja. V: M. Resman, J. Bečaj, T. Bezić, G. Čačinovič Vogrinčič & J. Musek. *Svetovalno delo v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah* (str. 67–84). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Ribner, D. S., & Knei-Paz, C. (2002). *Client's View of a Successful Helping Relationship*. *Social Work*, 47(4), 379–387.

Saleebey, D. (ur). (1997). *The strenght perspecitve in social work practise*. New York: Longman.

Sharlin, S. A., & Shamai, M. (2000). *Therapeutic intervention with poor unorganized families: From distress to hope*. New York: Haworth Press.

Smith, M., Wilkinson, H., & Gallagher, M. (2013). *It's what gets through people's radars isn't it: relationships in social work practice and knowledge exchange*. *Contemporary Social Science*, 8(3), 292–306.

Svetin Jakopič, S. (2005). *Obravnava otrok in mladostnikov z vedenjskimi motnjami na centru za socialno delo: pomoč ali prisila*. *Socialna pedagogika* 9(4), 391–422.

Ščuka, V. (2007). *Šolar na poti do sebe*. Oblikovanje osebnosti: priročnik za učitelje in starše. Radovljica: Didakta.

Šugman Bohinc, L. (2000). *Kibernetika spremembe in stabilnosti v kontekstu svetovalnega in terapevtskega dela s klientskim sistemom*. Psihološka obzorja 9(2), 87–101.

Švab, A. (2001). *Družina: Od modernosti k postmoderni*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.

Tomori, M. (2002). Šolska neuspešnost kot dejavnik tveganja za celostni osebni razvoj. V: Bergant, K. & Musek Lešnik, K. (ur.), *Šolska neuspešnost med otroki in mladostniki: vzroki-posledice-preprečevanje* (str. 16–18). Ljubljana: Inštitut za psihologijo osebnosti.

Trotter, C. (2007). *Working with Involuntary Clients: A guide to practise*. [pdf]. Pridobljeno 8. 11. 2018 s <https://goo.gl/VDJXhP>.

Ule, M. (2008). *Za vedno mladi? Socialna psihologija odraščanja*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Vec, T. (2009). Partnerstvo med šolo in starši- enoznačni cilj in različnost poti. V: F. Cankar & T. Deutsch, (ur.), *Šola kot stičišče partnerjev: sodelovanje šole, družine in lokalnega okolja pri vzgoji in izobraževanju otrok* (str. 63–82). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo.

Vogrinc, J. in Krek, J. (2012). *Delovanje svetovalne službe* [pdf]. Pridobljeno 1. 11. 2018 s http://pefprints.pef.uni-lj.si/1188/1/Vogrinc_Krek_Delovanje_svetovalne.pdf.

Vries, S. de, & Bouwkamp, R. (2002). *Psihosocialna družinska terapija*. Logatec: Firis.

Vršnik Perše, T., Kozina, A. & Rutar Leban, T. (2008). *Šolska svetovalna služba v osnovnih šolah: vloga in delovne naloge s posebnim poudarkom na delu z nadarjenimi učenci in dodatni strokovni pomoči*. Sodobna pedagogika, 52(2), str. 82–98.

Zakon o osnovni šoli (ZOsni). Uradni list RS 81/2006. Pridobljeno 25. 10. 2018 s <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2006-01-3535?sop=2006-01-3535>.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovi šoli (ZOsn-H). Uradni list RS 87/2011. Pridobljeno 8. 11. 2018 s <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2011-01-3727?sop=2011-01-3727>.

Walsh, F. (2006). *Strengthening family resilience* (2nd ed.). New York: The Guilford Press.

- (2016). *Strengthening family resilience* (3rd ed.) [pdf]. Pridobljeno 20. 10. 2018 s <https://goo.gl/Hu3yPR>.

Wise, J. B. (2005). *Empowerment practise with families in distress*. New York: Columbia University Press.

9 PRILOGE

9.1 SMERNICE (VODILO) ZA POGLOBLJEN INTERVJU

a.) SMERNICE ZA INTERVJU S STARŠI

1. Kako bi opisali celotno sodelovanje v s študentko/-m?
2. Na kakšen način ste bili seznanjeni s možnostjo, da se lahko vključite v to obliko pomoči? Kdo vas je seznanil s tem? Kaj ste pri tem načinu podajanja informacije videli kot pozitivno? Kaj ste pogrešali?
3. Kako ste na začetku sklenili sodelovanje s študentko/-m?
4. S kakšnimi pričakovanji in željami ste vstopili v proces podpore in pomoči? V kakšni meri so se ta pričakovanja uresničila? So se vmes pojavila kakšna nova? (katera? kdaj?)
5. Katere so tiste bistvene spremembe in premiki, ki so se zgodile v času vašega sodelovanja s študentko/-m? Opišite, kako so ti vplivali na vaše nadaljnjo družinsko življenje?
6. Kakšne spremembe je sodelovanje v procesu podpore in pomoči prineslo za šolsko uspešnost otrok?
7. Kaj vam v procesu podpore in pomoči ni bilo všeč? Ste kaj pogrešali? Imate kakšen predlog za izboljšanje tega sodelovanja?
8. Ali bi si sodelovanja s študentkami na takšen način še želeli v prihodnje (razložite)?
9. Kako pa je potekalo zaključno srečanje s študentko (-m) ?
10. Na lestvici od 1 do 10 (1 pomeni popolnoma nezadovoljen, 10 pa popolnoma zadovoljen) ocenite kako zadovoljni ste bili s sodelovanjem v celotnem projektu pomoči? Kako vam je uspelo priti na to številko na lestvici? Kaj pa bi se moralo zgoditi, da bi bili za eno stopnjo višje na lestvici?

b.) SMERNICE ZA INTERVJU Z OTROKI

1. Kako bi sošolcu ali prijatelju na kratko opisal potek srečanj s študentko?
2. Po čem ti bodo naša srečanja najbolj ostala v spominu?
3. Kaj je bilo pri tovrstnem sodelovanju drugače od pomoči v šoli oz. od pomoči, ki jih prejemaš v okviru drugih institucij (npr. svetovalni center)?
4. Kakšna so bila tvoja pričakovanja in želje pred začetkom sodelovanja s študentko? So se ta uresničila? Ali so se tekom srečanj pojavila kakšna nova? Katera in kdaj?
5. S pomočjo lestvice od 1 do 10 (kjer 1 pomeni zelo slabo, 10 pa pomeni odlično) oceni kako si se počutil na začetnih srečanjih s študentko/-m? Kako ti je takrat uspelo priti do te številke? Kje na tej lestvici si se znašel zdaj, ko se to sodelovanje zaključuje oz. takrat ko se je zaključilo?
6. Če bi se pogovarjal s sošolcem ali prijateljem kako bi mu opisal glavne spremembe, ki si jih zaznal na srečanjih s študentko? Razloži.
7. Kaj ti je bilo pri našem sodelovanju všeč in kaj ti ni bilo všeč? Je kaj kar si pogrešal/pogrešala?
8. Bi si še kdaj želel tovrstnega sodelovanja v prihodnje?

c.) SMERNICE ZA INTERVJU S ŠOLSKO SVETOVALNO DELAVKO

Najprej bi vam zastavila nekaj vprašanj o poteku celotnega pilotnega projekta podpore in pomoči.

- Kdaj in na kakšen način ste bili kot šola povabljeni v sodelovanje na pilotnem projektu?
- Kaj je tisto, kar vas je prepričalo, da ste sprejeli odločitev za vključitev v pilotni projekt?
- S katerimi ovirami, težavami, pomisleki pa ste se pred začetkom projekta srečevali? Kako ste se z njimi spoprijeli? Kaj pa, ko je projekt že potekal, so se pojavile še kakšne nove ovire, težave? (v primeru, da bo odgovor pritrdilen vprašam še, katere so te bile in kdaj so se pojavile)
- Kako ste izbrali družine za sodelovanje v projektu podpore in pomoči ter na kakšen način ste jih povabili v sodelovanje?
- Po čem se vam je ta pilotni projekt s Fakulteto za socialno delo najbolj vtisnil v spomin?

Da se dotaknemo še vaše vloge kot predstavnice šolske svetovalne službe in OŠ Polje v tem pilotnem projektu.

- Kako bi opisali svojo vlogo v celotnem pilotnem projektu podpore in pomoči?
- S katerimi začetnimi pričakovanji ste kot šolska svetovalna delavka vstopili v ta proces podpore in pomoči za družine? So se ta pričakovanja uresničila? So se kasneje pojavila še kakšna nova? Katera?
- Katere kompetence, znanja, veščine ste kot ŠSD zase krepili in razvijali v tem pilotnem projektu? Kako so ta pomagala (o)krepiti vašo profesionalno držo?
- Katera znanja iz teorije in prakse socialnega dela ste največ uporabljali tekom celotnega projekta podpore in pomoči? Kdaj in na kakšen način ste jih uporabljali?

Zdaj pa še na kratko o doprinosu projekta za socialno delo v šoli.

- V čem se je proces podpore in pomoči otroku in njegovi družini, ki smo ga razvijali z obiskovanjem družin na domu razlikoval od tistega, ki običajno poteka med šolo in učencem ter njegovo družino?
- V čem vidite prispevek pilotnega projekta za socialno delo v šoli? Ter kako bi se tovrstna praksa na OŠ po vašem mnenju lahko nadaljevala?

9.2 PREPIS INTERVJUJEV Z DOLOČITVIJO ENOT KODIRANJA

PREPIS INTERVJUJEV S STARŠI

Prepis intervjuja X z določitvijo enot kodiranja:

Spraševalka: Najprej me zanima kako bi opisali celotno sodelovanje s študentko?

Gospa: Ja, /krasno/ (1), /pozitivno/ (2). /Sin je zelo rad sodeloval s študentko/(3) in /mislim, da se mu je kar poznalo glede šole in učenja/(4). Res je zelo rad sodeloval z njo, /krasna izkušnja/ (5).

Spraševalka: Torej se vam je zdelo sodelovanje uporabno?

Gospa: Ja, seveda, seveda. /Zelo dobrodošlo/ (6) in /uporabno, tudi zaradi tega ker mene ni skoz doma. Mislim me kar ni, ker sem več ali manj odsotna čez cel dan./ (7) /Fajn se mi je zdelo/ (8), saj /sin zelo rad sodeluje s tujimi ljudmi, z domačimi pa noče/ (9). Dobro no, /zdaj A ni več tuja, njemu je že zelo domača/ (10), ampak še vedno zelo rad sodeluje z njo. /To izkušnjo ocenjujem kot pozitivno/ (11) in /je z veseljem dobrodošla tudi v naslednjem šolskem letu/ (12), sploh zato, ker /se ji je sin tudi lepo odprl/ (13). /Vesela bom tudi sama, če bo naslednje leto tudi prihajala/ (14).

Spraševalka: Kako pa ste bili seznanjeni z možnostjo, da se lahko vključite v to obliko sodelovanja?

Gospa: /Šolska svetovalna delavka nam je predlagala, preko šole je šlo to./ (15)

Spraševalka: Na kakšen način pa? Lahko poveste kaj več o tem?

Gospa: Zato ker /sin noče sodelovati z nami domačimi/ (16). Pa tudi /imamo slabe izkušnje z njegovim očetom in k njemu sin ni več hotel hoditi. Pa mu je malo uspeh padel/ (17) pa tako no, zato /smo prišli do tega, da bi bilo fajn, če pridejo drugi ljudje k nam, v domače okolje/ (18). /Z nami domačimi ni hotel, ker je pobral malo vzorca od svojega očeta. Negativnega/ (19). Ampak /se je zdaj fajn popravil/ (20).

Spraševalka: Ste za to obliko sodelovanja izvedeli na začetku šolskega leta? Ali kdaj točno?

Gospa: /Lansko leto, je že imel pomoč na domu, sta pa prihajali dve študentki s socialne pedagogike/ (21), ker je /šolska svetovalna delavka videla, da jaz z njim ne morem funkcionirati, ker sin ni hotel sodelovati/ (22). Zato /je predlagala, da bi sodeloval s tujimi ljudmi, na domu/ (23). Potem pa /je začel lepo napredovati v šoli, očitno se je obneslo/ (24). Verjetno pa v šoli zbirajo kaj in kako. Jaz /imam še starejšo hčerko in sina, ampak res noče sodelovati z nami, kljub temu, da mu oba rada pomagata/ (25).

Spraševalka: Kako pa vam je bila ta oblika pomoči predstavljena s strani šolske svetovalne delavke?

Gospa: /Vprašala me je, če sem za to, da pridejo študentke s šole k njemu domov in se ukvarjajo z njim/ (26) pa je /seveda moj odziv bil takoj pozitiven/ (27). /Sem takoj sprejela, ker se mi zdi to dobra stvar za sina/ (28).

Spraševalka: Kako pa je potekalo prvo srečanje s študentko? Se ga spomnite?

Gospa: Seveda se ga spomnim. /Takoj mi je bila simpatična in sem rekla, to je sigurno to. Da je OK/ (29).

Spraševalka: Kaj ste se potem zmenili s študentko na prvem srečanju?

Gospa: /Da se bomo srečevali vsak četrtek/ (30). /Zdaj imamo po novem še inštruktorja, ki prihaja ob sredah in torkih/ (31). /Všeč mi je bilo, da sta fajn prijatelja s sinom/ (32) in /ni bilo takoj strogo knjige ven/ (33). /Na začetku so srečanja temeljila na spoznavanju, da se imata skupaj fajn, da se razumeta/ (34). /Velikokrat me tudi ni bilo doma/ (35), ker /sem ji zaupala, zato me ni bilo zraven/(36). Sama /sem bila zraven samo

nekajkrat, verjetno 2x, 3x/ (37). /Sama sem ji zaupala, sem vedela, da je vredno in, da bo vse OK/ (38) pa /tudi sin se je vedno fajn počutil/ (39). Veste tisti prvi vtis, ki nam ga da človek, nikoli nimaš druge priložnosti, da popraviš prvi vtis. Sama sem maserka in takoj ko stranka stopi skozi vrata vem ali je vredno ali ni. /A si človek za ta poklic ali pa nisi in ona ima to v krvi, da je narejena, izučena za ta poklic in to vidiš/ (40).

Spraševalka: Kakšna pa so bila vaša začetna pričakovanja? Zase, za sina, za celotno družino?

Gospa: Samo /to, da ji sama lahko zaupam/ (41) ter, /da jo sin sprejme/(42). Pa tudi, /da sin napreduje v šoli/ (43).

Spraševalka: Torej, če vas prav razumem ste si želeli v prvi vrsti pomoč za sina?

Gospa: Seveda, kot sem prej rekla imamo slabe izkušnje z očetom in tja ni hotel več hoditi. /Drugače je bil ob sredah pri njemu/ (44). Ampak /ga je včasih udaril/ (45), ali pa je sin grdo pisal... Zato /sem si res želela, da sin sodeluje, ampak res sodeluje, na tako prisiljeno kot v šoli ko pač mora sodelovati. Z študentko je res lepo sodeloval./ (46) /Še malo, še naravoslovje popravi pa bo, da ne bo šel v naslednje šolsko leto z negativno oceno/ (47). /Drugače ima pozitivne ocene, ima tudi štirice in petke zaključeno. Brihten je zelo/ (48), samo slabo izkušnjo ima z očetom, zato pa zdaj ne hodi več tja. /Skrbnštvo sicer je tako, da bi moral hoditi k očetu, ampak jaz ga ne dam tja, ker mu tam ni všeč/ (49). In pa /potem je nazadoval v šoli/ (50), pa /še bil je zaprt in sva bila v bolnici/ (51). /Bile so res težke travme z njim skozi celo leto in ga zato ne dam več tja/ (52). /Je priden zelo, prvi, drugi in tretji razred je bil v kenguruju najboljši v razredu/ (53), potem pa se je to zaradi njegovega očeta vse skazilo. Uradno po dolžnosti pa ga jaz moram dati očetu.

Spraševalka: So se vaša začetna pričakovanja uresničila?

Gospa: /Ja, ja, seveda/ (54). /Včasih se mi je celo zdelo, da sta preveč prijatelja/(55). Šolska svetovalna delavka me je to zadnjič spraševala, ampak nič v slabem smislu ni to./ Sin je sodeloval z študentko samo takrat, ko je bila ona zraven/ (56) in /potem, ko je odšla se ni hotel več učiti, zato bi bilo mogoče celo boljše, če bi v tistem času malo bolj pritisnila nanj. Zaradi tega pravim, da sta bila mogoče malo preveč prijatelja/ (57), ker /ona ga je vedno v vsem razumela, tudi takrat, ko sem jaz bila kdaj sitna, kar sem seveda bila/(58). /No zaradi šole sem bila predvsem sitna, ampak zdaj sem že mirna, ker je ostalo samo še naravoslovje pa slovenščino spis še imamo za popraviti/ (59). /To me je edino, da sta bila preveč prijatelja, ampak nič v slabo otroka/ (60).

Spraševalka: So se pojavila kakšna vmesna pričakovanja?

Gospa: Ja /glede ocen, da je popravil negativne ocene/ (61). /Samo, da ni negativen/ (62), nimam drugih pričakovanj od otroka, sploh tisto kar tudi sama nisem v življenju naredila. /Da napreduje v naslednji razred/(63). /Veste, jaz sem bolj tako gledala na to, da ne bi ponavljal razreda, ker potem bi ga bilo potrebno prešolat, ali kaj jaz vem. Potem ne bi moral biti več tukaj v šoli, ker bi se vsi norca delal iz njega. Ni treba, da je odličnjak, to bi že bil zase, kakor sam hoče. Samo to, da napreduje/ (64), da ne nazaduje.

Spraševalka: Katere pa so bistvene spremembe, premiki, ki so se dogajali v celotnem procesu sodelovanja s študentko?

Gospa: /Samo to, da je napredoval v šoli. Da je imel pozitivne ocene/ (65). /Sigurno je takšen človek kot je študentka vedno dobrodošel in v pomoč. Takrat, ko sem jaz odraščala tega ni bilo, če pa bi bilo pa bi verjetno tudi jaz danes bila kaj drugega/ (66). Jaz /mislim, da je to zelo dobro, če se to ohrani. Še bolj bi se lahko to razširilo, še več bi lahko bilo takšnih ljudi, ki so pripravljeni pomagati otrokom. Tudi v primerih, kjer zanemarjajo in tepejo otroke, tako, da je to samo dobro, dobro in čim več tega še naprej/ (67). Mislim, da /če

bi študentka hodila takrat k njegovemu očetu, ko je udaril sina, da ga potem sploh ne bi udaril in bi se imel sin čisto lepo tisto eno uro. Jaz bi jo tudi tja poslala, da bi bila z njim tam, sigurno. Tudi za sina samega, da ne bi imel toliko slabih izkušenj z očetom in izgredov/ (68).

Spraševalka: Omenili ste, da je sin napredoval glede šole, torej je izboljšal ocene?

Gospa: Ja to z njegovim očetom se je dogajalo lani. /Napredoval je v ocenah/ (69), ampak /bistveno pa je napredoval tudi v obnašanju. Letos se je bolj sprostil, ni bil več tako zadržan, kar meni več pomeni kot same ocene/ (70). /Zame osebno je čisto dovolj, da dobi dvojko, trojko./ (71)

Spraševalka: A s tem, da se je bolj sprostil imate v mislih srečanja, ko je prišla študentka?

Gospa: Ja, ja seveda. Normalno. /Rajši se je z njo družil kot z očetom, pri nas o tem sploh ni debate/ (72). Zato pa /mislim, da bi morali tudi v šoli bolj opaziti to nasilje v družini, hočem reči, da bi morali narediti več na tem, da bi se te družine bolj opazile/ (73). Ker /otrok se lahko vsaj tisto uro ali dve ima fajn/ (74). /Pri nas se je zagotovo rabilo to/ (75).

Spraševalka: Zdaj pa me zanima še kaj vam pri samem sodelovanju ni bilo všeč?

Gospa: Ne, saj sem že prej rekla. /Mogoče samo to, da sta bila preveč prijatelja, ker takoj ko je študentka šla je vse stvari pospravil in ni bilo več učenja. Ker potem če bi mene poslušal še malo, bi se lahko še kakšne pol ure več učil/ (76). Drugače pa nič, edino to. To sem že zadnjič šolski svetovalni delavki povedala. Mogoče bi morala takole povedati: /lani, ko sta prihajali ti dve puncici, študentki, so najprej peljali psa ven, potem pa so se res učili učili. Tudi takrat, ko je sin zašel, saj veste to, da se rad pogovarja in debatira, so šli nazaj na učenje/ (77). /Študentka pa ga je pustila, da je povedal, mislim ona je rekla, jaz ga zastopim/ (78). /Ona bi morala bolj pritisniti na njega, da bi se v tistem času učil, ker je njo upošteval/ (79), /ko pa sem mu jaz rekla, da se bova še kakšno uro učila, pa me ni upošteval/ (80). /Ampak ona to ni naredila, zato ker je takšen človek, zato pa je tudi tukaj in jo ima sin rad/ (81).

Spraševalka: Kaj pa druge dni, ko študentka ni prihajala, vas je takrat kaj bolj upošteval?

Gospa: Neeeee, saj to. /Se je pa vmes zgodilo, da je upošteval tudi starejšo hčerko, torej svojo sestro/ (82). /Pa tudi zdaj, ko prihaja inštruktor, ga tudi upošteva/ (83). Zato, /ker je tuji človek spet, zato se mi zdi lepo, da prihaja tudi on/ (84). /Študentka mu je bolj prijateljica/ (85), /z inštruktorjem pa tudi delata, seveda, to pa zato ker nima dobrega vzorca od starejšega odraslega. Ampak zdaj sta tudi že z inštruktorjem bolj domača. On pa hodi zdaj zadnje tri tedne. Z njim se uči tisto, kar je, zdaj pred kratkim je bila npr. matematika, ostalo pa je še naravoslovje in spis/ (86). /Prej pa je bila angleščina zelo slaba in sta zato z študentko delala angleščino, ki je bila najbolj nujna, najbolj glavna ter je to popravil in zrihtal/ (87). /Pa s starejšo hčerko sta delala malo matematiko, ker jaz res nisem za matematiko/ (88). /To je to kar vam govorim, da je lepo takrat ko študentka prihaja, da vsaj te osnovne stvari zrihta. Drugače se res noče učiti, ker je obseden z računalnikom pa igrigami, zato je bila A zelo dobrodošla, drugače sploh sedmega razreda ne bi videl/ (89). /Z mano se je več kregal, niti na misel mu verjetno ne pride, da bi imel takšen odnos do drugih ljudi, kot ga ima do mene/ (90).

Spraševalka: Imate kakšen predlog za izboljšanje tega sodelovanja s študentkami?

Gospa: /Moj predlog bi bil, da bi se v šoli več delalo na prepoznavanju teh družin ter posledično več na pomoči na domu sploh za take otroke, ki so res maltretirani. To je res zelo dobrodošlo/ (91). /Veste sin, ko je imel težave sem šla na pediatrijo k psihologinji z njim, ker v šoli niso videli težav, ampak so bile težave. Zato mislim, da bi morale šolske psihologinje bolj sodelovati, da se te težave opazijo/ (92). Pa saj to v šoli vedo,

ker ga je tudi meni njegov oče večkrat v šoli vzel. /Potem sem šla pa na pediatrijo, kjer se dolgo čakala v vrsti na psihologinjo/ (93), pa potem je bil tudi v bolnici zaradi zaprtja. /Vse te stvari se kažejo na otroku in jaz mislim, da bi te stvari morali v šoli opaziti pri otroku, ker on je pol dneva v šoli, pol pa doma/ (94). Zdajle /14 dni nazaj so mu ukradli cunje pri športni vzgoji, problem je v tem stresu, ki ga to povzroča pri otroku, da mora potem še vedno zjutraj razmišljati kaj bo oblekel, da mu ne bodo sunili oblek. Pa sploh pri takšnih otrocih, kot je moj sin, ki že tako noče hoditi v šolo/ (95).

Spraševalka: Na lestvici od 1 do 10 (kjer 1 pomeni popolnoma nezadovoljen, 10 pa popolnoma zadovoljen) ocenite kako zadovoljni ste bili s sodelovanjem v celotnem projektu pomoči?

Gospa: /12, sem več kot zadovoljna/ (96). /Res je hudo, da družine tega nimajo, ko to res rabijo njihovi otroci. Jaz če bi se temu lahko odrekla zaradi tega, da bi bil en drug otrok zadovoljen, bi se odrekla ravno zaradi tega, ker vem kaj bi dobil tisti otrok/ (97).

Spraševalka: Bi si sodelovanja s študentkami na takšen način želeli tudi v prihodnje?

Gospa: /Upam, da bo študentka še prišla/ (98). /Tudi za drugo leto, se zelo priporočam/ (99). Ker /sta taka prijatelja s sinom, saj veste, če je otrok zadovoljen potem si tudi ti/ (100)

Prepis intervjuja R z določitvijo enot kodiranja:

Spraševalka: Kako bi opisali celotno sodelovanje s študentko?

Gospa: /Otroci so se slabo učili in vsak od njih je že enkrat ponavljal razred/ (1), zato /je šolska svetovalna delavka predlagala, da imajo pomoč na domu, da bi se več učili. Šolska svetovalna delavka je predlagala pomoč za oba fanta (takrat sta bila četrti in peti razred)/ (2), predvsem /zato, da bi izboljšali ocene/(3), /da bi v šoli več govorili ter, da ne bi bili tako sramežljivi/ (4). /Nobeden od fantov namreč ni želel govoriti v šoli/ (5), /nista sodelovala z učitelji pri pouku, ko so jima postavili kakšno vprašanje sta bila tiho/ (6). /Na tem področju je zdaj prišlo do velikih sprememb, saj več sodelujeta/(7).

Spraševalka: Na kakšen način ste bili seznanjeni s možnostjo, da se lahko vključite v to obliko pomoči? Kdo vas je seznanil s tem?

Gospa: /Šolska svetovalna delavka me je poklicala preko telefona in me vprašala, če lahko pridem k njej v pisarno/ (8). Odšla sem v šolo, sama brez moža ker je ta delal. /Na sestanku mi je predlagala, da bi prišla ena študentka domov ter bi se učila z obema fantoma/ (9), /tako sem sprejela to pomoč/(10).

Spraševalka: Kaj ste pri tem načinu podajanja informacije videli kot pozitivno? Kaj ste pogrešali?

Gospa: /Ne, informacije so bile jasno podane/ (11)

Spraševalka: Kako ste na začetku sklenili sodelovanje s študentko/-m?

Gospa: /Na začetnem srečanju smo se spoznali/ (12), /predstavili/ (13), /malo poklepetali/ (14). /Za naprej smo se dogovorili kdaj bo študentka prihajala, prvo leto je bilo to ob četrtnih popoldne, drugo pa ob sredah popoldne/ (15). /Malo smo se pogovorili tudi o šolski situaciji otrok/ (16), kjer /sem sama že na začetku povedala, da se otroci sami doma ne učijo/ (17), /so velikokrat brez domačih nalog/ (18) ter, /da je vsak od njih že enkrat ponavljal razred/ (19).

Spraševalka: S kakšnimi pričakovanji in željami ste vstopili v proces podpore in pomoči?

Gospa: /Za otroke sem si želela, da bi imeli boljše ocene/ (20) ter, /da bi bolj aktivno sodelovali v šoli/ (21) in, /da bi sproti delali domače naloge/ (22). /Želela sem si predvsem, da se sami potrudijo in se sami naučijo učiti se/ (23).

Spraševalka: V kakšni meri so se ta pričakovanja uresničila?

Gospa: /So se uresničila/(24), ker /če ne mislim, da bi oba sina imela več negativnih ocen/ (25). /Mlajši sin je bil prvo leto boljši, več se je učil, delal sproti domače naloge in več sodeloval z učiteljico ter s sošolci. V naslednji razred je napredoval z vsemi pozitivno zaključenimi ocenami/ (26). /Drugo leto pa se je na začetku tudi lepo učil, delal naloge, imel pozitivne ocene in vse/ (27), pa /je potem meseca marca pridobil več negativnih ocen, ki jih potem ni uspel popraviti, ni delal več domače naloge, učil se je samo takrat, ko je prišla študentka/ (28). /Vsi okrog njega smo ga spraševali kaj se je zgodilo in nam ni znal odgovoriti, zdaj bo ponavljal 5. razred z štirimi negativnimi ocenami/ (29). /Starejši sin pa je prvo leto imel dobre ocene, pri matematiki je imel celo trojko. Letos pa napreduje razred z dvema negativnima in sicer iz angleščine in matematike/ (30).

Spraševalka: Kako pa doživljate to, da sin ponavlja razred?

Gospa: /Ja počutim se odgovorno, kot mama se počutim odgovorno in krivo za to/ (31). /Takrat ko mi je učiteljica povedala, da obstaja velika verjetnost, da bo ponavljal razred, sem bila zelo zaskrbljena/ (32). /Sinu sem tudi sama pomagala, ker je sprejel mojo pomoč in spomnim se, da sva enkrat pisala nalogo tudi do enih zjutraj/ (33). /Prav tako je prihajala študentka na dom, ampak on se je učil samo takrat ko je bil kdo zraven, sam ni naredil nič/ (34). /Jaz sem se trudila in mu pomagala kjer sem lahko, ampak veliko stvari pa tudi jaz ne znam/ (35). /Vedno ko sem ga vprašala če je naredil domačo nalogo, mi je odgovoril, da je nima ali pa, da jo je naredil že v šoli/ (36)

Spraševalka: So se vmes pojavila kakšna nova? (katera? kdaj?)

Gospa: /Ja vedno sem imela željo, da bi se ocene izboljšale/ (37).

Spraševalka: Katere so tiste bistvene spremembe in premiki, ki so se zgodile v času vašega sodelovanja s študentko/-m?

Gospa: /Otroci so dosegali boljše ocene/ (38), /prišla je tudi kakšna pohvala s strani učiteljic/ (39)- /starejšega sina so ob koncu letošnjega šolskega leta pohvalili v šoli, da opazajo več njegove lastne angažiranosti za šolske stvari/ (40). /Manj pogosto sem tudi sama hodila v šolo na govorilne ure/ (41). Pomembno je, da /otroci bolj sodelujejo v šoli in vprašajo, če česa ne razumejo/ (42).

Spraševalka: Kako je sodelovanje s študentko prispevalo k šolski uspešnosti otrok? Kakšne spremembe, premike ste opazili na tem področju?

Gospa: Vse to kar sem pri prejšnjem vprašanju navedla bi lahko tudi tukaj.

Spraševalka: Kaj vam je bilo všeč v procesu podpore in pomoči?

Gospa: /Vse mi je bilo všeč/(43). /Zdelo se mi je dobro, da prihaja zaradi sinov, da se potem vsaj v tem času uči/ (44). /Zdelo se mi je koristno, če ne bi tudi starejši sin ponavljal razred/ (45).

Spraševalka: Ste kaj pogrešali? Imate kakšen predlog za izboljšanje tega sodelovanja?

Gospa: Ne.

Spraševalka: Kako sedaj, ko se sodelovanje s študentko/-m zaključuje gledate na celoten proces podpore in pomoči?

Gospa: /Zelo uporabno je bilo sodelovanje s študentko, tako za mlajšega kot za starejšega sina/ (46).

Spraševalka: Ali bi si sodelovanja s študentkami na takšen način želeli tudi v prihodnje (razložite)?

Gospa: /Da. To me je spraševal tudi šolska svetovalna delavka, seveda bi bila pripravljena drugo leto sprejeti drugega študenta/-tko če zdajšnja ne bo mogla več prihajati, zakaj pa ne. Tako za mlajšega sina, ki bo ponavljal razred kot za starejšega, ki bo zdaj že v višjem razredu/ (47).

Spraševalka: Na lestvici od 1 do 10, kjer 1 pomeni popolnoma nezadovoljeni, 10 pa popolnoma zadovoljeni ocenite kako zadovoljni ste bili s sodelovanjem v celotnem projektu pomoči?

/10- sem zelo zadovoljna in hvaležna za učno pomoč na domu/ (48), saj /so se otroci poboljšali v šoli/ (49).

Prepis intervjuja I z določitvijo enot kodiranja:

Spraševalka: Najprej bi vas vprašala kako bi opisali celotno sodelovanje s študentom?

Gospod: /To je bilo vredno, dobro je študent delal s sinom/ (1) ter /sta se dobro učila. Učila sta se odvisno od tega kaj je bilo najbolj nujno, npr. ta teden je pisal matematiko in sta se zato učila matematiko, če pa je bil vprašan naravoslovje pa sta se učila naravoslovje/ (2). /Tako sta si po vrsti in sproti organizirala snov za učenje/ (3). /Tako, da nimam kaj drugega povedat kot se najlepše zahvaliti za pomoč. To je za našo družino bil en velik plus/ (4).

Spraševalka: Torej bi sodelovanje opisali kot koristno?

Gospod: Ja, vredno je bilo. Seveda. In /dolgo časa sta se učila, takrat ko je prišel študent, minimalno dve uri in pol, včasih pa celo tri ure. Včasih sta se učila od petih, šestih pa tja do devetih zvečer. / (5). /Seveda so se od teh dveh ur in pol malo pogovarjali, ampak to je logično, saj ni možno, da bi sin zdržal in bil skoncentriran celi dve uri in pol. Vmes sta imela kakšno pavzo, 5-10 minut, kar se mi je zdelo prav/ (6) /Delala sta počasi, večkrat mu je študent snov obnovil, da je sin to slišal večkrat in si je potem lažje zapomnil snov. Saj si noben ne more takoj zapomnit snovi/ (7).

Gospa: /Študent je zelo potrpežljiv/ (8) in sinu večkrat obnovi snov, zato si nekako mora zapomniti to kar mu je govoril.

Spraševalka: Gospod, a ste bili tudi vi kdaj prisotni na srečanjih?

Gospod: /Sam sem bil prisoten v enih 80%, nekajkrat nisem bil zraven ker sem bil v službi in sta takrat že zaključila, včasih pa sem prišel ko sta se onadva že učila/ (9).

Spraševalka: Slišala sem tudi, da je študent prihajal za vikend, kako pa se vam je to zdelo?

Gospod: Ja tako je, prihajal je povečini čez vikend.

Gospa: /Ja res je prihajal čez vikende, bodisi v soboto ali v nedeljo/ (10), /sprosti smo se dogovarjali za kateri dan/ (11). /To sem nam je zdelo lepo, da je bil prilagodljiv in dosegljiv tudi čez vikend/ (12).

Gospa: /Sin se tudi noče sam učiti, zelo redko se sam uči. Res ni imel navade, da bi se sam učil. / (13) /Uči se samo takrat ko je kdo zraven/ (14). /Edino zdaj, ko ima težave pri slovenščini, zdaj večkrat vzame sam knjigo v roke in bere, pa še to ne vem ali zares bere/ (15). /Včasih mu je starejša hčerka pomagala in sta se učila, pa se mu vmes več ne da, pa ji potem spet malo nagaja/ (16).

Spraševalka: Kaj pa z vami gospa, se tudi sin noče učiti?

Gospa: Pa nekajkrat sva se skupaj učila poštevanko, pa se jaz vedno zmotim zraven, ker mi drugače govorimo številke kot Slovenci, npr. 25 je pri nas dvadesetpet in ne petindvajset kot v slovenščini. Potem me vedno popravi, mami to ni prav. /Ponavljala sva samo poštevanko, drugo ne, ker jaz drugo ne znam in mu ne

morem pomagati, če pa bi vedela pa bi mu pomagala/ (17). /S hčerko nismo imeli tega problema, sama se je učila, noben ji ni pomagal, razen seveda učitelji v šoli/ (18), tako kot vsem ostalim. /A domov nobeden ni prišel, da bi ji pomagal, sploh ni rabila tega/ (19). Res ne znam, ena mama in en oče pa hkrati dva različna otroka.

Gospa (nadaljuje):/Hčerka je bila včasih tudi bolj tiha, zdaj malo več govori, prej pa je bila zelo tiha, v šoli so me učitelji opozarjali, da je preveč tiha/ (20). Zdaj naprej pa bomo videli kako bo, ker gre v srednjo šolo, ampak jaz pravim, da če se bo učila bo z lahkoto naredila šolo, če ne pa ne bo zaključila niti srednje šole.

Gospod: /Ja želimo si da še naprej ostane tako pridna. In pa se po srednji šoli vpiše še kam naprej/ (21). Samo s srednjo ekonomsko šolo bo težko dobila zaposlitev.

Gospa: Kakor bo želela, to je vse odvisno od nje. /Mi smo se samo zaradi otrok preselili v Slovenijo, ne zaradi mene, meni je bilo doma čisto v redu, imam tam vso družino, starše, brate in sestre. Prišli smo iz Albanije res samo zato, da imajo otroci boljše življenje tukaj/ (22).

Spraševalka: Kako pa ste izvedeli, da se lahko vključite v to obliko pomoči?

Gospa: /To je šola predlagala, oni so dali predlog/ (23). /Najprej so mene vprašali, če želim da prihaja domov študent in se uči s sinom/ (24). /Povedala sem, da imamo malo prostora, ker smo šele tekom leta dobili zraven eno sobo, ampak so mi v šoli povedali, da to ni težava. Opcija bi bila tudi, da bi jaz v tem času ko se onadva učita stala/ (25). /Strinjala sem se s to obliko pomoči, sem pristala na to sodelovanje/ (26), /potem pa smo v šoli izpolnili potrebne obrazce/ (27) .

Spraševalka: Slišala sem, da ste se vi tudi spoznali v šoli, preden je študent prišel na dom?

Gospa: Ja, tako je. /V šoli smo se srečali oba starša, študent, šolska svetovalna delavka, specialna pedagoginja in sinova razredničarka/ (28). /Na tem srečanju smo se malo spoznali, si že izmenjali številke ter se dogovorili kdaj bo potekalo naše prvo srečanje na domu/ (29). /Pa potem nas je študent malo povprašal po tem kako si želiva, da bi potekala naša srečanja in smo se pogovarjali še o tem/ (30).

Spraševalka: Kdo pa vas je seznanil s to obliko pomoči?

Gospa: /Jaz sem pogosto hodila v šolo na govorilne ure, na vsakih 14 dni in tam mi je šolska svetovalna delavka predlagala (prišla me je pozdravit) to obliko pomoči/ (31) in /predhodno srečanje s študentom, pa sem potem pristala na to. Rekla pa mi je, da naj na prvo srečanje s študentom v šoli pride tudi mož/ (32). /Večinoma pa grem sama v šolo, ker mož dela, danes je prišel šele pol šestih zvečer domov/ (33).

Spraševalka: Kaj pa ko vam je šolska svetovalna delavka ponudila to obliko pomoči, ste si jasno predstavljali za kakšno obliko pomoči gre?

Gospa: /Ja, mi je povedala, da pride študent domov se učit s sinom, da ne bo sinu pomagal v šoli, ampak doma in sem pristala/ (34). /Povedala je še, da se bomo naprej sami dogovarjali s študentom, kdaj in kako se bomo videvali/ (35), /ter, da so tudi oni kot šola s študentom v kontaktu/ (36). /Šola je predlagala to pomoč, saj nismo vedeli kje je, sami ga ne bi mogli najti/ (37).

Spraševalka: Torej so bile informacije jasno podane? Nič niste pogrešali pri tem?

Gospa: /Ja, vse je bilo jasno/ (38).

Gospod: /Tako je, nič nismo pogrešali/ (39).

Spraševalka: Kako pa je potekalo vaše prvo srečanje s študentom, ko je on prvič prišel k vam? Kaj točno ste se zmenili z njim?

Gospa: /Ko je prišel se je predstavil in povedal kdo je/ (40), /potem sta s sinom delala za šolo približno dve uri/ (41). /Kasneje pa smo se sproti dogovarjali preko telefona, kdaj bo prišel. Je študent in dela pa nima stalnega delovnika, zato smo se dogovarjali sproti bodisi preko sporočil, ali pa smo se slišali preko telefona/ (42). /Ko je poklical na moj telefon, sem največkrat dala kar sinu telefon, da je prevzel klic in sta se potem sama dogovorila/ (43). /Če pa sina ni bilo pa sem jaz prevzela klic in se zmenila z njim, pa ga je sin potem poklical nazaj/ (44).

Spraševalka: Kaj pa ste si želeli, ste pričakovali od študenta še preden ste ga sploh spoznali in ste začeli vaše sodelovanje z njim?

Gospa: /Želela sem si samo, da sin napreduje v višji razred. Da mu študent toliko pomaga, da ne ponavlja razreda/ (45). /Da se študent in sin razumeta/ (46) /in si sin vsaj nekaj zapomni od tega kar sta se učila/ (47). /To sem si želela in to sem tudi prvič povedala študentu/ (48). /Samo, da konča osnovno šolo, za naprej pa me ne briga več, tudi če bo fizični delavec kot mož/ (49).

Spraševalka: Torej ste se že na prvem srečanju jasno dogovorili o vaših pričakovanjih?

Gospa: /Ja, tako je/ (50).

Spraševalka: Kako pa so se ta pričakovanja uresničila?

Gospa: /Ne vemo še, ni še konec šolskega leta, počakajmo do petka/ (51).

Spraševalka: Ampak prej, preden smo se začeli pogovarjati pa je sin rekel, da bo napredoval razred. Kaj menite o tem?

Gospa: Običajno sin, ko pride domov mene vpraša kaj je novega pri meni pa mu odgovorim, da nič, da sem doma in gledam televizijo, ali pa sem na internetu. /Nato pa on meni pove, če je dobil kakšno pozitivno oceno ampak mu jaz ne verjamem dokler mi ne pokaže testa/ (52). /Enkrat je pri geografiji dobil štirico pa sem rekla, da ne verjamem, da želim prej videti test/ (53). /Nato pa mi je res pokazal test in sem bila zelo vesela tega. Sem rekla, da naj mož izreže okvir iz desk, da mu damo ta test okvirit/ (54). /S prijateljico se je učil geografijo in sicer samo 45 minut pa se je naučil za štirico/ (55).

Spraševalka: Rekli ste, da ste si želeli na začetku za sina, da napreduje razred, kaj pa vmes ko je študent že prihajal k vam? Ste si želeli še kaj?

Gospa: /Ja želela sem si tudi to, da se nauči učiti se/ (56) /ter, da se sam večkrat uči/ (57).

Spraševalka: Kaj pa se je zgodilo s tem?

Gospa: /Ja sam se še vedno premalo uči, razen ko je študent zraven ali učiteljice v šoli/ (58). /Napiše pa sam domače naloge, takrat ko pove, da jim ima/ (59). Hčerka mu včasih noče pomagati, ker ji velikokrat nagaja. /Ko pa je sam včasih tudi vzame knjigo/ (60), ampak /jaz nisem prepričana, da se sploh uči/ (61). /Sin pravi, da se uči z branjem potihoma, čeprav so mu predlagali, da bi se naj učil tako, da bi bral naglas/ (62). /Ampak zdaj se opazi tudi napredek in spremembe pri branju, ko bere naglas. Včasih pa je bral tako, da je prebral začetne dve, tri črke in je potem dodal preostanek sam, tako da je besedo napačno prebral/ (63).

/Ne vem zakaj je tako, ampak odkar je ponavlja tretji razred je izgubil voljo do učenja, sploh domačih nalog ni želel delati/ (64). /Pred tem pa se spomnim, da sem šla enkrat v šolo po njega in mu je učiteljica povedala, da naj mi zrecitira pesmice, ki so se jih naučili v šoli in se je v enem dnevu v času šolskega pouka naučil vse pesmice, ki so jih obravnavali/ (65).

Spraševalka: Kaj pa je bil glavni razlog, da je ponavljal razred?

Gospa: /Se ni učil/ (66). /Takrat ni imel veliko pomoči, pomagala mu je samo šolska svetovalna delavka/ (67). /In v tistem času, ko je drugič obiskoval razred tretji razred pa smo šli prvič v svetovalni center za otroke, mladostnike in starše v Šiško/ (68). /Tam so preverili učne sposobnosti in zmožnosti sina, kjer je gospod jasno povedal, da sin ni za šolo s prilagojenim programom in da lahko sledi učnemu načrtu osnovne šole v katero je vpisan/ (69). /Gospod je svoje mnenje podal osnovni šoli, potem je sin dobil odločbo za dodatno strokovno pomoč v šoli/ (70). Bilo je nekje ob koncu šolskega leta, tja pa smo hodili 1x na teden približno dva meseca. /Lani, ko je obiskoval peti razred pa smo še enkrat šli v ta center in kasneje je dobil še pomoč študenta na domu/ (71).

Spraševalka: Kdo pa sinu zdaj pomaga v šoli?

Gospa: /Specialna pedagoginja ob ponedeljkih in sredo ter razredničarka ob torkih, četrtek in petkih preduro/ (72). /Ob torkih je bil sin sam z razredničarko/ (73), /ob četrtek in petih pa se je priključil skupini z ostalimi iz razreda in iz paralelk. Skupaj so se običajno učili angleščino in slovenščino/ (74).

Spraševalka: Katere bistvene spremembe, premiki so se zgodili v času vašega sodelovanja s študentom?

Gospa: /Na začetku sta se učila pri mizi v kuhinji, pa smo se potem ostali člani družine umaknili/ (75). /Kasneje pa je sin dobil tudi svojo sobo za učenje in mizo, ki jo je soseda zrihtala, kamor sta se s študentom umaknila, da sta imela nek svoj prostor za učenje/ (76).

Spraševalka: Kako pa so spremembe, ki so se dogajale ko je študent prihajal vplivale na vašo družinsko življenje?

Gospa: /To smo vzeli kot pozitivno, kot dobro/ (77). /Nismo imeli občutka, da se moramo kakorkoli prilagajati študentu/ (78). /Zavedali smo se, da sin to potrebuje, zato smo študenta vedno z veseljem pričakali. Nismo si želeli, da bi sin spet ponavljal razred/ (79). /Prav tako nisem več rabila hoditi v šolo na govorilne ure na vsakih 14 dni/ (80). /Pa tudi nisem bila več toliko zaskrbljena, nisem se sekirala, ko sem videla, da prihaja študent in pomaga sinu. Za ta čas, ko je prihajal študent sem bila gotovo prepričana, da se uči in sem bila res brez skrbi takrat/ (81).

Spraševalka: Kako je sodelovanje s študentom prispevalo k šolski uspešnosti otrok?

Gospa: /Ko je začel prihajati študent je šlo vse v šoli na pozitivno, več znanja je pokazal v šoli. Meni osebno se je tako zdelo/ (82) in /ko sem se v šoli pogovarjala z učitelji in šolsko svetovalno delavko so mi to potrdili/ (83).

Spraševalka: Kaj vam je bilo všeč pri tem sodelovanju s študentom?

Gospa: /Vse nam je bilo všeč/ (84). /To kar sta se učila in delala za šolo je bilo res vse super/ (85). /Res je bil študent sinu v pomoč, pa to ne govorim zdaj zato, ker je on tukaj zraven. Ampak res nam je vsem bil v veliko pomoč/ (86). /Lepo je bilo, da sta se učila in tudi, da sta se vmes kaj pogovarjala/ (87), /hkrati pa je tudi študent vedno na koncu meni pojasnil to sva se učila ali katero domačo nalogo sta delala ter povedal kaj mora sin še ponavljati/ (88). /Drugače jaz vse slišim, kar se uči, ker sem v kuhinji/ (89). /Enkrat je sin začel malo nagajati, tako se mi je zdelo, da je samo veliko govoril in se ni hotel učiti, nisem se mogla zadržati, zato sem kar v pričo študenta sinu povedala, da naj se zresni in se začne učiti/ (90). /Kasneje ko je študent odšel pa sem mu še enkrat povedala, da mu ne dovolim, da se tako obnaša, ker je kljub temu, da je mlad njegov učitelj in ga mora spoštovati in se učiti. Saj ni nič narobe, če se kdaj vmes smeje, ampak ne pa skoz in z namenom, da bi čimprej minil čas/ (91).

Spraševalka: Dobro, je mogoče kaj takega kar vam ni bilo všeč pri tem sodelovanju?

Gospa: Ne. /Vse je bilo v redu. Meni se je zdelo vse v najboljšem redu/ (92).

Spraševalka: Imate kakšen predlog kako bi lahko to sodelovanje izboljšali?

Gospa: /Ne, ne/ (93). /Nisem jaz sicer tako šolana, da bi ga preverjala ali sta se pravilno učila ali ne, ampak zavedam pa se tega, da noben ne pride na dom in uči nekoga kar tri ure skupaj. Tudi inštruktorji, ki hodijo na dom so po največ eno in pol do dveh ur/ (94).

Spraševalka: Torej je študent presegel vaša pričakovanja?

Gospa: Ja, tako je. /Ne bi ga zamenjala, lepo sta se s sinom ujela in se super učita/ (95). /Če študenta ne bi bilo bi sin sigurno ponavljal razred, to bi bila res škoda/ (96). /Smo pa študenta zelo dobro sprejeli v družino, sprejeli smo ga kot svojega, kot člana naše družine. Smo mu bili na voljo in mu tudi sami pomagali/ (97).

Spraševalka: Kako pa zdaj, ko se sodelovanje zaključuje kako gledate na celoten proces pomoči?

Gospa: /Jaz sem že na začetku in vse skozi bila zelo zadovoljna s tem sodelovanjem, tako je tudi na koncu. Res sem preveč zadovoljna s tem sodelovanjem in ne vem kaj bi lahko sploh drugega povedala/(98). /Zares je bilo super sodelovati s študentom/ (99).

Gospod: Nimam nič za dodati, vse je bilo v redu. Nimam kaj dodati k temu.

Spraševalka: Kako pa je bilo sodelovanje s šolo in z drugimi organizacijami, ki so vam pomagale?

Gospa: /Prav tako so nam oni veliko pomagali. Najprej, ko smo prišli v Slovenijo nam je na pomoč priskočila ena učiteljica M., to je bilo ko je bil sin v drugem razredu. Kasneje v tretjem pa mu je veliko pomagala šolska svetovalna delavka, zadnji dve leti pa mu pomaga tudi šolska specialna pedagoginja/ (100).

Spraševalka: Zdaj pa to svoje zadovoljstvo postavite na lestvico od 1 do 10, kjer 1 pomeni, da ste bili popolnoma nezadovoljni in 10, da ste bili popolnoma zadovoljni. Katere številke bi izbrali?

Gospa: /Zelo smo zadovoljni, torej 10, več ne gre. Res ga ne morem bolj pohvaliti/ (101).

Spraševalka: Bi si tega sodelovanja še želeli v prihodnje?

Gospa: /Ja, sodelovanje mi je bilo zelo koristno in vredno/ (102).

Gospod: /Želel bi si, da se kdaj tako dobimo, ne da se učita, ampak tako kot smo zdaj za mizo in se pogovarjamo/ (103). /Za sina pa bi si želel, da bi se sam učil in, da ne bi rabil učitelja/ (104).

Spraševalka: Bi želeli še kaj dodati še kaj dodati za konec intervjuja?

Gospa: /Ko sem s strani šolske svetovalne delavke, zdaj proti koncu šolskega leta izvedela, da obstaja možnost, da bo sin še 1x ponavljal razred sem doživela šok in celo noč nisem mogla spati/ (105). /Bila sem res zaskrbljena, cel čas sem se ukvarjala s tem/ (106).

Starejša hčerka: /Zato, ker se brat uči s študentom se počutim bolj svobodna in razbremenjena/ (107).

Gospa: /Težko ga je zamenjat, človek se navadi. Vsak teden smo se videli vsaj enkrat, včasih celo dvakrat na teden, en dan v vikendu in še kakšen dan med tednom/ (108).

Spraševalka: Najlepša hvala, da ste si vzeli čas in bili pripravljeni odgovarjati na vprašanja.

Prepis intervjuja T z določitvijo enot kodiranja:

Spraševalka: Najprej me zanima kako bi opisali celotno sodelovanje s študentko?

Gospa: /Sproti smo se s študentko dogovorili kdaj lahko pride pomagat/ (1), /našli smo en način dela, kjer smo se lahko prilagajali eden drugemu, včasih študentka ni mogla priti ali pa nas ni bilo in smo se potem uspešno usklajevali ter prilagajali eden drugemu/ (2). /S sodelovanjem s študentko smo bili zadovoljni,

komaj smo čakali, da pride četrtek, ko bo študentka prišla/ (3). /Tudi hčerka, ki je sodelovala s študentko ji je večkrat napisala sms sporočilo, če česa v šoli ni znala in ji je študentka potem tudi na ta način pomagala/ (4). /Ko je prišla študentka sem si tudi sama lahko vzela več časa zase/ (5), zato /ker sem vedela, da bo hčerka s študentko kateri sem zaupala/ (6).

/Prvo leto je sodelovanje potekalo tako, da sem bila jaz vedno doma, oni sta bili v sobi, jaz pa sem kdaj pa kdaj prišla v sobo pogledat/ (7). Potem /v drugem letu pa sta se začeli učiti hčerka in študentka sami, mene večkrat tudi ni bilo doma/ (8). /Na začetku tudi hčerka ni želela biti sama s študentko, ker sem bila vedno pri vsaki stvari jaz zraven in je bila navajena na to/ (9). /Vsakič mi je povedala, da se bo učila, ampak samo pod pogojem, da sem jaz zraven, zaradi tega sem bila jaz zraven/ (10). /Rabila je nekaj časa, da vidi kakšna je študentka, kako se obnaša/ (11), /da jo razume tudi takrat ko česa ni zmogla/ (12) in /potem ji je zaupala ter mi rekla, da bo zdaj ona sama s študentko/ (13). /Potem pa sem jaz počakala da pride študentka in da sta se začeli s hčerko učiti in sem sama lahko šla v trgovino ali po drugih opravkih/ (14).

Spraševalka: A ste se tudi na prvem srečanju dogovorili za točen dan v tednu kdaj boste imeli ostala srečanja?

Gospa: Ja /prvo in drugo leto je študentka prihajala ob četrtnih, enkrat na teden/ (15). /Gledali smo na to, da bi študentka prišla takrat ko hčerka nima predure v šoli že učno pomoč, da bo lažje za hčerko/ (16). Ob petkih se hčerki ni dalo, da bi imela še učno pomoč. Tako, da /včasih je bila hčerka tudi tečna, se ji ni dalo učiti in je študentka morala dati vse to skozi, ampak jo je študentka spodbujala dajmo še malo. Kakšen dan je bil, da je učna pomoč komaj šla skozi/ (17).

Spraševalka: Kaj pa ste vi kot mama videli, kaj sta študentka in hčerka počeli?

Gospa: /Pomagala ji je pri vseh šolskih predmetih tam kjer je rabila pomoč/ (18), /učili sta se tekočo snov/ (19), /delali domačo nalogo/ (20) in pa seveda, /ko je prišel test ali ustno spraševanje sta se posvetili tistemu kar je bilo najpomembnejše/ (21). /Spomnim se tudi, da sta brali/ (22), /enkrat sta tudi delali referat/ (23).

Gospa: /Študentki smo doma zaupali čisto vsi/ (24), /počutili smo se kot, da je del naše družine in kot, da nas vse pozna/ (25). /Tudi sama sem se včasih z njo pogovarjala kot, da je naš družinski član, ko sem rabila pogovor in sem ji vse povedala/ (26). /Kot družina nismo bili v stresu kaj pa zdaj, ko bo prišla študentka/ (27). /Edino na začetku mi je bilo težko, ker nisem razumela kaj bo zdaj študentka vprašala in kako bodo srečanja izgledala/ (28), pa /sem potem iskreno povedala v šoli in študentki kako se počutim in če bi lahko to spremenili, da bi se počutila bolj sproščeno, ne pa da razmišljam kako se moram obnašati/ (29).

Spraševalka: Kaj točno pa na začetnih srečanjih niste razumeli?

Gospa: Ja, /ko sem bila prvič v šoli sem razumela, da bo imela hčerka samo učno pomoč za branje, mogoče kakšno uro. To je bil prvotni dogovor s šolo/ (30). Potem /na koncu pa je bilo, da smo morali biti prisotni vsi družinski člani/ (31), pa /večkrat je tudi mene vprašala kaj pričakujem od naših srečanj/ (32). /Pa sem bila malo zmedena, ali bo to zdaj vsakič, da moram vse sporočiti in, da moramo biti vsi prisotni, saj moža večkrat ni, pa tudi starejši sin ni želel vedno biti zraven/ (33). /Tako sem na drugem sestanku potem vprašala, če zdaj moramo biti vedno vsi prisotni in, da se mi ne držimo tega, ampak študentka včasih ostane tudi več kot samo uro/ (34). Pa so bili v šoli malo presenečeni, na način kaj pa je študentki tako lepo, da se pri vas zadrži toliko časa. /Mi je pa šolska svetovalna delavka povedala, da lahko povem študentki, če mi ta način dela ni všeč/ (35).

Spraševalka: Torej vam je ta del zmanjkal, da je v to obliko pomoči vključen tudi pogovor?

Gospa: /Ja, malo sem bila presenečena nad tem, da bi naj bili vsi prisotni in, da bo vključen tudi pogovor/ (36). /Sosea zgoraj je tudi imela pomoč na domu, pa sem jo vprašala če imajo isto pa ni bilo, tam so se samo učili/ (37).

Spraševalka: Kdo pa vas je seznanil, da se lahko vključite v to obliko pomoči?

Gospa: /V šoli me je s tem seznanila šolska svetovalna delavka/ (38).

Spraševalka: Na kakšen način pa ste bili seznanjeni z vključitvijo v to obliko pomoči?

Gospa: /To mi je povedala na enem sestanku, ker imamo pogosto sestanek za hčerko v šoli. Potem mi je ponudila možnost, da prihaja študentka na dom učiti hčerko/ (39), seveda če se mi strinjamo s tem. /Mi smo bili veseli, da nam je ponudila to obliko pomoči, ker smo res zaupali šoli in smo rabili, da pride kdo pomagat hčerki/ (40). /Sama ji ne znam pomagati/ (41).

Spraševalka: Kaj pa prvič ko je prišla študentka, kako ste začeli sodelovanje z njo?

Gospa: /Prvič smo bili vsi doma, razen starejšega sina in smo komaj čakali da pride kaj bo zdaj/ (42). /Študentka je predhodno poklicala in vprašala kdaj lahko pride/ (43), pa sem jo prosila, da pride teden dni kasneje, ko bomo sami, ker sem imela ravno takrat starše na obisku. /In potem je prišla, ko smo jo vsi napeto pričakovali, zanimalo nas je kdo bo pomagal hčerki in kakšna oseba je/ (44). /Potem pa smo se malo vsi skupaj pogovarjali (45).

Spraševalka: Kaj pa vas je na prvem srečanju spraševala?

Gospa: /Vprašala nas je kako gre hčerki v šoli/ (46) ter /kaj pričakujemo od srečanj/ (47). Takrat jaz nisem razumela kakšno vprašanje je to, pa /sem rekla, da si želim da največ pomaga mlajši hčerki/ (48). /Povedala mi je tudi, da če bosta rabila pomoč starejša hčerka in sin, da jima lahko pomaga/ (49). /Pa še da lahko pride po potrebi večkrat na teden. Tega smo bili res veseli/ (50). /S študentko se je res dalo vse dogovoriti/ (51).

Starejša hčerka: /Meni je tudi enkrat razložila snov pri kemiji/ (52).

Spraševalka: Preden je študentka prišla kaj ste si želeli od nje?

Gospa: /Želela sem si učno pomoč za mlajšo hčerko/ (53). /Zelo sem bila vesela te pomoči, ker sem sama največ z otroci in mi je zelo hudo, ker jim ne znam pomagati/ (54). Tako, da /sem pričakovala, da bo prišla študentka, ki ji bo pomagala pri kakšni nalogi ali pri učenju/ (55). /Če jaz zase ne znam potem težko pomagam tudi svojemu otroku, to sem povedala tudi v šoli. Boljše, da ne pomagam kakor pa da ji pomagam in bo na koncu vse narobe/ (56). /Lahko rečem, da je hčerka napredovala razred s tem, da ji je študentka pomagala, brez nje ne bi naredila razreda/ (57).

Spraševalka: Se pravi so se ta pričakovanja uresničila?

Gospa: /Ja, še več kot smo pričakovali smo dobili/ (58). /Zelo se ji je poznalo v šoli, da je bila študentka skozi zraven in ji je pomagala, zaradi tega je lažje naredila razred/ (59). /Če ne bi imela učne pomoči, ne bi sama znala narediti nalogo, referate/ (60). /Res se je to poznalo, da je bila študentka vsak teden pri nas in ne samo eno uro, ampak celo za dve, tri/ (61) in /ji je pomagala pri večjih predmetih, ne samo pri enem. Pomagala ji je kjerkoli je rabila pomoč/ (62).

Spraševalka: A ste tudi za ostala dva otroke pričakovali kaj od študentke?

Gospa: /Če povem po pravici bi se zdaj sigurno obrnili na njo, če bi karkoli rabila. Ampak onadva sta se znala sama učiti in nista rabila pomoči/ (63).

Starejša hčerka (se vključi): /Ja midva se znava sama organizirati in se učiti, sestra pa nas ne posluša tudi ko ji mi hočemo pomagati, zato smo rabili nekaj ukreniti glede tega. Se ne zbere ko je z nami/ (64).

Gospa (nadaljuje): /Ja potem smo to ugotovili in smo se odločili, da je boljše, če sta hčerka in študentka sami/(65). /To sem tudi povedala v šoli in sem si sama takrat ko je prišla študentka vzela malo več časa zase/(66). /Lažje je pomagala študentka, ker je bila nov, tuj človek/(67).

Spraševalka: Glede na to, da ste s študentko sodelovali dve leti ste vmes od nje pričakovali še kaj drugega kot zgolj učno pomoč za hčerko?

Gospa: Ne. /Kasneje ko smo se začeli pogovarjati tudi druge stvari sem študentko vprašala, če bi mi pomagala napisati tudi kakšno prošnjo za službo, ker že dolgo ne delam in tudi nisem sama nikoli pisala česa podobnega/(68). /Študentka je rekla, da če bom rabila, da seveda lahko skupaj napiševa prošnjo/(69). /Res smo tako napredovali, da sem jo potem kar že vse upala vprašati, pa se o vsem pogovoriti z njo/(70).

Spraševalka: Katere pa so bistvene spremembe, ki so se zgodile v času sodelovanja s študentko?

Gospa: To, /da sta bile zadnje leto sami, sta se s hčerko sami učili/(71). /Pa tudi hčerka se je naučila kako naj se sama uči. Študentka ji je vse pokazala kako naj se uči, kaj naj se uči, vse ji je razložila/(72). /Tako se je hčerka izboljšala v šoli, je bila res opazna razlika/(73). /Tudi to, da je imela hčerka navado, da se bo vsak četrtek nekaj učila, da je vedela, da pride študentka in, da se bosta učili. To je res imela splanirano v svojem urniku/(74). /Sama sem jo spodbujala, da naj sodeluje s študentko/(75). /Saj hčerka tudi večkrat ko česa ni znala je lahko poklicala študentko ali ji napisala sms, jo je vprašala/(76). /Saj pravim, da se mi sploh nismo držali tega, kot je bilo na začetku povedano v šoli, da pride za eno uro in bo takrat pomagala hčerki. Mi smo vse drugače naredili, vse smo jo vprašali, smo se tudi večkrat pogovarjali, tudi ko je bil rojstni dan za moža smo se pogovarjali o darilu/(77).

Starejša hčerka: /Študentka je bila kot družinska prijateljica/(78).

Spraševalka: A je to, da je študentka prihajala kako vplivalo tudi na vaše nadaljno družinsko življenje?

Gospa: Ja bilo je vse lažje. /Bili smo razbremenjeni, ker smo vedeli, da lahko računamo na študentko kjerkoli bo hčerka potrebovala pomoč/(79). /Vedela sem, da lahko študentki zaupam, jo pokličem in vprašam za kakšno stvar/(80). /Včasih smo jo poklicali tudi en dan preden je hčerka pisala kakšen test in jo prosili, če lahko pride pomagat, ker ji sami nismo znali pomagati/(81). /Res se je ta pomoč študentke poznala skozi celo šolsko leto/(82). /Ko pride otrok in ti pove, da nekaj ne zna, pa mu sam ne znaš pomagati je lepo, da imaš nekoga na koga se lahko obrneš/(83). /Starejšemu sinu smo sami tudi morali plačevati inštruktorja, da ga je prišel učiti domov/(84), študentki pa nismo rabili plačevati. /Pa drugače je bilo, inštruktor je prišel za eno uro in sta se učila s sinom kar je bilo zmenjeno ter je odšel/(85). /Študentki pa smo tudi sami zaupali/(86), /včasih sem jo tudi prosila da je ostala malo dlje s hčerko, ko sem jaz šla po opravkih/(87). /Kasneje se je tudi hčerka bolj sprostila, najprej ni hotela sodelovati, smo imeli malo težave z njo/(88). /Prvič ko je slišala, da bo prišla študentka, je rekla, da noče, da ji kdo hodi pomagat vsak teden, kako bo zdaj to vsak teden imela pomoč in ne bo mogla iti ven/(89). /Sčasoma, ko je spoznala študentko in je videla, da je študentka prijazna in ji pomaga, se je sprostila in je bilo lažje tako za njo kot tudi za vse nas/(90). /Prav tako je bilo lažje tudi za starejšo hčerko in sina, da ji nista rabila pomagati, sta bila razbremenjena in sta lahko uživala/(91), saj se velikokrat skregajo med sabo.

Spraševalka: Kako je sodelovanje s študentko vplivalo na šolsko uspešnost otroka?

Gospa: /Ja imela je boljše ocene, vsakič ko sta kaj ponavljali je dobila boljšo oceno/(92), /tudi branje je izboljšala/(93). /Tudi to, da ko česa ni razumela ji je študentka razložila kako to naredi, kaj to pomeni/(94).

/Mene je pogosto skrbelo ali bo naredila razred ali ga bo ponavljala, potem pa smo proti koncu zmagali, če ne bi prihajala študentka dvomim da bi/ (95).

Spraševalka: S kakšno oceno pa je zaključila razred?

Gospa: /Naravoslovje in družba je 2, matematika je 3. Zdaj na koncu bo imela dober učni uspeh/ (96). Ja, lansko leto pa ji tudi branje ni šlo.

Spraševalka: A to se je zdaj izboljšalo?

Gospa: /Ja se je izboljšalo. Prehitro je brala in si ni nič zapomnila pa sem jo vprašala kaj si prebrala in je rekla, da ne ve. Zdaj je tudi začela razumeti kaj bere/ (97), /tudi v šoli so opazili in povedali, da je opazna razlika v primerjavi z lanskim letom. To so rekle učiteljice v šoli, ker imamo vsak drug mesec sestanek v šoli/ (98). /Žal je pri nas stvar taka, da jaz ne znam pomagati otrokom, mož pa dela in ne zmore vsega/ (99).

Spraševalka: A vi pa ne berete, pišete v slovenščini?

Gospa: Berem, ampak kakšnih besed, ki jih ne slišim vsak dan ne razumem. Ko sem jaz hodila v šolo je bilo čisto drugo. /Hčerka je potrebovala pomoč vsak dan, zato se je poznalo, da je prišla študentka vsak teden in je ostala tudi po več ur/ (100). /Hčerka sicer bere ampak premalo, mislim, da bi mogla brati vsak dan vsaj 10 minut/ (101). /Jaz sem drugače zelo zadovoljna in vesela, da so ji v šoli pomagali pa da ji hodi pomagat študentka na dom, a je počasi čas, da se hčerka zave, da se mora tudi sama potruditi. Nima smisla, da ji nekdo razlaga in govori če nje to ne zanima in čez deset minut že pozabi kaj je slišala. Mora dobiti to navado, da se bo res začela sama učiti/ (102). /Sama ji včasih vzamem tudi kakšne knjige, da lahko bere/ (103), ker ko je hčerki dolgčas bi šla kar vsak dan ven.

Spraševalka: Kaj vam je bilo pri sodelovanju s študentko všeč?

Gospa: /Da smo se razumeli/ (104), /da sem lahko zaupala študentki/ (105), /da je pomagala hčerki/ (106), /da je bila na voljo za dogovore in smo se lahko sproti vse dogovarjali/ (107).

Spraševalka: Je bilo kaj kar vam ni bilo všeč in bi si želeli, da bi se to izboljšalo? Imate kakšen predlog za izboljšanje sodelovanja?

Gospa: Ne, /zadovoljni smo bili, da je pomagala hčerki/ (108). Pa tudi to, /da je zastoj, je prednost. Jaz sem zelo drago plačala inštrukcije za sina, 25€/h s tem, da ena ura ni dovolj/ (109).

Spraševalka: Kaj pa na začetku, ko ste rekli da niste čisto razumeli za kakšno obliko pomoči se gre. Bi mogoče to izboljšali, da bi bilo to bolj jasno povedano?

Gospa: /Ja študentka je predlagala, da bi prišla takrat bo bomo vsi družinski člani doma in potem sva se z možem malo pogovarjala o tem, če zdaj mi prav na vsakem srečanju moramo biti vsi zraven ali pride pomagat samo hčerki/ (110). Drugače je bilo kot je bilo v šoli povedano. /Noben mi ni povedal, da bo tudi pogovor vključen pa vprašanja o tem kaj pričakujemo in sem vprašala v šoli, če je to normalo zdaj, pa je šolska svetovalna delavka povedala, da ona tega res ni povedala/ (111). /Potem pa mi ni bilo jasno ali je ta pomoč za hčerko ali se je to spremenilo. Pa so rekli, da so tudi oni presenečeni, da študentka pomaga hčerki, pa hkrati tudi meni če bom rabila kakšen pogovor/ (112). /Za sina, ko je prihajal inštruktor je bila čisto drugačna pomoč, je prišel, sta se učila in je šel. Tako, da tega na začetku nisem dobro razumela/ (113). /Šolska svetovalna delavka je rekla, da so izbrali nekaj družin kamor bodo študentke hodile in pomagale otrokom na domu in potem je predlagala to pomoč tudi za hčerko/ (114). /Vprašala nas je če se strinjamo, jaz sem bila vesela te pomoči/ (115), /hkrati pa nismo vedeli kaj bo, kdo bo prišel, ali bo hčerki všeč/ (116).

Spraševalka: Je pa hčerka že prej imela kakšno učno pomoč?

Gospa: /Doma ne, v šoli pa ja. Veliko je manjkala v šoli pa se ji je poznalo. Zaradi izostajanja od pouka je imela težave v šoli, saj je bila v šoli en mesec, pa je potem dva meseca ni bilo/ (117). /Pa tudi navezana je bila bolj na družino/ (118).

Spraševalka: Zakaj pa je toliko časa manjkala v šoli?

Gospa: /Ko je bila stara šest let je imela tumor in je imela kasneje številne operacije, zato je bila več v bolnišnici kot doma. Eno leto tudi ni hodila v šolo zaradi zdravstvenih težav in je zato ponavljala razred/ (119). /Ji je pa res bilo hudo, ko je hodila nekaj časa v šolo pa je spet dolgo ni bilo, ker so jo vsi spraševali kaj se dogaja/ (120). /Ko je bila mlajša je bilo lažje, zdaj pa ji je bilo že vse preveč, so ji pomagali v šoli, pa v bolnišnici pa zdaj na koncu še pomoč na domu/ (121). /Sčasoma, ko je videla, da ji študentka res želi pomagati, se je zavedala, da to ni nič slabega je bila vesela študentke in je komaj čakala, da pride/ (122). /Včasih mi tudi sama pove, da ne zmore, da ima preveč pomoči/ (123). Pa /potem sem jaz rekla, da bo študentka prišla in da se bo lahko z njo vse zmenila enako kot v šoli. Tudi študentka je tako dobro poznala hčerko, da je vedela kdaj je utrujena in se ji da učiti in kdaj ne. Kakšen dan je bila res utrujena in je študentka videla to, pa jo je potem pustila/ (124). /Dobro je bilo, da je imela to navado, da se uči ko pride študentka/ (125). /Kasneje sem tudi študentko vprašala če ju lahko kdaj pustim tudi sami/ (126), ker otroci so navajeni da jaz vse naredim za njim. /Pa tudi predlagala sem hčerki, da sama pokliče študentko, kdaj se bosta videli in se te stvari sami sproti dogovarjata. Želela sem si, da je hčerka bolj samostojna/ (127). /Poznalo se je tudi letos, da tudi sama hodi v šoli in pride nazaj s sošolkami, včasih pa sem morala biti vsepovsod zraven/ (128). /Pa tudi sama vstane, ali me počaka sama ko grem jaz v trgovino, sama pokliče študentko in se dogovori z njo/ (129). /V enem letu se je vse zelo spremenilo, ko me je študentka vprašala če zdaj ta ura drži za katero sta se zmenili s hčerko sem rekla da ja, da se hčerka mora naučiti samostojnosti pa da nisem skoz jaz zraven/ (130). /»Prej je bilo pa vedno mami boš poklicala študentko, mami boš sporočila študentki, zato pa sem za letošnje šolsko leto rekla študentki in hčerki, da se bosta kar sami dogovarjali.«/ (131) /Vedno smo tudi študentko obvestili, tudi če nismo bili doma ko je imela namen priti, da ni prišla zaman/ (132).

Gospa: /Upam, da govorim koristne stvari, ker jaz to prvič odgovarjam sama, prej je bil skoz mož zraven. Tudi na sestankih je ponavadi govoril mož in sem bila jaz tiho/ (133). /Ampak zdaj, ko je začela prihajati študentka in ko sem videla spremembo pri hčerki sem velikokrat na sestanku tudi to povedala/ (134). /Prej nisem govorila ker smo se vedno eno in isto pogovarjali o ocenah, o tem kar gre hčerki slabo/ (135). /Letos pa smo govorili tudi o teh spremembah, da se je hčerka začela učiti sama pa tudi/ (136), /da kdaj pridejo sošolke k nam, ali gre ona k njim, ali pa se slišijo preko telefona, pa da so ji pripravljene pomagati/ (137) ter, /da se drži dogovorov s študentko/ (138).

Spraševalka: Kako zdaj ko zaključujete dvoletno sodelovanje s študentko gledate na to sodelovanje, kako bi ga ovrednotili?

Gospa: /Najbolj koristno je bilo hčerki, vse kar v šoli ni znala ji je študentka pomagala/ (139). /Hkrati pa je bilo koristno tudi zame, ker sem vsakič ko je prišla študentka imela več časa zase, lahko sem šla po opravkih ali pa samo na sprehod/ (140). /Pa tudi drugače ko sem bila doma in je bila študentka pri nas sva velikokrat sedeli, pili kavo ter se pogovarjali/ (141). /Jaz nisem taka oseba, da bi se družila veliko. Imam tukaj v stanovanju eno sosedo s katero se kdaj pa kdaj druživa/ (142).

Spraševalka: Če vas zdaj na koncu vprašam, da sodelovanje s študentko ocenite na lestvici od 1 do 10 kjer 1 pomeni, da ste bili popolnoma nezadovoljni in 10, da ste bili popolnoma zadovoljni kako bi ocenili to sodelovanje?

Gospa: /2x10, največ res. Smo bili zelo zadovoljni./ (143)

Spraševalka: Bolj zadovoljni ne bi mogli biti?

Gospa: Ne, res ne. /Malo me skrbi kako bo drugo leto s hčerko, če ne bo več te pomoči na domu. Vsi pravijo, da je šesti razred še težji./ (144)

Spraševalka: Kaj pa če bi drugo leto prihajal kdo drug namesto te študentke?

Gospa: /Jaz sem bila za letos zelo zadovoljna in vesela, da je prihajala ista študentka, ker smo se že lansko leto spoznali. Mislim pa, da so vse študentke vredne in moramo ceniti to pomoč če bi jo rabili, tudi če bi prišla kakšna druga študentka/ (145).

/Na začetku ko hčerka ni želela sodelovati s študentko pa sva se tudi z možem dogovorila, da njenega mnenja glede tega ne bova upoštevala, ampak da mora pristati na to obliko pomoči. Zavedala sva se, da je to zanjo najboljša pa tudi za vse nas/ (146), kasneje pa je tudi hčerka videla, da je to res. /Nismo si mogli privoščiti, da se bo hčerka sama o tem odločala, saj sva se oba zavedala, da bo to zanjo zelo dobro, ker ji je študentka prišla pomagat iz šole/ (147). /Vsi smo namreč bili zaskrbljeni kaj bo s hčerkinjo šolo, veliko je manjkala pri pouku in tisto ker so se učili pol ni znala. To se je vse poznalo/ (148).

Tudi na otroški kirurgiji so ji bili pripravljeni pomagati pri šolskih stvareh, ampak takrat hčerka ni zmogla zaradi prepogostih operacij.

/Vesela sem tudi, da je do tretjega razreda imela učiteljico, ki ji je veliko pomagala, pa je ostala s hčerko po pouku ali pa prišla preduro in ji je pomagala. Takrat je bilo res hudo in ji je učiteljica stala ob strani/ (149). /Saj pravim na OŠ so zelo prijazni/ (150) /pa držijo se nekega redu/ (151), /odkar smo tukaj smo zelo zadovoljni s to šolo, nobenih težav nismo imeli s šolo/ (152). /Pa tudi zelo smo zadovoljni s šolsko svetovalno delavko, ki je vse to vodila, vse nam je sproti poročala in nas obveščala. Zato se mi zdi, da to moramo tudi mi njim pokazati, saj vem, da je to njihova služba, ampak vseeno/ (153).

Spraševalka: Letos pa hčerka ni toliko manjkala v šoli?

Gospa: Ne, letos edino zdaj proti koncu šolskega leta, ko jo je bolel trebuh ali kaj. Drugače pa je letos bila vedno pri pouku. Pa lansko leto je bila tudi več v šoli, /smo se pa lani zmenili, da bo ponavljala razred zaradi branja, ker ni razumela prebranega. Ocene drugače niso bile slabe, ampak zaradi branja je ponavljala razred/ (154), /letos pa učitelji pravijo, da je veliko boljše/ (155). /Težko je bilo pri njej ker ni znala kako se mora učiti in ni razumela besed, in potem se lahko cel dan uči pa se ne nauči nič/ (156). /Ko je ponavljala razred nam je bilo vsem hudo, najprej smo res vse negativno gledali, nismo vedeli kaj bo zdaj, ko bo zamenjala razred pa sošolce, pa da bodo drugi spraševali o tem, vse nas je to skrbelo/ (157). Ampak /izkazalo se je, da se je čisto spremenila, lažje ji je v šoli/ (158), tudi /s sošolkami se boljše razumejo, ji pomagajo tudi doma, pa ji posodijo zvezke, gre z njimi ven/ (159). /Pa tudi hčerka je bolj samostojna/ (160), tudi šola jo bolj zanima, prej je bilo tako, če česa ni vedela je rekla mi bodo pomagali v šoli, ali pa mi bo pomagala študentka/ (161). /Zdaj pa izkušnjo ponavljanja razreda vidimo kot dobro/ (162).

/Zdaj tudi jaz razmišljam, da bi počasi imela tudi manj pomoči v šoli, da bi se več sama učila in, da bi posledično imela več časa zase/ (163). /Pa mislim, da je čas, da se tudi sama več uči, da se malo sama potruji, da ne čaka skozi na koga, da ji bo pomagal/ (164). /Tisto kar pa res ne bo vedela pa naj ji pomagajo

v šoli. Včasih se mi je zdelo, da sploh ni poslušala učiteljic v šoli in ko so jo ponovno vprašale isto stvar za pet min ni vedela za kaj se gre/ (165). /Nekajkrat na koncu študentka ni mogla priti pa me je skrbel kako bo zdaj s hčerko, pa je hčerka rekla, da se bo učila sama in je res pokazala da je znala. Takrat sem ugotovila, da je res dobro za njo, če se več sama uči/ (166).

/V šoli smo se velikokrat na sestanku pogovarjali, da bi šla hčerka v šolo s prilagojenim programom, ker jih skrbi kako bo zdaj v šestem razredu. Ampak se midva z možem nisva strinjala/ (167) s tem, ker /je bil opazen (tudi v šoli so to videli) napredek od lanskega leta in zato smo pripravljeni še malo vztrajali, pa da ji pomagajo v šoli, ali pa mogoče celo plačam inštrukcije doma, da naredi vsaj to OŠ/ (168). /Nekako smo se tudi doma strinjali, da je za nas boljše, če hčerka še enkrat ponavlja razred, kot pa da gre v drugo šolo/ (169). /Mislimo pa, da bi zmogla to šolo narediti do konca/ (170). /Mož je sicer 2x rekel, da bi mogoče pa to vseeno bila rešitev, pa jaz nisem bila za to. Rekla sem, da jo bom še eno leto skušala podpirati od začetka šolskega leta, če pa bom videla, da ne gre pa se ne bom trudila nekaj na silo. Zavedam se, da ni vsak za šolo/ (171). /Še vedno pa prej gledamo na njeno zdravje in potem na šolo, ampak ne mora pa zdaj šole kar pustiti/ (172). /Za drugo leto smo se v šoli odločili, da bo ona zraven na vsakem sestanku, da bo poslušala in se zavedala kakšna je situacija. Da se bo zavedala resnosti situacije in jo bolj razumela/ (173). /Ne pa, da ko ji jaz doma povem, da ji je vseeno. Mora se zavedati tega, da ji vsi pomagajo in nekaj pokazati v zameno/ (174).

Spraševalka: Bi želeli še kaj dodati čisto za konec?

Gospa: /Jaz sem tudi zase razmišljala, da bi drugo leto šla kam delat/ (175). /Na Zavodu za zaposlovanje smo se pogovarjali, da bi jaz delala prostovoljno za kakšno uro, dve na teden/ (176). /Sama drugače zdaj ne delam, sem doma zaradi hčerke, ker velikokrat s šole pokličejo pa moram potem po njo v šolo/ (177). Svetovalka mi je povedala, da bi dobila en dodatek zraven k denarni socialni pomoči, ampak /meni več pomeni to, da bi šla malo ven, da bi se malo družila, da bi pomagala drugim kot meni drugi pomagajo/ (178). /Pa otroci bi se na ta način naučili malo več samostojnosti, zdaj vedno čakajo, da jaz vse naredim doma, da je vedno skuhan, pospravljen, potem pa bi se to malo spremenilo/ (179).

Prepis intervjuja B z določitvijo enot kodiranja:

Spraševalka: Najprej me zanima kako bi opisali celotno sodelovanje s študentko?

Gospa: /Super/ (1), /medve sva se sproti menile vse kar je imela hčerka za šolo/ (2). /Pa tudi študentka je vedno vedela, kaj se morata učiti, saj sta vedno šli po urniku po principu ta teden pa imava to pa to/ (3). /Delali sta tekoče stvari, ki jih je bilo potrebno delati/ (4), /pa kakšno nalogo sta naredili, ker je imela hčerka težave z nalogami/ (5).

Spraševalka: Ni delala domačih nalog?

Gospa: /Ja ona je bila urna, s šole takoj domov naredit domače naloge/ (6). /Ampak ko kaj ni znala mene ni nikoli vprašala, ne vem zakaj. Ko sem ji tudi kaj začela razlagati je začela jokati, kot da je bila užaljena, zato je bilo fajn, da ji je kdo drug pomagal/ (7).

Spraševalka: Želite povedati, da z vami ni želela sodelovati?

Gospa: Tako je. /S študentko sta to res imeli vse lepo urejeno, sta šli čez nalogo/ (8), /sta pregledale vse kar so pisali ali pa če je bila kaj vprašana. Vse res/ (9). /Če je študentka videla, da hčerka ni zbrana ali pa, da ni

nič nujnega sta se tudi kakšno igrico šli - tako, da se je hčerka malo sprostila, odprla/ (10). /Res je študenta uporabljala dobre metode dela z njo/ (11).

Spraševalka: Sta šli hčerka in študentka tudi kaj ven?

Gospa: Ja, /na koncu sta šli skupaj na sladoled/ (12). Pa /ko je hčerka dobila svoje slike, je takoj rekla, da mora eno dati študentki/ (13). Pa /na koncu je študentka podarila hčerki sliko, ko smo se poslavljali/ (14). /Ne moram je prehvalit, mi je bilo res hudo ko smo zaključili sodelovanje/ (15).

Spraševalka: A ste bili tudi vi kdaj prisotni na srečanjih?

Gospa: /Tudi jaz sem bila včasih prisotna/ (16), /enkrat se spomnim, da mi je dala vprašanja o naših srečanjih pa kaj pričakujem za naprej. To smo potem skupaj naredili/ (17). /Drugače pa tudi, če sem jaz šla v službo sva se medve najprej videli, sva se kaj pogovorili/ (18), potem pa mi je že hčerka zaprla vrata in rekla, da naj grem, da bosta onidve lahko delali v miru.

Spraševalka: Ste ji pa zaupali, da je bila sama s hčerko?

Gospa: /Zelo sem ji zaupala, res/ (19). /Predvsem ji je hčerka zaupala in se ji je začela odpirati/ (20), pred učiteljico se ni mogla res, ker učiteljica ni bila zainteresirana za to. /Študentka jo je zelo dobro poznala/ (21), /hitro jo je znala oceniti kaj, kako, koliko je zmožna pa ocenit njeno realno stanje ter to povedati/ (22).

Spraševalka: Preden sva se začeli pogovarjat o vašem sodelovanju s študentko ste mi povedali, da je imela vaša hčerka konflikt s sošolkami v razredu, a kaj veste tudi o tem če je to zaupala študentki?

Gospa: Prav moram jo vprašati, če je študentki kaj povedala o tem, /ker proti koncu leta, ko je hodila še študentka je bila že zelo žalostna/ (23). /Hvala bogu so vmes prišle še počitnice, potem septembra pa se je spet nadaljevalo. Kasneje se pa je začela bolj družiti s fanti/ (24), ampak je vseeno bolj ženstvena, punčkasta in se rada družiti s puncami.

Spraševalka: Kakšen pa je bil učni uspeh hčerke, takrat ko je študentka še hodila?

Gospa: /Zelo se je izboljšal/ (25). /Saj je kakšno oceno dobila tudi negativno, sploh ko je bila ustno vprašana (ker je tam pred tablo gledala v te svoje sošolke)/ (26). /Pisno pa so se ocene zelo izboljšale/ (27), tudi /učiteljica je to opazila in ji ni bilo jasno zakaj je takšna razlika med tem ko je bila ustno vprašana ali pa ko je pisala test/ (28).

Spraševalka: Kaj pa zdaj, ko se je sodelovanje zaključilo kako je pa zdaj s hčerko?

Gospa: /Letos je bilo zelo težko. Težko sva shajali, tudi inštruktorico sva imeli/ (29). /Letos verjetno ni bilo učne pomoči v šoli, če ne bi mi ponudili pa tudi sama nisem potem vztrajala, ker sem vedela, da je bilo to toliko kolikor ste študentke rabile/ (30). Nič potem sva imeli to inštruktorico, /z mano se je težko kaj učila, sem se pa trudila kolikor sem se lahko/ (31). /Res je bilo letos zelo slabše/ (32). /Mislim, da če bi študentka letos še nadaljevala bi bilo lažje pa tudi prej bi se izvedelo za ta konflikt s sošolkami/ (33). /Res sta se dobro razumeli, kot prijateljici/ (34), saj je tudi študentka taka bolj punčkasta in res prijetna. /Hčerka je jokala zadnji dan, ko smo se poslovili, saj sem tudi jaz solzo spustila ker mi je bilo težko/ (35). Res je bila taka duša od človeka. /Zelo dobro je vplivala na hčerko, prav eno prijateljico si je v njej našla/ (36), /res ji je vse povedala. Študentka je bila hčerki kot ena beležka, vse ji je povedala na način, zdaj pride študentka in ji moram vse povedati/ (37).

Spraševalka: Kaj pa starejši sin je kaj pomagal hčerki?

Gospa: Je, ampak on je zdaj v taki puberteti. /Lansko leto je celo študentka tudi njemu razlagala snov, ker je nekaj rabil/ (38). /Letos sem potem to inštruktorico vzela s katero tudi sin ni želel sodelovati preveč, ga je

preveč razganjalo/ (39). /S tem svojim obnašanjem sin letos z negativno oceno pri matematiki celo napreduje razred/ (40). /Sin če kaj pri matematiki ni razumel se je ustavil in zanalašč ni več delal, učiteljica pa ne mara za nazaj razlagati, ampak hiti naprej s snovjo/ (41). /Saj zdaj na koncu, ko je malo popravil ocene je priznal, da se res ni hotel učiti/ (42). /Hčerka se je bolj trudila, kolikor je pač šlo, res se je učila, ampak jo je ta stres malo preganjal/ (43). Saj zdaj je šla s sestro na morje in potem bo šla še k očetu v Francijo na obisk, ker sta tam dobila še enega bratca in mislim, da bo to dobro vplivalo na njeno psiho.

Spraševalka: Sta pa letos oba napredovala v višji razred?

Gospa: /Ja, to pa sta. Hčerka je sicer letos dobra/ (44). Se pa pozna, da sem sama z otokoma in ne moram veliko manevrirati. Tudi preživnine dobim samo 200€ za oba otroka, kar je premalo. Za stroške in preživetje otrok sem sama, ne moram računati na bivšega partnerja, nikakor.

Spraševalka: Kdo pa vas je seznanil z možnostjo, da se lahko vključite v to obliko pomoči?

Gospa: /To mi je šolska svetovalna delavka predlagala v šoli/ (45).

Spraševalka: Kdaj pa je bilo to?

Gospa: /Lani septembra, takrat ko je bila hčerka začetek četrtega razreda. Nekaj malega o tem pa mi je omenila že pred poletnimi počitnicami/ (46).

Spraševalka: Na kakšen način pa?

Gospa: /Na sestanku mi je to povedala/ (47).

Spraševalka: Ste sprejeli to obliko pomoči?

Gospa: /Tako ja/(48). /Prvič ko je študentka prišla k nam smo se najprej skupaj malo pomenili, se dogovorili kako in kaj/ (49). /Potem sta pa šli v sobo in sta se tam sami še malo pogovorili, se spoznali/ (50). /Ko je študentka prihajala je imela hčerka navado prej urediti sobo, prinesla je še stolček za študentko, pa sok, čaj in piškote/(51). /Onidve sta se potem tako sproščeno pogovarjali, saj je bila študentka tako prilagodljiva, in sta se takoj povezali/ (52). /Hčerka ji je pokazala kaj vse rabijo znati v šoli, potem pa ji je študentka pokazala kako naj si dela zapiske/ (53), /pa kako naj si kaj označi v zvezku, učbeniku.Označevanja se še danes drži, saj sem ji takrat kupila one listke za označevanje/ (54). /Res ji je študentka pomagala narediti red, ker moja hčerka je taka bolj raztresena punčka in ji je res pomagalo ko ji je študentka pokazala stvari na način, to si naredi tako, to tako, itd/ (55).

Spraševalka: Torej sta študentka in hčerka se skupaj učili se učiti?

Gospa: /Ja, to je bil en del organizacije učenja, pravzaprav jo je študentka učila kako naj se uči/ (56). /To smo se tudi v začetku dogovorili, saj se hčerka sama ni znala učiti/ (57). /Preden je začela prihajati študentka se je hčerka tako učila, da se je usedla za mizo in gledala isto stran pol ure, ampak se ni nič naučila/ (58). /Res prav red ji je naredila/ (59).

Spraševalka: Torej ste imeli s šolsko svetovalno delavko sestanek o tem in ste pristali na sodelovanje, vam je bilo jasno razloženo za kakšno obliko pomoči gre?

Gospa: /Ja. Sem razumela, da ona ni inštruktorica naši družini, ampak je res pomoč naši družini, se pravi za tiste primanjkljaje ko je kaj narobe, ali kaj ne gre, ter svetuje tako meni kot otrokom/(60). /Mislim, da je izvedla to svojo nalogo res v celoti, saj je celo mojega otroka uspela nazaj meni približati (nekaterih stvari tudi jaz nisem opazila pri hčerki in mi je potem študentka na nek način pokazala, približala te stvari)/ (61).

Spraševalka: Sta se o tem tudi kaj pogovarjali ali ste študentko bolj opazovali pri delu?

Gospa: /Oboje pravzaprav, sama sem videla na kakšne načine dela s hčerko in kako so ti uspešni/ (62), /hkrati pa sva se veliko pogovarjali o tem, ko sva predajali informacije ena drugi. Ko sem jaz morala v službo mi je predala informacije o tem kaj hčerki gre, kaj ji ne gre, kaj bi bilo dobro, da še naredi in kako naj naredi to. In to je res pomagalo/ (63). /Mogoče sem bila tudi jaz prej preveč živčna in ni šlo, pa tudi ne pusti se mi da ji razložim in potem mi tudi ona večkrat zabrusi kaj boš ti meni razlagala saj ne znaš/ (64). Saj res vsega več ne znam, ampak nekaj pa vseeno znam še. /Tisto kar ne znam pa bom plačala inštruktorico in je to to/ (65).

/Se pa še vseeno opazi razlika, sin in hčerka sta študentko jemala kot nekoga ki nam pomaga/ (66), /inštruktorica pa je ena, ki služi denar na tem ko mi česa ne znamo/ (67). Tako sta opazila razliko tudi sin in hčerka. /Zato je bil tudi sin besen na inštruktorico, mislim, da bi tudi on s študentko bolj sodeloval, ali pa vsaj ne bi smel vedeti, da se inštrukcije plačujejo/ (68). /Mogoče pa tudi inštruktorica ni znala poučevati na pravi način oz. na način kot je to vedela študentka in je lepo pri njej šlo vse tekoče/ (69).

Spraševalka: Kako ste pa na začetku sklenili sodelovanje s študentko?

Gospa: /Prvič ko je prišla smo se skupaj usedli in nam je povedala kakšna je njena vloga/ (70), /da bo pomagala hčerki če ji karkoli ne bo šlo/ (71). /Jaz tudi nisem pričakovala da pride diplomirana matematičarka ali slovenistka, sem vedela, da se bosta učili se učiti, ker če se znaš učiti to nekako mora steči/ (72). /Študentka ji je postavila en sistem, še danes pospravlja mizo kakor ji je študentka pokazala, da nima vsega preveč na mizi ter, da nima na mizi stvari, ki jo spominjajo na kaj/ (73). /Pa kako se naj sploh začne učiti, da naj prebere navodila, naj razmišlja o njih. Prej nikoli ni znala prebrati navodila in jih razumeti/ (74). Tako, da smo se na prvem srečanju pogovorili o tem in potem sta šli v sobo. /Je pa hčerka potem komaj čakala, da pride naslednjič/ (75). /Potem na nadaljnjih srečanjih pa sta se začeli tudi že učiti pa kaj brati, pisati/ (76).

Spraševalka: Kakšna pa so bila vaša pričakovanja, ko ste začeli sodelovati s študentko?

Gospa: /Da se hčerka nauči kako naj se uči/ (77).

Spraševalka: To ste si želeli za njo, kaj pa zase? Kaj ste si želeli pa zase?

Gospa: /Ja meni bi to vse skupaj olajšalo zadeve. Če bi se ona sama znala učiti se, potem ni problem ji sprintat 100 strani pa narediti vaje/ (78). Evo primer tega, /hčerka je lani oktobra imela predstavitev s pomočjo plakata o čokoladi in je dobila negativno oceno, 14 dni sva delali ta plakat, hodili sva po trgovinah in v mapo dajale raznorazne ovitke od čokolad, da je lahko dala potem po razredu sošolcem ko je predstavljala. Hčerka je bila takrat je že v konfliktu s sošolkami in ji je sošolka zafrkavala, da bo predstavljala čokolado in je prišla pred razred in nič ni znala povedati o čokoladi/ (79). Čudi me, da učiteljica ni opazila tega najinega truda, saj si je hčerka vse sprintala in si prepisala kaj bo povedala. Ne bi si mogla misliti, da se bo to zgodilo, še zdaj sem prav besna zaradi tega.

Spraševalka: V kolikšni meri so se ta vaša pričakovanja uresničila?

Gospa: /So se uresničila/ (80). /Študentka in hčerka sta sproti delali stvari za šolo, jaz pravim pogovorno tako, kot v avtošoli eden in isti znak se 100x ponovi/ (81). /Res je imela študentka potrpljenje 100x isto stvar ponoviti in pokazati/ (82). /In še danes se hčerka tega drži kar ji je študentka rekla/ (83).

Jaz /vem, da je veliko ljudi to sodelovanje vzelo kot super, končno lahko gremo na kavo, ko bo prišla študentka. Vem, da niso vsi dojeli tega kako in za kaj se tukaj gre, da je to pomoč celi družini, da se vsi znamo spopasti s tem/ (84). /Saj bi tudi študentka lahko pri nas vse uredila, jaz bi odšla in ne bi vedela kako ji je uspelo, kako je to naredila/ (85).

Spraševalka: Vidim, da je bilo res koristno predajanje informacij s študentko?

Gospa: /Ja, res je bilo koristno/ (86). /Saj je študentka videla, da sem jaz res hodila sem pa tja ker sem se ukvarjala s to socialno oskrbo, ampak ko sem prišla nazaj pa je bilo vse vredu, včasih sva se celo še srečali odvisno kam sem šla in mi je takoj vse povedala/ (87). /Če ne pa po telefonu mi je vse povedala, tudi poklicala pravočasno, če smo kdaj morali kakšno srečanje premakniti, prestaviti/ (88). /Ne vem, ne morem prehvaliti to punco, ker je res tako kot je treba. Takih bi moralo biti veliko/ (89).

Spraševalka: Kaj pa vmes, ko je sodelovanje že potekalo ste imeli kakšna nova pričakovanja do študentke?

Gospa: /Pa ne, vedela sem, da se bo to sodelovanje enkrat zaključilo in sem vedela, da je to proces, ki traja dlje časa/ (90), mi je bilo jasno, da ne pride študentka meni enkrat pokazat kako se zmešajo jajca in mleko. /V tistem času se je to naredilo in je tako študentka čisto izpolnila naša pričakovanja, ki so bila tudi zarisana/ (91). /Učno kar je šlo pa navzgor pa je bil samo rezultat njihovega dela, tako da nisem imela kaj več pričakovati/ (92). /To je bilo njeno delo, naprej pa smo morali tudi mi sami kaj narediti/ (93).

Spraševalka: Katere so bistvene spremembe, ki so se zgodile v času vašega sodelovanja s študentko?

Gospa: /Hčerkin urejenost glede šolske torbe, šolskih stvari, mize/ (94). /Velikokrat sem tudi hčerki rekla, da naj ne nosi vseh stvari vsak dan v šolo, npr. danes je torek prideš domov, pogledaš urnik za sredo in daš tiste stvari, ki so na urniku za sredo v torbo, ne pa še vse ostalo. Mene hčerka ni poslušala glede tega, vedno je vse nosila s sabo, vsak dan je nosila 15 kg s sabo v šolo in nazaj. Čeprav imamo šolo čisto blizu je bilo to za otroka čisto preveč in sta to uredili, tako da to še danes hčerka ko pride s šole naredi/ (95). Tako, da zdaj lahko eno torbo nosi tri leta, prej pa smo morali menjati 2x na leto, ker strga takoj. To sta res lepo uredili, saj sem ji jaz tudi prej govorila pa me ni poslušala. To je tudi eno uvajanje zdaj pred šestim razredom, ko bodo pogosto menjavali učilnice, pa da ne bo puščala stvari kar vsepovsod, do zdaj je bilo to lažje, ker so bili skoz v enem razredu. /Nek red mora biti pa tudi ona se mora naučit na svoje stvari pazit, saj kakšne barvice še kupiš zraven, učbenikov pa ne bom kupovala/ (96). /Tudi npr. pisanje v beležko je bil proces, ki je trajal. Da si zabeleži kaj je vprašana, kaj pišejo, ali pa če na tablo kaj učiteljica napiše, da si zabeleži/ (97). Ne pa da na koncu starši ne vemo, kdaj kaj pišejo in potem se kličemo med seboj. Ok, zdaj če imajo starši e-asistenta potem gre, če ne pa je druga stvar. /Študentka jo je vedno vprašala kje imaš pa beležko, da sta jo pregledali in potem se je hčerka navadila tega/ (98). /Tega sem res vesela, da sta to uredili, tudi meni je lažje zdaj, da vem kam in kaj pogledat. Pa včasih je stvari kar puščala v šoli in potem tudi nisem mogla pogledat kdaj kaj piše, zdaj pa vsaj lahko pogledam stvari/ (99).

Spraševalka: Bi še kaj dodali, še kakšne spremembe, ki so se pokazale?

Gospa: /V uspehu so itak bile, seveda/ (100). /Mogoče tudi to, da se je hčerka malo bolj odprla meni, da sva se lahko kaj več pomenili. Saj tudi prej je že povedala stvari, ampak zdaj se mi zdi, pa da več sama od sebe pove/ (101). Nočem pa preveč v njo silit, /ker je tako občutljiva, res je rabila eno takšno osebo kot je bila študentka/ (102).

Spraševalka: Res lepo slišat, da sta s študentko vzpostavili tak prijateljski odnos, saj je tudi kar precej starostne razlike me njima.

Gospa: /Mislim, da hčerka sploh nikoli ni pomislila, da je študentka starejša. Res se mi to zdi. Vzela jo je kot prijateljico, ki je še dandanes nekje z njo/ (103). /Tudi dandanes jo hčerka še kdaj komu omenja pa ne kot eno gospo, punco, ampak kar poimensko, rada drugim govori o tem kar sta počeli, kaj sta se menili/ (104), /da sta šli skupaj na sladoled/ (105).

Spraševalka: Kako so omenjene spremembe vplivale na vaše družinsko življenje?

Gospa: /Avtomatsko je potem šlo vse na boljše, pozitivno je vplivalo na nas/ (106). /Nisi več tako v skrbeh/ (107), /otrok se zna učiti, pa tudi ko sem jaz mogla iti v službo sem vedla, da bo zdaj znala pogledat kaj, kako in zakaj, prej pa sem morala biti skoz zraven in dobesedno vse prebrati, tudi navodila pa vse/ (108). /Veliko je to vplivalo na nas, tudi jaz sem na ta način znala bolj zaupat otrokom, jih narediti bolj samostojne, tudi ko grem npr. delat, da ju pustim sama, sicer jima dam kakšne naloge, da jima zapolnim čas/(109). /Mislim, da je bil cel sistem pomoči nujno potreben za nas in je pomagal/ (110).

Spraševalka: Kako je to sodelovanje s študentko prispevalo k šolski uspešnosti otroka?

Gospa: /Veliko, že zaradi same organizacije in tudi tega, da si zna pogledat kam in kaj, npr. zdaj zna tudi na internetu pobrskat za kakšno stvar/ (111). /To ji je tudi študentka vse približala, ampak tako skoz pogovor, npr. veš to pogledaš tam, ali pa tam/ (112). Imamo pa tako ali tako doma nastavljeno varno rabo interneta, tako, da na kakšen youtube še lahko gresta, če pa je že kaj več, pa tako ali tako ne odpre strani. /Mislim, da so nam lansko leto ta pravi čas poslali študentko, če bi bila pa še letos, bi bilo pa to res super. Samo še letos je manjkalo, da bi še sina lahko študentka prijela v roke/ (113).

Spraševalka: Kaj vam je bilo všeč v tem procesu podpore in pomoči?

Gospa: /Vse/ (114). /Študentkin odnos/ (115), ker je bila res tako lepo vzgojena. /Vedno je vse vprašala, včasih se mi je že zdelo malo preveč. Je pokazala neko zanimanje za to sodelovanje/ (116), /spoštovanje/ (117), /vsako stvar je povedala, vsako stvar je znala tudi prenesti, kar se ji je zdelo pomembno, tudi če se je šlo za kakšno manjšo stvar/ (118). /Tudi študentkina požrtvovalnost, nikoli ni zamuja, res si je to vzela kot en svoj projekt/ (119). To svoje delo je res dobro opravila, ne vem kaj bi sploh še rekla, ker nič ni bilo negativnega, ampak res isto nič/ (120). Študentka je bila res takšen učenik od človeka.

Spraševalka: Ste v tem procesu podpore in pomoči kaj pogrešali?

Gospa: /Ko sem se s temi ljudi, ki so isto imeli to obliko pomoči pogovarjala v šoli, sem ugotovila, da nekateri res niso čisto razumeli za kakšno obliko pomoči se je tukaj šlo/ (121). /Niso razumeli, da niste študentke varuške, da starši lahko gredo na kavo ali po opravkih, da ne čuvate naših otrok, ampak da jih učite, da imate tudi ve nek program, da ne hodite čisto zastoj iz Bežigrada v Polje za dve uri/ (122). /Npr. ta sistem pospravljanja, ki sta ga uvedli hčerka in študentka nima nič veze z učno pomočjo, ampak pripelje pa do večje učne učinkovitosti, če imaš to pa to urejeno, se ti je pa lažje učiti. Sploh ni neumno, ker se ne moraš učiti v eni omari, ker imaš preveč stvari okrog sebe pa gledaš to pa tisto, moraš imeti urejen prostor/ (123).

Spraševalka: Vaš predlog bi bil, da bi bilo to bolj jasno opredeljeno s kakšnim namenom smo študentke prišle v družine?

Gospa: /Ja, to bi bilo potrebno bolj po kmečko razložiti. Npr. nismo prišle vam otrok čuvat ali pa vam pomagat, da ste vi lahko uro do dve prosti, ampak da smo prišle vas naučit delat z vašimi otroci. Mogoče vam otroci ne upajo vsega povedati tako kot je, pa tukaj nima veze starost koliko smo študentke stare/ (124). /Tudi k moji sestri prihaja študentka in je v vrečko narezala neke kartice kot kviz pa to so se otroci zelo radi igrali, še danes se ubijajo s to igro/ (125). /Lepo je, da so starši zraven, da vidiš, veš za kaj se gre/ (126). /Tudi pri meni je bilo tako, da hčerka z mano ne bi nič naredila, zato sem se jaz včasih tudi malo morala umakniti, ampak sem vseeno spremljala kaj sta počeli/ (127). /Hčerka je to urejenost glede šolskih stvari potem prenesla na sina, ampak on nikoli ni bil pacek glede teh stvari, je kar vedno imel lepo urejene stvari/

(128). /Hčerka pa je imela prej celo igralnico v sobi, da nisi sploh videl mize. Zdaj pa nič ne vidiš več od igrač/ (129).

Spraševalka: Imate še kakšen predlog za izboljšavo te oblike pomoči na domu?

Gospa: /Ja, jaz mislim, da bi tovrstne oblike pomoči moralo biti več. Ampak več kot ponuditi ne moraš nobenemu, zdaj pa če on to zavrne se tukaj pač konča/ (130). /Vi ste zdaj tukaj bolj neuradno, ampak moglo bi biti to včasih tudi bolj uradno, ker dandanes se po teh naseljih res grozno ravna z otroci, včasih so eni kar zunaj zvečer ob enajstih/ (131). Zato starši mnogokrat sprejmejo to učno pomoč ali otroke vpišejo v kakšne hobije, nekako ne morajo dojeti, da to ni nobeno varstvo otrok, da to so resne zadeve. Tudi samo popoldansko varstvo v šoli ima svoj namen, da otroki naredi nalogo, se uči, ni šola po naključju vzgojna in izobraževalna ustanova. Tega ljudje ne dojamajo, že odkar sem imela otroke v vrtcu vem to.

Spraševalka: Kaj pa ko ste sodelovanje s študentko zaključili, kako ste gledali na celoten proces podpore in pomoči?

Gospa: /Žalostni smo bili, zelo. Bolj se je bližal konec, težje nam je bilo/ (132). /Ampak če potegnemo neko črto pa je bilo zelo veliko narejenega in ne samo, da je bilo takrat narejeno, tudi zdaj še hčerka s to delovno navado, ki jo je dobila od študentke je naredila razred/ (133). /To je študentka hčerki ukoreninila, to res ni bil stran vržen čas. Ni ostalo vse samo v tistem enem letu, res jo je naučila neko rutino/ (134). Ko črto potegnem mi je prav žal, vedla sem, da bi jo rabila še vsaj eno leto. /Saj je tudi študentka rekla, da ji je žal, da se poslavljam, da bi še kaj pomagala, ampak se je takrat preselila ven z Ljubljane/ (135). Nimamo kaj.

Spraševalka: Torej mislite, da bi rabili še kakšno leto več sodelovanja s študentko?

Gospa: Ja, tako kot sem prej govorila. /Če bi še eno leto nadaljevali, bi to bilo res top. Mogoče ne ravno celo leto, ampak v začetku leta pa bi sigurno rabili. Verjetno tam prvi semester bi bilo idealno, če bi se še srečavali s študentko/ (136). Ampak ne moramo vplivati na to. /Bi bilo pa definitivno boljše, tudi hčerka bi premagala strah, bi študentki zaupala glede tega konflikta s sošolkami/ (137).

Spraševalka: Kako pa bi na lestvici od 1 do 10 ocenili kako zadovoljni ste bili s sodelovanjem s študentko?

Gospa: /12. Res smo bili maksimalno zadovoljni/ (138). /Saj pravim, meni je največ pomenilo, da so bila res maksimalno izpolnjena pričakovanja, tisto kar je bilo obljubljeno je bilo res narejeno/ (139). Drugi pa so lahko nezadovoljni samo zaradi tega, ker so oni nekaj drugega pričakovali in se niso pustili presenetit. /Mislim, da bo človek, ki si res želi spremembo v hiši sprejel to obliko pomoči/ (140). /Ta punca res, jaz jo res vsakemu priporočam, se vidi, da je taka pridna, delovna, natančna, je zelo dobro vzgojen otrok. Res čista desетка za to punco/ (141), sem ji tudi rekla, da on ki jo bo imel v službi da bo samo lahko vesel.

Spraševalka: Bi želeli še kaj dodati za na konec intervjuja?

Gospa: /Tudi pri moji sestri, ki je prav tako imela to obliko pomoči na domu je kljub napornemu delovniku uspelo, da se je psihično malo sprostila in se tudi zblížala nazaj z otroci/ (142). /Pri moji sestri se je tudi ta oblika pomoči pokazala kot zelo koristna/ (143).

Gospa: /Ena stvar je mogoče tudi to, da ljudje jezika ne razumejo dobro in niso isto dobro razumeli za kakšno obliko pomoči se tukaj gre/ (144). /Drugo pa je tudi to, da so to moji ljudje, južnjaki, ki slišijo samo tisto kar njih zanima in si potem sami naredijo sliko. Npr. slišijo, da jim ponujajo pomoč in to učno pomoč, pa se tukaj ustavi naprej več ne slišijo. Potem pa razmišljajo na način prišla bo ena in bo pomagala, da meni ne bo potrebno/ (145).

Gospa: /Seveda učni uspeh bremeni starše, jaz bi se ubila, če se moj otrok ne bi znal učiti, saj smo šele v osnovni šoli, kaj bo potem v srednji šoli/ (146). /Jaz tudi ne znam veliko, največ kar lahko naredim je potem, da plačam inštrukcije za kar je včasih škoda časa in denarja, sploh če se otrok ne zna učiti/ (147). Vem pa kakšna je razlika med to obliko pomoči na domu in med inštruktorjem in to sem že od začetka videla, razumela.

Prepis intervjuja E z določitvijo enot kodiranja:

Spraševalka: Najprej me zanima kako bi opisali celotno sodelovanje s študentko, katera je v šolskem letu 2016/17 prihajala k vam na dom?

Gospa: /Sodelovanje je bilo vredno./ (1) /Študentka je pomagala obema otrokom pri učnih stvareh, da sta izboljšala ocene in učni uspeh./ (2) /Napredek je bil takoj viden./ (3) /Zelo se zahvaljujem, da smo bili deležni te oblike pomoči./ (4)

Spraševalka: Bi mogoče še kaj dodali?

Gospa: /Res mi je bilo dragoceno, da je študentka pomagala pri šolskih predmetih s katerimi sta imela sina težave, predvsem za matematiko./ (5) /Samo, da sta izboljšala ocene./ (6) /S fiziko, pa tudi matematiko ima sin tudi v zdajšnjem šolskem letu težave in bi še rabil pomoč./ (7)

Spraševalka: Kaj pa je gospa vam osebno prineslo sodelovanje s študentko? Je prineslo tudi vam kaj?

Gospa: Ne ne, bilo je samo za otroke.

Spraševalka: Kako pa ste izvedeli, da bo prihajala študentka k vam domov?

Gospa: /Bila sem v šoli in spraševala po dodatni učni pomoči za sina./ (8) /Šolska svetovalna delavka pa je potem ta način sodelovanja omogočila./ (9)

Spraševalka: Torej vas je s to možnostjo seznanila šolska svetovalna delavka?

Gospa: /Tako je, šolska svetovalna delavka./ (10) /Pomaga mi že odkar sta sinova začela hodit na osnovno šolo, vedno ko se pojavi kakšna težava v šoli se obrnem na njo./ (11) /Vsem na šoli sem hvaležna, da pomagajo, najbolj iz srca pa šolski svetovalni delavki./ (12)

Spraševalka: Ponujeno pomoč ste takoj sprejeli?

Gospa: /Ja, pomoči sem bila zelo vesela./ (13)

Spraševalka: Ko vam je šolska svetovalna delavka ponudila to obliko pomoči je bilo kaj takega kar niste razumeli? Ste vedeli s kakšnim namenom bo prihajala študentka na dom?

Gospa: /Ja jaz sem vedela, da bo prihajala pomagat otrokoma pri stvareh za šolo ter za učenje./ (14)

Spraševalka: Kako ste na začetku sklenili sodelovanje s študentko?

Gospa: /Jaz sem študentki povedala, da bi si želela, da se sinova učita, da bosta pokazala več znanja v šoli./ (15)

Spraševalka: Ste se na začetku dogovorili za kakšen stalen termin srečanj s študentko?

Gospa: Ne, smo se kar sproti dogovarjali kdaj se bomo videli.

Spraševalka: Kako pa je potem izgledalo to učenje pri vas doma, ko je prihajala študentka?

Gospa: /Pomagala je obema sinovoma, istočasno./ (16) /Jaz sem bila prisotna na srečanjih./ (17)

Spraševalka: Kakšna so bila vaša začetna pričakovanja ko ste začeli sodelovati s študentko?

Gospa: /Ja želela sem si, da se otroka čim več naučita./ (18)

Spraševalka: Torej je bilo še kaj poleg zelene učne uspešnosti otrok?

Gospa: /Ne. Samo za otroka se je šlo./ (19)

Spraševalka: Kaj pa ko je sodelovanje potekalo že pol leta, ste imela kakšna dodatna pričakovanja od srečanj?

Gospa: /Ne, še vedno so se učili./ (20)

Spraševalka: Katere so bile tiste glavne spremembe, ki so se zgodile v času vašega sodelovanja s študentko?

Gospa: /Boljše ocene sta imela oba otroka. Pa več znanja sta imela./ (21) /Videla sem tudi, da sta bila otroka bolj motivirana za šolske stvari./ (22) /Tudi to, da sta se oba otroka znala sama učiti./ (23) /Pa tudi ob dnevih, ko študentka ni prihajala sta se učila tisto kar so se dogovorili ter sta se tega držala./ (24)

Spraševalka: A je potem to osebno tudi vplivalo na vas? Ste bili zaradi boljše učne situacije otrok manj zaskrbljeni, razbremenjeni?

Gospa: /Ja, res sem bila manj zaskrbljena./ (25) /Pa tudi srečanja so meni koristila, saj sem poslušala otroka, ki se pogovarjata v slovenskem jeziku s študentko in sem se na ta način učila slovenskega jezika./ (26)

Spraševalka: Kako je sodelovanje s študentko prispevalo k šolski uspešnosti otrok? Kje ste videli spremembe?

Gospa: /Oba otroka sta imela boljše ocene, posledično sta napredovala v naslednji razred, brez popravnih izpitov./ (27)

Spraševalka: Je kaj kar vam pri sodelovanju s študentko ni bilo všeč?

Gospa: /Ne, ne vse je bilo vredno./ (28)

Spraševalka: Mogoče kakšen predlog za izboljšanje sodelovanja s študentko?

Gospa: Ne.

Spraševalka: Vi ste sodelovanje s študentko zaključila pred več kot letom dni, kaj se je zgodilo v tem času?

Gospa: /Ja otroka sta se takoj poslabšala v šoli, se je takoj poznalo. Takoj, ko študentka ni več prihajala je bilo opaziti slabšanje učnega uspeha, otroka sta na koncu šolskega leta imela popravne izpite./ (29) /Pogrešala sem to obliko pomoči, ker jaz nisem znala otrokoma nikakor pomagati, saj ne znam brati, pisati in govoriti slovensko, edino razumem slovensko, ko mi kdo kaj govori./ (30)

Spraševalka: Torej pravite, da bi še rabili več tovrstne oblike učne pomoči?

Gospa: Ja.

Spraševalka: Zdaj za konec me samo zanima kako ste na lestvici od 1 do 10 (1 pomeni popolnoma nezadovoljni, 10 popolnoma zadovoljni) bili zadovoljni s sodelovanjem s študentko?

Gospa: /Zelo zadovoljna, sodelovanje bi ocenila z oceno več kot 10./ (31)

PREPIS INTERVJUJEV Z OTROCI

Prepis intervjuja Y z določitvijo enot kodiranja:

Spraševalka: Kako bi sošolcu ali prijatelju na kratko opisal potek srečanj s študentko?

Otrok: /Em, da je bilo dobro/ (1). Pa, da /sva delala večinoma za angleščino, kjer me je spraševala snov/ (2). /Z angleščino sem imel težave oz. jih imam še vedno. Nazadnje pa sem z študentkine pomočjo uspel dobiti 3/

(3), no sošolka je imela isto vprašanje kot jaz in potem sva se malo križala v odgovoru, če ne bi mogoče dobil 4.

Spraševalka: A potem se večinoma učita na srečanjih?

Otrok: /Recimo ja. Včasih se tudi pogovarjamo/ (4), takrat ko je sestra zraven.

Spraševalka: Po čem ti bodo srečanja s študentko najbolj ostala v spominu?

Otrok: To, da /vedno pride zgodaj. Enkrat je prišla toliko prej, da je čakala pred blokom, ker mene še ni bilo s šole/ (5)

Spraševalka: Kako pa bi se počutil, če bi študentka zamujala?

Otrok: Boljše bi bilo, ker bi bil več fraj. Ne saj ne, hecam se ☺

Spraševalka: Kaj si boš pa zapomnil še drugo poleg tega, da je bila vedno prezgodnja?

Otrok: /To, da sva se učila/ (6). /Pa skušal si bom zapomnit njeno ime, glede na to, da si od prejšnjih študentk nisem zapomnil imen.

Spraševalka: Kaj pa v šoli, si mogoče dobil kakšno boljšo oceno v tem času, ko je študentka prihajala?

Otrok: Ja, /angleščino sem dobil 2 iz testa pa zdaj 3 pri spraševanju/ (7).

Spraševalka: Kaj je bilo drugače pri sodelovanju s študentko na domu od pomoči v šoli ali drugih pomoči, k si jih deležen?

Otrok: Ja /v šoli mi pomaga še pedagoginja/(8), /na dom pa hodi še inštruktor/ (9). /Moram priznati, da se pri inštruktorju res več naučim, samo on prihaja za dve uri 2x na teden plus odrasel je/ (10). /Študentka in pedagoginja sta nekako isti/ (11), je pa /študentka boljša kot moja sestra/ (12).

Spraševalka: V čem pa sta si podobni študentka in pedagoginja?

Otrok: /V večinah. Na podoben način se mi pomagata učiti, pa obe imam ob isti uri in samo enkrat na teden/ (13).

Spraševalka: Kaj pa sta še počela z študentko poleg učenja in pogovarjanja?

Otrok: /Včasih sva celo kužka peljala na sprehod. Takrat je bilo boljše, ker je to trajalo 20 min pa je potem ostalo samo še 40 min za učenje/ (14).

Spraševalka: Ampak je to bilo drugačno srečanje?

Otrok: Ja. /Pa tudi zadnjič je bilo drugače, ko sem jaz učil študentko igrati igrico, pa o dinozavrih sem jo tudi učil/ (15). V računalniškem svetu če igraš igrico dve uri je tako kot pet min.

Spraševalka: Kako pa ti je bilo v vlogi učitelja?

Otrok: Dobro.

Spraševalka: Kako pa si izvedel, da bo na dom prihajala študentka? Kdo ti je povedal za to?

Otrok: /Moja starejša mami/ (16). /Doma mi je povedala/ (17). /Je pa res, da mi je študentka uničila prvi dan, ker mi je mami rekla v torek pride študentka, jaz pa sem ravno hotel ven/ (18).

Spraševalka: A so ti tudi v šoli povedali, da bo prihajala študentka na dom?

Otrok: /Z mano niso govorili, samo z mamo/ (19), potem pa mi je mami razložila.

Spraševalka: A ti je bilo vredno, da si na tak način izvedel za pomoč?

Otrok: Ne, v bistvu ne, ker /nisem vedel kakšna je, ali je prijazna kakor cvet ali je zlobna kakor mačeha/ (20).

Spraševalka: Kakšno pa je bilo vajino prvo srečanje s študentko? Kako je bilo takrat, ko je ona prvič zakorakala skozi vaša vrata?

Otrok: /Najprej sva se predstavila. Potem se je ona sedla na tisti stol, jaz pa sem se usedel na tale stol/ (21). /Peljala sva kužka ven/ (22) pa /sva se zmenila kako bo potekal dan/ (23). /Še dinosavre sem ji pokazal pa povedal, da so mi všeč stvari ki so všeč osemletnikom. Ona pa je odgovorila, da je stara 23 let in se tudi ona še rada igra z lego kockami/ (24).

Spraševalka: Kako pa je točno to izgledalo, da sta se zmenila kako bo potekal dan?

Otrok: /Ona je mene spraševala kako bi si želel, da bi izgledala naša srečanja, jaz pa sem odgovarjal. In sicer, da bi lahko kdaj kužka ven peljala, pa da bi se lahko učila odvisno od tega kako bom imel šolske stvari ter, da se bova kdaj tudi samo pogovarjala/ (25). /Dogovorila sva se, da se bova sproti prilagajala srečanjem ter, da bova sproti videla, kaj bo tisto, kar bo potrebno delati/ (26). /Dogovorila sva se, da se bova srečevala ob četrtkih ob treh/ (27), no v bistvu nisva imela stalne ure, ker je ona bila vedno prehitra.

Spraševalka: Katera pa so bila tvoja pričakovanja pred začetkom sodelovanja s študentko na domu? Kaj si si želel?

Otrok: /V bistvu ne vem... pozabil sem. Zdaj se ne morem več spomnit, ker jo že poznam/ (28).

Spraševalka: Kaj pa če bi zdaj na novo prišla študentka?

Otrok: Zdaj pa bi mamu vprašal kdo je ta študentka.

Spraševalka: Kaj pa vmes med srečanji, si si kaj želel? Pričakoval od študentke?

Otrok: /Da bi popravil ocene/ (29).

Spraševalka: In, ti je uspelo?

Otrok: /Mogoče. Naravoslovje je še ostalo pa prazgodovina, s tem mislim na slovenščino/ (30).

Spraševalka: S pomočjo lestvice od 1 do 10 (kjer 1 pomeni zelo slabo, 10 pa pomeni odlično) oceni kako si se počutil na začetnih srečanjih s študentko/-m?

Otrok: /9. Zakaj 9, zato ker ni bila zabava ampak je bilo učenje/ (31).

Spraševalka: Kaj pa zdaj, ko se sodelovanje zaključuje, kje na tej lestvici si zdaj?

Otrok: /12. Neskončno dobro. Zato ker je bilo dobro, dobro in res dobro, fajn je bilo res/ (32).

Spraševalka: Če bi se pogovarjal s sošolcem ali prijateljem kako bi mu opisal glavne spremembe, ki si jih zaznal na srečanjih s študentko?

Otrok: /Pozitiven sem bil/ (33), /pa bilo je dobro, da sem se učil/ (34), A ni hotela nič jesti pa smo prihranili več hrane.

Spraševalka: A to, da si bil pozitiven verjetno misliš ocene?

Otrok: Ja.

Spraševalka: A pa bi mu rekel, da bi si še želel tega sodelovanja?

Otrok: /Ja, bi bilo fajn, da bi bilo še/ (35). Tam 7 ali 8 na lestvici.

Spraševalka: Torej bolj si želiš še naprej sodelovati kot več ne?

Otrok: Ja tako je.

Spraševalka: Kaj je to sodelovanje pomenilo za tvoj učni uspeh v šoli?

Otrok: /Ja boljše mi gre jaa./ (36)

Spraševalka: A to pripisuješ študentkini pomoči?

Otrok: /Ja za vse je študentka kriva./ (37)

Spraševalka: Si kaj pogrešal pri srečanjih z študentko?

Otrok: To, da je bila prezgodnja in pa, da ni hotela jesti.

Prepis intervjuja S z določitvami enot kodiranja:

Spraševalka: Kako bi sošolcu ali prijatelju na kratko opisal potek srečanj s študentko?

Otrok: /Povedal bi, da sem se na teh srečanjih veliko naučil in sem izboljšal ocene/ (1). /Rekel bi še, da smo se tudi hecali/ (2),/ da ste prijazni/ (3) ter /bi jim priporočil to pomoč na domu/(4).

Spraševalka: Po čem ti bodo srečanja s študentko najbolj ostala v spominu?

Otrok: Po tem, da /sem se veliko naučil, največ v svojem življenju/ (5). /Prej se nikoli nisem sam učil/ (6). /Pa da smo se pogovarjali/ (7), /igrali igrice/(8) ter, da /mi je učiteljica pomagala zapisovati šolsko snov, da sem se potem lahko naučil/ (9).

Spraševalka: A lahko kaj več poveš o tem, da ti je učiteljica pomagala zapisovati snov?

Otrok: Ja /to je bilo koristno, ker sam nikoli ne vem katera snov je pomembna in katera ne, pa sem se potem lažje naučil izpisano snov/ (10).

Spraševalka: Kaj je bilo pri tovrstnem sodelovanju drugače od pomoči v šoli oz. od pomoči, ki jih prejemaš v okviru drugih institucij?

Otrok: /Boljše se naučim, če sem sam z učiteljico/ (11). /Težje se mi je učiti v razredu, ker me takrat učiteljica manj sprašuje snov zato ker nas je v razredu več/ (12), pa /še nerodno mi je pred sošolci, ker me izpostavi/ (13). /Neprijetno mi je tudi takrat, ko moram predstavljati powerpoint predstavitev pred celim razredom/ (14).

Spraševalka: Na kakšen način si izvedel, da bo na dom prihajala študentka? Kdo ti je to povedal?

Otrok: /Šolska svetovalna delavka mi je povedala, poklicala me je v pisarno in potem mi je povedala, da bo prihajala ena študentka na dom/ (15).

Spraševalka: A ti je povedala zakaj točno bo prihajala študentka?

Otrok: /Ja, rekla je, da mi bo pomagala pri učenju/ (16).

Spraševalka: Kako je izgledalo prvo srečanje s študentko ? Kaj sta se na tem srečanju dogovorila za naslednja srečanja?

Otrok: /Na prvem srečanju smo se spoznali/ (17), /študentka je vprašala kaj bomo počeli, ali se bomo igrali ali učili/ (18). /Zmenili smo se tudi kdaj bo študentka prihajala in sicer prvo leto je to bilo ob četrtkih ob 16h, zdaj pa je ob sredah ob 16h/ (19).

Spraševalka: Kakšna so bila tvoja pričakovanja in želje pred začetkom sodelovanja s študentko?

Otrok: /Da bi imel boljše ocene/ (20) in /bi se več učil, ko je kdo zraven in tudi sam/ (21).

Spraševalka: So se ta uresničila?

Otrok: /So se uresničila, več sem se sam učil in dobival boljše ocene/ (22).

Spraševalka: Ali so se tekom srečanj pojavila kakšna nova? Katera in kdaj?

Otrok: Pričakovanja so ostala enaka začetnim.

Spraševalka: S pomočjo lestvice od 1 do 10, kjer 1 pomeni zelo slabo, 10 pa pomeni odlično oceni kako si se počutil na začetnih srečanjih s študentko? Kako ti je takrat uspelo priti do te številke na lestvici?

Otrok: /8-9 nisem poznal študentke/ (23), /več smo se pogovarjali kot se učili/ (24).

Spraševalka: Kje na tej lestvici si v tem trenutku, ko se to sodelovanje zaključuje?

Otrok: /10- zato ker smo se zdaj spoznali, smo se več učili in dobivam boljše ocene od dvojke do štirice/ (25).

Spraševalka: Če bi se pogovarjal s sošolcem ali prijateljem kako bi mu opisal glavne spremembe, ki si jih zaznal na srečanjih s študentko? Razloži.

Otrok: /Povedal bi mu, da sem se več učil sam doma in sem zato dobival boljše ocene/ (26). /Najlažje sem se učil, ko mi je študentka pomagala napisat pomembno snov na list in sem se potem doma sam učil, na ta način sem se največ naučil in dobil dobro oceno/ (27). /Lahko bi tudi sošolcu pomagal in mu razložil, kaj sem se jaz naučil/ (28).

Spraševalka: Kaj je to sodelovanje pomenilo za tvoj učni uspeh v šoli? (se je uspeh izboljšal, ostal enak, kako ti je to sodelovanje pomagalo pri delu za šolo)

Otrok: /Prvo leto ko je prihajala študentka sem ponavljal 5. razred in sem ga potem izdelal z eno negativno oceno pri angleščini/ (29). /Drugo leto pa sem obiskoval 6. razred in sem napredoval v višji razred z dvema negativnima ocenama/ (30). /Učni uspeh se mi je izboljšal, če ne bi imel več negativnih ocen/ (31).

Spraševalka: Kaj ti je bilo pri našem sodelovanju všeč?

Otrok: /Vse mi je bilo všeč! Da smo se zabavali, tudi da smo se učili/ (32).

Spraševalka: Kaj ti ni bilo všeč? Je kaj kar si pogrešal/pogrešala?

Otrok: /Ne, vse mi je bilo všeč/ (33).

Spraševalka: Bi si še kdaj želel tovrstnega sodelovanja v prihodnje?

Otrok: /Ja, tako, da bi prihajala drugo leto ista študentka in bi se učili. Drugega ne bi sprejel, ker sem se navadil na to študentko/ (34).

Prepis intervjuja A z določitvami enot kodiranja:

Spraševalka: Najprej bi te vprašala kako bi sošolcu ali prijatelju opisal srečanja s študentom?

Otrok: /Jaz bi rekel, da je študent vreden, fajn/ (1), /zelo prijazen/ (2) in /bi mu ga še priporočil, če bi rabil kakšno pomoč pri šolskih stvareh/ (3).

Spraševalka: Kaj pa bi povedal o tem kaj vidva počneta na srečanjih?

Otrok: /Najprej se preko telefona, ko nas pokliče zmenimo kdaj se bomo dobili/ (4). /Ko pa se učiva pa se učiva zelo različne stvari, npr. matematiko, slovenščino, zgodovino, naravoslovje, tisto kar je najbolj nujno in potrebno/ (5). /Povedal bi tudi, da se včasih pogovarjava in to sva zdaj poimenovala debatni krožek/ (6). To pa poteka takole, najprej se malo učiva in potem /na koncu si vzameva pol ure ali več, da greva na sprehod ali v slaščičarno in se malo pogovarjava o različnih stvareh/ (7).

Spraševalka: Torej zaupaš študentu?

Otrok: Ja.

Spraševalka: Po čem ti bodo srečanja s študentom najbolj ostala v spominu?

Otrok: /Po debatnem krožku, rad se pogovarjam in razmišljam o kakšnih stvareh/ (8). /Potem večkrat kaj povem prijatelju, učitelju ali študentu, boljše se počutim in mi je lažje če potem komu lahko zaupam/ (9).

Spraševalka: Kaj pa je bilo pri teh srečanjih s študentom drugače od pomoči, ki jo imaš v šoli?

Otrok: /On pride domov/ (10). /Lažje mi je sodelovati z njim, ker on pride za dve, tri ure in mi počasi razloži snov/ (11). /V šoli pa imam pomoč samo 45 min in potem preden mi učiteljica uspe razložiti snov je kmalu že konec ure, včasih tudi kaj zamudim in ostane še manj časa za razlago snovi/ (12).

Spraševalka: Kako pa si ti izvedel, da bo k tebi domov prihajal študent?

Otrok: /Mama mi je povedala, ko sem se vrnil s šole v naravi. Mama je rekla, da pride en študent / (13). /Najprej sem bil zelo presenečen, sem rekel kaj/ (14).

Spraševalka: Torej si bil presenečen?

Otrok: /Ja, res je, malo sem bil prestrašen/ (15). /Na začetku sem bil malo zadržan/ (16). /Potem ko sem ga videl in ga spoznal, da sem si rekel, vredno je/ (17).

Spraševalka: Kako pa je zgledalo vajino prvo srečanje?

Otrok: /No najprej smo se pogovarjali skupaj s starši in študentom/ (18), /pa potem sva se midva sama malo pogovarjala - tudi o knjigah, ki sem jih bral- / (19), /sva se spoznala/ (20) in /se že malo učila matematiko na prvem srečanju/ (21). /Tisto kar je ostalo, pa sva se zmenila, da sam naredim/ (22). /Pa tudi malo sva se pogovarjala o mojih ocenah v šoli in pa študent si je poslikal moj urnik/ (23). /Dogovorila sva se tudi, da se bova za nadaljnja srečanja sproti dogovarjala, tako da me bo študent poklical/ (24).

Spraševalka: Kakšna so bila tvoja pričakovanja in želje pred začetkom sodelovanja s študentko?

Otrok: /Želel sem si enako kot starši, da bi napredoval razred/ (25).

Spraševalka: So se pričakovanja uresničila?

Otrok: /Ja, so se/ (26).

Spraševalka: Kaj pa vmes, ko sta se s študentom že spoznala, so se pojavila še kakšna pričakovanja?

Otrok: /Debatni krožek/ (27). /Tam na enem petem srečanju pa sem študenta vprašal če lahko imava debatni krožek, pa se je strinjal in je pristal na to/ (28). /Saj drugače sva se že prej pogovarjala, šla na kakšno pijačo in se družila s prijatelji, tam okoli petega srečanja pa sva to prav poimenovala debatni krožek/ (29). /Ponavadi sem ga na koncu učenja povabil, če ima še kakšno uro ali dve časa, da greva na debatni krožek/ (30).

Spraševalka: Zdaj pa ti na lestvici od 1 do 10, kjer 1 pomeni zelo slabo in 10 odlično oceni kako si se počutil pred srečanjem s študentom?

Otrok: /6.5, mogoče 7. Hvaležen sem bil, da so mi ponudili to obliko pomoči na domu/ (31). /Po drugi strani pa nisem vedel kdo pride, zato sem bil malo zadržan/ (32).

Spraševalka: Kje pa si zdaj na tej lestvici? Zdaj ko že poznaš študenta in veš kdo je.

Otrok: /Če bi bila lestvica od 1 do 100, bi izbral 100/ (33). /Zelo sem mu hvaležen, da mi je res pri vsakem predmetu ponudil svojo pomoč/ (34), /tudi če kaj sam ni vedel. Včasih sva tudi kaj pogledala preko googla in si pomagala/ (35). Za njegov trud pa sem mu hvaležen.

Spraševalka: Katere pa so bile glavne spremembe, ki si jih zaznal na srečanjih s študentom?

Otrok: /Ocene. Ko sva se kakšen predmet učila, se je prav pri ocenah videl napredek/ (36).

Spraševalka: Katere predmete pa sta se učila?

Otrok: Slovenščina, angleščina, naravoslovje, zgodovina, matematika.

Spraševalka: Je bilo še kaj drugega razen ocen?

Otrok: Ne.

Spraševalka: Torej se ti je na podlagi tega sodelovanja učni uspeh izboljšal?

Otrok: /Ja, v primerjavi z lani in predlani. To leto se mi zdi, da sem kar precej napredoval/ (37).

Spraševalka: Kaj pa je bilo tebi všeč na srečanjih s študentom?

Otrok: /Debatni krožek/ (38) in /to, da je učitelj prišel k meni domov/ (39).

Spraševalka: Si kaj pogrešal na srečanjih? Si si kaj drugega še želel? Ali imaš kakšen predlog za izboljšanje te oblike pomoči?

Otrok: /Ne, nič nisem pogrešal, meni je bilo čisto v redu tako kot je bilo/ (40).

Spraševalka: Prej smo se pogovarjali o tem, da si se s prijateljico naučil za oceno štiri v enem dnevu. A bi si mogoče želel, da te pride kakšna punca učiti?

Otrok: Ne, /ne bi zamenjal študenta, zdaj ko smo se že spoznali/ (41).

Spraševalka: Bi si v prihodnje še želel tega sodelovanja s študentom?

Otrok: Ja.

Spraševalka: To je bil zdaj odločen ja.

Otrok: /Ja, bi si res želel še tega sodelovanja. Ne samo zaradi debatnega krožka, meni je bilo sodelovanje čisto v redu. Pove študentu: »Ne bi vas odpustil.«/ (42)

Prepis intervjuja P z določitvami enot kodiranja:

Spraševalka: Najprej bi te vprašala kako bi sošolki ali prijateljici opisala potek srečanj s študentko?

Otrok: /Povedala bi, da mi pomaga pri učenju, referatu oz. za vse tisto kar sem rabila/ (1). Pa /poleg učenja sva se pogovarjale/ (2), /pa zabavale/ (3) pa /igrale z žogo. Igrale sva se pravzaprav nogomet v sobi, za gole sva vzeli kotičke in sva se potem igrali katera bo dala več golov. Študentka je vedno izgubila/ (4). /Rekla bi še, da je bila študentka prijazna/ (5), /da me je bila pripravljena razumeti tudi takrat ko česa nisem znala/ (6), /ali pa sem rabila pogovor/ (7).

Spraševalka: Po čem ti bodo srečanja s študentko najbolj ostala v spominu?

Otrok: /Ko sva se igrali igre. Ker sem se takrat najbolj zabavala in nisva skozi bili za knjigami/ (8). /Pa tudi to, da mi je pomagala pri učenju in da sem zaradi nje potem dobila boljše ocene/ (9).

Spraševala: Misliš, da bi drugače če ona ne bi prihajala dobivala slabše ocene?

Otrok: /Vsakič ko se meni ni dalo učiti, me je spodbujala, daj še vsaj to naredi. Trudila se je zame, hotela je tudi, da gre meni dobro v šoli/ (10).

Spraševalka: Torej si videla to, da si tudi ona želi, da gre tebi dobro v šoli?

Otrok: Ja. /To me je spodbujalo, da bi se tudi sama še bolj in več učila/ (11).

Spraševalka: Kaj pa je bilo pri sodelovanju s študentko drugače od tiste pomoči, ki jo imaš na šoli?

Otrok: /To se je dogajalo doma/ (12). /V šoli imam pomoč samo eno šolsko uro, 45 minut, ko pa je prišla študentka je ostala več časa/ (13). /Tudi to, da sva se med učenjem še malo igrale in sva se pogovarjali, v šoli pa se nisem, sem se samo učila/ (14). /Tudi to, da sem študentki lahko kdaj napisala sms, ko česa nisem znala in mi je potem tako pomagala/ (15).

Spraševalka: Kako pa si izvedla, da bo na dom prihajala študentka?

Otrok: /Mama mi je povedala, ko sta se skupaj z očetom vrnila s sestanka/ (16). Jaz nikoli nisem bila prisotna na nobenem sestanku. /Povedala mi je, da bo vsak teden prihajala študentka, da se moram zavedati tega, da bom imela vsak teden doma učno pomoč/ (17). /Pravzaprav smo se kot cela družina pogovarjali o

tem, da bo 1x na teden za uro, dve rezervirana učna pomoč zame. Tako, da smo bili vsi seznanjeni s tem/ (18).

Spraševalka: Kaj pa vajino prvo srečanje s študentko, kako je zgledalo?

Otrok: /Najprej smo se vsi skupaj malo pogovarjali v kuhinji, bila je prisotna cela družina. Pa potem nas je študentka malo spraševala kako smo/ (19), /kako gre meni v šoli/ (20) pa /potem sem pokazala zvezke, teste, kaj se učimo in kaj bi se naslednjič lahko medve učili/ (21). /Pa potem me je vprašala kdaj bi se dobivali/ (22), pa /sem rekla, da bom pogledala urnik in se bom odločila ter ji javila/ (23). /Mene je zelo skrbelo kako po zdaj to, kaj me bo študentka spraševala, kaj bo, zato sem mami naročila, da naj bo zraven, če ne se ne bom učila/ (24).

Spraševalka: Kaj pa vedve s študentko sta se kaj pogovarjali?

Otrok: /Jaz sem bila bolj tiho, ker sem študentko prvič videla/ (25). /Nikoli si nisem mislila, da bo kdo prišel in me doma učil/ (26).

Spraševalka: Kaj pa tisto ko so ti doma rekli, da bo študentka prišla in to je to, da ti niso dali izbire?

Otrok: /Najprej mi ni bilo vredno, da so drugi zbrali namesto mene, potem pa sem nekajkrat bila s študentko in sem videla, da je vredno/ (27).

Spraševalka: Kaj pa si si ti želela, kaj si ti pričakovala od študentke pred začetkom sodelovanja s študentko?

Otrok: /To, da mi pomaga/ (28), /da je prijazna/ (29) in /me razume/ (30).

Spraševalka: Kaj misliš s tem, da mi pomaga?

Otrok: /Pri učenju, referatu oz. karkoli sem rabila. Ne samo pri branju, kot je bilo v začetku/ (31).

Spraševalka: Kako pa si mislila to, da te razume?

Otrok: /Da ji lahko zaupam kot prijateljici/ (32), pa /da razume tudi to, da se mi včasih ne da učiti in potem še nekaj malega narediva ter končava/ (33).

Spraševalka: A so se te želje, pričakovanja uresničila?

Otrok: /Ja, vse se je uresničilo/ (34).

Spraševalka: Kaj pa vmes npr. po enem letu ko sta že sodelovali s študentko, si želela še kaj od nje?

Otrok: /Ne, vse je bilo dobro/ (35).

Spraševalka: Zdaj pa na lestvici od 1 do 10, kjer je 1 zelo slabo in 10 odlično oceni kako si se počutila na začetku sodelovanja s študentko?

Otrok: /5, ker nisem bila navajena na to obliko pomoči, prvič se mi je to zgodilo. Najprej me je bilo malo strah pa to/ (36). /Kasneje pa je bila že kot moja prijateljica/ (37).

Spraševalka: Kje na tej lestvici od 1 do 10 si zdaj, ko se to dvoletno sodelovanje s študentko zaključuje?

Otrok: /10. Ker se že dolgo poznavam/ (38), /me ni sram/ (39), /pogovarjam se z njo kot s prijateljico, ji zaupam/ (40).

Spraševalka: Kako bi pa zdaj opisala sošolki, prijateljici glavne spremembe, ki si jih zaznala na srečanju s študentko?

Otrok: /To, da je videla in razumela, da se mi včasih ne da učiti ali sem preveč utrujena. Me je pa kljub temu spodbujala/ (41), /si je želela, da postanem tudi jaz boljša v šoli/ (42), /zaradi tega sem se sama še bolj trudila, pa da tudi učitelji vidijo, da sem pripravljena nekaj tudi sama narediti in, da vidijo moj trud. Postala sem bolj motivirana za šolske stvari/ (43).

Spraševalka: Kaj pa je to sodelovanje pomenilo za tvoj učni uspeh v šoli?

Otrok: /Boljši uspeh, boljše ocene imam zaradi študentke/ (44). /Pomagala mi je res kar sem rabila in tisto kar je bilo nujno/ (45), /bila je pripravljena priti tudi 2x na teden če je bilo potrebno, pa kakšen dan pred testom, da sva še ponovili/ (46).

Spraševalka: Kaj ti je bilo pa pri sodelovanju s študentko všeč?

Otrok: /Da sva se zabavali da sva se smejala/ (47), /da mi je kdaj pripravila tudi kakšen primer testa/ (48), /če česa nisem znala sem ji poslikala, poslala in mi je tako pomagala/ (49).

Spraševalka: Je bilo kaj kar si pogrešala, česa bi si več želela od študentke?

Otrok: /Zadovoljna sem bila s sodelovanjem./ (50)

Spraševalka: A bi si v prihodnje še želela tovrstne pomoči na domu?

Otrok: /Ne vem/ (51). /Bi hotela, da bi mi šlo v šoli boljše in da se ne bi poslabšala, ker vsi pravijo, da bo zdaj v šestem razredu težje, angleščina bo težka/ (52). /Kdaj pa tudi ne bi ker se mi ne da, bi si želela kdaj iti s prijateljicami ven, pa nisem morala ker sem imela ravno takrat učno pomoč. Pa velikokrat sem utrujena in preobremenjena./ (53)

Spraševalka: Koliko pa imaš ti sploh pomoči v šoli?

Otrok: /Veliko, 5x na teden. Ob ponedeljkih imam 2x učno pomoč, torek nimam, v sredo imam spet 2x, v četrtek sem ima preduro učno pomoč in kasneje še študentko na domu, ob petkih sem bila pa prosta, no občasno sem imela tudi preduro/ (54).

Prepis intervjuja F z določitvijo enot kodiranja:

Spraševalka: Kako bi ti svojemu sošolcu, prijatelju opisal srečanja s študentko?

Otrok: /Rekel bi, da sem se učil kako se učiti/ (1) ter, /da sem tudi sam se več naučil, imel več znanja./ (2)
/Pa včasih, ko se nisem imel kaj za učiti smo se tudi igrali kakšno igrice./ (3)

Spraševalka: Po čem ti bodo srečanja s študentko najbolj ostala v spominu?

Otrok: /Da sem se ko je prihajala študentka učil matematiko./ (4) /Pa pomagala mi je, da sem lahko začel trenirati nogomet in sicer je to plačala šola./ (5)

Spraševalka: To pa je bila velika sprememba? Pa zdaj še kaj igraš nogomet?

Otrok: /Ja, še igram./ (6)

Spraševalka: Potem pa se je ta sprememba obdržala?

Otrok: Ja, tako je.

Spraševalka: Kaj pa je bilo pri tej pomoči drugače od pomoči v šoli oz. od pomoči, ki jo prejemaš v okviru drugih institucij?

Otrok: /Študentko sem lahko večkrat kaj vprašal, če sem rabil dodatno razlago./ (7) /Tudi pomoč študentke na domu je trajala več časa, ne samo 45min kot traja šolska ura./ (8)

Spraševalka: Je še kaj česa se spomniš?

Otrok: Ne.

Spraševalka: Na kakšen način pa si ti izvedel, da bo na dom prihajala študentka? Kdo je tebi to povedal?

Otrok: /Ko je mama prišla takrat iz šole mi je ona povedala, da bo na dom prihajala študentka./ (9)

Spraševalka: Kako pa si to sprejel?

Otrok: /Ja bil sem vesel pomoči./ (10)

Spraševalka: Kako pa je zgledalo vajino prvo srečanje?

Otrok: /Na prvem srečanju sva se malo pogovorila/(11) in /se zmenila, da se bomo učili ter kdaj tudi igrali, ko bo manj obveznosti v šoli./(12)

Spraševalka: Sta se kaj na prvem srečanju zmenila tudi za nadaljnja srečanja?

Otrok: /To sva se bolj sproti potem dogovarjala./(13)

Spraševalka: Kakšna pa so bila tvoja začetna pričakovanja od srečanj s študentko?

Otrok: Enako kot mama, /sem si želel da bi imel dobre ocene ter bi izboljšal učni uspeh./(14)

Spraševalka: A je še kaj drugega mogoče?

Otrok: Ne.

Spraševalka: Kaj pa tekom srečanj so se pojavila kakšna nova pričakovanja?

Otrok: /Ne, pričakovanja so ostala enaka./(15)

Spraševalka: Kaj pa mogoče kaj v povezavi z nogometom?

Otrok: /Ja, res sem si želel, da bi lahko začel igrati nogomet./(16)

Spraševalka: Zdaj pa prosim tebe, da na lestvici od 1 do 10 (1 popolnoma nezadovoljen, 10 popolnoma zadovoljen) oceniš kako ti je bilo na začetnih srečanjih sodelovati s študentko?

Otrok: /8, ker študentke nisem poznal./(17)

Spraševalka: Kaj pa ko se je sodelovanje zaključilo kje si bil na tej isti lestvici?

Otrok: /10, ker sem bil zelo zadovoljen s srečanjih./(18)

Spraševalka: Si mogoče ti kaj pogrešal na srečanjih s študentko?

Otrok: /Ne, vse mi je bilo OK./(19)

Spraševalka: Kje pa ti vidiš glavne spremembe, ki so se zgodile tekom srečanj s študentko, če bi se pogovarjal z istim sošolcem?

Otrok: /Takrat ko je prihajala študentka sem imel v glavi, da se moram učiti. Ta srečanja so bila navada, da se jaz takrat učim./(20) /Pa tudi to bi povedal, da mi je pomagala, da zdaj igram nogomet./(21)

Spraševalka: Kaj pa spremembe pri učnem uspehu, so se pokazale kakšne?

Otrok: /Ja, učni uspeh se je izboljšal./(22)

Spraševalka: Kaj pa ti meniš, bi rabil po zaključku sodelovanja s študentko še več te oblike pomoči?

Otrok: /Ja v tem enem letu, ko študentka ne prihaja več opažam, da bi res rabil še to obliko pomoči. Predvsem, da bi lahko koga kaj vprašal, pa da mi kdo kaj pomaga glede šolskih stvari./(23)

Spraševalka: Koliko pa imaš ti učne pomoči v šoli?

Otrok: /V lanskem letu sem imel dodatno učno pomoč pri matematiki/ (24), /letos pa samo dopolnilni pouk, tam pa smo skupaj z drugimi učenci./(25)

PREPIS INTERVJUJA S SOCIALNO DELAVKO V ŠOLI

Spraševalka: Najprej me zanima kdaj in na kakšen način ste bili kot šola povabljeni v sodelovanje na tem pilotnem projektu?

Intervjuvanka: /S Fakulteto za socialno delo smo v šolskem letu 2009/2011 že sodelovali na enem projektu, ki se je nanašal na učne težave in razreševanje le-teh z naslovom: Soustvarjanje učenja in pomoči učencem z učnimi težavami. Na tem projektu sva takrat že sodelovali z dr. Tadejo Kodele zaposleno na

Fakulteti za socialno delo./ (1) /Glede aktualnega projekta pa se je na naši šoli pokazala potreba po še eni dodatni in drugačni obliki podpore našim otrokom, staršem in družinam./ (2) /V šolskem letu 2015/2016 sva z dr. Tadejo Kodele pričeli resno razmišljati o tesnejšem sodelovanju naše šole s fakulteto/ (3). /Resna podlaga najinega razmišljanja je bilo pisanje njene doktorske disertacije in želja, da takšno poglobljeno strokovno delo pusti tudi konkretne rezultate pri delu šolske svetovalne službe na področju pomoči in podpore učencem ter krepitev njihovih moči./ (4) /Tako je v šolskem letu 2016/2017 prišlo do načrtovanega in stalnega sodelovanja./ (5)

Spraševalka: Kaj pa ko si svoji nadrejeni predstavila možnost za izvajanje tega pilotnega projekta, na kakšen odziv si naletela?

Intervjuvanka: Jaz imam tukaj veliko srečo, ker /mi ravnateljica na moji strokovni poti strahotno zaupa in preprosto ve, da bom počela stvari v dobro otrok in šole/ (6). /Vedno jo o vsem obvestim in potem stvar steče, sploh nima nobenih pomislekov. Ni bilo nobenih zadržkov/ (7), /mogoče bi si včasih kakšnega želela v smislu boš zmogla, kaj to zate pomeni, kaj potrebuješ z moje strani./ (8) /Preprosto mi zaupa, na način ti veš in potem stvari stečejo, imam popolno zaupanje in podporo z njene strani./ (9) /Jaz ta projekt uvrščam tudi med svoje ustvarjalno delo in se zavedam, da je tukaj meni dopuščena ena svoboda, ustvarjalnost, kar sta dve moji najvišji vrednoti/ (10) in /če ju ne bi imela bi se tukaj začela spraševati ali še vztrajati ali ne/ (11), prej kot ob plačilu in delovnih pogojih.

Spraševalka: Kaj pa je bilo tisto kar vas je prepričalo, da ste kot šola sprejeli odločitev, da se vključite v ta projekt?

Intervjuvanka: /Potreba. Ugotovljena resna potreba po tem, da za podporo našim učencem ni dovolj samo pomoč znotraj šole oz. v okviru šole, torej v okviru rednega programa kamor sodi dopolnilni pouk, učna pomoč/ (12). /Prav tako ni več dovolj samo sodelovanje s starši v običajnih oblikah kot so roditeljski sestanki in govorilne ure/ (13). Tako /smo ugotovili, da je potrebno otroke in starše podpreti na še bolj praktičen način, torej v njihovem svetu, na njihov način/ (14). /Navodilo staršem s strani šole, učiteljev, da naj vaš otrok dela domače naloge mnogim staršem še ni dovolj, potrebujejo izkušnjo kako otroka podpreti, da se bo npr. ob istem času, v istem prostoru lotil domače naloge, da domača naloga vedno je in kakšen je njen namen/ (15). To sodelovanje je nastalo iz resnične potrebe.

Spraševalka: Kje pa se je pokazala ta potreba?

Intervjuvanka: /Glede na šolske ocene otrok, glede na komunikacijo s starši kjer smo videli, da samo dajanje navodil oz. sporočanje nekega stanja staršem in otrokom še ni dovolj, potrebujejo neposredno izkušnjo kako se to naredi./ (16) Torej /ko sporočamo staršem vaš otrok se mora več učiti, to njim še nič ne pomeni, potrebno je dodati kako, kaj, kdaj, na kakšen način./ (17) Torej /potrebo so pokazale otrokove ocene, njihovo slabše šolsko funkcioniranje (slaba šolska organizacija, ne prinašanje domačih nalog in drugih zadolžitev, slabe učne navade, izostajanje od dopolnilnega pouka...)/ (18) /Starši pa ne zmorejo podpreti otrok na način, kot zdaj šola pričakuje, zato otroci potrebujejo neko drugo podporo./ (19) /Hkrati pa ti starši še vedno želijo uspešnega otroka, želijo mu pomagati, še vedno je šola pomembna, ampak ne vedno in ne znajo kako./ (20) /Problem je tudi jezik, kultura in razumevanje celotne kulture tega šolskega sveta, zato se starši tudi rajši umaknejo, jim je težko komunicirati s šolo, pa ne zato, da ne bi otroku želeli dobro ali, da mu ne bi želeli, da bi bil uspešen./ (21) ampak /se umaknejo ker je njim težko, ker zagledajo še svoje slabe izkušnje s šole, svoj neuspeh. To smo v šoli opazovali vsak dan./ (22)

Spraševalka: A je prišel tudi s strani staršev kakšen podoben predlog po tej obliki pomoči na domu?

Intervjuvanka: Takoj, /ko se je razširilo po prostoru, da je to možno, se je kar nekaj staršev obrnilo na mene z vprašanjem, če imamo še kakšnega študenta, da bi tudi oni sprejeli in imeli študenta na domu./ (23) /Mnogi starši so se v tem času že sami odzvali in sami prosili za pomoč./ (24) /Seveda veliko pri tem pomeni tudi to, da je ta oblika pomoči brezplačna za starše./ (25)

Spraševalka: S katerimi ovirami, težavami, pomisleki pa ste se pred začetkom projekta soočili?

Intervjuvanka: /Skrb, ker nikoli ne veš na kakšen način bo to res steklo./ (26) /Ta oblika pomoči za starše je še vedno prvotno prišla s strani šole in za nas je bila skrb, kako bo študent nastopil, kakšen odnos se bo razvil./ (27) /Potem so tukaj bili še kakšni organizacijski pomisleki, če bomo to zmogli, saj je to dodatno delo, dodatna koordinacija./ (28) /To je nekaj kar presega okvire običajnega dela, lahko pridemo do zelo različnih pričakovanj s strani študentov in staršev, potem imamo še dodatna pričakovanja s strani šole, učiteljev./ (29) Tako, da /usklajevanje vsega tega zahteva svoj napor in svojo odgovornost./ (30) /Zelo pomembna se mi je zdela tudi ta etična dimenzija, študent sedaj vendarle pride v družino, v zelo intimen prostor, prinese potem v šolo kakšno informacijo s katero je potrebno v šoli zelo odgovorno in skrbno ravnati./ (31) To so bili ti glavni pomisleki.

Spraševalka: Kako pa ste se spoprijeli s to skrbjo?

Intervjuvanka: /Zelo dobra naveza s Fakulteto za socialno delo ter z dr. Tadejo Kodele, asistentko na omenjeni fakulteti. / (32) Pa /tudi predhodno srečanje s študenti in dogovori./ (33) /stalno sodelovanje, povratne informacije z vseh strani, odprta komunikacija, vzpostavitev zaupljivega odnosa./ (34)

Spraševalka: Kaj pa vmes, ko je projekt že potekal so se takrat pojavili kakšni zadržki, težave, ovire?

Intervjuvanka: /Pričakovanja vseh sodelujočih je potrebno vedno usklajevati, saj so vedno, ne samo na začetku projekta, ampak tudi kasneje tekom samega procesa, sploh ko se odločiš za eno tako novost, inovacijo. To so pričakovanja, ki jih ima družina, otrok, učenec, študent, šola./ (35) Torej težave v zvezi z usklajevanjem pričakovanj. /Težava, ki sem jo jaz tekom projekta zagledala je bila v pomanjkanju komunikacije med vsemi udeleženi./ (36) /V prvem letu izvajanja projekta je bil šolski del, torej učitelji in razredniki še premalo vključen, nismo imeli tesne povezave./ (37) /Zdaj v drugem letu izvajanja projekta smo to že malo okrepili, je pa tukaj še veliko možnosti za tesnejše sodelovanje in s tem tudi več možnosti za uspeh./ (38)

Spraševalka: A govoriš o sodelovanju študenta z učitelji?

Intervjuvanka: /Tako, sodelovanje študenta z učitelji./ (39) /Tudi kakšen skupen sestanek imam v mislih, kjer bi se vsi videli, tako razrednik, učitelj, ki poučuje predmet kjer je otrok neuspešen, študent, morda tudi starši. Tukaj so še možnosti za razvoj te oblike podpore./ (40)

Spraševalka: Po kakšnem ključu si izbrala družine za sodelovanje v projektu podpore in pomoči?

Intervjuvanka: /To so bile družine, ki so bodisi same izražale potrebo./ (41) hkrati pa /tudi svetovalne delavke, ki delamo z otroci in družinami vemo katere so družine, ki potrebujejo to obliko pomoči in so jo pripravljene sprejeti./ (42)

Spraševalka: Kaj pa je bilo merilo za to, npr. slabši učni uspeh?

Intervjuvanka: /Slabši učni uspeh otrok./ (43) /priseljene družine./ (44) /enostarševske družine./ (45) /ena učenka je imela učne težave zaradi dolgotrajne bolezni (zdravstvena situacija)./ (46) Torej /različne ranljivost družin./ (47)

Spraševalka: Na kakšen način pa so bile te družine povabljene v sodelovanje?

Intervjuvanka: /Družinam sem predstavila možnost in jih povprašala če so pripravljeni sodelovati./ (48) In /samo ena družina je v teh dveh letih zavrnila to obliko pomoči./ (49)

Spraševalka: Torej je samo ena družina zavrnila sodelovanje. Kaj se je pa tam zgodilo?

Intervjuvanka: /Ko sem jim ponudila sodelovanje so takoj rekli ne, domov pa ne./ (50) /Težko zagotovo rečem, ampak sem zaznala, kakor da bi se sramovali svojega prostora in niso želeli z nikomer deliti svoje družinske intimnosti./ (51) /Pa tudi strah je bil prisoten kaj bo en človek tam pri nas, kaj bo vnesel in prinesel. Strah je bil pred nečim tako novim./ (52)

Spraševalka: Kaj konkretno pa si jim povedala, ko si jim predstavila to obliko pomoči?

Intervjuvanka: /Da začenjamo novo obliko pomoči in podpore družinam, kjer sodelujemo s Fakulteto za socialno delo in, da so študenti podiplomskega študija omenjene fakultete v okviru študijskega programa in nabiranja izkušenj pripravljeni priti otrokom domov pomagat pri učenju, jim nuditi pomoč pri širši šolski organizacijski podpori ter nuditi podporo tudi staršem, kjer bi ocenili da to rabijo./ (53) /Starši seveda ob takšnem povabilu vedno najprej slišijo učno pomoč svojim otrokom, drugega skoraj ne slišijo./ (54) /S tega pravzaprav izhaja tudi tisto kar pravimo, da staršem res ni vseeno za šolo, čeprav navidezno s svojim odnosom in organizacijo včasih pokažejo nasprotno (da jim ni mar, da premalo sodelujejo)./ (55) /A praviloma je šola, šolska uspešnost otrok in učni uspeh zelo pomembna vrednota družin, zato pri takšnih ponujenih oblikah slišijo najprej učna pomoč./ (56) /V vseh družinah pa se je razvil še nek drug način, nek drug vidik podpore, pogovora, so se pokazale potrebe, ki jih v šoli zagotovo (vsaj večino teh) ne bi zagledali./ (57)

Spraševalka: A to, da se je pojavil še nek drug način podpore povezuješ z neformalnim (bolj sproščenim) okoljem kjer je potekalo sodelovanje?

Intervjuvanka: Ja, /z vstopom v neposrednem življenjski svet družin, z še enim drugače zaupljivim odnosom./ (58) potem /pa tudi z majhnimi operativnimi možnostmi, ki jih na običajnem sodelovanju starši-šola-otrok ne moremo odkriti (npr. ko je študent uredil, da je otrok prišel do ene delovne mize, da se je lažje učil), jih ne moramo zagledati./ (59).

Spraševalka: Po čem pa se je ta pilotni projekt v sodelovanju s FSD tebi najbolj vtisnil v spomin?

Intervjuvanka: /Odgovornost, zavzetost, pripravljenost, opremljenost študentov za to delo./ (60) /Zelo dragocena so bila tudi mentorska srečanja, kjer smo drug drugega bogatili, to res ni enosmerni proces./ (61) /Tudi to, da starši zelo zaupajo šoli, to mi je zelo pomembno, kar spustiti človeka v svoj svet je zaupanje in ena pripravljenost za sodelovanje, odprtost, to je meni zelo pomembno za sodelovanje s starši./ (62) /Ta pilotni projekt meni pomeni v vsakdanjih, ustaljenih procesih eno novost, eno osvežitev, tako rednega in sistematičnega sodelovanja s Fakulteto za socialno delo in asistentko dr. Tadejo Kodele in študenti. / (63) /Je dodatna časovna in vsebinska naloga obremenitev, vendar je tudi bogatitev./ (64)

Spraševalka: Kje pa si najbolj čutila to breme?

Intervjuvanka: /V kakšnem obdobju je veliko koordinacije, takrat recimo, ko se projekt začne in je potrebno vse te udeležence povezati, razložiti in ko to dodaš še k vsemu ostalem delu je to en del bremena./ (65) /Tudi redno spremljanje študentskih poročil o srečanjih z družino zahteva svoj čas in razmislek, da daš neko smiselno povratno informacijo, ki bo študentu pomagala pri nadaljnjih srečanjih z

družino./ (66) /Zapise študentov sem redno in sproti brala, odgovorila sem včasih s kakšnim dnevom zamude./ (67)

Spraševalka: Kako pa si doživela te zapise?

Intervjuvanka: /Zdeli so se mi zdelo vredni, zelo dragoceni./ (68) /Meni se je zdelo tudi drago, da sem znala ločit katere informacije so za šolski prostor zares pomembne in sem kakšno od teh posredovala tudi naprej učiteljem./ (69) /veliko tega kar pa ni bilo pomembnega za šolski prostor pa sem obdržala, ker niso vse stvari pomembne, ki jih je študent zagledal v družini in jih zapisal v dnevnik. Določene stvari ne pomagajo družini, niso potrebne, lahko celo škodijo če bi jih trosila okrog./ (70) /Tukaj sem zaznala svojo pomembno strokovno-etično dimenzijo./ (71)

Spraševalka: Kako bi opisala svojo vlogo v celotnem pilotnem projektu podpore in pomoči?

Intervjuvanka: /Moja pomembna vloga je najprej bila pri eni polni pripravljenosti za takšen način sodelovanja./ (72) /Druga je bila potem vlogo, da se res izberejo družine kjer bo sodelovanje koristno za družino, otroke in za študenta/-tko./ (73) /Moja zelo pomembna in v tem delu najbolj dragocena vloga je študentu dopolniti to šolsko sliko. Ena slika je ko je študent doma z družino, otrokom ter njegovo učno neuspešnostjo pa hkrati tudi s tem kako otrok doma naslika učitelja, šolo, tukaj pa sem zaznala svojo pomembno vlogo, da znam predstaviti kako to zgleda v šolski situaciji in kako na to gledajo odrasli v šoli-učitelji, razredniki./ (74) V tem sem bila zares dragocena, /tudi s tem, da imam zares dolgi in globok vpogled v življenje naših družin, tako lahko s kakšnim drobnim podatkom pomagam in razbremenim situacijo npr. v kakšni situaciji so bile slike in predstave študentov že precej obremenjujoče in tukaj je pomagal razbremeniti situacijo kakšen moj podatek./ (75)

Spraševalka: Kaj pa mentorska podpora študentom?

Intervjuvanka: Ja /študentom pa je zagotovo pomagalo tudi to, da sem v resnici pokazala, da sem v celoti poleg, da sem res dejavno dosegljiva in, da so me študenti tudi poklicali takrat ko je bilo to res potrebno./ (76) /Hkrati pa sem vzdrževala ta občutek pri študentih, da niso sami./ (77)

Spraševalka: S katerimi pričakovanji si kot šolska svetovalna delavka vstopila v ta proces podpore in pomoči za družine?

Intervjuvanka: /Moje pričakovanje je bilo začeti eno sodelovanje na malo drugačen način./ (78) /Zase sem si želela, da bi se na svojem delovnem mestu malo osvežila, malo razširila svoje običajno in utečeno delo, se lotila sodelovanja na en nov, drugačen način./ (79) /In takoj za tem pri svojem delu že ves čas iščem neke nove možnosti in oblike podpore za otroke, ki to potrebujejo./ (80) /Moja glavna naloga je tukaj v podpori otrokom, zato znotraj bolj rigidnega sistema iščem možne oblike in poti za še kaj novega, drugačnega./ (81)

Spraševalka: So se pričakovanja uresničila?

Intervjuvanka: /Ja. So se uresničila./ (82)

Spraševalka: V kakšni meri pa so se ta pričakovanja uresničila?

Intervjuvanka: /Jaz bi rekla, da tisto kar še ni je, da o tem sodelovanju premalokrat spregovorim v svojem kolektivu ali v kakšni širši strokovni javnosti, ali v obliki kakšnega zapisa./ (83) Tukaj me še zmanjka, /to me še čaka, namreč potrebno je o novostih govoriti, sploh če hočemo, da se na sistemski ravni nekaj spremeni . Ni dovolj, da to ostane ena zelo zelo dobra izkušnja v enem ozkem krogu ljudi./ (84)

Spraševalka: Bo morda avgustovska konferenca o šolskem svetovalnem delu priložnost za to?

Intervjuvanka: Tako, /avgustovska konferenca o ŠSD bo ena taka prva priložnost. Zato sem tudi tako zelo zavestno rekla ja, ker menim, da je čas za naslednji tak korak./ (85) /Takšno obliko dela in sodelovanja želim umestiti kot inovativni model dela šolske svetovalne službe na naši šoli./ (86)

Spraševalka: Kaj pa vmesna pričakovanja, so se kasneje ko je projekt že tekel pojavila še kakšna vmesna pričakovanja?

Intervjuvanka: /Jaz bi včasih še hitreje rada videla kakšne dobre učinke, v smislu uspešnosti otrok in še boljšega sodelovanja s starši, ampak tukaj me življenje uči, da je potrebno biti potrpežljiv./ (87) /da so spremembe na nekem področju tako majhne in je potrebno počasi delati pot za njih./ (88)

Spraševalka: Kakšna so bila torej vmesna pričakovanja?

Intervjuvanka: /So bila povezana z uspešnostjo otrok in boljšim sodelovanjem s starši./ (89) /Jaz bi si želela še kakšno hitrejšo spremembo, hitrejši popravek pri otrocih, kar se tiče odnosa in organizacije./ (90)

Spraševalka: Kaj se je zgodilo s temi vmesnimi pričakovanji? So se uresničila?

Intervjuvanka: /Ja pravzaprav se je veliko tega v resnici tudi uresničilo. V življenju pa bi bilo nerealno pričakovati, da bi se uresničila vsa./ (91) /zlasti ko gre za učni uspeh na kar res vpliva veliko dejavnikov, sploh ni samo ena od oblik podpore in pomoči tisti dejavnik, ki bo v celoti vplival na uspešnost oz. neuspešnost./ (92) /Še tam, ko z našimi očmi vidimo, da je neuspešno (torej, ko gre za ponavljanje razreda) sem se naučila, da ponavljanje razreda ni nujno neuspeh./ (93)

Spraševalka: Katere kompetence, znanja, veščine si kot šolska svetovalna delavka zase krepila in razvijala v tem pilotnem projektu?

Intervjuvanka: /Krepila sem strokovni jezik./ (94) /večkrat in bolj strokovno sem pogledala svoja vsakdanja dejanja skozi prizmo svoje stroke./ (95) /mentorske kompetence vodenja in razširjanja pogovora./ (96) /Zdi sem mi, da sem krepila sodelovalno kulturo./ (97) /komunikacijske spretnosti./ (98) predvsem pa /ocenjujem, da sem zgled socialne delavke v šoli mladim ljudem, da sem sogovornica in, da ste lahko tudi študenti zagledali kaj so naloge šolskega svetovalnega dela in kako se jih lotit./ (99) /Ob tem razvijam novo sodelovalno kulturo na šoli in v širšem prostoru, s čimer dokazujem razumevanje in udejanjanje razvojne ravni šolskega svetovalnega dela./ (100) /S pristnim sodelovanjem s študenti sem odprta za konstruktivno kritiko na strokovni in osebni ravni ter s tem sposobna lastne refleksije, ki je pogoj za razvoj strokovnega dela in osebne rasti./ (101)

Spraševalka: Kako so ta omenjena znanja, veščine in kompetence pomagale okrepiti tvojo profesionalno držo?

Intervjuvanka: /Najprej sem se ponovno še bolj zavedla svoje strokovne vloge ter ovrednotila svojo strokovno pot do tukaj./ (102) /Skozi to sodelovanje sem uspela tudi malo načrtovati, kako pravzaprav pa to pot racionalno razvijati, tudi skozi mentorstvo./ (103) Tukaj ni nepomembno, da /je takšno sodelovanje na eni strani krepitev moje strokovne poti, hkrati pa tudi šole kot celote, saj to vendarle vnaša v šolski in širši skupnostni prostor eno novost, novo kulturo sodelovanja, na dolgi rok pa bi celo lahko rekli možnega sobivanja./ (104)

Spraševalka: Katera znanja iz teorije in prakse socialnega dela ste največ uporabljali tekom celotnega projekta podpore in pomoči?

Intervjuvanka: /Sodelovalni odnos./ (105) /razvidnost./ (106) /umeščenost./ (107) /vodenje pogovora./ (108) /razumevanje kompleksnosti življenjskega sveta ljudi./ (109) /vstopanja v delovni odnos in zaključevanje le-

tega,/(110) /znanje za ravnanje,/(111) /tukaj in zdaj,/(112) /etika udeležnosti,/(113) /proslavljanje,/(114) /podpiranje,/(115) /zdržati v procesu in delovnem odnosu,/(116) /soustvarjanje dobrih izzidov,/(117), /iti po moč,/(118)

Spraševalka: Na kakšen način si jih uporabljala tekom celotnega procesa podpore in pomoči?

Intervjuvanka: /Jaz sem pri svojem delu vendarle prežeta s tem, to je del mene in moje strokovne identitete, tako sem preprosto omenjene kompetence, znanja v ta proces enostavno vnesla, jih živela in delovala v skladu z njimi./(119) /Hkrati pa vendarle ta odnos pomeni, da kakšnega od teh korakov narediš v odnosu do študentov, zavoljo njih z še malo večjim razmislekom./(120) /Malo več je bilo pri tem sodelovanju prostora za zavestno razmišljanje o lastnem strokovnem ravnanju in potem to tudi ubesediti s študenti in asistentko dr. Tadejo Kodele, hkrati pa tudi razmisliti v katero smer pa je moč to razvijati./(121) /To je res delček naše stroke, v tem sem jaz tako pristno socialno delovna na delovnem mestu znotraj mojih delovnih nalog, ker vmes sem se zaradi dela v šoli navzela šolskih pravil in manir./(122)

Spraševalka: Tekom pogovora sem te doživela z eno veliko mero odgovornosti za ta pilotni projekt podpore in pomoči?

Intervjuvanka: Ja. /Jaz sem se na svojih prvih praksah, že kot mlada študentka zelo zavestno odločila, da bom z mladimi ljudmi delala in jim bom na voljo, samo pod pogojem če bom res imela čas, da bom z njimi res delila stroko/ (123), ne v smislu tega, da bi jih uporabila, da bi mi izpolnjevali kakšne tabele, zapisnike, tabele, namesto mene dežurali ali celo samo opazovali. ipd. /S študenti si želim sodelovati na način obojestranskega doprinosa in rasti./(124)

Spraševalka: Zdaj pa še nekaj o doprinosu projekta za socialno delo v šoli. V čem se je proces podpore in pomoči otroku in njegovi družini, ki smo ga razvijali z obiskovanjem družin na domu razlikoval od tistega, ki običajno poteka med šolo in učencem ter njegovo družino?

Intervjuvanka: /Ja razlika je bila zelo velika, to je nov način sodelovanja in podpore družini./(125) /Šola v običajnih sodelovanjih ne vstopa na dom in ne nudi podpore na domu, zato je to novost projekta v katerem je edinstven, poseben, drugačen./(126) /Ta projekt pomeni delovati in podpirati tam kjer otrok je, tam kjer družina je in tam kjer družina to potrebuje./(127) /To je res povsem socialno delovno, kajti naša stroka je zelo konkretna, zelo preprosto dejavna./(128) /Podpora pri delanju domače naloge je na videz zelo preprosta, za katero večkrat tudi rečemo, da bi to pravzaprav lahko delal vsakdo, hkrati pa naša stroka in naša vedenja, znanja to podporo pri domači nalogi razširijo s tem, da mi odpremo še en dialog z otrokom ali s starši./(129) /Študenti ne ostanejo samo pri tem, da je domača naloga narejena, ampak pogledajo še kako se je to zgodilo,/(130) /kaj je bil doprinos vsakega udeleženega, ko se vprašamo o pričakovanjih./(131) Inštruktor, ki pride in naredi z otrokom samo domačo nalogo nima tega okvira.

Spraševalka: Kje in kako vidiš prispevek pilotnega projekta za socialno delo v šoli? Kaj je vredno izpostaviti kot primer dobre prakse?

Intervjuvanka: Torej /novo možno izkušnjo kjer so še možnosti podpreti družine in otroke./(132) /Zelo pomembna in neprecenljiva izkušnja za študente, sama je nisem imela, ampak sem si jo ustvarila znotraj svoje širše družine, saj sem na ta način hodila pomagat svojemu bratrancu in sem potem na to temo napisala diplomu na prvi stopnji študija socialnega dela./(133) Tako, /da neprecenljivo bogata izkušnja za študente, ker je zelo blizu in zelo realna izkušnja v bodočemu poklicnem delu, če se odločiš za takšno delovno mesto,/(134) /pa hkrati toliko varno in razbremenjeno vseh birokratskih postopkov in dodatnih zadržitev, ki

jih vsako delovno mesto prinese.)/(135) /To je res izkušnja, kjer se občuti žlahtnost strokovnega dela in življenja z ljudmi.)/(136)

Spraševalka: Še kakšen prispevek za pilotnega projekta za socialno delo v šoli?

Intervjuvanka: /Nujna krepitev šole s Fakulteto za socialno delo, to se mi zdi zelo pomembna reč.)/(137) /Tudi prepoznavnost same smeri študija in stroke v šolskem kontekstu.)/(138)

Spraševalka: Zdaj pa še eno vprašanje za konec, kje vidiš, da bi se tovrstna praksa po tvojem mnenju lahko nadaljevala na osnovnih šolah?

Intervjuvanka: /Jaz mislim, da je to projekt, ki se lahko v resnici razvija naprej.)/(139) /To sicer ni rešitev, ni oblika podpore za vse težave, ki jih imajo otroci in družine. Tudi ta oblika podpore in pomoči ima svoje prednosti in omejitve, ni čarobna oblika za vse težave, ki jih imajo šolajoči se otroci in družine.)/(140) /Je pa ena od dragocenih in možnih oblik, ki bi jih sleherna šola lahko razvijala.)/(141) /Ima pa razvoj te oblike podpore in pomoči veliko možnosti, kot sem že prej enkrat rekla, ko se to delo vpelje,)/(142) je /v določenih primerih smiselno že v začetku zbrati vse udeležene, nikakor pa ni recepta, da bi tovrstna podpora čisto pri vseh družinah potekala na enak način, v enem primeru je najboljši način takšen, da se vsi udeleženi predhodno dobimo in si podelimo tako pričakovanja kot odgovornosti,)/(143) /v drugem primeru je zelo dobro če gre študent sam v družino in vzpostavi stik kot je bilo v našem primeru največkrat.)/(144) /Zagotovo pa bi veljalo v največjih primerih okrepiti to sodelovanje med študentom-šolo-družino,)/(145) /so pa tudi primeri kjer ocenjujem, da je potrebno, če je študent samo v družini in ta povezava ni nujno potrebna, ker družina bolj potrebuje zgolj eno družabnost, podporo v družini, ni nujno da gre za eno tesno sodelovanje s šolo.)/(146) /Bi rekla, da moramo vedeti, da tudi ta projekt potrebuje raznolikost in širino, nikakor v razvijanje zgolj enega načina dela.)/(147) In /v resnici če bi to prišlo do ene večje sistemske oblike, potem tudi res malo razdelati v smislu tega kje gre res v veliki meri za podporo otrokom pri učnem delu, kje gre za večjo podporo staršem pri krepitvi vzgojne moči, kje je potrebna preventiva zaradi nekih zdravstvenih omejitev. Tako, tukaj se odpira možnost za večjo specializiranost tovrstne oblike podpore in pomoči.)/(148) /Vsekakor pa ocenjujem, da jo ta prostor zdaj potrebuje, delno nudenje tega s strani študentov,)/(149) /delno pa tudi kot opcijo vidim, da bi se ta oblika podpore in pomoči profesionalizirala, da bi bile posamezne družine deležne večje podpore predvsem s časovnega vidika- torej, da bi več ljudi to počelo tudi poklicno.)/(150)

Spraševalka: Torej vidiš možnost za nadaljevanje te oblike podpore in pomoči na domu?

Intervjuvanka: /Jaz mislim, da je pri nas zlepa ne bomo prekinili.)/(151) /Sem procesen človek in potrebujem stvari počasi razvijati, stremim k razvidnosti, prepoznavanju, delanju majhnih korakov, opazovanju manjših učinkov.)/(152) Nisem človek, da bi projektno zablestela in že v prvem letu obesila to na vse panoje, to ni moj način dela.

Spraševalka: Bi želela za konec še kaj dodati? Ti je še kaj ostalo in bi želela podeliti?

Intervjuvanka: /Projekt predstavlja na eni strani pomembno pomoč in podporo otrokom in družinam,)/(153) /nič manj ni pomemben z vidika doprinosa študentom, saj se srečajo in delajo konkretno in dejavno socialno delo.)/(154) /Ob tem pa ne gre spregledati mreže sodelovanja med fakulteto, šolo in širšo lokalno skupnostjo. V tej mreži sodelovanja je še veliko možnosti za razvoj stroke, šolske razvojne avtonomnosti in novih oblik sobivanja v širšem lokalnem prostoru.)/(155)

9.3 ODPRTO KODIRANJE

INTERVJUJI S STARŠI

Intervju X:

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
X1	Krasno	Krasna izkušnja	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
X2	Pozitivno	Pozitivna izkušnja	Oris celotnega sodelovanja v IPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
X3	Sin je zelo rad sodeloval s študentko	Sprejetje študentke	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
X4	mislim, da se mu je kar poznalo glede šole in učenja	Napredovanje v šoli	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
X5	Krasna izkušnja	Krasna izkušnja	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
X6	Zelo dobrodošlo	Koristna izkušnja	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
X7	Uporabno, tudi zaradi tega ker mene ni skoz doma. Mislim me kar ni, ker sem več ali manj odsotna čez cel dan.	Koristna izkušnja	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
X8	Fajn se mi je zdelo	Krasna izkušnja	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
X9	zelo rad sodeluje s tujimi ljudmi, z domačimi pa noče	Ne sprejema učne pomoči družinskih članov	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavlanje delovnega odnosa v IDPP
X10	zdaj študentka ni več tuja, njemu je že zelo domača	Sproščeno vzdušje	Osebno vodenje k dobrim izidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X11	To izkušnjo ocenjujem kot pozitivno	Pozitivna izkušnja	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
X12	je z veseljem dobrodošla tudi v naslednjem šolskem letu	Študentka dobrodošla v naslednjem letu	Želja po sodelovanju v IDPP v prihodnje	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
X14	Vesela bom tudi sama, če bo naslednje leto tudi prihajala	Vesela nadaljevanja v IDPP	Želja po sodelovanju v IDPP v prihodnje	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
X13	se ji je sin tudi lepo odprl	Zaupanje študentki	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
X15	šolska svetovalna delavka nam je predlagala, preko šole je šlo to	Predlog šolske svetovalne delavke	Povod za vzpostavlanje IDPP	Vzpostavlanje delovnega odnosa v IDPP

X16	sin noče sodelovati z nami domačimi	Ne sprejema učne pomoči družinskih članov	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X17	Imamo slabe izkušnje z njegovim očetom in k njemu sin ni več hotel hoditi. Pa mu je malo uspeh padel.	Padec šolskega uspeha	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X18	Smo prišli do tega, da bi bilo fajn, če pridejo drugi ljudje k nam, v domače okolje.	Pomoč v domačem okolju	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X19	Z nami domačimi ni hotel, ker je pobral malo vzorca od svojega očeta. Negativnega.	Negativna izkušnja z očetom	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X20	Se je zdaj fajn popravil.	Popravljeno vedenje	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
X21	Lansko leto, je že imel pomoč na domu, sta pa prihajali dve študentki s socialne pedagogike	Predhodna izkušnja sodelovanja s študentkami socialne pedagogike	Druge oblike pomoči v katere so bili otroci vključeni	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X22	šolska svetovalna delavka videla, da jaz z njim ne morem funkcionirati, ker sin ni hotel sodelovati	Uvid SSD v problemsko situacijo družine	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X24	je začel lepo napredovati v šoli, očitno se je obneslo	Napredovanje v šoli	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
X25	imam še starejšo hčerko in sina, ampak res noče sodelovati z nami, kljub temu, da mu oba rada pomagata	Ne sprejema učne pomoči družinskih članov	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X26	Vprašala me je, če sem za to, da pridejo študentke s šole k njemu domov in se ukvarjajo z njim	Predlog podala na sestanku	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X27	seveda moj odziv bil takoj pozitiven	Sprejetje predloga SSD	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X28	Sem takoj sprejela, ker se mi zdi to dobra stvar za sina.	Sprejetje predloga SSD	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X29	Takoj mi je bila	Občutek	Uvodno srečanje s	Vzpostavljanje

	simpatična in sem rekla, to je sigurno to. Da je OK.	simpatičnosti	študentko	delovnega odnosa v IDPP
X30	Da se bomo srečavali vsak četrtek.	Dogovor o terminu srečanj	Dogovor o sodelovanju v IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X31	imamo po novem še inštruktorja, ki prihaja ob sredah in torkih	Pomoč inštruktorja	Druge oblike pomoči v katere so otroci vključeni	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X32	Všeč mi je bilo, da sta fajn prijatelja s sinom	Prijateljski odnos	Osebno vodenje k dobrim izidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X33	ni bilo takoj strogo knjige ven	Sproščeno vzdušje	Osebno vodenje k dobrim izidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X34	Na začetku so srečanja temeljila na spoznavanju, da se imata skupaj fajn, da se razumeta.	Spoznavna funkcija	Začetna srečanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X35	Velikokrat me tudi ni bilo doma	Pogosta odsotnost mame	Prisotnost družinskih članov na srečanjih	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X36	sem ji zaupala, zato me ni bilo zraven	Zaupanje študentki	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
X37	sem bila zraven samo parkrat, verjetno 2x, 3x	Pogosta odsotnost mame	Prisotnost družinskih članov na srečanjih	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X38	Sama sem ji zaupala, sem vedela, da je kul in, da bo vse OK.	Zaupanje študentki	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
X39	tudi sin se je vedno fajn počutil	Sproščeno vzdušje	Osebno vodenje k dobrim izidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X40	A si človek za ta poklic ali pa nisi in ona ima to v krvi, da je narejena, izučena za ta poklic in to vidiš.	Študentka, (v)zgledna socialna delavka	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
X41	To, da ji sama lahko zaupam	Zaupanje študentki	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X42	da jo sin sprejme	Pristanek sina na sodelovanje v IDPP	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X43	da sin napreduje v šoli	Napredovanje v višji razred	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X44	Kot sem prej rekla imamo slabe izkušnje z očetom in tja ni hotel več hoditi. Drugače je bil ob sredah pri njemu.	Negativna izkušnja z očetom	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X45	ga je včasih udaril	Negativna izkušnja	Instrumentalna	Vzpostavljanje

		z očetom	definicija problema	delovnega odnosa v IDPP
X46	sem si res želela, da sin sodeluje, ampak res sodeluje, na tako prisiljeno kot v šoli ko pač mora sodelovati. Z študentko je res lepo sodeloval.	Sprejetje študentke	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
X47	Še malo, še naravoslovje popravi pa bo, da ne bo šel v naslednje šolsko leto z negativno oceno.	Samo še naravoslovje popravi	Začetna pričakovanja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
X48	Drugače ima pozitivne ocene, ima tudi štirice in petke zaključeno. Brihten je zelo.	Izboljšanje ocen	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
X49	Skrbnišтво sicer je tako, da bi moral hoditi k očetu, ampak jaz ga ne dam tja, ker mu tam ni všeč.	Negativna izkušnja z očetom	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X50	potem je nazadoval v šoli	Negativna izkušnja z očetom	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X51	še bil je zaprt in sva bila v bolnici	Negativna izkušnja z očetom	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X52	Bile so res težke travme z njim skozi celo leto in ga zato ne dam več tja	Negativna izkušnja z očetom	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X53	Je priden zelo, prvi, drugi in tretji razred je bil v kenguruju najboljši v razredu potem pa se je to zaradi njegovega očeta vse skazilo.	Negativna izkušnja z očetom	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X54	Ja, ja. Seveda.	Uresničena začetna pričakovanja	Začetna pričakovanja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
X55	Včasih se mi je celo zdelo, da sta preveč prijatelja.	Prijateljski odnos	Osebno vodenje k dobrim izidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X56	Sin je sodeloval z študentko samo takrat, ko je bila ona zraven	Aktivna participacija sina v IDPP	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
X57	potem, ko je odšla se ni hotel več učiti, zato bi bilo mogoče celo	Več konkretne učne pomoči	Predlogi za izboljšanje sodelovanja v procesu podpore in	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

	boljše, če bi v tistem času malo bolj pritisnila nanj. Zaradi tega pravim, da sta bila mogoče malo preveč prijatelja		pomoči	
X58	ona ga je vedno v vsem razumela, tudi takrat, ko sem jaz bila kdaj sitna, kar sem seveda bila	Razumevanje otroka	Osebno vodenje k dobrim izidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X59	No zaradi šole sem bila predvsem sitna, ampak zdaj sem že mirna, ker je ostalo samo še naravoslovje pa slovenščino spis še imamo za popraviti.	Želja po pozitivnih šolskih ocenah otroka	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X60	To me je edino, da sta bila preveč prijatelja, ampak nič v slabo otroka	Prijateljski odnos	Osebno vodenje k dobrim izidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X61	glede ocen, da je popravil negativne ocene	Izboljšanje šolskih ocen	Vmesna pričakovanja	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X62	Samo, da ni negativen, nimam drugih pričakovanj od otroka, sploh tisto kar tudi sama nisem v življenju naredila	Napredovanje v višji razred	Vmesna pričakovanja	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X63	Da napreduje v naslednji razred	Napredovanje v višji razred	Vmesna pričakovanja	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X64	jaz sem bolj tako gledala na to, da ne bi ponavljal razreda, ker potem bi ga bilo potrebno prešolat, ali kaj jaz vem. Potem ne bi moral biti več tukaj v šoli, ker bi se vsi norca delal iz njega. Ni treba, da je odličnjak, to bi že bil zase, kakor sam hoče. Samo to, da napreduje.	Rešitev ob ponavljanju razreda vidi v prešolanju	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X65	Samo to, da je napredoval v šoli. Da je imel pozitivne ocene.	Napredovanje v šoli	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
X66	Sigurno je takšen človek kot je študentka vedno dobrodošel in v	Zelo dobrodošlo sodelovanje v IDPP	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP

	pomoč. Takrat, ko sem jaz odraščala tega ni bilo, če pa bi bilo pa bi verjetno tudi jaz danes bila kaj drugega.			
X67	mislim, da je to zelo dobro, če se to ohrani. Še bolj bi se lahko to razširilo, še več bi lahko bilo takšnih ljudi, ki so pripravljeni pomagati otrokom. Tudi v primerih, kjer zanemarjajo in tepejo otroke, tako, da je to samo dobro, dobro in čim več tega še naprej	Ohranjanje sodelovanja in razširjanje na večjo populacijo	Predlogi za izboljšanje sodelovanja v procesu podpore in pomoči	Zaključevanje delovnega odnosa v IPDD
X68	če bi študentka hodila takrat k njegovemu očetu, ko je udaril sina, da ga potem sploh ne bi udaril in bi se imel sin čisto lepo tisto eno uro. Jaz bi jo tudi tja poslala, da bi bila z njim tam, sigurno. Tudi za sina samega, da ne bi imel toliko slabih izkušenj z očetom in izgredov.	Možnost, da gre študentka s sinom k očetu	Želja po sodelovanju v IDPP v prihodnje	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
X69	Napredoval je v ocenah	Izboljšanje ocen	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
X70	bistveno pa je napredoval tudi v obnašanju. Letos se je bolj sprostil, ni bil več tako zadržan, kar meni več pomeni kot same ocene	Bolj sproščen	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvijal IDPP
X71	Zame osebno je čisto dovolj, da dobi dvojko, trojko	Želja po pozitivnih šolskih ocenah otroka	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X72	Rajši se je z njo družil kot z očetom, pri nas o tem sploh ni debate.	Aktivna participacija sina v IDPP	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
X73	mislim, da bi morali tudi v šoli	Šolski sistemi naj izboljšajo	Predlogi za izboljšanje	Razvijanje delovnega odnosa

	bolj opaziti to nasilje v družini, hočem reči, da bi morali narediti več na tem, da bi se te družine bolj opazile	prepoznavanje družin z izkušnjo nasilja	sodelovanja v procesu podpore in pomoči	v IDPP
X74	otrok se lahko vsaj tisto uro ali dve ima fajn	Aktivna participacija sina v IDPP	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
X75	pri nas se je zagotovo rabilo to	Uvid družine v lastno problemsko situacijo	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X76	Mogoče samo to, da sta bila preveč prijatelja, ker takoj ko je študentka šla je vse stvari pospravil in ni bilo več učenja. Ker potem če bi mene poslušal še malo, bi se lahko še kakšne pol urce več učil.	Več konkretne učne pomoči	Predlogi za izboljšanje sodelovanja v procesu podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X77	lani, ko sta prihajali ti dve puncici, študentki, so najprej peljali psa ven, potem pa so se res učili učili. Tudi takrat, ko je sin zašel, saj veste to, da se rad pogovarja in debatira, so šli nazaj na učenje.	Predhodna izkušnja sodelovanja s študentkami socialne pedagogike	Druge oblike pomoči v katere so bili otroci vključeni	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X78	študentka pa ga je pustila, da je povedal, mislim ona je rekla, jaz ga zastopim.	Razumevanje otroka	Osebnostno vodenje k dobrim izidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X79	Ona bi morala bolj pritiskati na njega, da bi se v tistem času učil, ker je njo upošteval	Upoštevanje študentke	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
X80	ko pa sem mu jaz rekla, da se bova še kakšno uro učila, pa me ni upošteval	Ne sprejema učne pomoči družinskih članov	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X81	Ampak ona to ni naredila, zato ker je takšen človek, zato pa je tudi tukaj in jo ima sin rad	Upoštevanje študentke	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
X82	Se je pa vmes zgodilo, da je upošteval tudi starejšo hčerko, torej svojo sestro	Pomoč sorojencev	Druge oblike pomoči v katere so otroci vključeni	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

X83	Pa tudi zdaj, ko prihaja inštruktor, ga tudi upošteva.	Sprejetje in sodelovanje z inštruktorjem	Druge oblike pomoči v katere so otroci vključeni	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X84	Zato, ker je tuji človek spet, zato se mi zdi lepo, da prihaja tudi on.	Sprejetje in sodelovanje z inštruktorjem	Druge oblike pomoči v katere so otroci vključeni	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X85	študentka mu je bolj prijateljica	Prijateljica sinu	Krepitev socialne mreže	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
X86	Z inštruktorjem pa tudi delata, seveda, to pa zato ker nima dobrega vzorca od starejšega odraslega. Ampak zdaj sta tudi že z inštruktorjem bolj domača. On pa hodi zdaj zadnje tri tedne. Z njim se uči tisto, kar je, zdaj pred kratkim je bila npr. matematika, ostalo pa je še naravoslovje in spis.	Pomoč inštruktorja- zgolj učenje	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X87	Prej pa je bila angleščina zelo slaba in sta zato s študentko delala angleščino, ki je bila najbolj nujna, najbolj glavna ter je to popravil in zrihtal	Izboljšanje ocen	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
X88	Pa s starejšo hčerko sta delala malo matematiko, ker jaz res nisem za matematiko	Pomoč sorojencev	Druge oblike pomoči v katere so otroci vključeni	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X89	Drugače se res noče učiti, ker je obseden z računalnikom pa igricami, zato je bila študentka zelo dobrodošla, drugače sploh sedmega razreda ne bi videl	Študentka v vlogi motivatorja	Rast šolske motivacije	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
X90	Z mano se je več kregal, niti na misel mu verjetno ne pride, da bi imel takšen odnos do drugih ljudi, kot ga ima do mene	Ne sprejema učne pomoči družinskih članov	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X91	Moj predlog bi bil,	Več tovrstne	Predlogi za	Razvijanje

	da bi se v šoli več delalo na prepoznavanju teh družin ter posledično več na pomoči na domu sploh za take otroke, ki so res maltretirani. To je res zelo dobrodošlo.	pomoči za otroke z izkušnjo doživljanja nasilja	izboljšanje sodelovanja v procesu podpore in pomoči	delovnega odnosa v IDPP
X92	Veste sin, ko je imel težave sem šla na pediatrijo k psihologinji z njim, ker v šoli niso videli težav, ampak so bile težave. Zato mislim, da bi morale šolske psihologinje bolj sodelovati, da se te težave opazijo.	Šolski sistemi naj izboljšajo prepoznavanje družin z izkušnjo nasilja	Predlogi za izboljšanje sodelovanja v procesu podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X93	Potem sem šla pa na pediatrijo, kjer se dolgo čakala v vrsti na psihologinjo	Pediatrična klinika –psihologinja	Sodelovanje z drugimi institucijami za podporo in pomoč	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X94	Vse te stvari se kažejo na otroku in jaz mislim, da bi te stvari morali v šoli opaziti pri otroku, ker on je pol dneva v šoli, pol pa doma	Šolski sistemi naj izboljšajo prepoznavanje družin z izkušnjo nasilja	Predlogi za izboljšanje sodelovanja v procesu podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
X95	14 dni nazaj so mu ukradli cunje pri športni vzgoji, problem je v tem stresu, ki ga to povzroča pri otroku, da mora potem še vedno zjutraj razmišljati kaj bo oblekel, da mu ne bodo sunili oblek. Pa sploh pri takšnih otrocih, kot je moj sin, ki že tako noče hoditi v šolo	Noče hoditi v šolo	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
X96	12, sem več kot zadovoljna	Več kot zadovoljna s sodelovanjem v IDPP	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
X97	Res je hudo, da družine tega nimajo, ko to res rabijo njihovi otroci. Jaz če bi se temu lahko odrekla	Odrekla sodelovanju, da bi še kdo občutil razkošje te pomoči	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP

	zaradi tega, da bi bil en drug otrok zadovoljen, bi se odrekla ravno zaradi tega, ker vem kaj bi dobil tisti otrok.			
X98	Upam, da bo študentka še prišla	Študentka dobrodošla v naslednjem letu	Želja po sodelovanju v IDPP v prihodnje	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
X99	Tudi za drugo leto, se zelo priporočam	Študentka dobrodošla v naslednjem letu	Želja po sodelovanju v prihodnje	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
X100	sta taka prijatelja s sinom, saj veste, če je otrok zadovoljen potem si tudi ti	Zadovoljena mama, ker je otrok zadovoljen	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP

Intervju R:

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
R1	Otroci so se slabo učili in vsak od njih je že enkrat ponavljal razred	Ponavljjanje razreda	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R2	Šolska svetovalna delavka je predlagala, da imajo pomoč na domu, da bi se več učili. Šolska svetovalna delavka je predlagala pomoč za oba fanta (takrat sta bila četrta in peti razred)	Predlog šolske svetovalne delavke	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R3	zato, da bi izboljšali ocene	Negativne šolske ocene	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R4	da bi v šoli več govorili ter, da ne bi bili tako sramežljivi	Šibke interakcije otrok z učitelji	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R5	Nobeden od fantov namreč ni želel govoriti v šoli	Šibke interakcije otrok z učitelji	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R6	nista sodelovala z učitelji pri pouku, ko so jima postavili kakšno vprašanje sta bila tiho	Šibke interakcije otrok z učitelji	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R7	Na tem področju je zdaj prišlo do velikih sprememb, saj več sodelujeta	Premik v sodelovanju z učitelji	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
R8	Šolska svetovalna delavka me je poklicala preko telefona in me vprašala, če lahko pridem k njej v	Predlog podala na sestanku	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP

	pisarno			
R9	Na sestanku mi je predlagala, da bi prišla ena študentka domov ter bi se učila z obema fantoma	Predlog podala na sestanku	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R10	takoj sem sprejela to pomoč	Sprejetje predloga ŠSD	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R11	Ne, informacije so bile jasno podane	Ni bilo nejasnosti	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R12	Na začetnem srečanju smo se spoznali	Čas za spoznavanje	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R13	Predstavili	Čas za spoznavanje	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R14	malo poklepetali	Pogovor	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R15	Za naprej smo se dogovorili kdaj bo študentka prihajala, prvo leto je bilo to ob četrtnih popoldne, drugo pa ob sredah popoldne	Dogovor o terminu srečanj	Dogovor o sodelovanju v IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R16	Malo smo se pogovorili tudi o šolski situaciji otrok	Pogovor o šolski situaciji otrok	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R17	Sem sama že na začetku povedala, da se otroci sami doma ne učijo	Otroci brez navade samostojnega učenja	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R18	So velikokrat brez domačih nalog	Otroci brez navade samostojnega učenja	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R19	Da je vsak od njih že enkrat ponavljal razred	Ponavljjanje razreda	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R20	Za otroke sem si želela, da bi imeli boljše ocene	Izboljšanje ocen	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R21	da bi bolj aktivno sodelovali v šoli	Aktivno sodelovanje v šoli	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R22	da bi sproti delali domače naloge	Sprotno opravljanje šolskih obveznosti	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R23	Želela sem si predvsem, da se sami potrudijo in se sami naučijo učiti se	Samoiniciativa pri opravljanju šolskih obveznosti	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R24	So se uresničila	Uresničena začetna pričakovanja	Začetna pričakovanja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
R25	če ne mislim, da bi oba sina imela več negativnih ocen	Izboljšanje ocen	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok

R26	Mlajši sin je bil prvo leto boljši, več se je učil, delal sproti domače naloge in več sodeloval z učiteljico ter s sošolci. V naslednji razred je napredoval z vsemi pozitivno zaključenimi ocenami	Več samostojnosti in samoiniciativnosti pri učenju v prvem letu in pol za mlajšega sina	Dvoletno sodelovanje družin v IDPP	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
R27	Drugo leto pa se je na začetku tudi lepo učil, delal naloge, imel pozitivne ocene in vse	Več samostojnosti in samoiniciativnosti pri učenju v prvem letu in pol za mlajšega sina	Dvoletno sodelovanje družin v IDPP	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
R28	je potem meseca marca pridobil več negativnih ocen, ki jih potem ni uspel popraviti, ni delal več domače naloge, učil se je samo takrat, ko je prišla študentka	Proti koncu sodelovanja v IDPP popolna izguba šolske motivacije in ponavljanje razreda	Dvoletno sodelovanje družin v IDPP	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
R29	Vsi okrog njega smo ga spraševali kaj se je zgodilo in nam ni znal odgovoriti, zdaj bo ponavljal 5. razred z štirimi negativnimi ocenami	Proti koncu sodelovanja v IDPP popolna izguba šolske motivacije in ponavljanje razreda	Dvoletno sodelovanje družin v IDPP	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
R30	Starejši sin pa je prvo leto imel dobre ocene, pri matematiki je imel celo trojko. Letos pa napreduje razred z dvema negativnima in sicer iz angleščine in matematike	Napredovanje razreda pri starejšem sinu	Dvoletno sodelovanje družin v IDPP	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
R31	Ja počutim se odgovorno, kot mama se počutim odgovorno in krivo za to	Občutek krivde, odgovornosti ob ponavljanju razreda	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
R32	Takrat ko mi je učiteljica povedala, da obstaja velika verjetnost, da bo ponavljal razred, sem bila zelo zaskrbljena	Zaskrbljenost ob možnosti ponavljanja razreda	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
R33	Sinu sem tudi sama pomagala, ker je sprejel mojo pomoč in spomnim se, da sva enkrat pisala nalogo tudi do enih zjutraj	Neposredno vključevanje staršev v učenje	Premik k izboljšanju šolske situacije otrok	Spremembe za starše

R34	Prav tako je prihajala študentka na dom, ampak on se je učil samo takrat ko je bil kdo zraven, sam ni naredil nič	Študentka v vlogi motivatorja	Rast šolske motivacije	Spremembe za šolsko uspešnost
R35	Jaz sem se trudila in mu pomagala kjer sem lahko, ampak veliko stvari pa tudi jaz ne znam	Pomanjkanje znanja staršev za ustrezno pomoč	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
R36	Vedno ko sem ga vprašala če je naredil domačo nalogo, mi je odgovoril, da je nima ali pa, da jo je naredil že v šoli	Opominjanje na šolske obveznosti	Premik k izboljšanju šolske situacije otrok	Spremembe za starše
R37	Ja vedno sem imela željo, da bi se ocene izboljšale	Izboljšanje šolskih ocen	Vmesna pričakovanja	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
R38	Otroci so dosegali boljše ocene	Izboljšanje ocen	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
R39	prišla je tudi kakšna pohvala s strani učiteljic	Pohvala s strani učiteljev	Rast šolske motivacije	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
R40	starejšega sina so ob koncu letošnjega šolskega leta pohvalili v šoli, da opažajo več njegove lastne angažiranosti za šolske stvari	Pohvala s strani učiteljev	Rast šolske motivacije	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
R41	Manj pogosto sem tudi sama hodila v šolo na govorilne ure	Manj pogosto obiskovanje govorilnih ur	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
R42	otroci bolj sodelujejo v šoli in vprašajo, če česa ne razumejo	Premik v sodelovanju z učitelji	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
R43	Vse mi je bilo všeč	Vse OK	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
R44	Zdelo se mi je dobro, da prihaja zaradi sinov, da se potem vsaj v tem času učita	Čas rezerviran za učenje	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
R45	Zdelo se mi je koristno, če ne bi tudi starejši sin ponavljal razred	Preventivna pred ponavljanjem razreda	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
R46	Zelo uporabno je bilo sodelovanje s študentko, tako za mlajšega kot za starejšega sina	Koristna izkušnja	Oris celotnega sodelovanja v procesu podpore in pomoči	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
R47	Da. To me je spraševala tudi šolska svetovalna delavka, seveda bi bila pripravljena	Pripravljeni sprejeti novega študenta/tko	Želja po sodelovanju v IDPP v prihodnje	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP

	drugo leto sprejeti drugega študenta/-tko če zdajšnja ne bo mogla več prihajati, zakaj pa ne. Tako za mlajšega sina, ki bo ponavljal razred kot za starejšega, ki bo zdaj že v višjem razredu			
R48	10- sem zelo zadovoljna in hvaležna za učno pomoč na domu	Več kot zadovoljna s sodelovanjem v IDPP	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
R49	so se otroci poboljšali v šoli	Napredovanje v šoli	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok

Intervju I:

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
I1	To je bilo vredno, dobro je študent delal s sinom	Dobro sodelovanje študenta in sina	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
I2	Sta se dobro učila. Učila sta se odvisno od tega kaj je bilo najbolj nujno, npr. ta teden je pisal matematiko in sta se zato učila matematiko, če pa je bil vprašan naravoslovje pa sta se učila naravoslovje	Organizirano učenje glede na šolski urnik	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I3	Tako sta si po vrsti in sproti organizirala snov za učenje	Organizirano učenje glede na šolski urnik	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I4	Tako, da nimam kaj drugega povedati kot se najlepše zahvaliti za pomoč. To je za našo družino bil en velik plus	Hvaležnost za pomoč	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
I5	dolgo časa sta se učila, takrat ko je prišel študent, minimalno dve uri in pol, včasih pa celo tri ure. Včasih sta se učila od petih, šestih pa tja do devetih zvečer	Fleksibilnost trajanja srečanj	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I6	Seveda so se od teh dveh ur in pol malo pogovarjali,	Učenje z vmesnimi pavzami	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

	ampak to je logično, saj ni možno, da bi sin zdržal in bil skoncentriran celi dve uri in pol. Vmes sta imela kakšno pavzo, 5-10 minut, kar se mi je zdelo prav			
I7	Delala sta počasi, večkrat mu je študent snov obnovil, da je sin to slišal večkrat in si je potem lažje zapomnil snov. Saj si noben ne more takoj zapomnit snovi	Počasna razlaga snovi	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I8	Študent je zelo potrpežljiv	Potrpežljivost	Osebnostno vodenje k dobremu izidu	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I9	Sam sem bil prisoten v enih 80%, nekajkrat nisem bil zraven ker sem bil v službi in sta takrat že zaključila, včasih pa sem prišel ko sta se onadva že učila	Oče večinoma prisoten	Prisotnost družinskih članov na srečanjih	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I10	Ja res je prihajal čez vikende, bodisi v soboto ali v nedeljo	Fleksibilnost časovnih terminov srečanj	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I11	sprosti smo se dogovarjali za kateri dan	Sprotno dogovarjanje za srečanja	Dogovor o sodelovanju v IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I12	To sem nam je zelo lepo, da je bil prilagodljiv in dosegljiv tudi čez vikend	Prilagodljivost in fleksibilnost študenta	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
I13	Sin se tudi noče sam učiti, zelo redko se sam uči. Res ni imel navade, da bi se sam učil.	Otrok brez navade samostojnega učenja	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I14	Uči se samo takrat ko je kdo zraven	Študent v vlogi motivatorja	Rast šolske motivacije	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
I15	Edino zdaj, ko ima težave pri slovenščini, zdaj večkrat vzame sam knjigo v roke in bere, pa še to ne vem ali zares bere	Porast samoiniciativnega učenja	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
I16	Včasih mu je	Pomoč sorojencev	Druge oblike	Razvijanje delovnega

	starejša hčerka pomagala in sta se učila, pa se mu vmes več ne da, pa ji potem spet malo nagaja		pomoči v katere so otroci vključeni	odnosa v IDPP
I17	Ponavljala sva samo poštrevanko, drugo ne, ker jaz drugo ne znam in mu ne morem pomagati, če pa bi vedela pa bi mu pomagala	Neposredno vključevanje staršev v učenje	Premik k izboljšanju šolske situacije otrok	Spremembe za starše
I18	S hčerko nismo imeli tega problema, sama se je učila, noben ji ni pomagal, razen seveda učitelji v šoli	Starejša hčerka nikoli ni rabila dodatne pomoči pri učenju	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I19	A domov nobeden ni prišel, da bi ji pomagal, sploh ni rabila tega	Starejša hčerka nikoli ni rabila dodatne pomoči pri učenju	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I20	Hčerka je bila včasih tudi bolj tiha, zdaj malo več govori, prej pa je bila zelo tiha, v šoli so me učitelji opozarjali, da je preveč tiha	Razvoj komunikacijskih veščin	Vpliv sodelovanja v IDPP za sorojence	Spremembe za ostale otroke
I21	Ja želimo si da še naprej ostane tako pridna. In pa se po srednji šoli vpiše še kam naprej	Vizija staršev, da hčerka nadaljuje izobraževanje na fakulteti	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I22	Mi smo se samo zaradi otrok preselili v Slovenijo, ne zaradi mene, meni je bilo doma čisto vredu, imam tam vso družino, starše, brate in sestre. Prišli smo iz Albanije res samo zato, da imajo otroci boljše življenje tukaj	Boljše življenje za otroke	Preselitev v Slovenijo	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I23	To je šola predlagala, oni so dali predlog	Predlog šolske svetovalne delavke	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I24	Najprej so mene vprašali, če želim da prihaja domov študent in se uči s sinom	Uvid ŠSD v problemsko situacijo družine	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP

I25	Povedala sem, da imamo malo prostora, ker smo šele tekom leta dobili zraven eno sobo, ampak so mi v šoli povedali, da to ni težava. Opcija bi bila tudi, da bi jaz v tem času ko se onadva učita stala	Mama oklevala zaradi prostorske stiske	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I26	Strinjala sem se s to obliko pomoči, sem pristala na to sodelovanje	Sprejetje predloga šolske svetovalne delavke	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I27	potem pa smo v šoli izpolnili potrebne obrazce	Sprejetje predloga šolske svetovalne delavke	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I28	V šoli smo se srečali oba starša, študent, šolska svetovalna delavka, specialna pedagoginja in sinova razredničarka	Prisotni učiteljici, ŠSD, starša in študent	Uvodno srečanje v šoli	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I29	Na tem srečanju smo se malo spoznali, si že izmenjali številke ter se dogovorili kdaj bo potekalo naše prvo srečanje na domu	Dogovor o prvem srečanju na domu	Uvodno srečanje v šoli	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I30	Pa potem nas je študent malo povprašal po tem kako si želiva, da bi potekala naša srečanja in smo se pogovarjali še o tem	Pogovor o pričakovanjih glede srečanj	Uvodno srečanje v šoli	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I31	Jaz sem pogosto hodila v šolo na govorilne ure, na vsakih 14 dni in tam mi je šolska svetovalna delavka predlagala (prišla me je pozdravit) to obliko pomoči	Predlog podala na sestanku	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I32	predhodno srečanje s študentom, pa sem potem pristala na to. Rekla pa mi je, da naj na prvo srečanje s	Sprejetje predloga ŠSD za uvodno srečanje	Uvodno srečanje v šoli	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP

	študentom v šoli pride tudi mož			
I33	Večinoma pa grem sama v šolo, ker mož dela, danes je prišel šele pol šestih zvečer domov	Sprejetje predloga ŠSD za uvodno srečanje	Uvodno srečanje v šoli	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I34	Ja, mi je povedala, da pride študent domov se učit s sinom, da ne bo sinu pomagal v šoli, ampak doma in sem pristala	Učna pomoč sinu doma	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I35	Povedala je še, da se bomo naprej sami dogovarjali s študentom, kdaj in kako se bomo videvali	Samostojno dogovarjanje družine in študenta o srečanjih	Dogovor o sodelovanju	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I36	ter, da so tudi oni kot šola s študentom v kontaktu	Šola v stikih s študentom	Dogovor o sodelovanju	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I37	Šola je predlagala to pomoč, saj nismo vedeli kje je, sami ga ne bi mogli najti	Predlog šolske svetovalne delavke	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I38	Ja, vse je bilo jasno	Ni bilo nejasnosti	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I39	Tako je, nič nismo pogrešali	Ni bilo nejasnosti	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I40	Ko je prišel se je predstavil in povedal kdo je	Čas za spoznavanje	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I41	potem sta s sinom delala za šolo približno dve uri	Učenje s sinom	Uvodno srečanje s študentom	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I42	Kasneje pa smo se sproti dogovarjali preko telefona, kdaj bo prišel. Je študent in dela pa nima stalnega delovnika, zato smo se dogovarjali sproti bodisi preko sporočil, ali pa smo se slišali preko telefona	Sprotno dogovarjanje za srečanja	Dogovor o sodelovanju v IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I43	Ko je poklical na moj telefon, sem največkrat dala kar sinu telefon, da je prevzel klic	Sama se dogovarjata za srečanje	Krepitev samostojnosti otroka	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP

	in sta se potem sama dogovorila			
I44	Če pa sina ni bilo pa sem jaz prevzela klic in se zmenila z njim, pa ga je sin potem poklical nazaj	Sama se dogovarjata za srečanje	Krepitev samostojnosti otroka	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
I45	Želela sem si samo, da sin napreduje v višji razred. Da mu študent toliko pomaga, da ne ponavlja razreda	Napredovanje v višji razred	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I46	Da se študent in sin razumeta	Dober odnos med sinom in študentom	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I47	in si sin vsaj nekaj zapomni od tega kar sta se učila	Učna pomoč	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I48	To sem si želela in to sem tudi prvič povedala študentu	Pogovor o pričakovanjih	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I49	Samo, da konča osnovno šolo, za naprej pa me ne briga več, tudi če bo fizični delavec kot mož	Želja, da sin zaključi OŠ	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I50	Ja, tako je	Pogovor o pričakovanjih	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I51	Ne vemo še, ni še konec šolskega leta, počakajmo do petka	Ni še znano, če so uresničena	Začetna pričakovanja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
I52	Nato pa on meni pove, če je dobil kakšno pozitivno oceno ampak mu jaz ne verjamem dokler mi ne pokaže testa	Nezaupanje otroku glede šolskih stvari	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I53	Enkrat je pri geografiji dobil štirico pa sem rekla, da ne verjamem, da želim prej videti test	Prav dobro (4) pri geografiji	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
I54	Nato pa mi je res pokazal test in sem bila zelo vesela tega. Sem rekla, da naj mož izreže okvir iz desk, da mu damo ta test okvirit	Prav dobro (4) pri geografiji	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
I55	S prijateljico se je	Pomoč prijateljice	Druge oblike	Razvijanje delovnega

	učil geografijo in sicer samo 45 minut pa se je naučil za štirico		pomoči v katere so otroci vključeni	odnosa v IDPP
I56	Ja želela sem si tudi to, da se nauči učiti se	Učenje učenja	Vmesna pričakovanja	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I57	ter, da se sam večkrat uči	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Vmesna pričakovanja	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I58	Ja sam se še vedno premalo uči, razen ko je študent zraven ali učiteljice v šoli	Otrok brez navade samostojnega učenja	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I59	Napiše pa sam domače naloge, takrat ko pove, da jim ima	Porast samoiniciativnega učenja	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
I60	Ko pa je sam včasih tudi vzame knjigo	Porast samoiniciativnega učenja	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
I61	jaz nisem prepričana, da se sploh uči	Nezaupanje otroku glede šolskih stvari	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I62	Sin pravi, da se uči z branjem potihoma, čeprav so mu predlagali, da bi se naj učil tako, da bi bral naglas	Nezaupanje otroku glede šolskih stvari	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I63	Ampak zdaj se opazi tudi napredek in spremembe pri branju, ko bere naglas. Včasih pa je bral tako, da je prebral začetne dve, tri črke in je potem dodal preostanek sam, tako da je besedo napačno prebral	Napredek pri branju	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
I64	Ne vem zakaj je tako, ampak odkar je ponavljal tretji razred je izgubil voljo do učenja, sploh domačih nalog ni želel delati	Popolna izguba šolske motivacije zaradi ponavljanja razreda	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
I65	Pred tem pa se spomnim, da sem šla enkrat v šolo po njega in mu je učiteljica povedala, da naj mi zrecitira pesmice, ki so se	Popolna izguba šolske motivacije zaradi ponavljanja razreda	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP

	jih naučili v šoli in se je v enem dnevu v času šolskega pouka naučil vse pesmice, ki so jih obravnavali			
I66	Se ni učil	Ni se učil	Razlogi ponavljanje razreda	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I67	Takrat ni imel veliko pomoči, pomagala mu je samo šolska svetovalna delavka	Premalo pomoči v šoli	Razlogi ponavljanje razreda	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I68	In v tistem času, ko je drugič obiskoval razred tretji razred pa smo šli prvič v svetovalni center za otroke, mladostnike in starše v Šiško	Svetovani center	Druge oblike pomoči v katere so otroci vključeni	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I69	Tam so preverili učne sposobnosti in zmožnosti sina, kjer je gospod jasno povedal, da sin ni za šolo s prilagojenim programom in da lahko sledi učnemu načrtu osnovne šole v katero je vpisan	Podano mnenje, da otrok ni za šolo s prilagojenim programom	Izkušnja obiska svetovalnega centra	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I70	Gospod je svoje mnenje podal osnovni šoli, potem je sin dobil odločbo za dodatno strokovno pomoč v šoli	Pridobljena odločba za DSP v šoli	Izkušnja obiska svetovalnega centra	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I71	Lani, ko je obiskoval peti razred pa smo še enkrat šli v ta center in kasneje je dobil še pomoč študenta na domu	2x obiskali svetovalni center	Izkušnja obiska svetovalnega centra	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I72	Specialna pedagoginja ob ponedeljkih in sredah ter razredničarka ob torkih, četrtek in petkih preduro	DSP v šoli vsak dan	Druge oblike pomoči v katere so otroci vključeni	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I73	Ob torkih je bil sin sam z	1x na teden individualna pomoč	Druge oblike pomoči v katere so	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

	razredničarko	v šoli	otroci vključeni	
174	ob četrtkih in petih pa se je priključil skupini z ostalimi iz razreda in iz paralelk. Skupaj so se običajno učili angleščino in slovenščino	Skupinska pomoč v šoli	Druge oblike pomoči v katere so otroci vključeni	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
175	Na začetku sta se učila pri mizi v kuhinji, pa smo se potem ostali člani družine umaknili	Odstopili prostor za učenje sinu in študentu	Premik k izboljšanju šolske situacije otrok	Spremembe za starše
176	Kasneje pa je sin dobil tudi svojo sobo za učenje in mizo, ki jo je sosed zrihtala, kamor sta se s študentom umaknila, da sta imela nek svoj prostor za učenje	Pridobitev delovne mize	Organizacija šolskih stvari	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
177	To smo vzeli kot pozitivno, kot dobro	Pozitivna izkušnja	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
178	Nismo imeli občutka, da se moramo kakorkoli prilagajati študentu	Občutek sproščenosti na srečanjih	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
179	Zavedali smo se, da sin to potrebuje, zato smo študenta vedno z veseljem pričakali. Nismo si želeli, da bi sin spet ponavljal razred	Zavedanje, da sin potrebuje pomoč	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
180	Prav tako nisem več rabila hoditi v šolo na govorilne ure na vsakih 14 dni	Manj pogosto obiskovanje govorilnih ur	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
181	Pa tudi nisem bila več toliko zaskrbljena, nisem se sekirala, ko sem videla, da prihaja študent in pomaga sinu. Za ta čas, ko je prihajal študent sem bila gotovo prepričana, da se uči in sem bila res brez skrbi	Manjša zaskrbljenost	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše

	takrat			
I82	Ko je začel prihajati študent je šlo vse v šoli na pozitivno, več znanja je pokazal v šoli. Meni osebno se je tako zdelo	Napredovanje v šoli	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost
I83	ko sem se v šoli pogovarjala z učitelji in šolsko svetovalno delavko so mi to potrdili	Opazen napredek s šolske strani	Rast šolske motivacije	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
I84	Vse nam je bilo všeč	Vse OK	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
I85	To kar sta se učila in delala za šolo je bilo res vse super	Učenje in opravljanje drugih šolskih obveznosti	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
I86	Res je bil študent sinu v pomoč, pa to ne govorim zdaj zato, ker je on tukaj zraven. Ampak res nam je vsem bil v veliko pomoč	Potrebna pomoč celotni družini	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
I87	Lepo je bilo, da sta se učila in tudi, da sta se vmes kaj pogovarjala	Pogovor	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
I88	hkrati pa je tudi študent vedno na koncu meni pojasnil to sva se učila ali katero domačo nalogo sta delala ter povedal kaj mora sin še ponavljati	Posredno vključevanje staršev v učenje	Premik k izboljšanju šolske situacije otrok	Spremembe za starše
I89	Drugače jaz vse slišim, kar se uči, ker sem v kuhinji	Opazovanje učne pomoči	Premik k izboljšanju šolske situacije otrok	Spremembe za starše
I90	Enkrat je sin začel malo nagajati, tako se mi je zdelo, da je samo veliko govoril in se ni hotel učiti, nisem se mogla zadržati, zato sem kar v pričo študenta sinu povedala, da naj se zresni in se začne učiti	Posredno vključevanje staršev za učenje	Premik k izboljšanju šolske situacije otrok	Spremembe za starše
I91	Kasneje ko je	Posredno	Premik k	Spremembe za starše

	študent odšel pa sem mu še enkrat povedala, da mu ne dovolim, da se tako obnaša, ker je kljub temu, da je mlad njegov učitelj in ga mora spoštovati in se učiti. Saj ni nič narobe, če se kdaj vmes smeje, ampak ne pa skoz in z namenom, da bi čimprej minil čas	vključevanje staršev za učenje	izboljšanju šolske situacije otrok	
I92	Vse je bilo vredno. Meni se je zdelo vse v najboljšem redu.	Vse OK	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
I93	Ne, ne	Vse OK	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
I94	Nisem jaz sicer tako šolana, da bi ga preverjala ali sta se pravilno učila ali ne, ampak zavedam pa se tega, da noben ne pride na dom in uči nekoga kar tri ure skupaj. Tudi inštruktorji, ki hodijo na dom so po največ eno in pol do dveh ur.	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Fleksibilnost trajanja srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I95	Ne bi ga zamenjala, lepo sta se s sinom ujela in se super učita	Dobro sodelovanje sina in študenta	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
I96	Če študenta ne bi bilo bi sin sigurno ponavljal razred, to bi bila res škoda	Študent v vlogi motivatorja	Rast šolske motivacije	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
I97	Smo pa študenta zelo dobro sprejeli v družino, sprejeli smo ga kot svojega, kot člana naše družine. Smo mu bili na voljo in mu tudi sami pomagali.	Sprejetje študenta kot družinskega člana	Vpliv družinskega življenja na	Spremembe za družino
I98	Jaz sem že na začetku in vse skozi bila zelo zadovoljna s tem	Zelo zadovoljna skozi celoten IDPP	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP

	sodelovanjem, tako je tudi na koncu. Res sem preveč zadovoljna s tem sodelovanjem in ne vem kaj bi lahko sploh drugega povedala			
I99	Zares je bilo super sodelovati s študentom	Več kot zadovoljni s sodelovanjem v IDPP	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa IDPP
I100	Prav tako so nam oni veliko pomagali. Najprej, ko smo prišli v Slovenijo nam je na pomoč priskočila ena učiteljica M., to je bilo ko je bil sin v drugem razredu. Kasneje v tretjem pa mu je veliko pomagala šolska svetovalna delavka, zadnji dve leti pa mu pomaga tudi šolska specialna pedagoginja.	Pomoč v šoli	Druge oblike pomoči v katere so otroci vključeni	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I101	Zelo smo zadovoljni, torej 10, več ne gre. Res ga ne morem bolj pohvaliti	Več kot zadovoljni s sodelovanjem v IDPP	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
I102	Ja, sodelovanje mi je bilo zelo koristno in vredno	Koristna izkušnja	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
I103	Želel bi si, da se kdaj tako dobimo, ne da se učita, ampak tako kot smo zdaj za mizo in se pogovarjamo	Družinski prijatelj	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
I104	Za sina pa bi si želel, da bi se sam učil in, da ne bi rabil učitelja	Želja po samostojnem učenju otroka	Vizija staršev ob koncu sodelovanja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
I105	Ko sem s strani šolske svetovalne delavke, zdaj proti koncu šolskega leta izvedela, da obstaja možnost, da bo sin še 1x ponavljal razred sem doživela šok in celo noč nisem mogla spati.	Nespečnost zaradi možnosti ponavljanja razreda	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

I106	Bila sem res zaskrbljena, cel čas sem se ukvarjala s tem.	Zaskrbljenost ob možnosti ponavljanja razreda	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
I107	Zato, ker se brat uči s študentom se počutim bolj svobodna in razbremenjena.	Občutek razbremenjenosti	Vpliv sodelovanja v IDPP za sorojence	Spremembe za ostale otroke
I108	Težko ga je zamenjat, človek se navadi. Vsak teden smo se videli vsaj enkrat, včasih celo dvakrat na teden, en dan v vikendu in še kakšen dan med tednom	Srečanja postala družinska navada	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družino

Intervju T:

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
T1	Sproti smo se s študentko dogovorili kdaj lahko pride pomagat	Sprotno dogovarjanje za srečanja	Dogovor o sodelovanju v IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T2	našli smo en način dela, kjer smo se lahko prilagajali eden drugemu, včasih študentka ni mogla priti ali pa nas ni bilo in smo se potem uspešno usklajevali ter prilagajali eden drugemu	Sprotno dogovarjanje za srečanja	Dogovor o sodelovanju v IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T3	S sodelovanjem s študentko smo bili zadovoljni, komaj smo čakali, da pride četrtek, ko bo študentka prišla	Nestrpno pričakovanje študentke	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
T4	Tudi hčerka, ki je sodelovala s študentko ji je večkrat napisala sms sporočilo, če česa v šoli ni znala in ji je študentka potem tudi na ta način pomagala	Dosegljivost preko telefona	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T5	Ko je prišla študentka sem si tudi sama lahko vzela več časa zase	Vzela si čas zase	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
T6	ker sem vedela, da bo hčerka s študentko kateri sem zaupala	Zaupanje študentki	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
T7	Prvo leto je sodelovanje potekalo	Prvo leto gospa prisotna na srečanjih	Dvoletno sodelovanje družin v IDPP	Razvijanje delovnega

	tako, da sem bila jaz vedno doma, oni sta bili v sobi, jaz pa sem kdaj pa kdaj prišla v sobo pogledat			odnosa IDPP
T8	v drugem letu pa sta se začeli učiti hčerka in študentka sami, mene večkrat tudi ni bilo doma	Drugo leto sta se učili brez prisotnosti gospe	Dvoletno sodelovanje družin v IDPP	Razvijanje delovnega odnosa IDPP
T9	Na začetku tudi hčerka ni želela biti sama s študentko, ker sem bila vedno pri vsaki stvari jaz zraven in je bila navajena na to	Obvezna prisotnost mame	Začetna srečanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T10	Vsakič mi je povedala, da se bo učila, ampak samo pod pogojem, da sem jaz zraven, zaradi tega sem bila jaz zraven	Obvezna prisotnost mame	Začetna srečanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T11	Rabila je nekaj časa, da vidi kakšna je študentka, kako se obnaša	Čas za spoznavanje študentke	Začetna srečanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T12	da jo razume tudi takrat ko česa ni zmogla	Čas za spoznavanje študentke	Začetna srečanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T13	potem ji je zaupala ter mi rekla, da bo zdaj ona sama s študentko	Zaupanje študentki	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
T14	Potem pa sem jaz počakala da pride študentka in da sta se začeli s hčerko učiti in sem sama lahko šla v trgovino ali po drugih opravkih	Vzela si čas zase	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
T15	prvo in drugo leto je študentka prihajala ob četrtkih, enkrat na teden	Dogovor o terminu srečanj	Dogovor o sodelovanju v IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T16	Gledali smo na to, da bi študentka prišla takrat ko hčerka nima predure v šoli že učno pomoč, da bo lažje za hčerko	Termin srečanj prilagodili učni pomoči v šoli	Dogovor o sodelovanju v IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T17	včasih je bila hčerka tudi tečna, se ji ni dalo učiti in je študentka morala dati vse to skozi. Ampak jo je študentka spodbujala dajmo še malo. Kakšen dan je	Spodbujanje, motiviranje	Osebno vodenje k dobrim izidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

	bil, da je učna pomoč komaj šla skozi.			
T18	pomagala ji je pri vseh šolskih predmetih tam kjer je rabila pomoč	Pomoč pri vseh šolskih predmetih	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T19	učili sta se tekočo snov	Organizirano učenje glede na šolski urnik	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T20	delali domačo nalogo	Pomoč pri domačih nalogah	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T21	ko je prišel test ali ustno spraševanje sta se posvetili tistemu kar je bilo najpomembnejše	Organizirano učenje glede na šolski urnik	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T22	Spomnim se tudi, da sta brali	Branje	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T23	enkrat sta tudi delali referat	Delanje referata	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T24	Študentki smo doma zaupali čisto vsi	Zaupanje študentki	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
T25	počutili smo se kot, da je del naše družine in kot, da nas vse pozna	Sprejetje študentke kot družinske članice	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
T26	Tudi sama sem se včasih z njo pogovarjala kot, da je naš družinski član, ko sem rabila pogovor in sem ji vse povedala	Možnost pogovora	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
T27	Kot družina nismo bili v stresu kaj pa zdaj, ko bo prišla študentka	Občutek sproščenosti na srečanjih	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družino
T28	Edino na začetku mi je bilo težko, ker nisem razumela kaj bo zdaj študentka vprašala in kako bodo srečanja izgledala	Občutek nesproščenosti, nelagodnosti	Začetna srečanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T29	sem potem iskreno povedala v šoli in študentki kako se počutim in če bi lahko to spremenili, da bi se počutila bolj sproščeno, ne pa da razmišljam kako se moram obnašati	Občutek nesproščenosti, nelagodnosti	Začetna srečanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T30	ko sem bila prvič v šoli sem razumela, da bo imela hčerka samo učno pomoč za branje, mogoče kakšno uro. To je bil	Prvotni dogovor pomoč pri branju	Dogovor sodelovanju o	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP

	prvotni dogovor s šolo			
T31	na koncu pa je bilo, da smo morali biti prisotni vsi družinski člani	Nejasno, ali se zahteva prisotnost vseh družinskih članov na srečanju	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T32	večkrat je tudi mene vprašala kaj pričakujem od naših srečanj	Nejasno, da bo vključen pogovor	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T33	Pa sem bila malo zmedena, ali bo to zdaj vsakič, da moram vse sporočiti in, da moramo biti vsi prisotni, saj moža večkrat ni, pa tudi starejši sin ni želel vedno biti zraven	Nejasno, ali se zahteva prisotnost vseh družinskih članov na srečanju	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T34	Tako sem na drugem sestanku potem vprašala, če zdaj moramo biti vedno vsi prisotni in, da se mi ne držimo tega, ampak študentka včasih ostane tudi več kot samo uro	Sestanek s ŠSD o nejasnostih	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T35	Mi je pa šolska svetovalna delavka povedala, da lahko povem študentki, če mi ta način dela ni všeč	ŠSD predlagala pogovor s študentko o nejasnostih	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T36	Ja, malo sem bila presenečena nad tem, da bi naj bili vsi prisotni in, da bo vključen tudi pogovor	Nejasno, da bo vključen pogovor	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T37	Soseda zgoraj je tudi imela pomoč na domu, pa sem jo vprašala če imajo isto pa ni bilo, tam so se samo učili	Pomoč inštruktorja-zgolj učenje	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T38	V šoli me je s tem seznanila šolska svetovalna delavka	Predlog šolske svetovalne delavke	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T39	To mi je povedala na enem sestanku, ker imamo pogosto sestanek za hčerko v šoli. Potem mi je ponudila možnost, da prihaja študentka na dom učiti hčerko.	Predlog podala na sestanku	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T40	Mi smo bili veseli, da nam je ponudila to obliko pomoči, ker smo res zaupali šoli in	Uvid družine v lastno problemsko situacijo	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP

	smo rabili, da pride kdo pomagat hčerki			
T41	Sama ji ne znam pomagati	Pomanjkanje znanja staršev za ustrezno pomoč	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T42	Prvič smo bili vsi doma, razen starejšega sina in smo komaj čakali da pride kaj bo zdaj	Nestrpno pričakovanje študentke	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T43	Študentka je predhodno poklicala in vprašala kdaj lahko pride	Predhodni telefonski dogovor za prvo srečanje	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T44	In potem je prišla, ko smo jo vsi napeto pričakovali, zanimalo nas je kdo bo pomagal hčerki in kakšna oseba je	Nestrpno pričakovanje študentke	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T45	Potem pa smo se malo vsi skupaj pogovarjali	Pogovor	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T46	Vprašala nas je kako gre moji sestri v šoli	Pogovor o šolski situaciji otroka	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T47	kaj pričakujemo od srečanj	Pogovor o pričakovanjih	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T48	sem rekla, da si želim da največ pomaga mlajši hčerki	Učna pomoč	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T49	Povedala mi je tudi, da če bosta rabila pomoč starejša hčerka in sin, da jima lahko pomaga	Pomoč ostalima otrokoma po potrebi	Dogovor o sodelovanju	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T50	Pa še da lahko pride po potrebi večkrat na teden. Tega smo bili res veseli	Fleksibilno prilagajanje srečanj	Dogovor o sodelovanju	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T51	S študentko se je res dalo vse dogovoriti	Fleksibilnost	Osebno vodenje k dobrim izzidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T52	Meni je tudi enkrat razložila snov pri kemiji	Nudena učna pomoč	Vpliv sodelovanja v IDPP za sorojence	Spremembe za ostale otroke
T53	Želela sem si učno pomoč za mlajšo hčerko	Učna pomoč	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T54	Zelo sem bila vesela te pomoči, ker sem sama največ z otroci in mi je zelo hudo, ker jim ne znam pomagati	Pomanjkanje znanja staršev za ustrezno pomoč	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T55	sem pričakovala, da bo prišla študentka, ki ji bo pomagala pri kakšni nalogi ali pri	Učna pomoč	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP

	učenju			
T56	Če jaz zase ne znam potem težko pomagam tudi svojemu otroku, to sem povedala tudi v šoli. Boljše, da ne pomagam kakor pa da ji pomagam in bo na koncu vse narobe	Pomanjkanje znanja staršev za ustrezno pomoč	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T57	Lahko rečem, da je hčerka napredovala razred s tem, da ji je študentka pomagala, brez nje ne bi naredila razreda	Študentka v vlogi motivatorja	Rast šolske motivacije	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
T58	Ja, še več kot smo pričakovali smo dobili	Uresničena začetna pričakovanja	Začetna pričakovanja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
T59	Zelo se ji je poznalo v šoli, da je bila študentka skozi zraven in ji je pomagala, zaradi tega je lažje naredila razred	Študentka v vlogi motivatorja	Rast šolske motivacije	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
T60	Če ne bi imela učne pomoči, ne bi sama znala narediti nalogo, referate	Otrok brez navade samostojnega učenja	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T61	Res se je to poznalo, da je bila študentka vsak teden pri nas in ne samo eno uro, ampak celo za dve, tri	Fleksibilnost trajanja srečanj	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T62	ji je pomagala pri večjih predmetih, ne samo pri enem. Pomagala ji je kjerkoli je rabila pomoč	Pomoč pri vseh predmetih	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T63	Če povem po pravici bi se zdaj sigurno obrnili na njo, če bi karkoli rabila. Ampak onadva sta se znala sama učiti in nista rabila pomoči	Za preostala otroka ni pričakovala učne pomoči	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T64	Ja midva se znava sama organizirati in se učiti, sestra pa nas ne posluša tudi ko ji mi hočemo pomagati, zato smo rabili nekaj ukreniti glede tega. Se ne zbere ko je z nami	Ne sprejema učne pomoči družinskih članov	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T65	Ja potem smo to ugotovili in smo se odločili, da je boljše, če sta hčerka in	Učenje brez prisotnosti ostalih družinskih članov	Krepitev samostojnosti otroka	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in

	študentka sami			razvil IDPP
T66	To sem tudi povedala v šoli in sem si sama takrat ko je prišla študentka vzela malo več časa zase	Vzela si čas zase	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
T67	Lažje je pomagala študentka, ker je bila nov, tuj človek	Ne sprejema učne pomoči družinskih članov	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T68	Kasneje ko smo se začeli pogovarjati tudi druge stvari sem študentko vprašala, če bi mi pomagala napisati tudi kakšno prošnjo za službo, ker že dolgo ne delam in tudi nisem sama nikoli pisala česa podobnega	Prosila za pomoč pri pisanju prošnje za delo	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
T69	Študentka je rekla, da če bom rabila, da seveda lahko skupaj napiševa prošnjo	Prosila za pomoč pri pisanju prošnje za delo	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
T70	Res smo tako napredovali, da sem jo potem kar že vse upala vprašati, pa se o vsem pogovoriti z njo	Zaupanje študentki	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
T71	da sta bile zadnje leto sami, sta se s hčerko sami učili	Učenje brez prisotnosti ostalih družinskih članov	Krepitev samostojnosti otroka	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
T72	Pa tudi hčerka se je naučila kako naj se sama uči. Študentka ji je vse pokazala kako naj se uči, kaj naj se uči, vse ji je razložila	Naučila se je učiti	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
T73	Tako se je hčerka izboljšala v šoli, je bila res opazna razlika	Izboljšanje ocen	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
T74	Tudi to, da je imela hčerka navado, da se bo vsak četrtek nekaj učila, da je vedela, da pride študentka in, da se bosta učili. To je res imela splanirano v svojem urniku	Čas rezerviran za učenje	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
T75	Sama sem jo spodbujala, da naj sodeluje s študentko	Posredno vključevanje staršev v učenje	Premik k izboljšanju šolske situacije otrok	Spremembe za starše
T76	Saj hčerka tudi večkrat ko česa ni znala je lahko poklicala študentko ali ji napisala sms, jo	Dosegljivost preko telefona	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

	je vprašala			
T77	Saj pravim, da se mi sploh nismo držali tega, kot je bilo na začetku povedano v šoli, da pride za eno uro in bo takrat pomagala hčerki. Mi smo vse drugače naredili, vse smo jo vprašali, smo se tudi večkrat pogovarjali, tudi ko je bil rojstni dan za moža smo se pogovarjali o darilu	Pogovor o družinskih zadevah s študentko	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
T78	Študentka je bila kot prijateljica	Družinska prijateljica	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
T79	Bili smo razbremenjeni, ker smo vedeli, da lahko računamo na študentko kjerkoli bo hčerka potrebovala pomoč	Kadarkoli so se lahko obrnili po pomoč	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
T80	Vedela sem, da lahko študentki zaupam, jo pokličem in vprašam za kakšno stvar	Zaupanje študentki	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
T81	Včasih smo jo poklicali tudi en dan preden je hčerka pisala kakšen test in jo prosili, če lahko pride pomagat, ker ji sami nismo znali pomagati	Kadarkoli so se lahko obrnili po pomoč	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
T82	Res se je ta pomoč študentke poznala skozi celo šolsko leto	Koristna izkušnja	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
T83	Ko pride otrok in ti pove, da nekaj ne zna, pa mu sam ne znaš pomagati je lepo, da imaš nekoga na koga se lahko obrneš	Kadarkoli so se lahko obrnili po pomoč	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
T84	Starejšemu sinu smo sami tudi morali plačevati inštruktorja, da ga je prišel učiti domov	Pomoč inštruktorja	Druge oblike pomoči v katere so otroci vključeni	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T85	Pa drugače je bilo, inštruktor je prišel za eno uro in sta se učila s sinom kar je bilo zmenjeno ter je odšel	Pomoč inštruktorja-zgolj učenje	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T86	Študentki pa smo tudi sami zaupali	Zaupanje študentki	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
T87	včasih sem jo tudi prosila da je ostala malo dlje s hčerko, ko	Vzela si čas zase	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše

	sem jaz šla po opravkih			
T88	Kasneje se je tudi hčerka bolj sprostila, najprej ni hotela sodelovati, smo imeli malo težave z njo	Sproščenost na srečanjih	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
T89	Prvič ko je slišala, da bo prišla študentka, je rekla, da noče, da ji kdo hodi pomagat vsak teden, kako bo zdaj to vsak teden imela pomoč in ne bo mogla iti ven	Hčerka najprej ni želela pristati na sodelovanje v IDPP	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljane delovnega odnosa v IDPP
T90	Sčasoma, ko je spoznala študentko in je videla, da je študentka prijazna in ji pomaga, se je sprostila in je bilo lažje tako za njo kot tudi za vse nas	Sproščenost na srečanjih	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
T91	Prav tako je bilo lažje tudi za starejšo hčerko in sina, da ji nista rabila pomagati, sta bila razbremenjena in sta lahko uživala	Občutek razbremenjenosti	Vpliv sodelovanja v IDPP za sorojence	Spremembe za ostale otroke
T92	Ja imela je boljše ocene, vsakič ko sta kaj ponavljali je dobila boljšo oceno	Izboljšanje ocen	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
T93	tudi branje je izboljšala	Napredek pri branju	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
T94	Tudi to, da ko česa ni razumela ji je študentka razložila kako to naredi, kaj to pomeni	Počasna razlaga snovi	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T95	Mene je pogosto skrbelo ali bo naredila razred ali ga bo ponavljala, potem pa smo proti koncu zmagali, če ne bi prihajala študentka dvomim da bi	Študentka v vlogi motivatorja	Rast šolske motivacije	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
T96	Naravoslovje in družba je 2, matematika je 3. Zdaj na koncu bo imela dober učni uspeh	Izboljšanje učnega uspeha	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
T97	Ja se je izboljšalo. Prehitro je brala in si ni nič zapomnila pa sem jo vprašala kaj si prebrala in je rekla,	Napredek pri branju	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok

	da ne ve. Zdaj je tudi začela razumeti kaj bere			
T98	tudi v šoli so opazili in povedali, da je opazna razlika v primerjavi z lanskim letom. To so rekle učiteljice v šoli, ker imamo vsak drug mesec sestanek v šoli	Opazen napredek s šolske strani	Rast šolske motivacije	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
T99	Žal je pri nas stvar taka, da jaz ne znam pomagati otrokom, mož pa dela in ne zmore vsega	Pomanjkanje znanja staršev za ustrezno pomoč	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T100	Hčerka je potrebovala pomoč vsak dan, zato se je poznalo, da je prišla študentka vsak teden in je ostala tudi po več ur	Uvid družine v lastno problemsko situacijo	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T101	Hčerka sicer bere ampak premalo, mislim, da bi mogla brati vsak dan vsaj 10 minut	Premalo branja	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T102	Jaz sem drugače zelo zadovoljna in vesela, da so ji v šoli pomagali pa da ji hodi pomagat študentka na dom, a je počasi čas, da se hčerka zave, da se mora tudi sama potruditi. Nima smisla, da ji nekdo razlaga in govori če nje to ne zanima in čez deset minut že pozabi kaj je slišala. Mora dobiti to navado, da se bo res začela sama učiti	Želja po samostojnem učenju otroka	Vizija staršev ob koncu sodelovanja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
T103	Sama ji včasih vzamem tudi kakšne knjige, da lahko bere	Kupovanje knjig	Premik k izboljšanju šolske situacije otrok	Spremembe za starše
T104	Da smo se razumeli	Dober odnos med študentko in družinskimi člani	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
T105	Da sem lahko zaupala študentki	Zaupanje študentki	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
T106	Da je pomagala hčerki	Učna pomoč hčerki	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
T107	Da je bila na voljo za dogovore in smo se lahko sproti vse dogovarjali	Sprotno dogovarjanje	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP

T108	zadovoljni smo bili, da je pomagala hčerki	Učna pomoč hčerki	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
T109	Pa tudi to, da je zastonj, je prednost. Jaz sem zelo drago plačala inštrukcije za sina, 25€/h s tem, da ena ura ni dovolj	Inštrukcije so plačana storitev	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T110	Ja študentka je predlagala, da bi prišla takrat bo bomo vsi družinski člani doma in potem sva se z možem malo pogovarjala o tem, če zdaj mi prav na vsakem srečanju moramo biti vsi zraven ali pride pomagat samo hčerki	Nejasno, ali se zahteva prisotnost vseh družinskih članov na srečanju	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T111	Noben mi ni povedal, da bo tudi pogovor vključen pa vprašanja o tem kaj pričakujemo in sem vprašala v šoli, če je to normalo zdaj, pa je šolska svetovalna delavka povedala, da ona tega res ni povedala	Nejasno, da bo vključen pogovor	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T112	Potem pa mi ni bilo jasno ali je ta pomoč za hčerko ali se je to spremenilo. Pa so rekli, da so tudi oni presenečeni, da študentka pomaga hčerki, pa hkrati tudi meni če bom rabila kakšen pogovor	Ni bilo jasno, da gre poleg učne pomoči za pomoč celi družini	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T113	Za sina, ko je prihajal inštruktor je bila čisto drugačna pomoč, je prišel, sta se učila in je šel. Tako, da tega na začetku nisem dobro razumela	Pomoč inštruktorja-zgolj učenje	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T114	Šolska svetovalna delavka je rekla, da so izbrali nekaj družin kamor bodo študentke hodile in pomagale otrokom na domu in potem je predlagala to pomoč tudi za hčerko	Uvid ŠSD v problemsko situacijo družine	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T115	Vprašala nas je če se strinjamo, jaz sem bila vesela te pomoči	Sprejetje predloga šolske svetovalne delavke	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP

T116	hkrati pa nismo vedeli kaj bo, kdo bo prišel, ali bo hčerki všeč	Nestrpno pričakovanje študentke	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T117	Doma ne, v šoli pa ja. Veliko je manjkala v šoli pa se ji je poznalo. Zaradi izostajanja od pouka je imela težave v šoli, saj je bila v šoli en mesec, pa je potem dva meseca ni bilo	Pomoč v šoli	Druge oblike pomoči v katere so otroci vključeni	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T118	Pa tudi navezana je bila bolj na družino	Zmanjšanje navezanosti na starše	Krepitev samostojnosti otroka	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
T119	Ko je bila stara šest let je imela tumor in je imela kasneje številne operacije, zato je bila več v bolnišnici kot doma. Eno leto tudi ni hodila v šolo zaradi zdravstvenih težav in je zato ponavljala razred	Kompleksna zdravstvena situacija	Razlogi za ponavljanje razreda	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T120	Ji je pa res bilo hudo, ko je hodila nekaj časa v šolo pa je spet dolgo ni bilo, ker so jo vsi spraševali kaj se dogaja	Kompleksna zdravstvena situacija	Razlogi za ponavljanje razreda	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T121	Ko je bila mlajša je bilo lažje, zdaj pa ji je bilo že vse preveč, so ji pomagali v šoli, pa v bolnišnici pa zdaj na koncu še pomoč na domu	Preutrujenost zaradi številnih oblik pomoči	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
T122	Sčasoma, ko je videla, da ji študentka res želi pomagati, se je zavedala, da to ni nič slabega je bila vesela študentke in je komaj čakala, da pride	Sprejetje študentke	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
T123	Včasih mi tudi sama pove, da ne zmore, da ima preveč pomoči	Preutrujenost zaradi številnih oblik pomoči	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
T124	potem sem jaz rekla, da bo študentka prišla in da se bo lahko z njo vse zmenila enako kot v šoli. Tudi študentka je tako	Prilagajanje srečanj počutju	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

	dobro poznala hčerko, da je vedela kdaj je utrujena in se ji da učiti in kdaj ne. Kakšen dan je bila res utrujena in je študentka videla to, pa jo je potem pustila			
T125	Dobro je bilo, da je imela to navado, da se uči ko pride študentka	Čas rezerviran za učenje	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
T126	Kasneje sem tudi študentko vprašala če ju lahko kdaj pustim tudi sami	Vzela si čas zase	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
T127	Pa tudi predlagala sem hčerki, da sama pokliče študentko, kdaj se bosta videli in se te stvari sami sproti dogovarjata. Želela sem si, da je hčerka bolj samostojna	Sami se dogovarjata za srečanja	Krepitev samostojnosti otroka	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
T128	Poznalo se je tudi letos, da tudi sama hodi v šoli in pride nazaj s sošolkami, včasih pa sem morala biti vsepovsod zraven	Več druženja s sošolkami	Krepitev socialne mreže	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
T129	Pa tudi sama vstane, ali me počaka sama ko grem jaz v trgovino, sama pokliče študentko in se dogovori z njo	Zmanjšanje navezanosti na starše	Krepitev samostojnosti otroka	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
T130	V enem letu se je vse zelo spremenilo, ko me je študentka vprašala če zdaj ta ura drži za katero sta se zmenili s hčerko sem rekla da ja, da se hčerka mora naučiti samostojnosti pa da nisem skoz jaz zraven	Sami se dogovarjata za srečanje	Krepitev samostojnosti otroka	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
T131	»Prej je bilo pa vedno mami boš poklicala študentko, mami boš sporočila študentki, zato pa sem za letošnje šolsko leto rekla študentki in hčerki, da se bosta kar sami dogovarjali.«	Sami se dogovarjata za srečanje	Krepitev samostojnosti otroka	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
T132	Vedno smo tudi študentko obvestili, tudi če nismo bili doma ko je imela namen priti, da ni prišla zaman	Sprotno dogovarjanje za srečanja	Dogovor o sodelovanju v IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP

T133	Upam, da govorim koristne stvari, ker jaz to prvič odgovarjam sama, prej je bil skoz mož zraven. Tudi na sestankih je ponavadi govoril mož in sem bila jaz tiho	Intervju opravljala brez prisotnosti moža	Krepitev neodvisnosti od moža	Spremembe za starše
T134	Ampak zdaj, ko je začela prihajati študentka in ko sem videla spremembo pri hčerki sem velikokrat na sestanku tudi to povedala	Bolj aktivno vključevanje na šolskih sestankih	Krepitev neodvisnosti od moža	Spremembe za starše
T135	Prej nisem govorila ker smo se vedno eno in isto pogovarjali o ocenah, o tem kar gre hčerki slabo	Bolj aktivno vključevanje na šolskih sestankih	Krepitev neodvisnosti od moža	Spremembe za starše
T136	Letos pa smo govorili tudi o teh spremembah, da se je hčerka začela učiti sama	Porast samoiniciativnega učenja	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Spremembe za otroke
T137	da kdaj pridejo sošolke k nam, ali gre ona k njim, ali pa se slišijo preko telefona, pa da so ji pripravljene pomagati	Več druženja s sošolkami	Krepitev socialne mreže	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
T138	da se drži dogovorov s študentko	Pridobivanje odgovornosti	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil n razvil IDPP
T139	Najbolj koristno je bilo hčerki, vse kar v šoli ni znala ji je študentka pomagala	Pomoč pri vseh šolskih predmetih	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
T140	Hkrati pa je bilo koristno tudi zame, ker sem vsakič ko je prišla študentka imela več časa zase, lahko sem šla po opravkih ali pa samo na sprehod	Gospa našla več časa zase	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
T141	Pa tudi drugače ko sem bila doma in je bila študentka pri nas sva velikokrat sedeli, pili kavo ter se pogovarjali	Možnost pogovora	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
T142	Jaz nisem taka oseba, da bi se družila veliko. Imam tukaj v stanovanju eno sosedo s katero se kdaj pa kdaj druživa	Možnost pogovora	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše

T143	2x10, največ res. Smo bili zelo zadovoljni	Več kot zadovoljni	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
T144	Malo me skrbi kako bo drugo leto s hčerko, če ne bo več te pomoči na domu. Vsi pravijo, da je šesti razred še težji	Skrb za shajanje ko bo zaključeno sodelovanje s študentko	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T145	Jaz sem bila za letos zelo zadovoljna in vesela, da je prihajala ista študentka, ker smo se že lansko leto spoznali. Mislim pa, da so vse študentke vredne in moramo ceniti to pomoč če bi jo rabili, tudi če bi prišla kakšna druga študentka	Pripravljeni sprejeti novega študenta/tko	Želja po sodelovanju v IDPP v prihodnje	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
T146	Na začetku ko hčerka ni želela sodelovati s študentko pa sva se tudi z možem dogovorila, da njenega mnenja glede tega ne bova upoštevala, ampak da mora pristati na to obliko pomoči. Zavedala sva se, da je to zanjo najboljša pa tudi za vse nas	Sprejetje predloga šolske svetovalne delavke	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T147	kasneje pa je tudi hčerka videla, da je to res. Nismo si mogli privoščiti, da se bo hčerka sama o tem odločala, saj sva se oba zavedala, da bo to zanjo zelo dobro, ker ji je študentka prišla pomagat iz šole	Sprejetje predloga šolske svetovalne delavke	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T148	Vsi smo namreč bili zaskrbljeni kaj bo s hčerkino šolo, veliko je manjkala pri pouku in tisto ker so se učili pol ni znala. To se je vse poznalo	Izostajanje od pouka zaradi zdravstvene situacije	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
T149	Vesela sem tudi, da je do tretjega razreda imela učiteljico, ki ji je veliko pomagala, pa je ostala s hčerko po pouku ali pa prišla preduro in ji je pomagala. Takrat je bilo res hudo in ji je	Dodatna učna pomoč ob zahtevni zdravstveni situaciji	Izkušnja sodelovanja z OŠ	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

	učiteljica stala ob strani			
T150	Saj pravim na OŠ so zelo prijazni	Prijaznost	Izkušnja sodelovanja z OŠ	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T151	pa držijo se nekega redu	Dobra organiziranost	Izkušnja sodelovanja z OŠ	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T152	odkar smo tukaj smo zelo zadovoljni s to šolo, nobenih težav nismo imeli s šolo	Nobenih težav s šolo	Izkušnja sodelovanja z OŠ	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
T153	Pa tudi zelo smo zadovoljni s šolsko svetovalno delavko, ki je vse to vodila, vse nam je sproti poročala in nas obveščala. Zato se mi zdi, da to moramo tudi mi njim pokazati, saj vem, da je to njihova služba, ampak vseeno	Strokovnost in ažurnost šolske svetovalne delavke	Izkušnja sodelovanja z OŠ	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

Intervju B:

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
B1	Super	Pozitivna izkušnja	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B2	medve sva se sproti menile vse kar je imela hčerka za šolo	Sprotno dogovarjanje za srečanja	Dogovor o sodelovanju v IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B3	Pa tudi študentka je vedno vedela, kaj se morata učiti, saj sta vedno šli po urniku po principu ta teden pa imava to pa to	Organizirano učenje glede na šolski urnik	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B4	Delali sta tekoče stvari, ki jih je bilo potrebno delati	Organizirano učenje glede na šolski urnik	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B5	pa kakšno nalogo sta naredili, ker je imela hčerka težave z nalogami	Delanje domačih nalog	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B6	Ja ona je bila urna, s šole takoj domov naredit domače naloge	Delanje domačih nalog	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B7	Ampak ko kaj ni znala mene ni nikoli vprašala, ne vem zakaj. Ko sem ji tudi kaj začela razlagati je začela jokati, kot da je bila užaljena, zato je bilo fajn, da ji je	Ne sprejema učne pomoči družinskih članov	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP

	kdo drug pomagal			
B8	S študentko sta to res imeli vse lepo urejeno, sta šli čez nalogo	Delanje domačih nalog	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa IDPP
B9	sta pregledale vse kar so pisali ali pa če je bila kaj vprašana. Vse res	Organizirano učenje glede na šolski urnik	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa IDPP
B10	Če je študentka videla, da hčerka ni zbrana ali pa, da ni nič nujnega sta se tudi kakšno igrice šli - tako, da se je hčerka malo sprostila, odprla	Igra, oblika sprostitev med učenjem	Osebno vodenje k dobrem izzidu	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B11	Res je študenta uporabljala dobre metode dela z njo	Igra, oblika sprostitev med učenjem	Osebno vodenje k dobrem izzidu	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B12	na koncu sta šli skupaj na sladoled	Šli na sladoled	Proslavljanje	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B13	ko je hčerka dobila svoje slike, je takoj rekla, da mora eno dati študentki	Prijateljica hčerki	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
B14	na koncu je študentka podarila hčerki sliko, ko smo se poslavljali	Darilo za hčerko	Proslavljanje	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B15	Ne moram je prehvaliti, mi je bilo res hudo ko smo zaključili sodelovanje	Pohvala študentke	Poslavljanje	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B16	Tudi jaz sem bila včasih prisotna	Pogosta odsotnost mame	Prisotnost družinskih članov na srečanjih	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B17	enkrat se spomnim, da mi je dala vprašanja o naših srečanjih pa kaj pričakujem za naprej. To smo potem skupaj naredili	Pogovor o pričakovanjih	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljane delovnega odnosa v IDPP
B18	Drugače pa tudi, če sem jaz šla v službo sva se medve najprej videli, sva se kaj pogovorili	Pogovor s starši	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
B19	Zelo sem ji zaupala, res	Zaupanje študentki	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družino
B20	Predvsem ji je hčerka zaupala in se ji je začela odpirati	Zaupanje študentki	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
B21	Študentka jo je zelo	Dobro poznavanje	Osebno vodenje k	Razvijanje

	dobro poznala	otroka	dobrim izzidom	delovnega odnosa v IDPP
B22	hitro jo je znala oceniti kaj, kako, koliko je zmožna pa ocenit njeno realno stanje ter to povedati	Dobro poznavanje otroka	Osebnostno vodenje k dobri izzidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B23	Prav moram jo vprašati, če je študentki kaj povedala o tem, ker proti koncu leta, ko je hodila še študentka je bila že zelo žalostna	Žalost hčerke zaradi konflikta s sošolkami	Konflikt s sošolkami	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B24	Hvala bogu so vmes prišle še počitnice, potem septembra pa se je spet nadaljevalo. Kasneje se pa je začela bolj družiti s fanti	Kasneje se družila s fanti	Konflikt s sošolkami	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B25	Zelo se je izboljšal	Izboljšanje učnega uspeha	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
B26	Saj je kakšno oceno dobila tudi negativno, sploh ko je bila ustno vprašana (ker je tam pred tablo gledala v te svoje sošolke)	Izboljšanje ocen	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
B27	Pisno pa so se ocene zelo izboljšale	Izboljšanje ocen	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
B28	učiteljica je to opazila in ji ni bilo jasno zakaj je takšna razlika med tem ko je bila ustno vprašana ali pa ko je pisala test	Vpliv na šolske ocene	Konflikt s sošolkami	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B29	Letos je bilo zelo težko. Težko sva shajali, tudi inštruktorico sva imeli	Rabili pomoč inštruktorice	Težko shajanje brez pomoči	Zaključeno sodelovanje v IDPP
B30	Letos verjetno ni bilo učne pomoči v šoli, če ne bi mi ponudili pa tudi sama nisem potem vztrajala, ker sem vedela, da je bilo to toliko kolikor ste študentke rabile	Zavedanje, da je šlo za kratkotrajno pomoč	Težko shajanje brez pomoči	Zaključeno sodelovanje v IDPP
B31	z mano se je težko	Občasno	Težko shajanje	Zaključeno

	kaj učila, sem se pa trudila kolikor sem se lahko	vključevanje mame v učenje	brez pomoči	sodelovanje v IDPP
B32	Res je bilo letos zelo slabše	Bilo je slabše	Težko shajanje brez pomoči	Zaključeno sodelovanje v IDPP
B33	Mislim, da če bi študentka letos še nadaljevala bi bilo lažje pa tudi prej bi se izvedelo za ta konflikt s sošolkami	Prej bi se izvedelo za konflikt s sošolkami	Težko shajanje brez pomoči	Zaključeno sodelovanje v IDPP
B34	Res sta se dobro razumeli, kot prijateljici saj je tudi študentka taka bolj punčkasta in res prijetna.	Prijateljica hčerki	Krepitev socialne mreže	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
B35	Hčerka je jokala zadnji dan, ko smo se poslovili, saj sem tudi jaz solzo spustila ker mi je bilo težko	Žalost ob slovesu	Poslavljanje	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B36	Zelo dobro je vplivala na hčerko, prav eno prijateljico si je v njej našla	Prijateljica hčerki	Krepitev socialne mreže	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
B37	Res ji je vse povedala. Študentka je bila hčerki kot ena beležka, vse ji je povedala na način, zdaj pride študentka in ji moram vse povedati	Zaupanje študentki	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
B38	Lansko leto je celo študentka tudi njemu razlagala snov, ker je nekaj rabil	Nudena učna pomoč	Vpliv sodelovanja v IDPP za sorojence	Spremembe za ostale otroke
B39	Letos sem potem to inštruktorico vzela s katero tudi sin ni želel sodelovati preveč, ga je preveč razganjalo	Ni želel sodelovati z inštruktorico	Starejši sin	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B40	S tem svojim obnašanjem sin letos z negativno oceno pri matematiki celo napreduje razred	Napreduje razred	Starejši sin	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B41	Sin če kaj pri matematiki ni razumel se je ustavil in zanalašč	Pomanjkanje vztrajnosti v šoli	Starejši sin	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

	ni več delal, učiteljica pa ne mara za nazaj razlagati, ampak hiti naprej s snovjo			
B42	Saj zdaj na koncu, ko je malo popravil ocene je priznal, da se res ni hotel učiti	Ni se hotel učiti	Starejši sin	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B43	Hčerka se je bolj trudila, kolikor je pač šlo, res se je učila, ampak jo je ta stres malo preganjal	Samostojno učenje hčerke	Šolski napredek	Zaključeno sodelovanje v IDPP
B44	Ja, to pa sta. Hčerka je sicer letos dobra	Napredovanje razreda obeh otrok	Šolski napredek	Zaključeno sodelovanje v IDPP
B45	To mi je šolska svetovalna delavka predlagala v šoli	Predlog šolske svetovalne delavke	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B46	Lani septembra, takrat ko je bila hčerka začetek četrtega razreda. Nekaj malega o tem pa mi je omenila že pred poletnimi počitnicami	Predlog šolske svetovalne delavke	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B47	Na sestanku mi je to povedala	Predlog podala na sestanku	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B48	Takoj ja	Sprejetje predloga šolske svetovalne delavke	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B49	Prvič ko je študentka prišla k nam smo se najprej skupaj malo pomenili, se dogovorili kako in kaj	Pogovor	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B50	Potem sta pa šli v sobo in sta se tam sami še malo pogovorili, se spoznali	Čas za spoznavanje	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B51	Ko je študentka prihajala je imela hčerka navado prej urediti sobo, prinesla je še stolček za študentko, pa sok, čaj in piškote	Urejanje sobe pred prihodom študentke	Krepitev samostojnosti otroka	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
B52	Onidve sta se potem tako sproščeno pogovarjali, saj je	Sproščeno vzdušje	Osebnostno vodenje k dobrim izidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

	bila študentka tako prilagodljiva, in sta se takoj povezali			
B53	Hčerka ji je pokazala kaj vse rabijo znati v šoli, potem pa ji je študentka pokazala kako naj si dela zapiske...	Učenje delanja zapisov	Učenje učenja	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
B54	...pa kako naj si kaj označi v zvezku, učbeniku. Označevanja se še danes drži, saj sem ji takrat kupila one listke za označevanje	Označevanje pomembnih stvari	Učenje učenja	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
B55	Res ji je študentka pomagala narediti red, ker moja hčerka je taka bolj raztresena punčka in ji je res pomagalo ko ji je študentka pokazala stvari na način, to si naredi tako, to tako, itd.	Pomoč pri organizaciji učenja	Osebno vodenje k dobrim izidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B56	Ja, to je bil en del organizacije učenja, pravzaprav jo je študentka učila kako naj se uči	Organizacija učenja	Učenje učenja	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
B57	To smo se tudi v začetku dogovorili, saj se hčerka sama ni znala učiti	Otrok brez navade samostojnega učenja	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B58	Preden je začela prihajati študentka se je hčerka tako učila, da se je usedla za mizo in gledala isto stran pol ure, ampak se ni nič naučila	Neučinkovite metode učenja	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B59	Res prav red ji je naredila.	Organizacija učenja	Učenje učenja	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
B60	Ja. Sem razumela, da ona ni inštruktorica naši družini, ampak je res pomoč naši družini, se pravi za tiste primanjkljaje ko je kaj narobe, ali kaj ne gre, ter svetuje tako meni	Pomoč in svetovanje celotni družini	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

	kot otrokom			
B61	Mislim, da je izvedla to svojo nalogo res v celoti, saj je celo mojega otroka uspela nazaj meni približati (nekaterih stvari tudi jaz nisem opazila pri hčerki in mi je potem študentka na nek način pokazala, približala te stvari)	Zbližanje z otroci	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
B62	Oboje pravzaprav, sama sem videla na kakšne načine dela s hčerko in kako so ti uspešni	Opazovanje učne pomoči	Premik k izboljšanju šolske situacije otrok	Spremembe za starše
B63	hkrati pa sva se veliko pogovarjali o tem, ko sva predajali informacije ena drugi. Ko sem jaz morala v službo mi je predala informacije o tem kaj hčerki gre, kaj ji ne gre, kaj bi bilo dobro, da še naredi in kako naj naredi to. In to je res pomagalo	Posredno vključevanje staršev v učenje	Premik k izboljšanju šolske situacije otrok	Spremembe za starše
B64	Mogoče sem bila tudi jaz prej preveč živčna in ni šlo, pa tudi ne pusti se mi da ji razložim in potem mi tudi ona večkrat zabrusi kaj boš ti meni razlagala saj ne znaš	Ne sprejema učne pomoči družinskih članov	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B65	Tisto kar ne znam pa bom plačala inštruktorico in je to to	Pripravljena plačati inštrukcije	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B66	Se pa še vseeno opazi razlika, sin in hčerka sta študentko jemala kot nekoga ki nam pomaga	Zavedanje otrok, da gre za proces podpore in pomoči	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B67	inštruktorica pa je ena, ki služi denar na tem ko mi česa ne znamo	Inštrukcije so plačana storitev	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B68	Zato je bil tudi sin besen na	Inštrukcije so plačana storitev	Razlikovanje med to in drugimi	Razvijanje delovnega odnosa v

	inštruktorico, mislim, da bi tudi on s študentko bolj sodeloval, ali pa vsaj ne bi smel vedeti, da se inštrukcije plačujejo		oblikami podpore in pomoči	IDPP
B69	Mogoče pa tudi inštruktorica ni znala poučevati na pravi način oz. na način kot je to vedela študentka in je lepo pri njej šlo vse tekoče	Razlika v poučevanju	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B70	Prvič ko je prišla smo se skupaj usedli in nam je povedala kakšna je njena vloga	Pojasnitev študentkine vloge v družini	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B71	da bo pomagala hčerki če ji karkoli ne bo šlo	Učna pomoč	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B72	Jaz tudi nisem pričakovala da pride diplomirana matematičarka ali slovenistka, sem vedela, da se bosta učili se učiti, ker če se znaš učiti to nekako mora steči	Učenje učenja	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B73	Študentka ji je postavila en sistem, še danes pospravlja mizo kakor ji je študentka pokazala, da nima vsega preveč na mizi ter, da nima na mizi stvari, ki jo spominjajo na kaj	Pospravljanje delovne mize	Organizacija šolskih stvari	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
B74	Pa kako se naj sploh začne učiti, da naj prebere navodila, naj razmišlja o njih. Prej nikoli ni znala prebrati navodila in jih razumeti	Branje in razumevanje navodil	Učenje učenja	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
B75	Je pa hčerka potem komaj čakala, da pride naslednjič	Nestrpno pričakovanje naslednjega srečanja	Uvodno srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B76	Potem na nadaljnjih srečanjih pa sta se začeli tudi že učiti pa kaj brati, pisati	Učenje, branje, pisanje	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

B77	Da se hčerka nauči kako naj se uči	Učenje učenja	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B78	Ja meni bi to vse skupaj olajšalo zadeve. Če bi se ona sama znala učiti se, potem ni problem ji sprintat 100 strani pa narediti vaje	Pripravljena priskrbeti učne liste	Vključevanje mame v učenje	Zaključeno sodelovanje v IDPP
B79	hčerka je lani oktobra imela predstavitev s pomočjo plakata o čokoladi in je dobila negativno oceno, 14 dni sva delali ta plakat, hodili sva po trgovinah in v mapo dajale raznorazne ovitke od čokolad, da je lahko dala potem po razredu sošolcem ko je predstavljala. Hčerka je bila takrat je že v konfliktu s sošolkami in ji je sošolka zafrkavala, da bo predstavljala čokolado in je prišla pred razred in nič ni znala povedati o čokoladi	Pripravljanje referata o čokoladi	Vključevanje mame v učenje	Zaključeno sodelovanje v IDPP
B80	So se uresničila	Uresničena začetna pričakovanja	Začetna pričakovanja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B81	Študentka in hčerka sta sproti delali stvari za šolo, jaz pravim pogovorno tako, kot v avtošoli eden in isti znak se 100x ponovi	Počasno ponavljanje snovi	Osebno vodenje k dobrim izidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B82	Res je imela študentka potrpljenje 100x isto stvar ponovit in pokazat	Potrpežljivost	Osebno vodenje k dobrim izidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B83	In še danes se hčerka tega drži kar ji je študentka rekla	Upoštevanje nasvetov kako se učiti	Pridobitev navad za samostojno učenje	Zaključeno sodelovanje v IDPP
B84	vem, da je veliko ljudi to sodelovanje vzelo kot super, končno lahko	Pomoč celotni družini	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP

	gremo na kavo, ko bo prišla študentka. Vem, da niso vsi dojeli tega kako in za kaj se tukaj gre, da je to pomoč celi družini, da se vsi znamo spopasti s tem			
B85	Saj bi tudi študentka lahko pri nas vse uredila, jaz bi odšla in ne bi vedela kako ji je uspelo, kako je to naredila	Pomoč celotni družini	Razumevanje pomena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B86	Ja, res je bilo koristno	Dobra komunikacija z mamo	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B87	Saj je študentka videla, da sem jaz res hodila sem pa tja ker sem se ukvarjala s to socialno oskrbo, ampak ko sem prišla nazaj pa je bilo vse v redu, včasih sva se celo še srečali odvisno kam sem šla in mi je takoj vse povedala	Dobra komunikacija z mamo	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B88	Če ne pa po telefonu mi je vse povedala, tudi poklicala pravočasno, če smo kdaj morali kakšno srečanje premakniti, prestaviti	Sprotno dogovarjanje za srečanja	Dogovor o sodelovanju v IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B89	Ne vem, ne morem prehvaliti to punco, ker je res tako kot je treba. Takih bi moralo biti veliko	Hvaležnost za pomoč	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B90	Pa ne, vedela sem, da se bo to sodelovanje enkrat zaključilo in sem vedela, da je to proces, ki traja dlje časa	Enaka kot začetna pričakovanja	Vmesna pričakovanja	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B91	V tistem času se je to naredilo in je tako študentka čisto izpolnila naša pričakovanja, ki so bila tudi zarisana	Uresničena začetna pričakovanja	Začetna pričakovanja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP

B92	Učno kar je šlo pa navzgor pa je bil samo rezultat njihovega dela, tako da nisem imela kaj več pričakovati	Izboljšanje učnega uspeha	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
B93	To je bilo njeno delo, naprej pa smo morali tudi mi sami kaj narediti	Srečanja potekala eno leto	Dogovor o sodelovanju	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B94	Hčerčina urejenost glede šolske torbe, šolskih stvari, mize	Priprava mize in šolske torbe	Organizacija šolskih stvari	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
B95	Velikokrat sem tudi hčerki rekla, da naj ne nosi vseh stvari vsak dan v šolo, npr. danes je torek prideš domov, pogledaš urnik za sredo in daš tiste stvari, ki so na urniku za sredo v torbo, ne pa še vse ostalo. Mene hčerka ni poslušala glede tega, vedno je vse nosila s sabo, vsak dan je nosila 15 kg s sabo v šolo in nazaj. Čeprav imamo šolo čisto blizu je bilo to za otroka čisto preveč in sta to uredili, tako da to še danes hčerka ko pride s šole naredi	Priprava šolske torbe po urniku	Organizacija šolskih stvari	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
B96	Nek red mora biti pa tudi ona se mora naučit na svoje stvari pazit, saj kakšne barvice še kupiš zraven, učbenikov pa ne bom kupovala	Skrb za šolske pripomočke	Organizacija šolskih stvari	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
B97	Tudi npr. pisanje v beležko je bil proces, ki je trajal. Da si zabeleži kaj je vprašana, kaj pišejo, ali pa če na tablo kaj učiteljica napiše, da si zabeleži	Pregledovanje in zapisovanje v beležko	Organizacija šolskih stvari	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
B98	Študentka jo je vedno vprašala kje imaš pa beležko, da sta jo pregledali in	Pregledovanje in zapisovanje v beležko	Organizacija šolskih stvari	Spremembe za šolsko uspešnost otrok

	potem se je hčerka navadila tega			
B99	Tega sem res vesela, da sta to uredili, tudi meni je lažje zdaj, da vem kam in kaj pogledat. Pa včasih je stvari kar puščala v šoli in potem tudi nisem mogla pogledat kdaj kaj piše, zdaj pa vsaj lahko pogledam stvari	Ohranila navado rednega zapisovanja v beležko	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Zaključeno sodelovanje v IDPP
B100	V uspehu so itak bile, seveda	Izboljšanje učnega uspeha	Šolski napredek	Spremembe pri šolski uspešnosti
B101	Mogoče tudi to, da se je hčerka malo bolj odprla meni, da sva se lahko kaj več pomenili. Saj tudi prej je že povedala stvari, ampak zdaj se mi zdi, pa da več sama od sebe pove	Zbližanje z otroci	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
B102	ker je tako občutljiva, res je rabila eno takšno osebo kot je bila študentka	Razumevanje otroka	Osebno vodenje k dobrim izzidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B103	Mislim, da hčerka sploh nikoli ni pomislila, da je študentka starejša. Res se mi to zdi. Vzela jo je kot prijateljico, ki je še dandanes nekje z njo	Prijateljski odnos	Osebno vodenje k dobrim izzidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B104	Tudi dandanes jo hčerka še kdaj komu omenja pa ne kot eno gospo, punco, ampak kar poimensko, rada drugim govori o tem kar sta počeli, kaj sta se menili	Govorjenje o sodelovanju	Ohranjanje sodelovanja v lepem spominu	Zaključeno sodelovanje v IDPP
B105	da sta šli skupaj na sladoled	Spomin na zaključno srečanje	Ohranjanje sodelovanja v lepem spominu	Zaključeno sodelovanje v IDPP
B106	Avtomatsko je potem šlo vse na boljše, pozitivno je vplivalo na nas	Vse je šlo na boljše	Vpliv na družinsko življenje	Spremembe za družine
B107	Nisi več tako v skrbeh	Manjša zaskrbljenost	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
B108	otrok se zna učiti,	Naučila se je učiti	Pridobivanje navad	Spremembe za

	pa tudi ko sem jaz mogla iti v službo sem vedla, da bo zdaj znala pogledat kaj, kako in zakaj, prej pa sem morala biti skoz zraven in dobesedno vse prebrati, tudi navodila pa vse		za samostojno učenje	šolsko uspešnost otrok
B109	Veliko je to vplivalo na nas, tudi jaz sem na ta način znala bolj zaupat otrokom, jih narediti bolj samostojne, tudi ko grem npr. delat, da ju pustim sama, sicer jima dam kakšne naloge, da jima zapolnim čas	Zmanjšanje navezanosti na starše	Krepitev samostojnosti otroka	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
B110	Mislim, da je bil cel sistem pomoči nujno potreben za nas in je pomagal	Uvid družine v lastno problemsko situacijo	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B111	Veliko, že zaradi same organizacije in tudi tega, da si zna pogledat kam in kaj, npr. zdaj zna tudi na internetu pobrskat za kakšno stvar	Učenje spletnega iskanja	Učenje učenja	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
B112	To ji je tudi študentka vse približala, ampak tako skoz pogovor, npr. veš to pogledaš tam, ali pa tam	Pogovor o tem kako se učiti	Učenje učenja	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
B113	Mislim, da so nam lansko leto ta pravi čas poslali študentko, če bi bila pa še letos, bi bilo pa to res super. Samo še letos je manjkalo, da bi še sina lahko študentka prijela v roke	Idealno, če bi sodelovanje trajalo dve leti	Težko shajanje brez pomoči	Zaključeno sodelovanje v IDPP
B114	Vse	Vse OK	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B115	Študentkin odnos	Študentkin odnos	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B116	Vedno je vse vprašala, včasih se	Pokazala odgovornost in	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna	Zaključevanje delovnega odnosa v

	mi je že zdelo malo preveč. Je pokazala neko zanimanje za to sodelovanje	interes za sodelovanje	izkušnja	IDPP
B117	Spoštovanje	Spoštovanje	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevaje delovnega odnosa v IDPP
B118	vsako stvar je povedala, vsako stvar je znala tudi prenesti, kar se ji je zdelo pomembno, tudi če se je šlo za kakšno manjšo stvar	Dobra komunikacija z mamo	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevaje delovnega odnosa v IDPP
B119	Tudi študentkina požrtvovalnost, nikoli ni zamuja, res si je to vzela kot en svoj projekt	Študentkina požrtvovalnost	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevaje delovnega odnosa v IDPP
B120	To svoje delo je res dobro opravila, ne vem kaj bi sploh še rekla, ker nič ni bilo negativnega, ampak res čisto nič.	Vse OK	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevaje delovnega odnosa v IDPP
B121	Ko sem se s temi ljudi, ki so isto imeli to obliko pomoči pogovarjala v šoli, sem ugotovila, da nekateri res niso čisto razumeli za kakšno obliko pomoči se je tukaj šlo	Niso vsi razumeli te oblike pomoči	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B122	Niso razumeli, da niste študentke varuške, da starši lahko gredo na kavo ali po opravkih, da ne čuvate naših otrok, ampak da jih učite, da imate tudi ve nek program, da ne hodite čisto zastoj iz Bežigrada v Polje za dve uri	Ni varstvo otrok	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B123	Npr. ta sistem pospravljanja, ki sta ga uvedli hčerka in študentka nima nič veze z učno pomočjo, ampak pripelje pa do večje učne učinkovitosti, če imaš to pa to urejeno, se ti je pa	Pospravljanje delovne mize	Organizacija šolskih stvari	Spremembe za šolsko uspešnost otrok

	lažje učiti. Sploh ni neumno, ker se ne moraš učiti v eni omari, ker imaš preveč stvari okrog sebe pa gledaš to pa tisto, moraš imeti urejen prostor			
B124	Ja, to bi bilo potrebno bolj po kmečko razložiti. Npr. nismo prišle vam otrok čuvat ali pa vam pomagat, da ste vi lahko uro do dve prosti, ampak da smo prišle vas naučit delat z vašimi otroci. Mogoče vam otroci ne upajo vsega povedati tako kot je, pa tukaj nima veze starost koliko smo študentke stare	Predlog, da se razloži na enostaven način	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B125	Tudi k moji sestri prihaja študentka in je v vrečko narezala neke kartice kot kviz pa to so se otroci zelo radi igrali, še danes se ubijajo s to igro	Učenje skozi igro	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B126	Lepo je, da so starši zraven, da vidiš, veš za kaj se gre	Vključeni starši v učenje	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B127	Tudi pri meni je bilo tako, da hčerka z mano ne bi nič naredila, zato sem se jaz včasih tudi malo morala umakniti, ampak sem vseeno spremljala kaj sta počeli	Opazovanje učne pomoči	Premik k izboljšanju šolske situacije otrok	Spremembe za starše
B128	Hčerka je to urejenost glede šolskih stvari potem prenesla na sina, ampak on nikoli ni bil pacek glede teh stvari, je kar vedno imel lepo urejene stvari	Prenos pridobljene urejenosti glede šolskih stvari na brata	Vpliv IDPP za sorojence	Spremembe za ostale otroke
B129	Hčerka pa je imela prej celo igralnico v sobi, da nisi sploh videl mize. Zdaj pa	Pospravljanje delovne mize	Organizacija šolskih stvari	Spremembe za šolsko uspešnost otrok

	nič ne vidiš več od igrač			
B130	Ja, jaz mislim, da bi tovrstne oblike pomoči morale biti več. Ampak več kot ponuditi ne moraš nobenemu, zdaj pa če on to zavrne se tukaj pač konča	Ohranjanje sodelovanja in razširjanje na večjo populacijo	Predlogi za izboljšanje sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B131	Vi ste zdaj tukaj bolj neuradno, ampak moglo bi biti to včasih tudi bolj uradno, ker dandanes se po teh naseljih res grozno ravna z otroci, včasih so eni kar zunaj zvečer ob enajstih	Profesionalizacija te oblike pomoči in podpore	Predlogi za izboljšavo sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B132	Žalostni smo bili, zelo. Bolj se je bližal konec, težje nam je bilo	Žalost ob slovesu	Poslavljanje	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B133	Ampak če potegnemo neko črto pa je bilo zelo veliko narejenega in ne samo, da je bilo takrat narejeno, tudi zdaj še hčerka s to delovno navado, ki jo je dobila od študentke je naredila razred	Napredovala v višji razred s pridobljeno delovno navado	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Zaključeno sodelovanje v IDPP
B134	To je študentka hčerki ukoreninila, to res ni bil stran vržen čas. Ni ostalo vse samo v tistem enem letu, res jo je naučila neko rutino	Pridobljena učna navada	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Zaključeno sodelovanje v IDPP
B135	Saj je tudi študentka rekla, da ji je žal, da se poslavljamo, da bi še kaj pomagala, ampak se je takrat preselila ven z Ljubljane	Študentkina selitev iz Ljubljane	Poslavljanje	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B136	Če bi še eno leto nadaljevali, bi to bilo res top. Mogoče ne ravno celo leto, ampak v začetku leta pa bi sigurno rabili.	Idealno, če bi sodelovanje trajalo dve leti	Težko shajanje brez pomoči	Zaključeno sodelovanje v IPP

	Verjetno tam prvi semester bi bilo idealno, če bi se še srečavali s študentko			
B137	Bi bilo pa definitivno boljše, tudi hčerka bi premagala strah, bi študentki zaupala glede tega konflikta s sošolkami	Prej bi se izvedelo za konflikt s sošolkami	Težko shajanje brez pomoči	Zaključeno sodelovanje v IDPP
B138	12. Res smo bili maksimalno zadovoljni	Več kot zadovoljni s sodelovanjem v IDPP	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B139	Saj pravim, meni je največ pomenilo, da so bila res maksimalno izpolnjena pričakovanja, tisto kar je bilo obljubljenost je bilo res narejeno	Uresničena začetna pričakovanja	Začetna pričakovanja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B140	Mislil, da bo človek, ki si res želi spremembo v hiši sprejel to obliko pomoči	Uvid družine v lastno problemsko situacijo	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B141	Ta punca res, jaz jo res vsakemu priporočam, se vidi, da je taka pridna, delovna, natančna, je zelo dobro vzgojen otrok. Res čista desotka za to punco	Zelo zadovoljni s študentko	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B142	Tudi pri moji sestri, ki je prav tako imela to obliko pomoči na domu je kljub napornemu delovniku uspelo, da se je psihično malo sprostila in se tudi zbližala nazaj z otroci	Zbližanje z otroci	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
B143	Pri moji sestri se je tudi ta oblika pomoči pokazala kot zelo koristna	Koristna izkušnja	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
B144	Ena stvar je mogoče tudi to, da ljudje jezika ne razumejo dobro in niso isto dobro razumeli za kakšno obliko pomoči se tukaj gre	Nejasnosti zaradi jezikovne ovire	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP

B145	Drugo pa je tudi to, da so to moji ljudje, južnjaki, ki slišijo samo tisto kar njih zanima in si potem sami naredijo sliko. Npr. slišijo, da jim ponujajo pomoč in to učno pomoč, pa se tukaj ustavi naprej več ne slišijo. Potem pa razmišljajo na način prišla bo ena in bo pomagala, da meni ne bo potrebno	Selektivno poslušanje-učna pomoč	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
B146	Seveda učni uspeh bremeni starše, jaz bi se ubila, če se moj otrok ne bi znal učiti, saj smo šele v osnovni šoli, kaj bo potem v srednji šoli	Učni uspeh veliko breme za starše	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
B147	Jaz tudi ne znam veliko, največ kar lahko naredim je potem, da plačam inštrukcije za kar je včasih škoda časa in denarja, sploh če se otrok ne zna učiti	Pripravljena plačati inštrukcije	Doživljanje otrokovega učnega uspeha	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

Intervju E

Št. izjave:	Izjava:	Pojem:	Kategorija:	Tema:
E1	Sodelovanje je bilo v redu.	Dobro sodelovanje študentke in sina	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
E2	Študentka je pomagala obema otrokom pri učnih stvareh, da sta izboljšala ocene in učni uspeh.	Izboljšanje učnega uspeha	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
E3	Napredek je bil takoj viden.	Napredovanje v šoli	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
E4	Zelo se zahvaljujem, da smo bili deležni te oblike pomoči.	Hvaležnost za pomoč	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
E5	Res mi je bilo dragoceno, da je študentka pomagala pri šolskih predmetih s katerimi sta imela sina težave,	Hvaležnost za pomoč	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP

	predvsem za matematiko.			
E6	Samo, da sta izboljšala ocene.	Izboljšanje ocen	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
E7	S fiziko, pa tudi matematiko ima sin tudi v zdajšnjem šolskem letu težave in bi še rabil pomoč.	Otroka bi potrebovala več učne pomoči	Težko shajanje brez pomoči	Zaključeno sodelovanje v IDPP
E8	Bila sem v šoli in spraševala po dodatni učni pomoči za sina.	Uvid družine v lastno problemsko situacijo	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
E9	Šolska svetovalna delavka pa je potem ta način sodelovanja omogočila.	ŠSD je omogočila to sodelovanje	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
E10	Tako je, šolska svetovala delavka.	ŠSD je omogočila to sodelovanje	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
E11	Pomaga mi že odkar sta sinova začela hodit na osnovno šolo, vedno ko se pojavi kakšna težava v šoli se obrnem na njo.	ŠSD pomaga že odkar sinova hodita na OŠ	Izkušnja sodelovanja z OŠ	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
E12	Vsem na šoli sem hvaležna, da pomagajo, najbolj iz srca pa šolski svetovalni delavki.	Hvaležnost za pomoč	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
E13	Ja, pomoči sem bila zelo vesela.	Sprejetje predloga ŠSD	Povod za vzpostavljanje IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
E14	Ja jaz sem vedela, da bo prihajala pomagat otrokoma pri stvareh za šolo ter za učenje.	Učna pomoč sinu	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
E15	Jaz sem študentki povedala, da bi si želela, da se sinova učita, da bosta pokazala več znanja v šoli.	Otroci brez navade samostojnega učenja	Instrumentalna definicija problema	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
E16	Pomagala je obema sinovoma, istočasno.	Istočasna učna pomoč obema fantoma	Potek učne pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
E17	Jaz sem bila prisotna na srečanjih.	Mama vedno prisotna	Prisotnost družinskih članov na srečanjih	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
E18	Ja želela sem si, da se otroka čim več naučita.	Učna pomoč	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
E19	Ne. Samo za otroka	Mama zase ni nič	Začetna	Vzpostavljanje

	se je šlo.	pričakovala	pričakovanja	delovnega odnosa v IDPP
E20	Ne, še vedno so se učili.	Enaka kot začetna pričakovanja	Vmesna pričakovanja	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
E21	Boljše ocene sta imela oba otroka. Pa več znanja sta imela.	Izboljšanje ocen	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
E22	Videla sem tudi, da sta bila otroka bolj motivirana za šolske stvari.	Mama opazila rast šolske motivacije	Rast šolske motivacije	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
E23	Tudi to, da sta se oba otroka znala sama učiti.	Porast samoiniciativnega učenja	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
E24	Pa tudi ob dnevih, ko študentka ni prihajala sta se učila tisto kar so se dogovorili ter sta se tega držala.	Upoštevanje študentke	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
E25	Ja, res sem bila manj zaskrbljena.	Manjša zaskrbljenost	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
E26	Pa tudi srečanja so meni koristila, saj sem poslušala otroka, ki se pogovarjata v slovenskem jeziku s študentko in sem se na ta način učila slovenskega jezika.	Učenje slovenskega jezika	Prispevek IDPP za starše	Spremembe za starše
E27	Oba otroka sta imela boljše ocene, posledično sta napredovala v naslednji razred, brez popravnih izpitov.	Preventiva pred ponavljanjem razreda	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
E28	Ne, ne vse je bilo vredno.	Vse OK	Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja	Zaključevanje delovnega odnosa
E29	Ja otroka sta se takoj poslabšala v šoli, se je takoj poznalo. Takoj, ko študentka ni več prihajala je bilo opaziti slabšanje učnega uspeha, otroka sta na koncu šolskega leta imela popravne izpite.	Padec učnega uspeha in popravni izpiti	Težko shajanje brez pomoči	Zaključeno sodelovanje v IDPP
E30	Pogrešala sem to obliko pomoči, ker jaz nisem znala otrokoma nikakor pomagati, saj ne znam brati, pisati	Zaradi neznanja slovenskega jezika mama ni znala pomagati	Težko shajanje brez pomoči	Zaključeno sodelovanje v IDPP

	in govoriti slovensko, edino razumem slovensko, ko mi kdo kaj govori.			
E31	Zelo zadovoljna, sodelovanje bi ocenila z oceno več kot 10.	Več kot zadovoljni s sodelovanjem v IDPP	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP

INTERVJUJI Z OTROCI

Intervju Y

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
Y1	Em, da je bilo dobro	Dobro	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
Y2	Sva delala večinoma za angleščino, kjer me je spraševala snov	Učenje angleščine	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
Y3	Z angleščino sem imel težave oz. jih imam še vedno. Nazadnje pa sem z študentkino pomočjo uspel dobiti 3.	Ocena dobro 3	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
Y4	Recimo ja. Včasih se tudi pogovarjamo.	Vključen pogovor	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
Y5	vedno pride zgodaj. Enkrat je prišla toliko prej, da je čakala pred blokom, ker mene še ni bilo s šole.	Prezgodnja študentka	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
Y6	To, da sva se učila	Učenje	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
Y7	angleščino sem dobil 2 iz testa pa zdaj 3 pri spraševanju	Izboljšanje ocene	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
Y8	v šoli mi pomaga še pedagoginja	Pomoč v šoli	Druge oblike pomoči v katere so otroci vključeni	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
Y9	na dom pa hodi še inštruktor	Pomoč inštruktorja	Druge oblike pomoči v katere so otroci vključeni	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
Y10	Moram priznati, da se pri inštruktorju res več naučim, samo on prihaja za dve uri 2x na teden plus odrasel je	Največ se nauči pri inštruktorju	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
Y11	študentka in pedagoginja sta nekako isti	Podobnost med sodelovanjem s študentko in pomočjo v šoli	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
Y12	študentka boljša kot moja sestra	Rajši sodeluje s študentko kot s sestro	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

Y13	V veččinah. Na podoben način se mi pomagata učiti, pa obe imam ob isti uri in samo enkrat na teden	Pomoč študentke in v šoli podobna po načinu poučevanja	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
Y14	Včasih sva celo kužka peljala na sprehod. Takrat je bilo boljše, ker je to trajalo 20 min pa je potem ostalo samo še 40 min za učenje.	Sprehod	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
Y15	Pa tudi zadnjič je bilo drugače, ko sem jaz študentko učil igrati igrico pa o dinozavrih sem jo tudi učil	Otrok v vlogi učitelja	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
Y16	Moja starejša mami	Mama mu je povedala	Izvedel za sodelovanje	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
Y17	Doma mi je povedala	Doma od mame	Izvedel za sodelovanje	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
Y18	Je pa res, da mi je študentka uničila prvi dan, ker mi je mami rekla v torek pride študentka, jaz pa sem ravno hotel ven	Ni mogel ven zaradi študentke	Prvi stik s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
Y19	Z mano niso govorili, samo z mamo, potem pa mi je mami razložila.	Mama razložila potek sodelovanja	Izvedel za sodelovanje	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
Y20	Nisem vedel kakšna je, ali je prijazna kakor cvet ali je zlobna kakor mačeha.	Ni poznal študentke	Prvi stik s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
Y21	Najprej sva se predstavila. Potem se je ona sedla na tisti stol, jaz pa sem se usedel na tale stol pa	Predstavila sta se	Prvo srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
Y22	Peljala sva kužka ven	Sprehajala psa	Prvo srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
Y23	sva se zmenila kako bo potekal dan	Dogovor o poteku dneva	Prvo srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
Y24	Še dinozavre sem ji pokazal pa povedal, da so mi všeč stvari ki so všeč osemletnikom. Ona pa je odgovorila, da je stara 23 let in se tudi ona še rada igra z	Pogovor o interesih	Prvo srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP

	lego kockami			
Y25	Ona je mene spraševala kako bi si želel, da bi izgledala naša srečanja, jaz pa sem odgovarjal. In sicer, da bi lahko kdaj kužka ven peljala, pa da bi se lahko učila odvisno od tega kako bom imel šolske stvari ter, da se bova kdaj tudi samo pogovarjala.	Dogovor o poteku srečanj	Dogovor o sodelovanju	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
Y26	Dogovorila sva se, da se bova sproti prilagajala srečanjem ter, da bova sproti videla, kaj bo tisto, kar bo potrebno delati.	Sprotno prilagajanje srečanj	Dogovor o sodelovanju	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
Y27	Dogovorila sva se, da se bova srečevala ob četrtnih ob treh	Dogovor o terminu srečanj	Dogovor o sodelovanju	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
Y28	Vbistvu ne vem... pozabil sem. Zdaj se ne morem več spomnit, ker jo že poznam	Jih je pozabil	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
Y29	Da bi popravil ocene	Poprava ocen	Vmesna pričakovanja	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
Y30	Mogoče. Naravoslovje je še ostalo pa prazgodovina, s tem mislim na slovenščino.	Delno uresničena	Vmesna pričakovanja	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
Y31	9. Zakaj 9, zato ker ni bila zabava ampak je bilo učenje.	Zavedanje, da gre za učenje	Začetna srečanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
Y32	12. Neskončno dobro. Zato ker je bilo dobro, dobro in res dobro, fajn je bilo res.	Več kot zadovoljen s sodelovanjem	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
Y33	Pozitiven sem bil	Napredovanje v višji razred	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
Y34	pa bilo je dobro, da sem se učil	Rezerviran čas za učenje	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
Y35	Ja, bi bilo fajn, da bi bilo še.	Želja po nadaljevanju sodelovanja	Sodelovanje v prihodnje	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
Y36	Ja boljše mi gre jaa	Izboljšanje ocen	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
Y37	Ja za vse je študentka	Študentka v vlogi	Rast šolske	Spremembe za

	kriva	motivatorja	motivacije	šolsko uspešnost otrok
--	-------	-------------	------------	---------------------------

Intervju S:

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
S1	Povedal bi, da sem se na teh srečanjih veliko naučil in sem izboljšal ocene	Izboljšanje ocen	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
S2	Rekel bi še, da smo se tudi hecali	Zabava	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
S3	da ste prijazni	Prijaznost	Osebnostno vodenje k želenim izzidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
S4	bi jim priporočil to pomoč na domu	Priporočil sošolcem to obliko pomoči	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
S5	sem se veliko naučil, največ v svojem življenju	Učenje	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
S6	Prej se nikoli nisem sam učil	Več samostojnega učenja	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Spremembe za šolsko uspešnost otroka
S7	Pa da smo se pogovarjali	Vključen pogovor	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
S8	igrali igrice	Igranje igrice	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
S9	mi je učiteljica pomagala zapisovati šolsko snov, da sem se potem lahko naučil	Pomoč pri zapisovanju snovi	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
S10	to je bilo koristno, ker sam nikoli ne vem katera snov je pomembna in katera ne, pa sem se potem lažje naučil izpisano snov	Pomoč pri izpisovanju pomembne snovi	Učenje učenja	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
S11	Boljše se naučim, če sem sam z učiteljico	Koristna individualna pomoč	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
S12	Težje se mi je učiti v razredu, ker me takrat učiteljica manj sprašuje snov zato ker nas je v razredu več	Težko sledenje pouku v razredu	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
S13	še nerodno mi je pred sošolci, ker me izpostavi	Ne izpostavljanja pred sošolci	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
S14	Neprijetno mi je tudi takrat, ko moram predstavljati powerpoint predstavitev pred	Ne izpostavljanja pred sošolci	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

	celim razredom			
S15	Šolska svetovalna delavka mi je povedala, poklicala me je v pisarno in potem mi je povedala, da bo prihajala ena študentka na dom	ŠSD mu je povedala	Izvedel za sodelovanje	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
S16	Ja, rekla je, da mi bo pomagala pri učenju	Pomoč pri učenju	Razumevanje namena vzpostavitve IDPP	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
S17	Na prvem srečanju smo se spoznali	Spoznavanje	Prvo srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
S18	študentka je vprašala kaj bomo počeli, ali se bomo igrali ali učili	Dogovor o poteku dneva	Prvo srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
S19	Zmenili smo se tudi kdaj bo študentka prihajala in sicer prvo leto je to bilo ob četrtnih ob 16h, zdaj pa je ob sredah ob 16h	Dogovor o terminu srečanj	Dogovor o sodelovanju	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
S20	Da bi imel boljše ocene	Boljše ocene	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
S21	bi se več učil, ko je kdo zraven in tudi sam	Več učenja	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
S22	So se uresničila, več sem se sam učil in dobival boljše ocene	Uresničena	Začetna pričakovanja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
S23	8-9 nisem poznal študentke	Ni poznal študentke	Prvi stik s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
S24	več smo se pogovarjali kot se učili	Pogovor	Prvo srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
S25	10- zato ker smo se zdaj spoznali, smo se več učili in dobivam boljše ocene od dvojke do štirice	Zelo zadovoljen zaradi izboljšanja ocen	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
S26	Povedal bi mu, da sem se več učil sam doma in sem zato dobival boljše ocene	Več samostojnega učenja	Pridobitev navad za samostojno učenje	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
S27	Najlažje sem se učil, ko mi je študentka pomagala napisat pomembno snov na list in sem se potem doma sam učil, na ta način sem se največ naučil in dobil dobro oceno	Pomoč pri izpisovanju pomembne snovi	Učenje učenja	Spremembe za šolsko uspešnost otrok

S28	Lahko bi tudi sošolcu pomagal in mu razložil, kaj sem se jaz naučil	Pridobivanje samozaupanja	Spremembe vedenju v	Spremembe za otroke
S29	Prvo leto ko je prihajala študentka sem ponavljal 5. razred in sem ga potem izdelal z eno negativno oceno pri angleščini	Napredovanje v višji razred	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
S30	Drugo leto pa sem obiskoval 6. razred in sem napredoval v višji razred z dvema negativnima ocenama	Napredovanje v višji razred	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
S31	Učni uspeh se mi je izboljšal, če ne bi imel več negativnih ocen	Boljši učni uspeh	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
S32	Vse mi je bilo všeč! Da smo se zabavali, tudi da smo se učili	Zabava in učenje	Pozitivna izkušnja sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
S33	Ne, vse mi je bilo všeč	Vse OK	Pozitivna izkušnja sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
S34	Ja, tako, da bi prihajala drugo leto ista študentka in bi se učili. Drugega ne bi sprejel, ker sem se navadil na to študentko	Želja po nadaljevanju sodelovanju, samo če ostane ista študentka	Sodelovanje prihodnje v	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP

Intervju A:

Št izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
A1	Jaz bi rekel, da je študent vredn, fajn	Študent je vredn	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
A2	zelo prijazen	Prijaznost	Osebn vodenje k želenim izidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
A3	bi mu ga še priporočil, če bi rabil kakšno pomoč pri šolskih stvareh	Priporočil sošolcem to obliko pomoči	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
A4	Najprej se preko telefona, ko nas pokliče zmenimo kdaj se bomo dobili	Sprotno telefonsko dogovarjanje za srečanje	Dogovor o sodelovanju	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
A5	Ko pa se učiva pa se učiva zelo različne stvari, npr. matematiko, slovenščino, zgodovino, naravoslovje, tisto kar je najbolj nujno	Učenje prilagojeno sprotnim obveznostim	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

	in potrebno			
A6	Povedal bi tudi, da se včasih pogovarjava in to sva zdaj poimenovala debatni krožek	Vključen pogovor (debatni krožek)	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
A7	potem na koncu si vzameva pol ure ali več, da greva na sprehod ali v slaščičarno in se malo pogovarjava o različnih stvareh	Sprehod	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
A8	Po debatnem krožku, rad se pogovarjam in razmišljam o kakšnih stvareh	Debatni krožek	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
A9	Potem večkrat kaj povem prijatelju, učitelju ali študentu, boljše se počutim in mi je lažje če potem komu lahko zaupam	Zaupanje študentu	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka
A10	On pride domov	Oblika pomoči na domu	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
A11	Lažje mi je sodelovati z njim, ker on pride za dve, tri ure in mi počasi razloži snov.	Fleksibilnost trajanja srečanj	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
A12	V šoli pa imam pomoč samo 45 min in potem preden mi učiteljica uspe razložiti snov je kmalu že konec ure, včasih tudi kaj zamudim in ostane še manj časa za razlago snovi	Pomoč v šoli omejena na 45 min	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
A13	Mama mi je povedala, ko sem se vrnil s šole v naravi. Mama je rekla, da pride en študent	Mama mu je povedala	Izvedel za sodelovanje	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
A14	Najprej sem bil zelo presenečen, sem rekel kaj	Presenečen	Izvedel za sodelovanje	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
A15	Ja, res je, malo sem bil prestrašen	Prestrašen	Izvedel za sodelovanje	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
A16	Na začetku sem bil	Začetna zadržanost	Prvi stik s	Vzpostavljanje

	malo zadržan		študentom	delovnega odnosa v IDPP
A17	Potem ko sem ga videl in ga spoznal, da sem si rekel, vredno je	Ustvarjanje sproščenega vzdušja	Začetna srečanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
A18	No najprej smo se pogovarjali skupaj s starši in študentom	Družinski pogovor	Prvo srečanje s študentom	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
A19	pa potem sva se midva sama malo pogovarjala - tudi o knjigah, ki sem jih bral-,	Pogovor o interesih	Prvo srečanje s študentom	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
A20	sva se spoznala	Spoznavanje	Prvo srečanje s študentom	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
A21	se že malo učila matematiko na prvem srečanju.	Učenje matematike	Prvo srečanje s študentom	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
A22	Tisto kar je ostalo, pa sva se zmenila, da sam naredim	Del nalog naredil sam do naslednjic	Prvo srečanje s študentom	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
A23	Pa tudi malo sva se pogovarjala o mojih ocenah v šoli in pa študent si je poslikal moj urnik	Pogovor o šolski situaciji	Prvo srečanje s študentom	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
A24	Dogovorila sva se tudi, da se bova za nadaljnja srečanja sproti dogovarjala, tako da me bo študent poklical	Sprotno telefonsko dogovarjanje za srečanje	Dogovor o sodelovanju	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
A25	Želel sem si enako kot starši, da bi napredoval razred	Napredovanje v višji razred	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
A26	Ja, so se	Uresničena	Začetna pričakovanja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
A27	Debatni krožek	Debatni krožek	Vmesna pričakovanja	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
A28	Tam na enem petem srečanju pa sem študenta vprašal če lahko imava debatni krožek, pa se je strinjal in je pristal na to.	Krepitev samoiniciativnost	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka
A29	Saj drugače sva se že prej pogovarjala, šla na kakšno pijačo in se družila s prijatelji, tam okoli petega srečanja pa sva to	Druženje s prijatelji	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

	prav poimenovala debatni krožek			
A30	Ponavadi sem ga na koncu učenja povabil, če ima še kakšno uro ali dve časa, da greva na debatni krožek	Krepitev samoiniciativnosti	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroka
A31	6.5, mogoče 7. Hvaležen sem bil, da so mi ponudili to obliko pomoči na domu	Hvaležnost, da so mu ponudili to obliko pomoči	Prvi stik s študentom	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
A32	Po drugi strani pa nisem vedel kdo pride, zato sem bil malo zadržan	Začetna zadržanost	Prvi stik s študentom	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
A33	Če bi bila lestvica od 1 do 100, bi izbral 100	Več kot zadovoljen s sodelovanjem	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
A34	Zelo sem mu hvaležen, da mi je res pri vsakem predmetu ponudil svojo pomoč	Pomoč pri vseh šolskih predmetih	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
A35	tudi če kaj sam ni vedel. Včasih sva tudi kaj pogledala preko googla in si pomagala	Pomoč pri učenju z internetom	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
A36	Ocene. Ko sva se kakšen predmet učila, se je prav pri ocenah videl napredek	Izboljšanje ocen	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
A37	Ja, v primerjavi z lani in predlani. To leto se mi zdi, da sem kar precej napredoval	Boljši učni uspeh	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
A38	Debatni krožek	Debatni krožek	Pozitivna izkušnja sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
A39	to, da je učitelj prišel k meni domov	Pomoč na domu	Pozitivna izkušnja sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
A40	Ne, nič nisem pogrešal, meni je bilo čisto vredno tako kot je bilo	Vse OK	Pozitivna izkušnja sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
A41	ne bi zamenjal študenta, zdaj ko smo se že spoznali	Ne želi zamenjati študenta	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
A42	Ja, bi si res želel še tega sodelovanja. Ne samo zaradi debatnega krožka, meni je bilo sodelovanje čisto vredno. Pove	Želja nadaljevanju sodelovanja	Sodelovanje v prihodnje	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP

	študentu: »Ne bi vas odpustil.«			
--	---------------------------------	--	--	--

Intervju P:

Št. izjave	Izjava	Pojem	Kategorija	Tema
P1	Povedala bi, da mi pomaga pri učenju, referatu oz. za vse tisto kar sem rabila	Pomoč pri šolskih stvareh	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
P2	poleg učenja sva se pogovarjale	Vključen pogovor	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
P3	pa zabavale	Zabava	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
P4	igrale z žogo. Igrale sva se pravzaprav nogomet v sobi, za gole sva vzeli kotičke in sva se potem igrali katera bo dala več golov. Študentka je vedno izgubila	Igrale nogomet	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
P5	Rekla bi še, da je bila študentka prijazna	Prijaznost	Osebnostno vodenje k želenim izzidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
P6	da me je bila pripravljena razumeti tudi takrat ko česa nisem znala	Pripravljenost razumeti	Osebnostno vodenje k želenim izzidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
P7	ali pa sem rabila pogovor	Pripravljenost prisluhniti	Osebnostno vodenje k želenim izzidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
P8	Ko sva se igrali igre. Ker sem se takrat najbolj zabavala in nisva skozi bili za knjigami	Igranje	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
P9	Pa tudi to, da mi je pomagala pri učenju in da sem zaradi nje potem dobila boljše ocene	Pomoč pri učenju	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
P10	Vsakič ko se meni ni dalo učiti, me je spodbujala, daj še vsaj to naredi. Trudila se je zame, hotela je tudi, da gre meni dobro v šoli	Spodbujanje, motiviranje	Osebnostno vodenje k želenim izzidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
P11	To me je spodbujalo, da bi se tudi sama še bolj in več učila	Več samostojnega učenja	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
P12	To se je dogajalo doma	Oblika pomoči na domu	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
P13	V šoli imam pomoč samo eno šolsko uro, 45 minut, ko pa je	Fleksibilnost trajanja srečanj	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

	prišla študentka je ostala več časa			
P14	Tudi to, da sva se med učenjem še malo igrale in sva se pogovarjali, v šoli pa se nisem, sem se samo učila	Pavze med učenjem	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
P15	Tudi to, da sem študentki lahko kdaj napisala sms, ko česa nisem znala in mi je potem tako pomagala	Pomoč preko telefonskih aplikacij	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
P16	Mama mi je povedala, ko sta se skupaj z očetom vrnila s sestanka	Mama je povedala	Izvedela za sodelovanje	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P17	Povedala mi je, da bo vsak teden prihajala študentka, da se moram zavedati tega, da bom imela vsak teden doma učno pomoč	Pomoč bo 1x teden	Izvedela za sodelovanje	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P18	Pravzaprav smo se kot cela družina pogovarjali o tem, da bo 1x na teden za uro, dve rezervirana učna pomoč zame. Tako, da smo bili vsi seznanjeni s tem	Družinski sestanek o pomoči doma	Izvedela za sodelovanje	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P19	Najprej smo se vsi skupaj malo pogovarjali v kuhinji, bila je prisotna cela družina. Pa potem nas je študentka malo spraševala kako smo	Družinski pogovor	Prvo srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P20	kako gre meni v šoli	Pogovor o šolski situaciji	Prvo srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P21	potem sem pokazala zvezke, teste, kaj se učimo in kaj bi se naslednjič lahko medve učili	Dogovor o naslednjem srečanju	Prvo srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P22	Pa potem me je vprašala kdaj bi se dobivali	Dogovor o terminu srečanj	Dogovor o sodelovanju	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P23	sem rekla, da bom pogledala urnik in se bom odločila ter ji javila	Dogovor o naslednjem srečanju	Prvo srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P24	Mene je zelo skrbelo kako po zdaj to, kaj me bo študentka spraševala, kaj bo,	Želela prisotnost mame na srečanju	Prvo stik s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP

	zato sem mami naročila, da naj bo zraven, če ne se ne bom učila			
P25	Jaz sem bila bolj tiho, ker sem študentko prvič videla	Začetna zadržanost	Prvi stik s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P26	Nikoli si nisem mislila, da bo kdo prišel in me doma učil	Nisem pričakovala te pomoči	Prvi stik s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P27	Najprej mi ni bilo vredno, da so drugi zbrali namesto mene, potem pa sem nekajkrat bila s študentko in sem videla, da je vredno	Ni bilo OK, da niso upoštevali njenega mnenja glede te pomoči	Prvi stik s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P28	To, da mi pomaga	Pomoč pri vseh šolskih predmetih	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P29	da je prijazna	Prijaznost	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P30	me razume	Razumevanje	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P31	učenju, referatu oz. karkoli sem rabila. Ne samo pri branju, kot je bilo v začetku	Pomoč pri vseh šolskih predmetih	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P32	Da ji lahko zaupam kot prijateljici	Zaupanje	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P33	da razume tudi to, da se mi včasih ne da učiti in potem še nekaj malega narediva ter končava	Razumevanje	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P34	Ja, vse se je uresničilo	Uresničena	Začetna pričakovanja	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
P35	Ne, vse je bilo dobro	Vse OK	Pozitivna izkušnja sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
P36	5, ker nisem bila navajena na to obliko pomoči, prvič se mi je to zgodilo. Najprej me je bilo malo strah pa to	Prisoten začetni strah	Prvi stik s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
P37	Kasneje pa je bila že kot moja prijateljica	Prijateljstvo	Krepitev socialne mreže	Spremembe za otroka
P38	10, ker se že dolgo pozna	Zelo zadovoljna	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
P39	me ni sram	Pridobivanje samozvesti	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroke
P40	pogovarjam se z njo kot s prijateljico, ji	Zaupanje študentki	Spremembe v vedenju	Spremembe za otroke

	zaupam			
P41	To, da je videla in razumela, da se mi včasih ne da učiti ali sem preveč utrujena. Me je pa kljub temu spodbujala	Spodbujanje, motiviranje	Osebno vodenje k želenim izzidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
P42	si je želela, da postanem tudi jaz boljša v šoli	Želja študentke, da napredujem v višji razred	Osebno vodenje k želenim izzidom	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
P43	zaradi tega sem se sama še bolj trudila, pa da tudi učitelji vidijo, da sem pripravljena nekaj tudi sama narediti in, da vidijo moj trud. Postala sem bolj motivirana za šolske stvari	Večja motiviranost za šolske stvari	Rast šolske motivacije	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
P44	Boljši uspeh, boljše ocene imam zaradi študentke	Študentka v vlogi motivatorja	Rast šolske motivacije	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
P45	Pomagala mi je res kar sem rabila in tisto kar je bilo nujno	Pomoč pri vseh šolskih predmetih	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
P46	bila je pripravljena priti tudi 2x na teden če je bilo potrebno, pa kakšen dan pred testom, da sva še ponovili	Fleksibilnost srečanj	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
P47	Da sva se zabavali da sva se smejali	Zabava in smeh	Pozitivna izkušnja sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
P48	da mi je kdaj pripravila tudi kakšen primer testa	Inovativne metode poučevanja	Pozitivna izkušnja sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
P49	če česa nisem znala sem ji poslikala, poslala in mi je tako pomagala	Pomoč preko telefonskih aplikacij	Pozitivna izkušnja sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
P50	Zadovoljna sem bila s sodelovanjem	Zelo zadovoljna	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
P51	Ne vem	Ni še odločena	Sodelovanje prihodnje v	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
P52	Bi hotela, da bi mi šlo v šoli boljše in da se ne bi poslabšala, ker vsi pravijo, da bo zdaj v šestem razredu težje, angleščina bo težka	Bi si želela, da ne bi nazadovala v šoli	Sodelovanje prihodnje v	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
P53	Kdaj pa tudi ne bi ker se mi ne da, bi si želela kdaj iti s prijateljicami ven, pa nisem morala ker	Ne bi si želela, ker sem preobremenjena in utrujena	Sodelovanje prihodnje v	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP

	sem imela ravno takrat učno pomoč. Pa velikokrat sem utrujena in preobremenjena			
P54	Veliko, 5x na teden. Ob ponedeljkih imam 2x učno pomoč, torek nimam, v sredo imam spet 2x, v četrtek sem ima preduro učno pomoč in kasneje še študentko na domu, ob petkih sem bila pa prosta, no občasno sem imela tudi preduro	Poleg rednega pouka vsak dan učna pomoč	Preobremenjenost	Spremembe za otroke

Intervju F

Št. izjave:	Izjava:	Pojem:	Kategorija:	Tema:
F1	Rekel bi, da sem se učil kako se učiti.	Učenje učenja	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
F2	da sem tudi sam se več naučil, imel več znanja	Učenja	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
F3	Pa včasih, ko se nisem imel kaj za učiti smo se tudi igrali kakšno igrice.	Igranje igrice	Potek srečanj	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
F4	Da sem se ko je prihajala študentka učil matematiko.	Učenje matematike	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
F5	Pa pomagala mi je, da sem lahko začel trenirati nogomet in sicer je to plačala šola.	Začetek nogometnih treningov	Oris celotnega sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
F6	Ja, še igram.	Začetek nogometnih treningov	Pridobitev hobijev	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
F7	Študentko sem lahko večkrat kaj vprašal, če sem rabil dodatno razlago.	Študentka ponudila dodatno razlago	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
F8	Tudi pomoč študentke na domu je trajala več časa, ne samo 45min kot traja šolska ura.	Pomoč v šoli omejena na 45 min	Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
F9	Ko je mama prišla takrat iz šole mi je ona povedala, da bo na dom prihajala študentka.	Mama je povedala	Izvedel sodelovanje za	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
F10	Ja bil sem vesel pomoči.	Hvaležnost, da so mu ponudili to	Prvi stik s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v

		obliko pomoči		IDPP
F11	Na prvem srečanju sva se malo pogovorila...	Pogovor	Prvo srečanje s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
F12	...se zmenila, da se bomo učili ter kdaj tudi igrali, ko bo manj obveznosti v šoli.	Dogovor o poteku srečanj	Dogovor o sodelovanju	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
F13	To sva se bolj sproti potem dogovarjala.	Sprotno dogovarjanje za srečanje	Dogovor o sodelovanju	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
F14	...sem si želel da bi imel dobre ocene ter bi izboljšal učni uspeh.	Boljše ocene	Začetna pričakovanja	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
F15	Ne, pričakovanja so ostala enaka.	Ostala enaka	Vmesna pričakovanja	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
F16	Ja, res sem si želel, da bi lahko začel igrati nogomet.	Želja po igranju nogometa	Vmesna pričakovanja	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP
F17	8, ker študentke nisem poznal.	Začetna zadržanost	Prvi stik s študentko	Vzpostavljanje delovnega odnosa v IDPP
F18	10, ker sem bil zelo zadovoljen s srečanjih.	Zelo zadovoljen	Zadovoljstvo	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
F19	Ne, vse mi je bilo OK.	Vse OK	Pozitivna izkušnja sodelovanja v IDPP	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP
F20	Takrat ko je prihajala študentka sem imel v glavi, da se moram učiti. Ta srečanja so bila navada, da se jaz takrat učim.	Rezerviran čas za učenje	Pridobivanje navad za samostojno učenje	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
F21	Pa tudi to bi povedal, da mi je pomagala, da zdaj igram nogomet.	Začetek nogometnih treningov	Pridobitev hobija	Spremembe za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP
F22	Ja, učni uspeh se je izboljšal.	Boljši učni uspeh	Šolski napredek	Spremembe za šolsko uspešnost otrok
F23	Ja v tem enem letu, ko študentka ne prihaja več opažam, da bi res rabil še to obliko pomoči. Predvsem, da bi lahko koga kaj vprašal, pa da mi kdo kaj pomaga glede šolskih stvari.	Bi še rabil učno pomoč in nekoga za dodatno razlago snovi	Težje shajanje brez pomoči	Zaključeno sodelovanje v IDPP
F24	V lanskem letu sem imel dodatno učno pomoč pri matematiki	Pomoč v šoli	Druge oblike pomoči v katere so otroci vključeni	Razvijanje delovnega odnosa v IDPP

F25	letos pa samo dopolnilni pouk, tam pa smo skupaj z drugimi učenci	Letos vključen samo v dopolnilni pouk skupaj z ostalimi	Težje shajanje brez pomoči	Zaključeno sodelovanje v IDPP
-----	---	---	----------------------------	-------------------------------

INTERVJU S SOCIALNO DELAVKO V ŠOLI

Št. izjave:	Izjava:	Pojem:	Kategorija:	Tema:
D1	S Fakulteto za socialno delo smo v šolskem letu 2009/2011 že sodelovali na enem projektu, ki se je nanašal na učne težave in razreševanje le-teh z naslovom: Soustvarjanje učenja in pomoči učencem z učnimi težavami. Na tem projektu sva takrat že sodelovali z dr. Tadejo Kodele zaposleno na Fakulteti za socialno delo.	Uspešno sodelovanje s FSD na predhodnem projektu	Začetki sodelovanja OŠ in FSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D2	Glede aktualnega projekta pa se je na naši šoli pokazala potreba po še eni dodatni in drugačni obliki podpore našim otrokom, staršem in družinam.	Potreba po dodatni, drugačni obliki podpore staršem in otrokom	Začetki sodelovanja OŠ in FSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D3	V šolskem letu 2015/2016 sva z dr. Tadejo Kodele pričeli resno razmišljati o tesnejšem sodelovanju naše šole s fakulteto	Šol. l. 2015/2016 začetki razmišljanja o sodelovanju	Začetki sodelovanja OŠ in FSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D4	Resna podlaga najinega razmišljanja je bilo pisanje njene doktorske disertacije in želja, da takšno poglobljeno strokovno delo pusti tudi konkretne rezultate pri delu šolske svetovalne službe na področju pomoči in podpore učencem ter krepitev njihovih moči.	Želja, da strokovno delo pusti rezultate pri delu ŠSS	Začetki sodelovanja OŠ in FSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D5	Tako je v šolskem letu 2016/2017 prišlo do načrtovanega in	Šol. l. 2016/2017 začetek izvajanja PP	Začetki sodelovanja OŠ in FSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli

	stalnega sodelovanja			
D6	mi ravnateljica na moji strokovni poti strahotno zaupa in preprosto ve, da bom počela stvari v dobro otrok in šole	Socialni delavki glede PP ravnateljica popolnoma zaupa	Začetki sodelovanja OŠ in FSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D7	Vedno jo o vsem obvestim in potem stvar steče, sploh nima nobenih pomislekov. Ni bilo nobenih zadržkov	Socialni delavki glede PP ravnateljica popolnoma zaupa	Začetki sodelovanja OŠ in FSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D8	mogoče bi si včasih kakšnega želela v smislu boš zmogla, kaj to zate pomeni, kaj potrebuješ z moje strani	Socialni delavki glede PP ravnateljica popolnoma zaupa	Začetki sodelovanja OŠ in FSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D9	Preprosto mi zaupa, na način ti veš in potem stvari stečejo, imam popolno zaupanje in podporo z njene strani	Socialni delavki glede PP ravnateljica popolnoma zaupa	Začetki sodelovanja OŠ in FSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D10	Jaz ta projekt uvrščam tudi med svoje ustvarjalno delo in se zavedam, da je tukaj meni dopuščena ena svoboda, ustvarjalnost, kar sta dve moji najvišji vrednoti	Ustvarjalno delo ŠSD	Doživljanje PP pri ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D11	če ju ne bi imela bi se tukaj začela spraševati ali še vztrajati ali ne	Ustvarjalno delo ŠSD	Doživljanje PP pri ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D12	Potreba. Ugotovljena resna potreba po tem, da za podporo našim učencem ni dovolj samo pomoč znotraj šole oz. v okviru šole, torej v okviru rednega programa kamor sodi dopolnilni pouk, učna pomoč.	Ugotovljena potreba po podpori učencem zunaj šolskega okvira	Vzroki za začetek izvajanja PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D13	Prav tako ni več dovolj samo sodelovanje s starši v običajnih oblikah kot so roditeljski sestanki in govorilne ure.	Premalo sodelovanje s starši na roditeljskih sestankih, govorilnih urah	Vzroki za začetek izvajanja PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D14	smo ugotovili, da je potrebno otoke in starše podpreti na še	Potreba po podpori družinam v njihovem domačem	Vzroki za začetek izvajanja PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v

	bolj praktičen način, torej v njihovem svetu, na njihov način.	okolju		šoli
D15	Navodilo staršem s strani šole, učiteljev, da naj vaš otrok dela domače naloge mnogim staršem še ni dovolj, potrebujejo izkušnjo kako otroka podpreti, da se bo npr. ob istem času, v istem prostoru lotil domače naloge, da domača naloga vedno je in kakšen je njen namen.	Starši so potrebovali praktično izkušnjo podpore otroka pri šolskih stvareh	Vzroki za začetek izvajanja PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D16	Glede na šolske ocene otrok, glede na komunikacijo s straži kjer smo videli, da samo dajanje navodil oz. sporočanje nekega stanje staršem in otrokom še ni dovolj, potrebujejo neposredno izkušnjo kako se to naredi.	Starši so potrebovali praktično izkušnjo podpore otroka pri šolskih stvareh	Vzroki za začetek izvajanja PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D17	ko sporočamo staršem vaš otrok se mora več učiti, to njim še nič ne pomeni, potrebno je dodati kako, kaj, kdaj, na kakšen način.	Starši so potrebovali praktično izkušnjo podpore otroka pri šolskih stvareh	Vzroki za začetek izvajanja PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D18	potrebo so pokazale otrokove ocene, njihovo slabše šolsko funkcioniranje (slaba šolska organizacija, ne prinašanje domačih nalog in drugih zadolžitev, slabe učne navade, izostajanje od dopolnilnega pouka...)	Otrokove slabe ocene ter slabo šolsko funkcioniranje	Vzroki za začetek izvajanja PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D19	Starši pa ne zmorejo podpreti otrok na način, kot zdaj šola pričakuje, zato otroci potrebujejo neko drugo podporo	Starši ne zmorejo podpreti otroke kot šola pričakuje	Vzroki za začetek izvajanja PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D20	Hkrati pa ti starši še vedno želijo	Starši ne zmorejo podpreti otroke kot	Vzroki za začetek izvajanja PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za

	uspešnega otroka, želijo mu pomagati, še vedno je šola pomembna, ampak ne vedno in ne znajo kako	šola pričakuje		socialno delo v šoli
D21	Problem je tudi jezik, kultura in razumevanje celotne kulture tega šolskega sveta, zato se starši tudi rajši umaknejo, jim je težko komunicirati s šolo, pa ne zato, da ne bi otroku želeli dobro ali, da mu ne bi želeli, da bi bil uspešen	Umik staršev s šolskega konteksta	Vzroki za začetek izvajanja PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D22	se umaknejo ker je njim težko, ker zagledajo še svoje slabe izkušnje s šole, svoj neuspeh. To smo v šoli opazovali vsak dan	Umik staršev s šolskega konteksta	Vzroki za začetek izvajanja PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D23	ko se je razširilo po prostoru, da je to možno, se je kar nekaj staršev obrnilo na mene z vprašanjem, če imamo še kakšnega študenta, da bi tudi oni sprejeli in imeli študenta na domu.	Spraševanje staršev po tej obliki podpore	Doživljanje te oblike pomoči na strani staršev	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D24	Mnogi starši so se v tem času že sami odzvali in sami prosili za pomoč.	Spraševanje staršev po tej obliki podpore	Doživljanje te oblike pomoči na strani staršev	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D25	Seveda veliko pri tem pomeni tudi to, da je ta oblika pomoči brezplačna za starše.	Pomembno, da gre za brezplačno obliko pomoči	Doživljanje te oblike pomoči na strani staršev	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D26	Skrb, ker nikoli ne veš na kakšen način bo to res steklo	Skrb kako bo projekt stekel	Pomisleki, zadrži pred izvajanjem PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D27	Ta oblika pomoči za starše je še vedno prvotno prišla s strani šole in za nas je bila skrb, kako bo študent nastopil, kakšen odnos se bo razvil.	Odgovornost šole za vzpostavljanje in razvijanje odnosa med družino in študentom	Pomisleki, zadrži pred izvajanjem PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D28	Potem so tukaj bili še kakšni organizacijski	Organizacijske stvari, dodatno delo, dodatna	Pomisleki, zadrži pred izvajanjem PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli

	pomisleki, če bomo to zmogli, saj je to dodatno delo, dodatna koordinacija	koordinacija		šoli
D29	To je nekaj kar presega okvire običajnega dela, lahko pridemo do zelo različnih pričakovanj s strani študentov in staršev, potem imamo še dodatna pričakovanja s strani šole, učiteljev	Usklajevanje pričakovanj študenta, staršev in pričakovanj s šolske strani	Pomisleki, zadrži pred izvajanjem PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D30	usklajevanje vsega tega zahteva svoj napor in svojo odgovornost.	Skrb kako bo projekt stekel	Pomisleki, zadrži pred izvajanjem PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D31	Zelo pomembna se mi je zdela tudi ta etična dimenzija, študent sedaj vendarle pride v družino, v zelo intimen prostor, prinese potem v šolo kakšno informacijo s katero je potrebno v šoli zelo odgovorno in skrbno ravnati	Pomembna etična dimenzija študentovega ravnanja	Pomisleki, zadrži pred izvajanjem PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D32	Zelo dobra naveza s Fakulteto za socialno delo ter z dr. Tadejo Kodele, asistentko na omenjeni fakulteti.	Dobro sodelovanje s FSD in asistentko	Spoprijemanje z zadržki, pomisleki pred izvedbo PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D33	tudi predhodno srečanje s študenti in dogovori.	Predhodno srečanje in dogovori s študenti	Spoprijemanje z zadržki, pomisleki pred izvedbo PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D34	stalno sodelovanje, povratne informacije z vseh strani, odprta komunikacija, vzpostavitev zaupljivega odnosa.	Odprta komunikacija ter vzpostavitev zaupljivega delovnega odnosa	Spoprijemanje z zadržki, pomisleki pred izvedbo PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D35	Pričakovanja vseh sodelujočih je potrebno vedno usklajevati, saj so vedno, ne samo na začetku projekta, ampak tudi kasneje tekom samega procesa, sploh ko se odločiš za eno tako novost, inovacijo. To so pričakovanja, ki	Usklajevanje pričakovanj vseh sodelujočih	Zadržki, pomisleki med izvedbo PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli

	jih ima družina, otrok, učenec, študent, šola.			
D36	Težava, ki sem jo jaz tekom projekta zagledala je bila v pomanjkanju komunikacije med vsemi udeleženi.	Pomanjkanje komunikacije med vsemi udeleženi	Zadržki, pomisleki med izvedbo PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D37	V prvem letu izvajanja projekta je bil šolski del, torej učitelji in razredniki še premalo vključen, nismo imeli tesne povezave.	V prvem letu premalo vključeni učitelji in razredniki	Zadržki, pomisleki med izvedbo PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D38	Zdaj v drugem letu izvajanja projekta smo to že malo okrepili, je pa tukaj še veliko možnosti za tesnejše sodelovanje in s tem tudi več možnosti za uspeh.	Krepitev sodelovanja med študentom in zaposlenimi v šoli	Možnosti za nadaljno razvijanje PP znotraj omenjene OŠ	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D39	Tako, sodelovanje študenta z učitelji.	Krepitev sodelovanja med študentom in zaposlenimi v šoli	Možnosti za nadaljnjo razvijanje PP znotraj omenjene OŠ	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D40	Tudi kakšen skupen sestanek imam v mislih, kjer bi se vsi videli, tako razrednik, učitelj, ki poučuje predmet kjer je otrok neuspešen, študent, morda tudi starši. Tukaj so še možnosti za razvoj te oblike podpore.	Skupni sestanki s študentom, učiteljem, ki poučuje predmet in starši	Možnosti za nadaljnjo razvijanje PP znotraj omenjene OŠ	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D41	To so bile družine, ki so bodisi same izražale potrebo	Družine same izrazile potrebo	Merila za izbor sodelujočih družin	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D42	tudi svetovalne delavke, ki delamo z otroci in družinami vemo katere so družine, ki potrebujejo to obliko pomoči in so jo pripravljene sprejeti.	Potrebo zagledale šolske svetovalne delavke, ki delajo z njimi	Merila za izbor sodelujočih družin	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D43	Slabši učni uspeh otrok	Slabši učni uspeh otrok	Merila za izbor sodelujočih družin	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D44	priseljene družine	priseljene družine	Merila za izbor sodelujočih družin	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli

				šoli
D45	enostarševske družine	enostarševske družine	Merila za izbor sodelujočih družin	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D46	ena učenka je imela učne težave zaradi dolgotrajne bolezni (zdravstvena situacija)	Kompleksna zdravstvena situacija	Merila za izbor sodelujočih družin	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D47	različne ranljivost družin.	Ranljivosti družin	Merila za izbor sodelujočih družin	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D48	Družinam sem predstavila možnost in jih povprašala če so pripravljeni sodelovati	Družinam predstavila možnost sodelovanja in vprašala po pristanku na sodelovanje	Povabilo družinam za sodelovanje na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D49	samo ena družina je v teh dveh letih zavrnila to obliko pomoči	Ena družina zavrnila sodelovanje na PP	Povabilo družinam za sodelovanje na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D50	Ko sem jim ponudila sodelovanje so takoj rekli ne, domov pa ne.	Ena družina zavrnila sodelovanje na PP	Povabilo družinam za sodelovanje na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D51	Težko zagotovo rečem, ampak sem zaznala, kakor da bi se sramovali svojega prostora in niso želeli z nikomer deliti svoje družinske intime.	Sodelovanje zavrnilo- ni bilo želje po delitvi družinskega prostora	Povabilo družinam za sodelovanje na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D52	Pa tudi strah je bil prisoten kaj bo en človek tam pri nas, kaj bo vnesel in prinesel. Strah je bil pred nečim tako novim.	Sodelovanje zavrnilo-strahu pred neznanim človekom	Povabilo družinam za sodelovanje na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D53	Da začnemo novo obliko pomoči in podpore družinam, kjer sodelujemo s Fakulteto za socialno delo in, da so študenti podiplomskega študija omenjene fakultete v okviru študijskega programa in nabiranja izkušenj pripravljeni priti otrokom domov pomagat pri učenju, jim nudit pomoč pri	Sodelovanje s FSD, tako da študenti na domu pomagajo otrokom pri šolskih zadevah ter nudijo podporo staršem	Povabilo družinam za sodelovanje na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli

	širši šolski organizacijski podpora ter nuditi podporo tudi staršem, kjer bi ocenili da to rabijo.			
D54	Starši seveda ob takšnem povabilu vedno najprej slišijo učno pomoč svojim otrokom, drugega skoraj ne slišijo.	Starši najprej slišijo samo učno pomoč	Povabilo družinam za sodelovanje na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D55	S tega pravzaprav izhaja tudi tisto kar pravimo, da staršem res ni vseeno za šolo, čeprav navidezno s svojim odnosom in organizacijo včasih pokažejo nasprotno (da jim ni mar, da premalo sodelujejo).	Šolska uspešnost otrok pomembna vrednota družinam	Doživljanje te oblike pomoči na strani staršev	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D56	A praviloma je šola, šolska uspešnost otrok in učni uspeh zelo pomembna vrednota družin, zato pri takšnih ponujenih oblikah slišijo najprej učna pomoč.	Šolska uspešnost otrok pomembna vrednota družinam	Doživljanje te oblike pomoči na strani staršev	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D57	V vseh družinah pa se je razvil še nek drug način, nek drug vidik podpore, pogovora, so se pokazale potrebe, ki jih v šoli zagotovo (vsaj večino teh) ne bi zagledali.	Poleg učne pomoči, razvit še en način pogovora in podpore	Doživljanje te oblike pomoči na strani staršev	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D58	z vstopom v neposrednem svet družin, z še enim drugače zaupljivim odnosom,	Razvijanje intimnega, zaupljivega delovnega odnosa	Doživljanje te oblike pomoči na strani staršev	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D59	pa tudi z majhnimi operativnimi možnostmi, ki jih na običajnem sodelovanju starši-šola-otrok ne moremo odkriti (npr. ko je študent uredil, da je otrok prišel do ene delovne mize, da se je lažje učil), jih ne moramo zagledati.	Pomembna vloga študenta, ker vseh stvari v šoli ni možno videti	Doživljanje te oblike pomoči na strani staršev	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D60	Odgovornost, zavzetost,	Angažiranost študentov FSD za	Doživljanje PP pri ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za

	pripravljenost, opremljenost študentov za to delo.	delo		socialno delo v šoli
D61	Zelo dragocena so bila tudi mentorska srečanja, kjer smo drug drugega bogatili, to res ni enosmerni proces.	Dragocena mentorska srečanja s študenti, asistentko	Doživljanje PP pri ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D62	Tudi to, da starši zelo zaupajo šoli, to mi je zelo pomembno, kar spustiti človeka v svoj svet je zaupanje in ena pripravljenost za sodelovanje, odprtost, to je meni zelo pomembno za sodelovanje s starši.	Neizmerno zaupanje staršev šoli	Doživljanje PP pri ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D63	Ta pilotni projekt meni pomeni v vsakdanjih, ustaljenih procesih eno novost, eno osvežitev, tako rednega in sistematičnega sodelovanja s Fakulteto za socialno delo in asistentko dr. Tadejo Kodele in študenti.	Novost, svežina v rednem, sistematičnem sodelovanju s FSD	Doživljanje PP pri ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D64	Je dodatna časovna in vsebinska naloga obremenitev, vendar je tudi bogatitev.	Dodatna časovna in vsebinska bremenitev	Doživljanje PP pri ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D65	V kakšnem obdobju je veliko koordinacije, takrat recimo, ko se projekt začne in je potrebno vse te udeležence povezati, razložiti in ko to dodaš še k vsemu ostalem delu je to en del bremena.	Breme-veliko koordinacije med vsemi udeleženci	Doživljanje PP pri ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D66	Tudi redno spremljanje študentskih poročil o srečanjih z družino zahteva svoj čas in razmislek, da daš neko smiselno povratno informacijo, ki bo študentu pomagala pri nadaljnjih srečanjih z družino.	Breme-redno branje študentskih poročil in dajanje povratnih informacij	Doživljanje PP pri ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli

D67	Zapise študentov sem redno in sproti brala, odgovorila sem včasih s kakšnim dnevom zamude.	Redno branje študentskih poročil in dajanje povratnih informacij	Študentska poročila o srečanjih	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D68	Zdeli so se mi zdelo vredni, zelo dragoceni.	Dragoceni zapisi	Študentska poročila o srečanjih	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D69	Meni se je zdelo tudi drago, da sem znala ločit katere informacije so za šolski prostor zares pomembne in sem kakšno od teh posredovala tudi naprej učiteljem	Ločevanje (ne)pomembne informacije za šolski prostor	Študentska poročila o srečanjih	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D70	veliko tega kar pa ni bilo pomembnega za šolski prostor pa sem obdržala, ker niso vse stvari pomembne, ki jih je študent zagledal v družini in jih zapisal v dnevnik. Določene stvari ne pomagajo družini, niso potrebne, lahko celo škodijo če bi jih trosila okrog.	Ločevanje (ne)pomembne informacije za šolski prostor	Študentska poročila o srečanjih	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D71	Tukaj sem zaznala svojo pomembno strokovno-etično dimenzijo.	Strokovno-etična	Vloga ŠSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D72	Moja pomembna vloga je najprej bila pri eni polni pripravljenosti za takšen način sodelovanja.	Polna pripravljenost na ta način sodelovanja	Vloga ŠSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D73	Druga je bila potem vloga, da se res izberejo družine kjer bo sodelovanje koristno za družino, otroke in za študenta/-tko.	Skrben izbor družin, kjer bo sodelovanje koristilo	Vloga ŠSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D74	Moja zelo pomembna in v tem delu najbolj dragocena vloga je študentu dopolniti to šolsko sliko. Ena slika je ko je študent doma z družino, otrokom ter njegovo učno neuspešnostjo	Študentu dopolniti šolsko sliko glede otrokove neuspešnosti	Vloga ŠSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli

	pa hkrati tudi s tem kako otrok doma naslika učitelja, šolo, tukaj pa sem zaznala svojo pomembno vlogo, da znam predstaviti kako to zgleda v šolski situaciji in kako na to gledajo odrasli v šoli- učitelji, razredniki.			
D75	tudi s tem, da imam zares dolgi in globok vpogled v življenje naših družin, tako lahko s kakšnim drobnim podatkom pomagam in razbremenim situacijo npr. v kakšni situaciji so bile slike in predstave študentov že precej obremenjujoče in tukaj je pomagal razbremeniti situacijo kakšen moj podatek.	Vzpostavljeno dobro sodelovanje s sodelujočimi družinami	Vloga ŠSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D76	študentom pa je zagotovo pomagalo tudi to, da sem v resnici pokazala, da sem v celoti poleg, da sem res dejavno dosegljiva in, da so me študenti tudi poklicali takrat ko je bilo to res potrebno.	Odprtost, dosegljivost in pripravljenost za sodelovanje s študenti	Vloga ŠSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D77	Hkrati pa sem vzdrževala ta občutek pri študentih, da niso sami.	Vzdrževati občutek, da študenti niso sami	Vloga ŠSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D78	Moje pričakovanje je bilo začeti eno sodelovanje na malo drugačen način.	Začeti sodelovanje na drugačen način	Začetna pričakovanja ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D79	Zase sem si želela, da bi se na svojem delovnem mestu malo osvežila, malo razširila svoje običajno in utečeno delo, se lotila sodelovanja na en nov, drugačen način.	Razširitev, osvežitev utečenega dela ŠSD v šoli	Začetna pričakovanja ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D80	In takoj za tem pri svojem delu že ves	Iskanje novih možnosti za podporo	Začetna pričakovanja ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za

	čas iščem neke nove možnosti in oblike podpore za otroke, ki to potrebujejo.	otrokom		socialno delo v šoli
D81	Moja glavna naloga je tukaj v podpori otrokom, zato znotraj bolj rigidnega sistema iščem možne oblike in poti za še kaj novega, drugačnega.	Iskanje novih možnosti za podporo otrokom	Začetna pričakovanja ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D82	Ja. So se uresničila.	Uresničena	Začetna pričakovanja ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D83	Jaz bi rekla, da tisto kar še ni je, da o tem sodelovanju premalokrat spregovorim v svojem kolektivu ali v kakšni širši strokovni javnosti, ali v obliki kakšnega zapisa.	Še ni uresničeno-ozaveščanje kolektiva in javnosti o PP	Začetna pričakovanja ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D84	...to me še čaka, namreč potrebno je o novostih govoriti, sploh če hočemo, da se na sistemski ravni nekaj spremeni. Ni dovolj, da to ostane ena zelo dobra izkušnja v enem ozkem krogu ljudi.	Ozaveščanje kolektiva in javnosti o novem podpornem modelu pomoči	Potreba po sistemski spremembi	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D85	avgustovska konferenca o ŠSD bo ena taka prva priložnost. Zato sem tudi tako zelo zavestno rekla ja, ker menim, da je čas za naslednji tak korak.	Ozaveščanje kolektiva in javnosti o novem podpornem modelu pomoči	Potreba po sistemski spremembi	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D86	Takšno obliko dela in sodelovanja želim umestiti kot inovativni model dela šolske svetovalne službe na naši šoli.	Umestiti kot inovativni model dela ŠSS	Možnosti za nadaljno razvijanje PP znotraj omenjene OŠ	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D87	Jaz bi včasih še hitreje rada videla kakšne dobre učinke, v smislu uspešnosti otrok in še boljšega sodelovanja s starši, ampak tukaj me življenje uči, da je potrebno biti	Želja po hitrejših spremembah pri šolski uspešnosti in boljšem sodelovanju s starši	Vmesna pričakovanja ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli

	potrpežljiv.			
D88	...da so spremembe na nekem področju tako majhne in je potrebno počasi delati pot za njih.	Potrpežljivo odkrivati majhne spremembe	Vloga ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D89	So bila povezana z uspešnostjo otrok in boljšim sodelovanjem s starši.	Želja po hitrejših spremembah pri šolski uspešnosti in boljšem sodelovanju s starši	Vmesna pričakovanja ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D90	Jaz bi si želela še kakšno hitrejšo spremembo, hitrejši popravek pri otrocih, kar se tiče odnosa in organizacije.	Želja po hitrejših spremembah pri šolski uspešnosti in boljšem sodelovanju s starši	Vmesna pričakovanja ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D91	Ja pravzaprav se je veliko tega v resnici tudi uresničilo. V življenju pa bi bilo nerealno pričakovati, da bi se uresničila vsa	Veliko vmesnih pričakovanj uresničenih	Vmesna pričakovanja ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D92	zlasti ko gre za učni uspeh na kar res vpliva veliko dejavnikov, sploh ni samo ena od oblik podpore in pomoči tisti dejavnik, ki bo v celoti vplival na uspešnost oz. neuspešnost	Učni uspeh otrok ni odvisen samo od ene oblike podpore	Doživljanje te oblike pomoči na strani staršev	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D93	Še tam, ko z našimi očmi vidimo, da je neuspešno (torej, ko gre za ponavljanje razreda) sem se naučila, da ponavljanje razreda ni nujno neuspeh	Ponavljanje razreda ni nujno neuspeh za otroka, družino	Doživljanje te oblike pomoči na strani staršev	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D94	Krepila sem strokovni jezik	Krepitev strokovnega jezika	Krepitev veščin in kompetenc pri ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D95	večkrat in bolj strokovno sem pogledala svoja vsakdanja dejanja skozi prizmo svoje stroke	Samorefleksija strokovnega dela	Krepitev veščin in kompetenc pri ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D96	mentorske kompetence vodenja in razširjanja pogovora.	Mentorsko vodenje pogovora	Krepitev veščin in kompetenc pri ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D97	Zdi sem mi, da sem krepila sodelovalno kulturo	Krepitev sodelovalne kulture	Krepitev veščin in kompetenc pri ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli

D98	komunikacijske spretnosti	Komunikacijske veščine	Krepitev veščin in kompetenc pri ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D99	ocenjujem, da sem zgled socialne delavke v šoli mladim ljudem, da sem sogovornica in, da ste lahko tudi študenti zagledali kaj so naloge šolskega svetovalnega dela in kako se jih lotit.	Vzgled zanesljive in dostopne socialne delavke v šoli	Vloga ŠSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D100	Ob tem razvijam novo sodelovalno kulturo na šoli in v širšem prostoru, s čimer dokazujem razumevanje in udeležanje razvojne ravni šolskega svetovalnega dela.	Razvijanje nove sodelovalne kulture za razvoj ŠSD	Potreba po sistemski spremembi	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D101	S pristnim sodelovanjem s študenti sem odprta za konstruktivno kritiko na strokovni in osebni ravni ter s tem sposobna lastne refleksije, ki je pogoj za razvoj strokovnega dela in osebne rasti.	Polna pripravljenost na ta način sodelovanja	Vloga ŠSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D102	Najprej sem se ponovno še bolj zavedla svoje strokovne vloge ter ovrednotila svojo strokovno pot do tukaj.	Samorefleksija strokovnega dela	Krepitev veščin in kompetenc pri ŠSD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D103	Skozi to sodelovanje sem uspela tudi malo načrtovati, kako pravzaprav pa to pot racionalno razvijati, tudi skozi mentorstvo.	Načrtovanje razvoja sodelovanja z družinami	Vloga ŠSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D104	je takšno sodelovanje na eni strani krepitev moje strokovne poti, hkrati pa tudi šole kot celote, saj to vendarle vnaša v šolski in širši skupnostni prostor eno novost, novo kulturo sodelovanja, na dolgi rok pa bi	Razvijanje nove sodelovalne kulture za razvoj ŠSD	Potreba po sistemski spremembi	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli

	celo lahko rekli možnega sobivanja.			
D105	Sodelovalni odnos	Sodelovalni odnos	Uporabljena teoretična znanja in koncepti SD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D106	Razvidnost	Razvidnost	Uporabljena teoretična znanja in koncepti SD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D107	Umeščenost	Umeščenost	Uporabljena teoretična znanja in koncepti SD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D108	Vodenje pogovora	Vodenje pogovora	Uporabljena teoretična znanja in koncepti SD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D109	Razumevanje kompleksnosti življenjskega sveta ljudi	Raziskovanje življenjskega sveta uporabnika	Uporabljena teoretična znanja in koncepti SD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D110	Vstopanja v delovni odnos in zaključevanje le-tega	Vzpostavlanje in zaključevanje delovnega odnosa v IDPP	Uporabljena teoretična znanja in koncepti SD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D111	Znanje za ravnanje	Znanje za ravnanje	Uporabljena teoretična znanja in koncepti SD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D112	Tukaj in zdaj	Ravnanje s sedanjostjo	Uporabljena teoretična znanja in koncepti SD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D113	Etika udeležnosti	Etika udeležnosti	Uporabljena teoretična znanja in koncepti SD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D114	Proslavljanje	Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP	Uporabljena teoretična znanja in koncepti SD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D115	Podpiranje	Dodajanje moči	Uporabljena teoretična znanja in koncepti SD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D116	Zdržati v procesu in delovnem odnosu	Vztrajanje v delovnem odnosu	Uporabljena teoretična znanja in koncepti SD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D117	Soustvarjanje dobrih izzidov	Koncept soustvarjanja	Uporabljena teoretična znanja in koncepti SD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D118	Iti po moč	Perspektiva moči	Uporabljena teoretična znanja in koncepti SD	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D119	Jaz sem pri svojem delu vendarle prežeta	Uporabljena znanja del strokovne	Uporabljena teoretična znanja in	Pogled ŠSD na prispevek PP za

	s tem, to je del mene in moje strokovne identitete, tako sem preprosto omenjene kompetence, znanja v ta proces enostavno vnesla, jih živila in delovala v skladu z njimi.	identitete ŠSD	koncepti SD	socialno delo v šoli
D120	Hkrati pa vendarle ta odnos pomeni, da kakšnega od teh korakov narediš v odnosu do študentov, zavoljo njih z še malo večjim razmislekom.	Refleksija strokovnega ravnanja	Vloga ŠSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D121	Malo več je bilo pri tem sodelovanju prostora za zavestno razmišljanje o lastnem strokovnem ravnanju in potem to tudi ubesediti s študenti in asistentko dr. Tadejo Kodele, hkrati pa tudi razmisliti v katero smer pa je moč to razvijati.	Refleksija strokovnega ravnanja	Vloga ŠSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D122	To je res delček naše stroke, v tem sem jaz tako pristno socialno delovna na delovnem mestu znotraj mojih delovnih nalog, ker vmes sem se zaradi dela v šoli navzela šolskih pravil in manir.	Refleksija strokovnega ravnanja	Vloga ŠSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D123	Jaz sem se na svojih prvih praksah, že kot mlada študentka zelo zavestno odločila, da bom z mladimi ljudmi delala in jim bom na voljo, samo pod pogojem če bom res imela čas, da bom z njimi res delila stroko	Čas za delitev stroke z mladimi	Vloga ŠSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D124	S študenti si želim sodelovati na način obojestranskega doprinosa in rasti.	Čas za delitev stroke z mladimi	Vloga ŠSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D125	Ja razlika je bila zelo velika, to je nov način sodelovanja in podpore družini.	Nov način sodelovanja in podpore družini	Razlike od ustaljene pomoči otrokom v šoli	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D126	Šola v običajnih	Šola v običajnih	Razlike od	Pogled ŠSD na

	sodelovanjih ne vstopa na dom in ne nudi podpore na domu, zato je to novost projekta v katerem je edinstven, poseben, drugačen.	okvirih ne vstopa, ne podpira družin na domu	ustaljene pomoči otrokom v šoli	prispevek PP za socialno delo v šoli
D127	Ta projekt pomeni delovati in podpirati tam kjer otrok je, tam kjer družina je in tam kjer družina to potrebuje.	Podpirati družino v njihovem domačem prostoru	Razlike od ustaljene pomoči otrokom v šoli	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D128	To je res povsem socialno delovno, kajti naša stroka je zelo konkretna, zelo preprosto dejavna.	Konkretnost, dejavnost stroke na PP	Socialno delovno ravnanje študentov	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D129	Podpora pri delanju domače naloge je na videz zelo preprosta, za katero večkrat tudi rečemo, da bi to pravzaprav lahko delal vsakdo, hkrati pa naša stroka in naša vedenja, znanja to podporo pri domači nalogi razširijo s tem, da mi odpremo še en dialog z otrokom ali s starši.	Razvijanje dialoga z družino in otrokom poleg konkretne učne pomoči	Socialno delovno ravnanje študentov	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D130	Študenti ne ostanejo samo pri tem, da je domača naloga narejena, ampak pogledajo še kako se je to zgodilo...	Pogledati in ubesediti pot do zelene spremembe	Socialno delovno ravnanje študentov	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D131	...kaj je bil doprinos vsakega udeleženega, ko se vprašamo o pričakovanjih.	Pogledati doprinos vseh udeleženih v IDPP	Socialno delovno ravnanje študentov	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D132	Novo možno izkušnjo kjer so še možnosti podpreti družine in otroke.	Nova izkušnja kako še podpreti družine	Prispevek PP za socialno delo v šoli	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D133	Zelo pomembna in neprecenljiva izkušnja za študente, sama je nisem imela, ampak sem si jo ustvarila znotraj svoje širše družine, saj sem na ta način hodila pomagat svojemu bratrancu in sem potem na to temo napisala	Vredna, neprecenljiva in dragocena izkušnja za študente FSD	Prispevek PP za socialno delo v šoli	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli

	diplomo na prvi stopnji študija socialnega dela.			
D134	Tako, da neprecenljivo bogata izkušnja za študente, ker je zelo blizu in zelo realna izkušnja v bodočemu poklicnemu delu, če se odločiš za takšno delovno mesto...	Bogata in realna izkušnja poklicnemu delu za študente	Prispevek PP za socialno delo v šoli	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D135	...pa hkrati toliko varno in razbremenjeno vseh birokratskih postopkov in dodatnih zadolžitve, ki jih vsako delovno mesto prinese.	Varna, razbremenjena birokratskih postopkov izkušnja za študente FSD	Prispevek PP za socialno delo v šoli	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D136	To je res izkušnja, kjer se občuti žlahtnost strokovnega dela in življenja z ljudmi.	Nova izkušnja kako še podpreti družine	Prispevek PP za socialno delo v šoli	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D137	Nujna krepitev šole s Fakulteto za socialno delo, to se mi zdi zelo pomembna reč.	Krepitev sodelovanja OŠ in FSD	Prispevek PP za socialno delo v šoli	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D138	Tudi prepoznavnost same smeri študija in stroke v šolskem kontekstu.	Krepitev prepoznavnosti stroke znotraj šolskega konteksta	Prispevek PP za socialno delo v šoli	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D139	Jaz mislim, da je to projekt, ki se lahko v resnici razvija naprej.	Obstajajo opcije	Možnosti za nadaljno razvijanje PP znotraj omenjene OŠ	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D140	To sicer ni rešitev, ni oblika podpore za vse težave, ki jih imajo otroci in družine. Tudi ta oblika podpore in pomoči ima svoje prednosti in omejitve, ni čarobna oblika za vse težave, ki jih imajo šolajoči se otroci in družine.	PP ni čarobna oblika podpore in pomoči za vse težave	Možnosti za nadaljno razvijanje PP znotraj omenjene OŠ	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D141	Je pa ena od dragocenih in možnih oblik, ki bi jih sleherna šola lahko razvijala.	Možna oblika podpore za razvijanje znotraj vseh šol	Potreba po sistemski spremembi	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D142	Ima pa razvoj te oblike podpore in pomoči veliko možnosti, kot sem že prej enkrat rekla, ko se to delo vpelje...	Razvijanje te oblike podpore v širino	Možnosti za nadaljnjo razvijanje PP znotraj omenjene OŠ	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli

D143	...v določenih primerih smiselno že v začetku zbrati vse udeležene, nikakor pa ni recepta, da bi tovrstna podpora čisto pri vseh družinah potekala na enak način, v enem primeru je najboljši način takšen, da se vsi udeleženi predhodno dobimo in si podelimo tako pričakovanja kot odgovornosti...	Razvijanje te oblike podpore v širino	Možnosti za nadaljnjo razvijanje PP znotraj omenjene OŠ	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D144	...v drugem primeru je zelo dobro če gre študent sam v družino in vzpostavi stik kot je bilo v našem primeru največkrat.	Razvijanje te oblike podpore v širino	Možnosti za nadaljnjo razvijanje PP znotraj omenjene OŠ	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D145	Zagotovo pa bi veljalo v največjih primerih okrepiti to sodelovanje med študentom-šolo-družino...	Razvijanje te oblike podpore v širino	Možnosti za nadaljnjo razvijanje PP znotraj omenjene OŠ	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D146	so pa tudi primeri kjer ocenjujem, da je potrebno, če je študent samo v družini in ta povezava ni nujno potrebna, ker družina bolj potrebuje zgolj eno družabnost, podporo v družini, ni nujno da gre za eno tesno sodelovanje s šolo.	Razvijanje te oblike podpore v širino	Možnosti za nadaljnjo razvijanje PP znotraj omenjene OŠ	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D147	Bi rekla, da moramo vedeti, da tudi ta projekt potrebuje raznolikost in širino, nikakor v razvijanje zgolj enega načina dela.	Ohranjanje raznolikosti projekta	Možnosti za nadaljnjo razvijanje PP znotraj omenjene OŠ	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D148	V resnici če bi to prišlo do ene večje sistemske oblike, potem tudi res malo razdelati v smislu tega kje gre res v veliki meri za podporo otrokom pri učnem delu, kje gre za večjo podporo staršem pri krepitvi	Potrebna specializacija te oblike podpore (kje gre za učno pomoč, kje gre za podporo staršem, itd.)	Potreba po sistemski spremembi	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli

	vzgojne moči, kje je potrebna preventiva zaradi nekih zdravstvenih omejitev. Tako, tukaj se odpira možnost za večjo specializiranost tovrstne oblike podpore in pomoči.			
D149	Vsekakor pa ocenjujem, da jo ta prostor zdaj potrebuje, delno nudenje tega s strani študentov...	Potrebna izkušnja v današnjem prostoru	Prispevek PP za socialno delo v šoli	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D150	...delno pa tudi kot opcijo vidim, da bi se ta oblika podpore in pomoči profesionalizirala, da bi bile posamezne družine deležne večje podpore predvsem s časovnega vidika-torej, da bi več ljudi to počelo tudi poklicno.	Možnost profesionalizacija te oblike podpore in pomoči	Potreba po sistemski spremembi	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D151	Jaz mislim, da je pri nas zlepa ne bomo prekinili.	Potrebna izkušnja v današnjem prostoru	Prispevek PP za socialno delo v šoli	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D152	Sem procesen človek in potrebujem stvari počasi razvijati, stremim k razvidnosti, prepoznavanju, delanju majhnih korakov, opazovanju manjših učinkov.	Potrpežljivo odkrivati majhne spremembe	Vloga ŠSD na PP	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D153	Projekt predstavlja na eni strani pomembno pomoč in podporo otrokom in družinam...	Potrebna izkušnja v današnjem prostoru	Prispevek PP za socialno delo v šoli	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D154	...nič manj ni pomemben z vidika doprinosa študentom, saj se srečajo in delajo konkretno in dejavno socialno delo.	Potrebna izkušnja v današnjem prostoru	Prispevek PP za socialno delo v šoli	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli
D155	Ob tem pa ne gre spregledati mreže sodelovanja med fakulteto, šolo in širšo lokalno skupnostjo. V tej	Krepitev sodelovanja med FSD, OŠ in širšo lokalno skupnostjo	Možnosti za nadaljnjo razvijanje PP znotraj omenjene OŠ	Pogled ŠSD na prispevek PP za socialno delo v šoli

	mreži sodelovanja je še veliko možnosti za razvoj stroke, šolske razvojne avtonomnosti in novih oblik sobivanj v širšem lokalnem prostoru.			
--	---	--	--	--

9.4 OSNO KODIRANJE (UREDITEV POJMOV PO KATEGORIJAH IN TEMAH)

SODELOVANJE V IZVIRNEM DELOVNEM PROJEKTU POMOČI SKOZI PERSPEKTIVO STARŠEV in OSTALIH OTROK

Spremembe oz. premiki, katere je izkušnja sodelovanja v procesu podpore in pomoči prinesla za družine

Vpliv na družinsko življenje:

- Vse je šlo na boljše (B106)
- Srečanja postala družinska navada (I108)
- Občutek sproščenosti na srečanjih (I78), (T27)
- Zavedanje, da sin potrebuje pomoč (I79)
- Sprejetje študenta/-tke kot družinskega člana/-ice (I97), (T25)
- Družinski prijatelj/-ica (I103), (T78)
- Zaupanje študentki (B19), (X36, X38), (T6, T24, T70, T80, T86)
- Pogovor o družinskih zadevah s študentko (T77)
- Kadarkoli so se lahko obrnili po pomoč (T79, T81, T83)

Spremembe oz. premiki, katere je izkušnja sodelovanja v procesu podpore in pomoči prinesla za družinske člane (za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP, starše, ostale otroke)

a.) SPREMEMBE ZA OTROKA, ZA KATEREGA SE JE VZPOSTAVIL IN RAZVIL IDPP:

Spremembe v vedenju:

- Popravljen vedenje (X20)
- Bolj sproščen (X70)
- Zaupanje študentki (X13), (B20, B37), (T13)
- Sproščenost na srečanjih (T88, T90)
- Sprejetje študentke (X3, X46), (T122)
- Upoštevanje študentke (X79, X81), (E24)
- Preutrujenost zaradi številnih oblik pomoči (T121, T123)
- Pridobivanje odgovornosti (T138)
- Aktivna participacija sina v IDPP (X56, X72, X74)

Krepitev socialne mreže:

- Prijateljica hčerki/sinu (X85), (B13, B34, B36)
- Več druženja s sošolkami (T128, T137)

Krepitev samostojnosti otroka:

- Sama/-i se dogovarjata za srečanje (I43, I44), (T127, T130, T131)
- Urejanje sobe pred prihodom študentke (B51)
- Učenje brez prisotnosti ostalih družinskih članov (T65, T71)
- Zmanjšanje navezanosti na starše (T118, T129, B109)

b.) SPREMEMBE ZA STARŠE:

Premik k izboljšanju šolske situacije otrok:

- Posredno vključevanje staršev v učenje (I88, I90, I91), (B63), (T75)
- Neposredno vključevanje staršev v učenje (I17), (R33)
- Opazovanje učne pomoči (I89), (B62, B127)
- Opominjanje na šolske obveznosti (R36)
- Odstopili prostor za učenje sinu in študentu (I75)
- Kupovanje knjig (T103)

Prispevek IDPP za starše:

- Manj pogosto obiskovanje govorilnih ur (R41), (I80)
- Vzela si čas zase (T5, T14, T66, T87, T126)
- Prosila za pomoč pri pisanju prošnje za delo (T68, T69)
- Manjša zaskrbljenost (I81, B107, E25)
- Učenje slovenskega jezika (E26)
- Možnost pogovora (B18), (T141, T142, T26)
- Zbližanje z otroci (B61, B101, B142)

Krepitev neodvisnosti od moža:

- Intervju opravljala brez prisotnosti moža (T133)
- Bolj aktivno vključevanje na šolskih sestankih (T134, T135)

Pridobitev vizije za prihodnost:

- Razmišljanje o delovni aktivnosti (T175, T176)
- Nezaposlena zaradi zdravstvene situacije hčerke (T177)
- Razširjanje lastne socialne mreže (T178)
- Krepitev neodvisnosti otrok od staršev (T179)

c.) SPREMEMBE ZA OSTALE OTROKE:

Vpliv sodelovanja v IDPP za sorojence:

- Občutek razbremenjenosti (I107), (T91)
- Razvoj komunikacijskih veščin (I20)
- Nudena učna pomoč (B38), (T52)
- Prenos pridobljene urejenosti glede šolskih stvari na brata (B128)

Spremembe oz. premiki, katere je izkušnja sodelovanja v procesu podpore in pomoči prinesla za šolsko uspešnost otrok

Organizacija šolskih stvari:

- Pridobitev delovne mize (I76)
- Pospravljanje delovne mize (B73, B123, B129)
- Priprava mize in šolske torbe (B94)
- Priprava šolske torbe po urniku (B95)
- Skrb za šolske pripomočke (B96)
- Pregledovanje in zapisovanje v beležko (B97, B98)

Učenje učenja:

- Pogovor o tem kako se učiti (B112)
- Organizacija učenja (B56, B59)

- Učenje delanja zapiskov (B53)
- Označevanje pomembnih stvari (B54)
- Učenje spletnega iskanja (B111)
- Branje in razumevanje navodil (B74)

Prisostvovanje šolskim sestankom:

- Zavedanje in razumevanje lastne šolske situacije (T173, T174)

Rast šolske motivacije:

- Pohvale s strani učiteljev (R39, R40), (T155)
- Opazen napredek s šolske strani (I83), (T98)
- Študent/-ka v vlogi motivatorja (X89), (R34), (I14, I96), (T57, T59, T95)
- Mama opazila rast šolske motivacije (E22)

Pridobivanje navad za samostojno učenje:

- Porast samoiniciativnega učenja (I15, I59, I60), (T136, T166), (E23)
- Naučila se je učiti (B108), (T72)
- Čas rezerviran za učenje (R44), (T74, T125)

Šolski napredek:

- Preventiva pred ponavljanjem razreda (R45), (E27)
- Napredovanje v šoli (X4, X24, X65), (R49), (I82), (E3)
- Izboljšanje učnega uspeha (B25, B92, B100), (T96), (E2)
- Izboljšanje ocen (X48, X69, X87), (R25, R38), (T73, T92), (B26, B27), (E6), (E21)
- Prav dobro (4) pri geografiji (I53, I54)
- Premik v sodelovanju z učitelji (R7, R42)
- Napredek pri branju (I63), (T93, T97)

Vzpostavlanje delovnega odnosa z družinami v Izvirnem delovnem projektu pomoči

Povod za vzpostavlanje IDPP:

- Predlog šolske svetovalne delavke (X15), (R2), (I23, I37), (B45, B46), (T38)
- Predlog podala na sestanku (X26), (R8, R9), (I31), (B47), (T39)
- Uvid ŠSD v problemsko situacijo družine (X22), (I24), (T114)
- Sprejetje predloga šolske svetovalne delavke (X27, X28), (R10), (I26, I27), (B48), (T115, T146, T147), (E13)
- Mama okleva zaradi prostorske stiske (I25)
- Uvid družine v lastno problemsko situacijo (X75), (B110, B140), (T40, T100), (E8)
- ŠSD je omogočila to sodelovanje (E9, E10)

Razumevanje namena vzpostavitve IDPP:

- Ni bilo nejasnosti (R11), (I38, I39)
- Učna pomoč sinu doma (I34), (E14)
- Pomoč celotni družini (B84, B85)
- Niso vsi razumeli te oblike pomoči (B121)

- Ni bilo jasno, da gre poleg učne pomoči za pomoč celi družini (T112)
- Nejasno, da bo vključen pogovor (T32, T36, T111)
- Nejasno, ali se zahteva prisotnost vseh družinskih članov na srečanju (T31, T33, T110)
- Sestanek s ŠSD o nejasnostih (T34)
- ŠSD predlagala pogovor s študentko o nejasnostih (T35)
- Ni varstvo otrok (B122)
- Predlog, da se razloži na enostaven način (B124)
- Nejasnosti zaradi jezikovne ovire (B144)
- Selektivno poslušanje-učna pomoč (B145)

Uvodno srečanje v šoli:

- Sprejetje predloga ŠSD za uvodno srečanje (I32, I33)
- Prisotni učiteljici, ŠSD, starša in študent (I28)
- Dogovor o prvem srečanju na domu (I29)
- Pogovor o pričakovanjih glede srečanj (I30)

Uvodno srečanje s študentko/-om:

- Predhoden telefonski dogovor za prvo srečanje (T43)
- Nestrpno pričakovanje študentke (T42, T44, T116)
- Občutek simpatičnosti (X29)
- Čas za spoznavanje (R12, R13), (I40), (B50)
- Pogovor (R14), (B49), (T45)
- Pogovor o šolski situaciji otroka (R16), (T46)
- Pogovor o pričakovanjih (B17), (I48, I50), (T47)
- Pojasnitev študentkine vloge v družini (B70)
- Učenje s sinom (I41)
- Nestrpno pričakovanje naslednjega srečanja (B75)
- Hčerka najprej ni želela pristati na sodelovanje v IDPP (T89)

Dogovor o sodelovanju v IDPP:

- Dogovor o terminu srečanj (X30), (R15), (T15)
- Sprotno dogovarjanje za srečanja (I11, I42), (B2, B88), (T1, T2, T132)
- Srečanja potekala eno leto (B93)
- Termin srečanj prilagodili učni pomoči v šoli (T16)
- Fleksibilno prilagajanje srečanj (T50)
- Pomoč ostalima otrokoma po potrebi (T49)
- Prvotni dogovor pomoč pri branju (T30)
- Samostojno dogovarjanje družine in študenta o srečanjih (I35)
- Šola v stikih s študentom (I36)

Instrumentalna definicija problema:

- Negativna izkušnja z očetom (X19, X44, X45, X49, X50, X51, X52, X53)
- Padec šolskega uspeha (X17)
- Noče hoditi v šolo (X95)
- Ponavljanje razreda (R1, R19)
- Popolna izguba šolske motivacije zaradi ponavljanja razreda (I64, I65)

- Negativne šolske ocene (R3)
- Šibke interakcije otrok z učitelji (R4, R5, R6)
- Otrok/-ci brez navade samostojnega učenja (R17, R18), (B57), (I13, I58), (T60), (E15)
- Ne sprejema učne pomoči družinskih članov (X9, X16, X25, X80, X90), (B7, B64), (T64, T67)
- Pomanjkanje znanja staršev za ustrezno pomoč (R35), (T41, T54, T56, T99)
- Neučinkovite metode učenja (B58)
- Premalo branja (T101)
- Izostajanje od pouka zaradi zdravstvene situacije (T148)

Začetna pričakovanja:

- Zaupanje študentki (X41)
- Pristanek sina na sodelovanje v IDPP (X42)
- Izboljšanje ocen (R20)
- Aktivno sodelovanje v šoli (R21)
- Sprotno opravljanje šolskih obveznosti (R22)
- Samoiniciativa pri opravljanju šolskih obveznosti (R23)
- Napredovanje v višji razred (X43), (I45)
- Dober odnos med sinom in študentom (I46)
- Učna pomoč (I47), (B71), (T48, T53, T55), (E18)
- Učenje učenja (B77)
- Za preostala otroka ni pričakovala učne pomoči (T63)
- Mama zase ni nič pričakovala (E19)

Začetna srečanja:

- Spoznavna funkcija (X34)
- Obvezna prisotnost mame (T9, T10)
- Čas za spoznavanje študentke (T11, T12)
- Občutek nesproščenosti, nelagodnosti (T28, T29)

Razvijanje delovnega odnosa v Izvirnem delovnem projektu pomoči

Prisotnost družinskih članov na srečanjih:

- Pogosta odsotnost mame (X35, X37), (B16)
- Oče večinoma prisoten (I9)
- Mama vedno prisotna (E17)

Potek učne pomoči:

- Organizirano učenje glede na šolski urnik (I2, I3), (B3, B4, B9), (T19, T21)
- Istočasna učna pomoč obema fantoma (E16)
- Učenje z vmesnimi pavzami (I6)
- Počasna razlaga snovi (I7), (T94)
- Delanje domačih nalog (B5, B6, B8)
- Učenje, branje, pisanje (B76)
- Učenje skozi igro (B125)
- Pomoč pri vseh šolskih predmetih (T18)
- Pomoč pri domačih nalogah (T20)
- Branje (T22)

- Delanje referata (T23)

Dvoletno sodelovanje družin v IDPP:

- Več samostojnosti in samoiniciativnosti pri učenju v prvem letu in pol za mlajšega sina (R26, R27)
- Proti koncu sodelovanja v IDPP popolna izguba šolske motivacije in ponavljanje razreda (R28, R29)
- Napredovanje razreda pri starejšem sinu (R30)
- Prvo leto gospa prisotna na srečanjih (T7)
- Drugo leto sta se učili brez prisotnosti gospe (T8)

Vmesna pričakovanja:

- Izboljšanje šolskih ocen (X61), (R37)
- Napredovanje v višji razred (X62, X63)
- Učenje učenja (I56)
- Pridobivanje navad za samostojno učenje (I57)
- Enaka kot začetna pričakovanja (B90), (E20)

Osebno vodenje k dobrim izidom:

- Prijateljski odnos (X32, X55, X60), (B103)
- Sproščeno vzdušje (X10, X33, X39), (B52)
- Razumevanje otroka (X58, X78), (B102)
- Potrpežljivost (I8, B82)
- Igra, oblika sprostitev med učenjem (B10, B11)
- Dobro poznavanje otroka (B21, B22)
- Pomoč pri organizaciji učenja (B55)
- Počasno ponavljanje snovi (B81)
- Spodbujanje, motiviranje (T17)
- Fleksibilnost (T51)

Izkušnja sodelovanja z OŠ:

- Dodatna učna pomoč ob zahtevni zdravstveni situaciji (T149)
- Prijaznost (T150)
- Dobra organiziranost (T151)
- Nobenih težav s šolo (T152)
- Strokovnost in ažurnost šolske svetovalne delavke (T153)
- ŠSD pomaga že odkar sinova hodita na OŠ (E11)

Izkušnja obiska svetovalnega centra:

- 2x obiskali svetovalni center (I71)
- Podano mnenje, da otrok ni za šolo s prilagojenim programom (I69)
- Pridobljena odločba za DSP v šoli (I70)

Doživljanje otrokovega učnega uspeha:

- Želja po pozitivnih šolskih ocenah otroka (X59, X71)
- Rešitev ob ponavljanju razreda vidi v prešolanju (X64)
- Občutek krivde, odgovornosti ob ponavljanju razreda (R31)
- Zaskrbljenost ob možnosti ponavljanja razreda (R32, I106)
- Nespečnost zaradi možnosti ponavljanja razreda (I105)

- Želja, da sin zaključi OŠ (I49)
- Pripravljena plačati inštrukcije (B65, B147)
- Učni uspeh veliko breme za starše (B146)
- Skrb za shajanje ko bo zaključeno sodelovanje s študentko (T144)
- Nestrinjanje s prešolanjem v šolo s prilagojenim programom (T167, T171)
- Vztrajanje na OŠ zaradi opažanja napredka (T168)
- Boljša opcija ponavljanje razreda kot prepis na šolo s prilagojenim programom (T169)
- Ocenjujejo, da hčerka zmore narediti OŠ z rednim programom (T170)
- Najprej zdravje, potem šola (T172)
- Starejša hčerka nikoli ni rabila dodatne pomoči pri učenju (I18, I19)
- Vizija staršev, da hčerka nadaljuje izobraževanje na fakulteti (I21)
- Nezaupanje otroku glede šolskih stvari (I52), (I61, I62)

Izkušnja ponavljanja razreda:

- Sprva ponavljanje razreda videli kot negativno izkušnjo (T157)
- Pozitivna sprememba hčerke v šoli (T158)
- Druženje in boljše razumevanje s sošolkami (T159)
- Bolj samostojna hčerka (T160)
- Hčerka pokaže več zanimanja za šolske zadeve (T161)
- Izkušnjo ponavljanja razreda zdaj vidijo kot pozitivno (T162)

Razlogi za ponavljanje razreda:

- Ni se učil (I66)
- Premalo pomoči v šoli (I67)
- Kompleksna zdravstvena situacija (T119, T120)
- Nerazumevanje prebranega (T154)
- Neučinkovito učenje (T156)

Druge oblike pomoči v katere so/so bili otroci vključeni:

- Pomoč inštruktorja (X31), (T84)
- Sprejetje in sodelovanje z inštruktorjem (X83, X84)
- Pomoč prijateljice (I55)
- Svetovalni center (I68)
- Pomoč v šoli (I100), (T117)
- DSP v šoli vsak dan (I72)
- 1x na teden individualna pomoč v šoli (I73)
- Skupinska pomoč v šoli (I74)
- Pomoč sorojencev (X82, X88), (I16)
- Predhodna izkušnja sodelovanja s študentkami socialne pedagogike (X21, X77)

Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči:

- Pomoč v domačem okolju (X18)
- Pomoč inštruktorja- zgolj učenje (X86), (T37, T85, T113)
- Fleksibilnost trajanja srečanj (I5, I94), (T61)
- Fleksibilnost časovnih terminov srečanj (I10)
- Pomoč in svetovanje celotni družini (B60)
- Zavedanje otrok, da gre za proces podpore in pomoči (B66)
- Instrukcije so plačana storitev (B67, B68), (T109)
- Razlika v poučevanju (B69)

- Pomoč pri vseh predmetih (T62)
- Dosegljivost preko telefona (T4, T76)
- Prilagajanje srečanj počutju (T124)

Sodelovanje z drugimi institucijami za podporo in pomoč:

- Pediatrična klinika-psihologinja (X93)

Preselitev v Slovenijo:

- Boljše življenje za otroke (I22)

Konflikt s sošolkami:

- Žalost hčerke zaradi konflikta s sošolkami (B23)
- Kasneje se družila s fanti (B24)
- Vpliv na šolske ocene (B28)

Starejši sin:

- Ni želel sodelovati z inštruktorico (B39)
- Napreduje razred (B40)
- Pomanjkanje vztrajnosti v šoli (B41)
- Ni se hotel učiti (B42)

Zaključevanje delovnega odnosa v Izvirnem delovnem projektu pomoči

Oris celotnega sodelovanja v IDPP:

- Krasna izkušnja (X1, X5, X8)
- Pozitivna izkušnja (X2, X11), (I77), (B1)
- Koristna izkušnja (X6, X7, R46), (I102), (B143), (T82)
- Dobro sodelovanje študenta in sina (I1, I95), (E1)
- Hvaležnost za pomoč (I4, B89), (E4, E5, E12)

Sodelovanje v IDPP kot pozitivna izkušnja:

- Vse OK (R43), (I84, I92, I93), (B114, B120), (E28)
- Prilagodljivost in fleksibilnost študenta (I12)
- Učenje in opravljanje drugih šolskih obveznosti (I85)
- Potrebna pomoč celotni družini (I86)
- Pogovor (I87)
- Študentkin odnos (B115)
- Pokazala odgovornost in interes za sodelovanje (B116)
- Spoštovanje (B117)
- Dobra komunikacija z mamo (B86, B87, B118)
- Študentkina požrtvovalnost (B119)
- Vključeni starši v učenje (B126)
- Zaupanje študentki (T105)
- Dober odnos med študentko in družinskimi člani (T104)
- Učna pomoč hčerki (T106, T108)
- Sprotno dogovarjanje (T107)
- Pomoč pri vseh šolskih predmetih (T139)
- Gospa našla več časa zase (T140)

Začetna pričakovanja:

- Uresničena začetna pričakovanja (X54), (R24), (B80, B91, B139), (T58)
- Samo še naravoslovje popravi (X47)
- Ni še znano, če so uresničena (I51)

Zadovoljstvo:

- Študentka, (v)zgledna socialna delavka (X40)
- Zelo zadovoljni s študentko (B141)
- Nestrpno pričakovanje študentke (T3)
- Več kot zadovoljna/-ni s sodelovanjem v IDPP (X96, R48, I99, I101), (B138), (T143), (E31)
- Zelo dobrodošlo sodelovanje v IDPP (X66)
- Zelo zadovoljna skozi celoten IDPP (I98)
- Odrekla sodelovanju, da bi še kdo občutil razkošje te pomoči (X97)
- Zadovoljna mama, ker je otrok zadovoljen (X100)

Želja po sodelovanju v IDPP v prihodnje:

- Študentka dobrodošla v naslednjem letu (X12, X98, X99)
- Vesela nadaljevanja IDPP (X14)
- Možnost, da gre študentka s sinom k očetu (X68)
- Pripravljeni sprejeti novega študenta/tko (R47), (T145)

Vizija staršev ob koncu sodelovanja:

- Želja po samostojnem učenju otroka (I104), (T102, T163)
- Več samoiniciative otroka pri učenju (T164)
- Zmanjšanje učne pomoči v šoli (T165)

Predlogi za izboljšanje sodelovanja v IDPP :

- Šolski sistemi naj izboljšajo prepoznavanje družin z izkušnjo nasilja (X73, X92, X94)
- Več tovrstne pomoči za otroke z izkušnjo doživljanja nasilja (X91)
- Več konkretne učne pomoči (X57, X76)
- Ohranjanje sodelovanja in razširjanje na večjo populacijo (X67), (B130)
- Profesionalizacija te oblike pomoči in podpore (B131)

Proslavljanje:

- Šli na sladoled (B12)
- Darilo za hčerko (B14)

Poslavljanje:

- Pohvala študentke (B15)
- Žalost ob slovesu (B35, B132)
- Študentkina selitev iz Ljubljane (B135)

Zaključeno sodelovanje v Izvirnem delovnem projektu pomoči

Težko shajanje brez pomoči:

- Bilo je slabše (B32)
- Zavedanje, da je šlo za kratkotrajno pomoč (B30)

- Idealno, če bi sodelovanje trajalo dve leti (B113), (B136)
- Rabili pomoč inštruktorice (B29)
- Občasno vključevanje mame v učenje (B31)
- Prej bi se izvedelo za konflikt s sošolkami (B33, B137)
- Padec šolskega uspeha in popravni izpiti (E29)
- Otroka bi potrebovala več učne pomoči (E7)
- Zaradi neznanja slovenskega jezika mama ni znala pomagati (E30)

Šolski napredek:

- Samostojno učenje hčerke (B43)
- Napredovanje razreda obeh otrok (B44)

Pridobivanje navad za samostojno učenje:

- Upoštevanje nasvetov kako se učiti (B83)
- Ohranila navado rednega zapisovanja v beležko (B99)
- Napredovala v višji razred s pridobljeno učno navado (B133)
- Pridobljena učna navada (B134)

Vključevanje mame v učenje:

- Pripravljena priskrbeti učne liste (B78)
- Pripravljanje referata o čokoladi (B79)

Ohranjanje sodelovanja v lepem spominu:

- Govorjenje o sodelovanju (B104)
- Spomin na zaključno srečanje (B105)

SODELOVANJE V IZVIRNEM DELOVNEM PROJEKTU POMOČI SKOZI PERSPEKTIVO OTROK

Spremembe, katere je izkušnja sodelovanja v procesu podpore in pomoči prinesla za otroka za katerega se je vzpostavil in razvil IDPP ter za njihovo šolsko uspešnost otrok

a.) SPREMEMBE ZA OTROKA, ZA KATEREGA SE JE VZPOSTAVIL IN RAZVIL IDPP:

Spremembe v vedenju:

- Zaupanje študentu/-tki (A9), (P40)
- Pridobivanje samozaupanja (S28)
- Krepitev samoiniciativnosti (A28, A30)
- Pridobivanje samozavesti (P39)

Krepitev socialne mreže:

- Prijateljstvo (P37)

Pridobitev hobija:

- Začetek nogometnih treningov (F6), (F21)

Preobremenjenost:

- Poleg rednega pouka vsak dan učna pomoč (P54)

b.) SPREMEMBE ZA ŠOLSKO USPEŠNOST OTROK:

Šolski napredek:

- Ocena dobro 3 (Y3)
- Izboljšanje ocene (Y7, Y36), (S1), (A36)
- Napredovanje v višji razred (Y33), (S29, S30)
- Boljši učni uspeh (S31), (A37), (F22)

Pridobivanje navad za samostojno učenje:

- Rezerviran čas za učenje (Y34), (F20)
- Več samostojnega učenja (S6, S26), (P11)

Rast šolske motivacije:

- Študentka v vlogi motivatorja (Y37), (P44)
- Večja motiviranost za šolske stvari (P43)

Učenje učenja:

- Pomoč pri izpisovanju pomembne snovi (S10, S27)

Vzpostavljanje delovnega odnosa v Izvirnem delovnem projektu pomoči

Izvedel/-a za sodelovanje:

- Mama je povedala (Y16), (A13), (P16), (F9)
- Doma od mame (Y17)
- Mama razložila potek sodelovanja (Y19)
- ŠSD mu je povedala (S15)
- Presenečen (A14)
- Prestrašen (A15)
- Pomoč bo 1x na teden (P17)
- Družinski sestanek o pomoči doma (P18)

Dogovor o sodelovanju:

- Dogovor o poteku srečanj (Y25), (F12)
- Sprotno prilagajanje srečanj (Y26)
- Dogovor o terminu srečanj (Y27), (S19), (P22)
- Sprotno telefonsko dogovarjanje za srečanje (A4, A24)
- Sprotno dogovarjanje za srečanje (F13)

Prvi stik s študentko/-om:

- Ni mogel ven zaradi študentke (Y18)
- Ni poznal študentke (Y20), (S23)
- Začetna zadržanost (A16, A32), (P25), (F17)
- Hvaležnost, da so mu ponudili to obliko pomoči (A31), (F10)
- Želela prisotnost mame na srečanju (P24)
- Nisem pričakovala te pomoči (P26)
- Ni bilo OK, da niso upoštevali njenega mnenja glede te pomoči (P27)
- Prisoten začetni strah (P36)

Prvo srečanje s študentko/-om:

- Predstavila sta se (Y21)
- Sprehajala psa (Y22)
- Pogovor o poteku dneva (Y23), (S18)
- Pogovor o interesih (Y24), (A19)
- Spoznavanje (S17), (A20)
- Pogovor (S24), (F11)
- Učenje matematike (A21)
- Del nalog naredil sam do naslednjič (A22)
- Pogovor o šolski situaciji (A23), (P20)
- Družinski pogovor (A18), (P19)
- Dogovor o naslednjem srečanju (P21, P23)

Začetna pričakovanja:

- Jih je pozabil (Y28)
- Boljše ocene (S20), (F14)
- Več učenja (S21)
- Napredovanje v višji razred (A25)
- Pomoč pri vseh šolskih predmetih (P28, P31)
- Prijaznost (P29)
- Razumevanje (P30, P33)
- Zaupanje (P32)

Začetna srečanja:

- Zavedanje, da gre za učenje (Y31)
- Ustvarjanje sproščenega vzdušja (A17)

Razumevanje namena vzpostavitve IDPP:

- Pomoč pri učenju (S16)

Razvijanje delovnega odnosa v Izvirnem delovnem projektu pomoči

Potek srečanj:

- Učenje angleščine (Y2)
- Učenje (Y6), (S5), (F2)
- Vključen pogovor (Y5), (S7), (P2)
- Prezgodnja študentka (Y5)
- Sprehod (Y14), (A7)
- Otrok v vlogi učitelja (Y15)
- Zabava (S2), (P3)
- Igranje igrice (S8), (F3)
- Pomoč pri zapisovanju snovi (S9)
- Učenje prilagojeno sprotnim obveznostim (A5)
- Vključen pogovor (debatni krožek) (A6)
- Druženje s prijatelji (A29)
- Pomoč pri učenju z internetom (A35)
- Pomoč pri šolskih stvareh (P1)
- Igrale nogomet (P4)
- Pomoč pri vseh šolskih predmetih (P45)
- Učenje učenja (F1)

Vmesna pričakovanja:

- Poprava ocen (Y29)
- Delno uresničena (Y30)
- Debatni krožek (A27)
- Ostala enaka (F15)
- Želja po igranju nogometa (F16)

Druge oblike pomoči v katere so otroci vključeni:

- Pomoč v šoli (Y8), (F24)
- Pomoč inštruktorja (Y9)

Razlikovanje med to in drugimi oblikami podpore in pomoči:

- Največ se nauči pri inštruktorju (Y10)
- Podobnost med sodelovanjem s študentko in pomočjo v šoli (Y11)
- Rajši sodeluje s študentko kot s sestro (Y12)
- Pomoč študentke in v šoli podobna po načinu poučevanja (Y13)
- Koristna individualna pomoč (S11)
- Težko sledenje pouku (S12)
- Ne mara izpostavljanja pred sošolci (S13,S14)
- Oblika pomoči na domu (A10), (P12)
- Fleksibilnost trajanja srečanj (A11), (P13)
- Pomoč v šoli omejena na 45 min (A12), (F8)
- Pavze med učenjem (P14)
- Pomoč preko telefonskih aplikacij (P15)
- Fleksibilnost srečanj (P46)
- Študentka ponudila dodatno razlago (F7)

Osebno vodenje k želenim izzidom:

- Prijaznost (S3), (A2), (P5)
- Pripravljenost razumeti (P6)
- Pripravljenost prisluhniti (P7)
- Spodbujanje, motiviranje (P10, P41)
- Želja študentke, da napreduje v višji razred (P42)

Zaključevanje delovnega odnosa v Izvirnem delovnem projektu pomoči

Oris celotnega sodelovanja v IDPP:

- Pozitivna izkušnja (Y1)
- Študent je v redu (A1)
- Debatni krožek (A8)
- Igranje (P8)
- Pomoč pri učenju (P9)
- Učenje matematike (F4)
- Začetki nogometnih treningov (F5)

Pozitivna izkušnja sodelovanja v IDPP:

- Zabava in učenje (S32)

- Vse OK (S33), (A40), (P35), (F19)
- Debatni krožek (A38)
- Pomoč na domu (A39)
- Zabava in smeh (P47)
- Inovativne metode poučevanja (P48)
- Pomoč preko telefonskih aplikacij (P49)

Zadovoljstvo:

- Več kot zadovoljen s sodelovanjem (Y32), (A33)
- Priporočil sošolcem to obliko pomoči (S4), (A3)
- Zelo zadovoljen zaradi izboljšanja ocen (S25)
- Pomoč pri vseh šolskih predmetih (A34)
- Ne želi zamenjati študenta (A41)
- Zelo zadovoljna (P38, P50), (F18)

Sodelovanje v prihodnje:

- Želja po nadaljevanju sodelovanja (Y35), (A42)
- Želja po nadaljevanju sodelovanja samo če ostane ista študentka (S34)
- Ni še odločena (P51)
- Bi si želela, da ne bi nazadovala v šoli (P52)
- Ne bi si želela, ker sem preobremenjena in utrujena (P53)

Začetna pričakovanja:

- Uresničena (S22), (A26), (P34)

Zaključeno sodelovanje v Izvirnem delovnem projektu pomoči

Težko shajanje brez učne pomoči:

- Bi še rabil učno pomoč in nekoga za dodatno razlago snovi (F23)
- Letos vključen samo v dopolnilni pouk skupaj z ostalimi (F25)

POGLED ŠOLSKE SVETOVALNE DELAVKE V ŠOLI NA PRISPEVEK CELOTNEGA PROJEKTA PODPORE IN POMOČI ZA SOCIALNO DELO V ŠOLI

Začetki sodelovanja FSD in OŠ na PP:

- Uspešno sodelovanje s FSD na predhodnem projektu (D1)
- Potreba po dodatni, drugačni obliki podpore staršem in otrokom (D2)
- Šol. l. 2015/2016 začetki razmišljanja o sodelovanju (D3)
- Šol. l. 2016/2017 začetek izvajanja PP (D5)
- Želja, da strokovno delo pusti rezultate pri delu ŠSS (D4)
- Socialni delavki glede PP ravnateljica popolnoma zaupa (D6, D7, D8, D9)

Vzroki za začetek izvajanja PP:

- Ugotovljena potreba po podpori učencem zunaj šolskega okvira (D12)
- Premalo sodelovanje s starši na roditeljskih sestankih, govorilnih urah (D13)
- Potreba po podpori družinam v njihovem domačem okolju (D14)
- Starši so potrebovali praktično izkušnjo podpore otroka pri šolskih stvareh (D15, D16, D17)

- Otrokove slabe ocene ter slabo šolsko funkcioniranje (D18)
- Starši ne zmorejo podpreti otroke kot šola pričakuje (D19, D20)
- Umik staršev s šolskega konteksta (D21, D22)

Pomisleki, zadrži pred izvajanjem PP:

- Skrb, kako bo projekt stekel (D26, D30)
- Odgovornost šole za vzpostavljanje in razvijanje odnosa med družino in študentom (D27)
- Organizacijske stvari, dodatno delo, dodatna koordinacija (D28)
- Usklajevanje pričakovanj študenta, staršev in pričakovanj s šolske strani (D29)
- Pomembna etična dimenzija študentovega ravnanja (D31)

Spoprijemanje z zadržki, pomisleki pred izvedbo PP:

- Dobro sodelovanje s FSD in asistentko (D32)
- Predhodno srečanje in dogovori s študenti (D33)
- Odprta komunikacija ter vzpostavitev zaupljivega delovnega odnosa (D34)

Zadržki, pomisleki med izvedbo PP:

- Usklajevanje pričakovanj vseh sodelujočih (D35)
- Pomanjkanje komunikacije med vsemi udeleženi (D36)
- V prvem letu premalo vključeni učitelji in razredniki (D37)

Merila za izbor sodelujočih družin:

- Družine same izrazile potrebo (D41)
- Potrebo zagledale šolske svetovalne delavke, ki delajo z njimi (D42)
- Slabši učni uspeh otrok (D43)
- Priseljene družine (D44)
- Enostarševske družine (D45)
- Kompleksna zdravstvena situacija (D46)
- Ranljivosti družin (D47)

Povabilo družinam za sodelovanje na PP:

- Družinam predstavila možnost sodelovanja in vprašala po pristanku na sodelovanje (D48)
- Sodelovanje s FSD, tako da študenti na domu pomagajo otrokom pri šolskih zadevah ter nudijo podporo staršem (D53)
- Starši najprej slišijo samo učno pomoč (D54)
- Ena družina zavrnila sodelovanje na PP (D49, D50)
- Sodelovanje zavrnili- ni bilo želje po delitvi družinskega prostora (D51)
- Sodelovanje zavrnili-strahu pred neznanim človekom (D52)

Doživljanje PP pri ŠSD:

- Ustvarjalno delo ŠSD (D10, D11)
- Angažiranost študentov FSD za delo (D60)
- Dragocena mentorska srečanja s študenti, asistentko (D61)
- Neizmerno zaupanje staršev šoli (D62)
- Novost, svežina v rednem, sistematičnem sodelovanju s FSD (D63)
- Dodatna časovna in vsebinska bremenitev (D64)
- Brez- veliko koordinacije med vsemi udeleženci (D65)

- Breme- redno branje študentskih poročil in dajanje povratnih informacij (D66)

Študentska poročila o srečanjih:

- Redno branje študentskih poročil in dajanje povratnih informacij (D67)
- Dragoceni zapisi (D68)
- Ločevanje (ne)pomembne informacije za šolski prostor (D69, D70)

Doživljanje te oblike pomoči na strani staršev:

- Spraševanje staršev po tej obliki podpore (D23), (D24)
- Pomembno, da gre za brezplačno obliko pomoči (D25)
- Šolska uspešnost pomembna vrednota družinam (D55, D56)
- Učni uspeh otrok ni odvisen samo od ene oblike podpore (D92)
- Ponavljanje razreda ni nujno neuspeh za otroka, družino (D93)
- Poleg učne pomoči, razvit še en način pogovora in podpore (D57)
- Razvijanje intimnega, zaupljivega delovnega odnosa (D58)
- Pomembna vloga študenta, ker vseh stvari v šoli ni možno videti (D59)

Vloga ŠSD na PP:

- Strokovno-etična (D71)
- Refleksija strokovnega ravnanja (D120), (D121), (D122)
- Potrpežljivo odkrivati majhne spremembe (D88), (D152)
- Čas za delitev stroke z mladimi (D123), (D124)
- Vzpostavljeno dobro sodelovanje s sodelujočimi družinami (D75)
- Skrben izbor družin, kjer bo sodelovanje koristilo (D73)
- Načrtovanje razvoja sodelovanja z družinami (D103)
- Polna pripravljenost na ta način sodelovanja (D72, D101)
- Študentu dopolniti šolsko sliko glede otrokove neuspešnosti (D74)
- Odprtost, dosegljivost in pripravljenost za sodelovanje s študenti (D76)
- Vzdrževati občutek, da študenti niso sami (D77)
- Vzgled zanesljive in dostopne socialne delavke v šoli (D99)

Začetna pričakovanja ŠSD:

- Začeti sodelovanje na drugačen način (D78)
- Razširitev, osvežitev utečenega dela ŠSD v šoli (D79)
- Iskanje novih možnosti za podporo otrokom (D80, D81)
- Uresničena (D82)
- Še ni uresničeno-ozaveščanje kolektiva in javnosti o PP (D83)

Vmesna pričakovanja ŠSD:

- Želja po hitrejših spremembah pri šolski uspešnosti in boljšem sodelovanju s starši (D87, D89, D90)
- Veliko vmesnih pričakovanj uresničenih (D91)

Krepitev veščin in kompetenc pri ŠSD:

- Krepitev strokovnega jezika (D94)
- Samorefleksija strokovnega dela (D95, D102)
- Mentorsko vodenje pogovora (D96)

- Krepitev sodelovalne kulture (D97)
- Komunikacijske veščine (D98)

Uporabljena teoretična znanja in koncepti SD:

- Sodelovalni odnos (D105)
- Razvidnost (D106)
- Umeščenost (D107)
- Vodenje pogovora (D108)
- Raziskovanje življenjskega sveta uporabnika (D109)
- Vzpostavljanje in zaključevanje delovnega odnosa v IDPP (D110)
- Znanje za ravnanje (D111)
- Ravnanje s sedanjostjo (D112)
- Etika udeležnosti (D113)
- Zaključevanje delovnega odnosa v IDPP (D114)
- Dodajanje moči (D115)
- Vztrajanje v delovnem odnosu (D116)
- Koncept soustvarjanja (D117)
- Perspektiva moči (D118)
- Uporabljena znanja del strokovne identitete ŠSD (D119)

Razlike od ustaljene pomoči otrokom v šoli:

- Nov način sodelovanja in podpore družini (D125)
- Šola v običajnih okvirih ne vstopa, ne podpira družin na domu (D126)
- Podpirati družino v njihovem domačem prostoru (D127)

Socialno delovno ravnanje študentov:

- Konkretnost, dejavnost stroke na PP (D128)
- Razvijanje dialoga z družino in otrokom poleg konkretne učne pomoči (D129)
- Pogledati in ubesediti pot do želene spremembe (D130)
- Pogledati doprinos vseh udeležениh v IDPP (D131)

Prispevek PP za socialno delo v šoli:

- Nova izkušnja kako še podpreti družine (D132, D136)
- Potrebna izkušnja v današnjem prostoru (D149), (D151), (D153), (D154)
- Vredna, neprecenljiva in dragocena izkušnja za študente FSD (D133)
- Bogata in realna izkušnja poklicnemu delu za študente (D134)
- Varna, razbremenjena birokratskih postopkov izkušnja za študente FSD (D135)
- Krepitev sodelovanja OŠ in FSD (D137)
- Krepitev prepoznavnosti stroke znotraj šolskega konteksta (D138)

Možnosti za nadaljnjo razvijanje PP znotraj omenjene OŠ:

- Obstajajo opcije (D139)
- PP ni čarobna oblika podpore in pomoči za vse težave (D140)
- Umestiti kot inovativni model dela ŠSS (D86)
- Razvijanje te oblike podpore v širino (D142, D143, D144, D145, D146)
- Ohranjanje raznolikosti projekta (D147)
- Krepitev sodelovanja med študentom in zaposlenimi v šoli (D38, D39)
- Skupni sestanki s študentom, učiteljem, ki poučuje predmet in starši (D40)

- Krepitev sodelovanja med FSD, OŠ in širšo lokalno skupnostjo (D155)

Potreba po sistemski spremembi:

- Ozaveščanje kolektiva in javnosti o novem podpornem modelu pomoči (D84), (D85)
- Razvijanje nove sodelovalne kulture za razvoj ŠSD (D100), (D104)
- Možna oblika podpore za razvijanje znotraj vseh šol (D141)
- Potrebna specializacija te oblike podpore (kje gre za učno pomoč, kje gre za podporo staršem, itd.) (D148)
- Možnost profesionalizacija te oblike podpore in pomoči (D150)